Η γυναίκα

ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Π
Γ9

Η γυναίκα

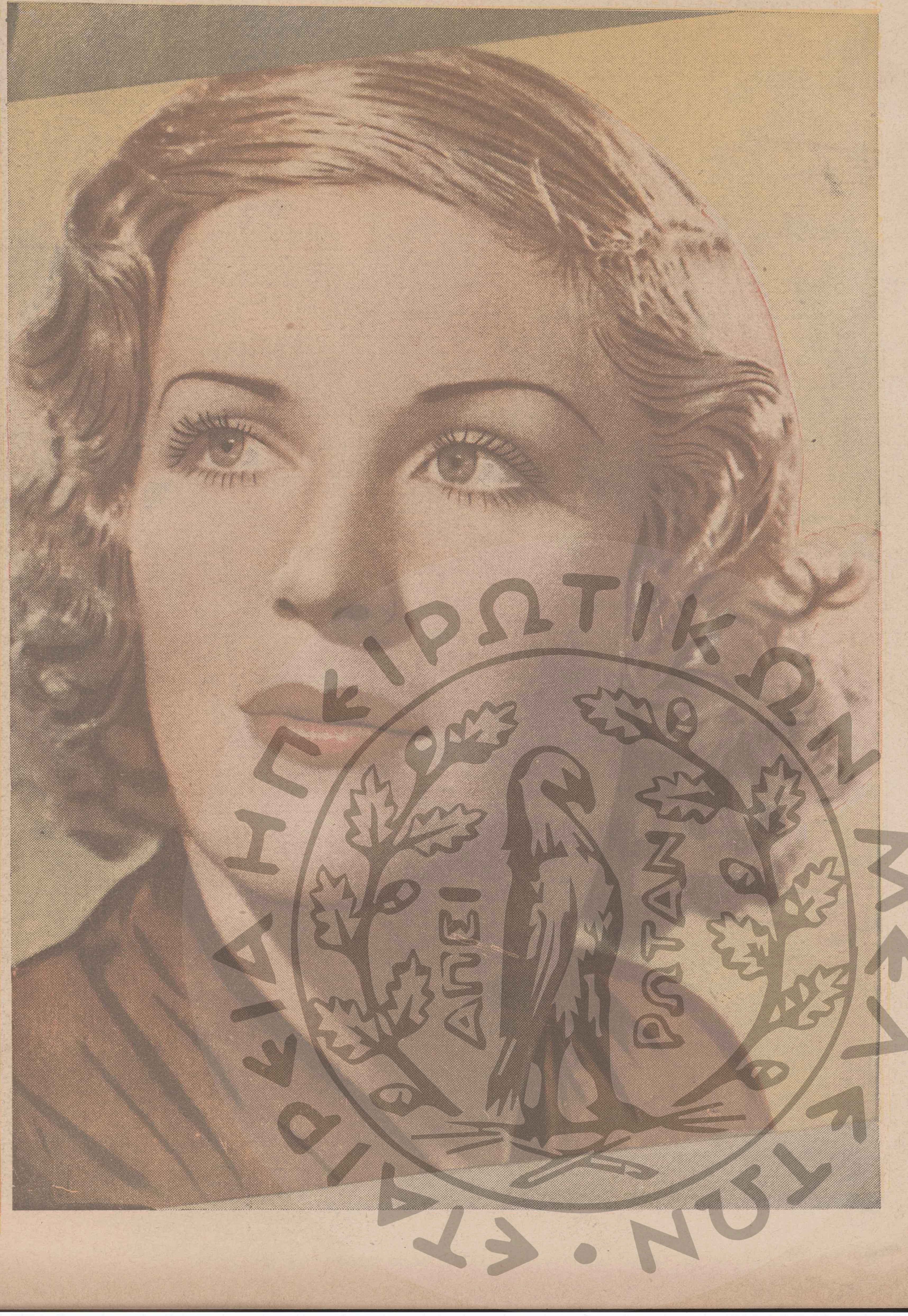

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΕΛΙΔΕΣ 32
ΔΡΑΧΜΑΙ 2

η ηχὼ τῆς ζωῆς

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
29
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1937

Γραφεῖα: Βουλῆς 1
Τυπογραφεῖα: Παλαμήδου 4

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

ΤΟ ΧΕΙΡΟΦΙΛΗΜΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΥΟ: Ἕναν καθὼς πρέπει **Κύριο** καὶ μιὰ χαριτωμένη **Κυρία**.

Κύριος. Φιλῶ τὸ χέρι σας, κυρία.

Κυρία. Καὶ ὅμως τὸ λέτε χωρὶς καὶ νὰ τὸ κάνετε.

Κύριος. Αὐτὸ πρέπει νὰ σᾶς κολακεύση. Μόνο σὲ ἡλικιωμένες καὶ σεβαστὲς κυρίες ἐκτελῶ τὴν κίνησι, ἐνῷ σὲ ἄλλες τὸ λέω μονάχα.

Κυρία. Λόγια δηλαδὴ στὸν ἀέρα....

Κύριος. Ἂν ἐπιμένετε... ἄλλη φορὰ θὰ προβαίνω καὶ σὲ ἐκτέλεσι.

Κυρία (χαμογελῶντας). Ἀπὸ σεβασμό;

Κύριος. Ὄχι, ἀπὸ λατρεία...

Κυρία (γελάει). Χά! χά!

Κύριος. Ὑπάρχουν ἄλλως τε πολλοὶ τρόποι χειροφιλήματος.

Κυρία. Πολλοί;

Κύριος. Ὅσοι δὲ φαντάζεστε. Ἀλλιῶς φιλάει κανεὶς τὸ χέρι τοῦ δεσπότη, ἀλλιῶς μιᾶς κυρίας ποὺ σέβεται, ἀλλιῶς μιᾶς κυρίας ποὺ ἐκτιμάει, ἀλλιῶς μιᾶς ποὺ νοστιμεύεται, ἀλλιῶς μιᾶς ποὺ φλερτάρει καὶ τέλος πάντων ἀλλιῶς μιᾶς ποὺ ποθεῖ, ποὺ ἀγαπάει, ποὺ λατρεύει... Ὑπάρχουν, μὲ δυὸ λόγια, τόσοι τρόποι, ὅσα αἰσθήματα μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐκφράση μὲ τὴν κίνησι αὐτή, ποὺ εἶναι σύνθετοι ἀπὸ πολλαπλὲς κινήσεις, γιατὶ ἔχει νὰ κάνη ὁ τρόπος ποὺ θὰ πιάση κανεὶς τὸ χέρι καὶ οἱ διάφοροι τρόποι ποὺ θὰ διαστείλη καὶ θ' ἀκουμπήση κανεὶς ἀπάνω των τὰ χείλη του.

Κυρία. Θὰ εἶχα περιέργεια νὰ μάθω αὐτοὺς τοὺς τρόπους. Ἐλᾶτε, καθῆστε κοντά μου καὶ λέγετε. Ἔτσι θὰ περάση καὶ ἡ ὥρα μας.

Κύριος. Πάλι λόγια στὸν ἀέρα; Ἄλλως τε φαίνεται πῶς δὲ σᾶς ἀρέσουν.

Κυρία. Δὲν πιστεύω νὰ σκοπεύετε νὰ ἐκτελέσετε σὲ μένα ὅλους αὐτοὺς τοὺς τρόπους, γιατὶ οὔτε δεσπότης εἶμαι, οὔτε μιὰ κυρία ἀξία σεβασμοῦ...Γι' αὐτὸ σᾶς παρεκάλεσα μόνο νὰ μοῦ τοὺς περιγράψετε.

Κύριος. Καὶ νὰ ἐκτελέσω ὅπως σᾶς ταιριάζουν;

Κυρία. Ἀρχίζετε νὰ γίνεστε ἀπαιτητικός...

Κύριος. Ἐσεῖς μὲ προκαλέσατε.

Κυρία. Τέλος πάντων προχωρεῖτε καὶ ....βλέπουμε...

Κύριος. Λοιπὸν σὲ μιὰ ἡλικιωμένη κυρία, ποὺ μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ μητέρα σας, τῆς παίρνετε τὸ χέρι χωρὶς νὰ τὸ ἀνεβάσετε καθόλου πρὸς τὰ χείλη σας. Μᾶλλον ὁ ἄντρας σκύβει πρὸς αὐτὸ καὶ ἀκουμπάει ἁπλῶς τὰ χείλη του, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ τὰ διαστείλη καὶ νὰ κάνη τὴν κίνησιν τοῦ ἀσπασμοῦ.

Κυρία. Καὶ ἅμα πρόκειται γιὰ μιὰ νέα κυρία;

Κύριος. Ἂν εἶναι ὁ ἀσπασμὸς τυπικός, θὰ τῆς πιάση τὸ χέρι, χωρὶς βέβαια νὰ πολυσκύψη πρὸς αὐτό, μὰ τὰ χείλη του πάλι θὰ μείνουν σχεδὸν ἀκίνητα ἀπάνω στὰ δάχτυλα.

Κυρία. Καὶ πότε τὰ χείλη θὰ κινηθοῦν;

Κύριος. Κυρία μου, αὐτὸ δὲν τὸ λέει κανένα πρωτόκολλο, μὰ θὰ τὸ κανονίση ἡ ἐσωτερικὴ ὁρμὴ καὶ...ὁ τόπος.

Κυρία. Ὁ τόπος;

Κύριος. Βέβαια γιατὶ ὑπάρχουν φιλιὰ ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ σκορπίζη μέσα σ' ἕνα σαλόνι, μπροστὰ σ' ὅλον τὸν κόσμο.

Κυρία. Ὑποτίθεται ὅμως πὼς ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ γίνωνται σ' ἕνα ὡραῖο χεράκι.

Κύριος. Καὶ πρὸ παντὸς ἕνα χέρι... ἔξυπνο.

Κυρία. Χά! Χά! Ὑπάρχουν ἔξυπνα καὶ κουτὰ χέρια;

Κύριος. Δὲν τὸ ξέρετε; Εἶναι πολλὲς φορὲς χέρια ὡραῖα, περιποιημένα, ποὺ μὲ ὅλο τὸ ἄλικο χρῶμα τῶν νυχιῶν τους, δὲν ἔχουν καμμιὰ ζωηράδα, μένουν βουβά, δὲ σᾶς λένε τίποτα...

Κυρία. Τί, μήπως θέλετε ἕνα χέρι νὰ μιλήση;

Κύριος. Καὶ βέβαια, εἶναι χέρια γεμάτα ζωὴ καὶ κίνησι, ποὺ σοῦ λένε πολλά. Δέστε μερικὲς θεατρίνες ὅταν παίζουν, τὰ χέρια τους εἶναι παλλόμενες χορδὲς καὶ σοῦ δίνουν ὅλες τὶς τραγικὲς νότες μιᾶς πονεμένης ψυχῆς. Τὰ χέρια αὐτὰ ὑποβάλλουν στὸ θεατὴ πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι λέει τὸ στόμα.

Κυρία. Μὲ τί πάθος μιλᾶτε γιὰ μερικὰ χέρια; Αὐτὰ τὰ χέρια βέβαια θὰ τὰ φιλούσατε μὲ ὁρμή, μὲ μανία καὶ δὲ θὰ περιορίζόσαστε μόνο νὰ κάνετε τὴν κίνησι ἢ ἁπλῶς νὰ ὑποδηλώσετε τὴν ἐπιθυμία σας μὲ τὸ λόγο, καθὼς κάνατε μόλις μπήκατε σὲ μένα. (Μὲ νάζι). Μὰ φαίνεται πὼς τὰ δικά μου χέρια δὲν εἶναι τέτοια, εἶναι χέρια ποὺ δὲ σᾶς λένε τίποτα, χέρια βουβά, κουτά...ποὺ δὲ σοῦ μιλᾶνε.

Κύριος. Ἀπεναντίας καὶ γιὰ νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω μάλιστα... (τῆς πιάνει τὸ χέρι καὶ ἑτοιμάζεται νὰ τὸ φέρη στὰ χείλη του).

Κυρία (τὸ ἀποσύρει). Τώρα εἶναι πιὰ ἀργὰ...ὕστερα ἀπὸ τόση φιλολογία: Δὲ βρίσκετε πὼς εἴπαμε πολλά; Ὅσα δὲν εἶπαν, ὅσα δὲν μποροῦν νὰ ποῦν τὰ χέρια μου, τὰ εἴπατε ἐσεῖς...

Κύριος. Σᾶς κούρασα φαίνεται;

Κυρία. Δὲν εἶπα αὐτό...Ἂν θέλετε μάλιστα κάντε μου τὴ χάρι νὰ γυρίστε τὸ κουμπὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ γιατὶ ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζη.

Κύριος. Προτιμᾶτε τὸ φῶς;

Κυρία. Ναί, ἴσως μᾶς κάνει ν' ἀλλάξουμε καὶ κουβέντα...ἀρκετὰ εἴπαμε γι' αὐτὸ τὸ θέμα.

Π. ΧΟΡΝ

ΑΙ ΚΟΣΜΙΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

Η ΑΥΛΗ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ηὐδόκησε νὰ ὁρίση τὸν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑφυπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, χορὸν τοῦ Πειραϊκοῦ Συνδέσμου, τὴν 13ην Φεβρουαρίου, καὶ θέλει παραστῆ εἰς αὐτὸν τὸν χορόν.

Ἡ Α. Μ. ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.

Παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τῆς πριγκηπίσσης Αἰκατερίνης, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου, ἐγένετο ἡ προαγγελθεῖσα διάλεξις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπικρατείας κ. Στάμου Παπαφράγκου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεωργαλᾶν.

Ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου ἡ Ἑταιρεία Προστασίας Κρατουμένων Ἀνηλίκων θὰ δώση εἰς τὰς 29 Ἰανουαρίου χορευτικὸν τέϊον εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ «Μαξίμ».

Διὰ Β. Δ. ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ὠνόμασε γενικὸν ὑπασπιστήν του τὴν Α. Β. Υ. τὸν πρίγκηπα Γεώργιον.

* * *

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Στόλου καὶ ἡ κ. Οἰκονόμου ἐδέχθησαν εὐρὺν κύκλον κεκλημένων.

Διεκρίναμεν: τὴν κ. Μπαλτατζῆ, τὴν κ. Αἰκ. Βάττη, τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας καὶ τὴν κ. Περονέ, τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν μαρκησίαν Σεραφίνι, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μεζεβύρη, τὸν κ. Οἰκονόμου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Κὸρτ κ.ἄ.

* * *

Ἡ θυγάτηρ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας δεσποινὶς Οὐατερλώου ἐδέχθη προχθὲς τὰς φίλας καὶ φίλους της εἰς χορευτικὸν ἀπόγευμα.

Βλέπομεν τὸν κ. καὶ τὴν κ. Χωρέμη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Οὐΐλλιαμ Ρῆζ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ἀλ. Ἀργυροπούλου, τὰς δεσποινίδας Τατ. Πετρίτση, Μαρίαν Πυρῆ, Εἰρήνην Εὐγενίδη. Ἕλλην Πεσμαζόγλου, Τζὶν Κὸρφ, Π. Μελᾶ, καὶ τοὺς κ. κ. Πετρῖκον Κανελλόπουλον, Κ. Μακρῆν, Πετρίτσην, Σγουρδάκον, Εὐγενίδην.

* * *

Δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ Μ. Μελᾶ

Παρευρέθησαν ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Ὁλλανδίας καὶ ἡ κ. Σύλλεμ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας κ. Μποσκαρέλλι, ὁ κ. Ζαγοραῖος, ἡ κ. Β. Δούσμανη, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ Κυρία ἐπὶ τῶν Τιμῶν Παπάγου, ἡ κ. Λ. Μεταξᾶ, ὁ μαρκήσιος καὶ ἡ μαρκησία Σεραφίνι, ὁ κ. καὶ ἡ κ.Χ. Ζαλοκώστα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Λ. Μαλαμίδη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Δ. Βικέλα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Δ. Σηριώτη, ὁ κ. καὶ ἡ δὶς Γ. Πεσμαζόγλου, ἡ κόμησσα Καποδίστρια, ἡ δὶς Κετσέα, καὶ μεταξὺ τῶν κ. κ. τοὺς Νικολόπουλον, Ζαρίφην, Κανελλόπουλον, Λεβίδην κ. ἄ.

* * *

Ὁ ναυτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας καὶ ἡ κ. Μωρὲν ἐδέχθησαν κατὰ τὴν ὥραν τῆς μαστίχας φιλικὸν κύκλον προσκεκλημένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων: ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας καὶ ἡ πριγκήπισσα Ἔρμπαχ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας κ. Μποσκαρέλλι, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας καὶ ἡ βαρώνη Βῆμερ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ζαλοκώστα.

Ἐπίσης παρευρέθησαν ἡ κ. Δ. Μαξίμου, ἡ κ. Β. Δούσμανη, ἡ κ. Μ. Σακελλαροπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μπίμπη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μεν. Μεταξᾶ, ἡ κ. Ἀντ. Μπενάκη, ἡ κ. Ἰντέλλι, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀλ. Γρίβα, ἡ κ. Ἑλένη Μπούμπουλη, ἡ κ. Σεραφίνι, ὁ κ. Παπαδιαμαντόπουλος ὁ κ. Κετσέας κλπ.

* * *

Δεξίωσις γιὰ τὴ νεολαία εἰς τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Κ. Τσαλδάρη.

Χορὸς ζωηρότατος καὶ κέφι ἀδιάπτωτο. Τὰ ζευγάρια τῶν χορευτῶν ἀκούραστα, μεταξὺ τῶν ὁποίων βλέπομεν τὰς δεσποινίδας Μεζεβύρη, Νοταρᾶ, Μπέμπη, Μπόταση, Δραγούμη, Ράλλη, Μακρῆ, καὶ τοὺς κ. κ. Λιβιεράτον, Δραγούμην, τοὺς ἀδελφοὺς Πετρίτση, Κυριαζῆν, Πεσμαζόγλου καὶ ἄλλους.

* * *

Τὸ δεύτερον διπλωματικὸν γεῦμα τῆς κυβερνήσεως ἐδόθη προχθὲς εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Μεγάλης Βρεττανίας εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ πρέσβυς τῆς Βραζιλίας καὶ ἡ κ. Ἐλάλιο, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἡ κ. Μπένατ ντὲ Τερέκ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αἰγύπτου Σερὶ Ὀμὰρ βέης, ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἡ κ. Ν. Μαυρουδῆ, ὁ ὑφυπουργὸς τοῦ Τουρισμοῦ καὶ ἡ κ. Θ. Νικολούδη, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἡ κ. Μαγιάκου, οἱ πρεσβευταὶ Σαλταφέρας, Δεπάστας, Νικολόπουλος, Μελᾶς μετὰ τῶν κυριῶν των καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν

* * *

Ἀληθινὴ μουσικὴ ἀπόλαυσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Γ. Ζαρίφη, ὅπου εἶχαν τὴν ἔμπνευσιν νὰ καλέσουν εὐρὺν κύκλον τῆς κοινωνίας μας γιὰ νὰ χειροκροτήσουν τὸ θαυμάσιο τρίο Κουρτζύκλη, Βολωνίνη καὶ Φαραντάτου εἰς συνθέσεις Μπάχ, Καζέλλα καὶ Μπράμς, ἐκτελεσθείσας ἀριστουργηματικά.

Διεκρίναμεν τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν κ. Μπρουὲρ, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας καὶ τὴν κ. Φιλότι, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Οἰκονομίδη, τὴν κ. Μ. Μακκᾶ μὲ θαυμασία τουαλέττα ἀπὸ λαμὲ ἀρζαντέ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Α. Ἀργυροπούλου, τὴν κ. Χ. Ζαλοκώστα μὲ τουαλέττα ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Τουρκίας καὶ τὴν κ. Ἐσρὲφ—Ρουσὲν, τὴν κ. Ν. Βάσου μὲ μώβ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Ἀραβαντινοῦ, τὴν κ. Π. Πετροκοκκίνου, τὴν κ. Μ. Λεβίδη τὸν ναύαρχον καὶ τὴν κ. Ἀντ. Κριεζῆ, τὴν κ. Α. Πασπάτη μὲ τουαλέττα ἀπὸ μὼβ σατὲν, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Πετρίτση, τὸν διευθυντὴν τοῦ Ἐλέγχου κ. Λαφαρκὰντ, τὴν κ. Α. Χωρέμη μὲ κόκκινο βελοῦδο, τὴν κ. Καποδίστρια μὲ βιολέ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ψιακῆ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Α. Μπενάκη, τὴν κ. Καρούσου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Κρίνου, τὴν κ. Ἐλ. Μπούμπουλη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μανώλη Μπενάκη, τὴν κ. Γ. Μπότη, μὲ λαμὲ ἐμπριμέ, τὴν κ. Μ. Σακελλαροπούλου, καὶ τὰς δεσποινίδας Καυταντζόγλου, Καρανίκου, Παπαρρηγοπούλου, Μελᾶ, Πασπάτη.

Χ.

Ἀναγνώστριες,

Ἡ «Γυναῖκα» ἀπὸ τὸ προηγούμενό της φύλλο ἄρχισε συστηματικὰ μαθήματα Πλεκτικῆς γραμμένα ἀπὸ εἰδικὴν πλέκτρια. Παρακολουθῆστε ὅλες τὴν μορφωτικὴ καὶ πρακτικὴ αὐτὴ προσπάθεια καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονῆτε.

Σύντομα θ' ἀρχίσουν ἀπὸ γνωστὴ Ἀθηναία κόπτρια καὶ μαθήματα Κοπτικῆς. Πρέπει ὅλες νὰ εἴμαστε ἕτοιμες νὰ ἀντιμετωπίζωμε, στὰ σημερινὰ δύσκολα χρόνια, τὶς μικροανάγκες τῆς ζωῆς.

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Η ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἐγίνετο λόγος γιὰ κάποιον τελευταῖον δημόσιον χορόν.

— Χορέψατε; ἐρώτησαν ἕνα κύριον, μέσης ἡλικίας, ἀπὸ τοὺς παρευρεθέντας.

— Ἐγώ; εἶπε. Ἐγὼ δὲν ἐχόρεψα ποτὲ στὴ ζωή μου.

— Οὔτε στὰ νειᾶτα σας;

— Οὔτε. Ποτὲ σᾶς λέω. Ποτέ!

— Δὲν ἀγαπᾶτε λοιπὸν τὸ χορό;

— Δὲ μ' ἀγαπάει αὐτός.

— Πῶς τὸ καταλάβατε;

— Δὲν τὸ κατάλαβα ἐγώ. Τὸ κατάλαβε ὁ πρῶτος μου δάσκαλος τοῦ χοροῦ, ποὺ ἦτανε καὶ ὁ τελευταῖος. Μ' ἔδιωξε ἀπὸ τὸ σχολεῖο του, ὡς «ἀνεπίδεκτον μαθήσεως». Ἔτσι μ' ἐχαρακτήρισε τοὐλάχιστον. «Ἄδικα, παιδί μου, ξοδεύεις — μοῦ εἶπε — νὰ μάθης χορό. Δὲ θὰ μάθης ποτὲ νὰ χορεύης. Εἶσαι ἀνεπίδεκτος μαθήσεως». Δὲν ξέρω πῶς ἐσχημάτισε αὐτὴ τὴν ἰδέα γιὰ μένα ὁ δάσκαλός μου. Ξέρω μόνο, πῶς ἀπὸ τότε ποτέ μου δὲν ξαναδοκίμασα νὰ μάθω χορό. Καὶ φυσικά, ποτέ μου δὲν ἐχόρεψα.

Ἡ περίεργη ἀνακοίνωσις τοῦ κυρίου προξένησε κάποιαν αἴσθησιν. Ἕνας χοροδιδάσκαλος, ποὺ διώχνει ἕνα μαθητή του, ὡς «ἀνεπίδεκτον μαθήσεως», εἶναι ἐντελῶς ἀπίθανος. Τὸ χοροδιδασκαλεῖον δὲν ἔχει τέτοιες αὐστηρότητες. Ἔχει πάντα τὶς πόρτες του ἀνοιχτὲς γιὰ κάθε ἄνθρωπο, ποὺ ἔχει πόδια καὶ γιὰ μερικοὺς ἀκόμα, ποὺ δὲν ἔχουν, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, οἱ μανιωδέστεροι χορευταράδες εἶναι οἱ κουτσοί.

— Πολὺ εὐσυνείδητος, κύριε, θὰ ἦταν ὁ δάσκαλός σας... τοῦ εἶπαν.

— Δὲν ἤτανε μόνο εὐσυνείδητος... ἀποκρίθηκε. Ἤτανε, πρὸ πάντων, ἕνας καλλιτέχνης, ποὺ σεβότανε τὴν τέχνη του. Ἤξερε, πῶς ὁ χορὸς εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραῖες τέχνες, ὅπως ἡ μουσική, ἡ ζωγραφική, ἡ γλυπτική. Καὶ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη πῶς, ἐνῷ κανένας δὲν καταπιάνεται νὰ γίνη μουσικός, ζωγράφος ἢ γλύπτης, χωρὶς νὰ εἶναι προικισμένος μὲ κάποιο εἰδικὸ τάλαντο, ὅλοι ἐννοοῦν νὰ γίνουν χορευτές, χωρὶς κανένα τάλαντο χοροῦ καὶ καμμιὰ φυσικὴ ἐπιδεξιότητα. Καὶ μᾶς ἔλεγε συχνὰ ὁ εὐσυνείδητος αὐτὸς ἄνθρωπος: «Δὲν εἶναι ντροπή, παιδιά μου, νὰ λέη κανείς, πῶς δὲν ξέρει χορό, ὅπως δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ λέη, ὅτι δὲν ξέρει νὰ ζωγραφίση, νὰ παίξη βιολὶ ἢ νὰ φτιάξη ἕνα ἄγαλμα. Ντροπὴ εἶναι νὰ χορεύη κανεὶς καὶ νὰ κινῆ τὴν ἀηδία ἐκείνων, ποὺ τὸν βλέπουν.» Αὐτὰ μᾶς ἔλεγε ὁ ἀπίθανος ἐκεῖνος χοροδιδάσκαλος. Καὶ δὲν εἶχε διώξει μόνο ἐμένα ἀπὸ τὴν τάξι του, ὡς «ἀνεπίδεκτον μαθήσεως». Ἔδιωξε καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ἂν καὶ ἄλλοι χοροδιδάσκαλοι ἀκολουθοῦσαν τὸ παράδειγμά του, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἡ παρεξήγησις, ὅτι ὁ χορὸς εἶναι μιὰ τέχνη γιὰ ὅλους. Ἡ μεγάλη δηλαδὴ παρεξήγησις τοῦ χοροῦ.

Μήπως δὲν πρόκειται, πράγματι, γιὰ μιὰ μεγάλη παρεξήγησι τῆς ὡραίας αὐτῆς τέχνης; Καὶ τὰ ἀποτελέσματά της τὰ βλέπουμε καθημερινῶς ὁλόγυρά μας. Ὅλος ὁ κόσμος χορεύει σήμερα. Χορεύουν στραβοπόδαροι, κοιλαράδες, πιασμένοι, μὲ σώματα στερημένα ἀπὸ κάθε καλλιτεχνικὴ γραμμή, μὲ ψυχὲς ἔρημες ἀπὸ κάθε αἴσθημα ἁρμονίας, πλάσματα βαρειὰ καὶ δυσκολοκίνητα, ποὺ καὶ τὸ ἁπλὸ περπάτημά τους ἀκόμα εἶναι μιὰ δυσαρμονία. Καὶ ὅμως χορεύουν. Τὸ νομίζουν χρέος τους νὰ χορεύουν. Καὶ δὲ βρίσκεται κανένας νὰ σώση ἀπ' τὰ πόδια τους μιὰ ὡραία τέχνη, ποὺ σὲ τίποτε δὲν εἶναι κατώτερη ἀπὸ τὶς ἄλλες, ἀπ' τὸν ἄδικο αὐτὸ διασυρμό, στέλνοντας ἔξω ἀπὸ τὴν πίστα τοὺς «ἀνεπίδεκτους μαθήσεως», ὅπως ἔκανε ὁ παλιὸς ἐκεῖνος εὐσυνείδητος χοροδιδάσκαλος.

Ἀλλά, πρὶν ἀπὸ ὅλα, πρέπει νὰ λείψη ἡ παρεξήγησις, ὅτι ὁ χορὸς εἶναι μιὰ τέχνη γιὰ ὅλους. Ἡ μεγάλη παρεξήγησις τοῦ χοροῦ. Ἐκτός, ἂν ὁ χορὸς πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς μία ἀναγκαία πρόφασις ἀγκαλιάσματος. Ἀλλὰ τότε ἂς χωρισθῆ τὸ ἀγκάλιασμα ἀπ' τὸ χορό. Ὅσοι θέλουν ν' ἀγκαλιασθοῦν, ἂς ἀγκαλιάζωνται, χωρὶς νὰ χορεύουν. Καὶ ὅσοι δὲν πηγαίνουν στὸ χορό, γιὰ ν' ἀγκαλιασθοῦν, ἀλλὰ γιὰ νὰ κάνουν ἔργο τέχνης, ἂς ἀγκαλιάζωνται, ὄχι γιὰ ν' ἀγκαλιασθοῦν, ἀλλὰ γιὰ νὰ χορέψουν.

Οἱ τίμιες λύσεις εἶναι οἱ καλύτερές λύσεις.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ἀνώνυμος Ἑταιρεία
«ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»

Γραφεῖα: Βουλῆς 1
Τυπογραφεῖα Παλαμήδου 4

ΤΗΛ. ΓΡΑΦΕΙΩΝ 30.461
ΤΗΛ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ 30.297

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Ἡ Γυναῖκα
ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΡΟΖΑ ΑΝΤ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
29
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
1937

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Α'
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ 2

Ἀριθμὸς φύλλου 13

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩΜΕ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Τὸ περιοδικό μας εἶδε τὴν Ἔκθεσι τῆς Γυναικείας Καλλιτεχνικῆς Δημιουργίας μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμὸ καὶ χαιρέτησε τὴν ὁμαδικὴ αὐτὴ προσπάθεια τῶν καλλιτεχνίδων τοῦ τόπου μας σὰν μιὰν ἀπαρχὴ γιὰ νέες ἐξορμήσεις.

Στὸ περασμένο μας φύλλο κυττάξαμε τὸ Τμῆμα τοῦ Βιβλίου τῆς Ἐκθέσεως κι' ἀπὸ κεῖ ὁρμώμενοι ζητήσαμε ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀναγνωστικό μας κοινὸ νὰ γνωρίση καὶ ν' ἀγαπήση τὶς Ἑλληνίδες μας συγγραφεῖς.

Πιστοὶ στὴν ὑπόσχεσί μας νὰ ὁδηγήσωμε τὸ κοινόν μας στὰ πρῶτα βήματά του, τοῦ δίνομε σήμερα δυὸ διηγήματα γεμᾶτα ἐνδιαφέρον, ζωντάνια, λεπτὸ αἴσθημα καὶ ταλέντο.

Ἡ Κλεαρέτη—Δίπλα—Μαλάμου καὶ ἡ Κατίνα Παπᾶ δὲν σᾶς εἶναι ξένα ὀνόματα, γιὰ νὰ χρειάζεται νὰ σᾶς τὶς παρουσιάσωμε. Ζῆστε τὶς ὄμορφες στιγμὲς ποὺ θὰ σᾶς χαρίση ἡ ἀνάγνωσι τῶν διηγημάτων τους.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΟΥΛΗΘΗΚΕ

ΤΗΣ κ ΚΛΕΑΡΕΤΗΣ ΜΑΛΑΜΟΥ

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ κλείσιμο εἴκοσι μερῶν, ἔβγαινε τώρα ἀπὸ τὸ Δημόσιο μαιευτήριο, ὅπου εἶχε γεννήσει τὸ νόθο της.

Μ' ἕνα μπογαλάκι στὸ χέρι, στάθηκε ὄξω ἀπὸ τὴν καγγελωτὴ σιδερόπορτα. Κι' ἔτσι, ὅπως βρέθηκε στὸ δρόμο, ἁρπαγμένη ἀπὸ τὸ μεγάλο φῶς τῆς ἀνοιξιάτικης μέρας, μισόκλεισε θαμπωμένη τὰ μάτια.

Τὰ πεζοδρόμια καὶ τὰ ντουβάρια τῶν σπιτιῶν, ξεπετοῦσαν μιὰ δυνατὴ ἀσπρίλα. Ὁ λουλακὴς οὐρανὸς χρωμάτιζε μενεξελιὰ τὴν ἄσφαλτο, γαλάζωνε κάποια τζάμια ἀντικρυνά, καὶ ξάνθαινε πιὸ πολὺ τὶς σκονισμένες ἀθηνιώτικες πιπεριές.

Πόσο ξεκαινουργωμένα τάβρισκε ὅλα τὰ πράματα ἡ Ἑλένη σήμερα. Ὁ ἴδιος ὁ ἥλιος τῆς φάνηκε σὰν ξαναννιομένος.

Στάθηκε καὶ κύτταζε ἀπὸ πάνω ὥς κάτω, τὴν ἀτσαλένια κορδέλλα τοῦ μεγάλου δρόμου, σὰ νὰ τὸν ἔβλεπε πρώτη φορά. Ὕστερα τράβηξε.

Μὲ τὸ περπάτημα, τὰ τσαλακωμένα ροῦχα της παίζανε σὰν ξένα στὸ κορμί της μπόλικα καθὼς πέφτανε ὕστερα ἀπὸ τὸ κατακάθισμα τῆς κοιλιᾶς. Ἕνα παληοκάπελλο κλὸς τῆς ἔκρυβε τὸ μισὸ πρόσωπο. Καὶ τὸ πρόσωπο αὐτὸ τὸ κίτρινο, μὲ τὶς μεγάλες σκιὲς ποὺ τὸ κομμάτιαζαν, φέγγανε τεντωμένα καὶ περίλυπα, τὰ κατάμαυρα μάτια.

Κάποιες κυρίες ποὺ διάβηκαν πλάϊ της, οὔτε ποὺ τὴν προσέξανε. Μὰ ἕνας ἄντρας —ἀπὸ συνήθεια βέβαια — τὴν κοίταξε στηλὰ στὰ μάτια. Τότε ἡ Ἑλένη βγῆκε μονομιᾶς ἀπὸ τὴ χαμάρα της, σὰν νὰ ξανάμπαινε αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸν κόσμο. Πῆρε μάλιστα ἀπὸ τὴν ξεφτισμένη τσάντα τὸ καθρεφτάκι της καὶ κοιτάχτηκε κρυφά. «Τί χάλια!»

Κατέβασε τὸ καπέλλο πιὸ χαμηλά, κι' ἀπὸ στενὸ σὲ στενό, τράβηξε γρηγορώτερα τώρα στὸ σπίτι της. Τὸ σπίτι της ἤτανε ἐκεῖ πέρα στ' Ἀναφιώτικα. Μιὰ φτωχοκαμαρούλα μέσα σ' ἕνα χαμηλόσπιτο μὲ πολλὰ δωμάτια νοικιασμένα.

Τὴν ὥρα ποὺ μπῆκε στὸ δρόμο της, κοντοστάθηκε μουδιασμένη. Ὅσο κι' ἂν ἤτανε ἔρημη, δίχως δικούς, ὅσο κι' ἂν δὲν εἶχε νὰ δώση λόγο σὲ κανένα γιὰ ὅ,τι τῆς συνέβηκε, ἡ ντροπὴ τὴ μαρμάρωνε. Ὅλες βέβαια οἱ γειτόνισσες θὰ λέγανε σὰν τὴν βλέπανε: Νάτα μας! οὔτε γάτα ἤτανε, οὔτε ζημιὰ ἔκανε.

Κι' ἡ Ἑλένη ἔνοιωθε μιὰ παγωνιὰ στὰ χείλια της, σὰ νάτανε ξένα, σὰ νάτανε ἕτοιμα νὰ πέσουν ἀπὸ τὸ πρόσωπό της, ἔτσι καθὼς τώρα διάβαινε τὸ κατῶφλι τῆς αὐλῆς.

Δυὸ-τρεῖς νοικάρισσες ποὺ τύχανε ὄξω ἀπὸ τὶς καμαροῦλες τους, στάθηκαν νὰ τὴ δεχτοῦνε μὲ περιέργεια. Μὰ ἡ κυρὰ Λελούδω, ἡ σπιτονοικοκυρά, τὴν καλοσώρισε μὲ καλωσύνη:

— Ἔ! καλῶς ἦρθες, Ἑλένη μου. Σιδερένια.

— Καλημέρα, εἶπε ἡ Ἑλένη κοκκινίζοντας.

Τράβηξε γραμμὴ στὸ καμαράκι της, ξεκλείδωσε μὲ τρεμουλιαστὸ χέρι τὴν πόρτα, καὶ χώθηκε μέσα.

Ἐκεῖ, ξανάβρισκε τὸ φτωχικό της ὅπως τ' ἄφησε σὰν ἔφυγε. Σὰν ἔφυγε βιαστικά, ἐδῶ κι' εἴκοσι μέρες, τὴν ὥρα ποὺ τὴν πιάσανε οἱ πόνοι τῆς γέννας.

Ἡ Ἑλένη ἔβγαλε τὸ καπέλλο. Τὰ ὡραία μαλλιά της, κοντὰ κι' ἀλόγουρα, στόλιζαν ἀμέσως μὲ νιάτα τὸ ἀφανισμένο πρόσωπό της. Ἔκλεισε τὴν πόρτα, ξαπλώθηκε στὸ κρεββάτι δίχως νὰ τὸ συγυρίση περισσότερο.

Ἔτσι ξαπλωμένη ἀνάσκελα, μὲ τὰ μπράτσα ἀφημένα ἀνοιχτά, ἴδια παράλυτα, νοιώθονταν παράξενα ἀδύνατη. Ἀδύνατη τόσο, ποὺ τῆς φαίνονταν πὼς μποροῦσε νὰ περάση εὔκολα ἀπὸ τὴ ζωὴ στὸ θάνατο δίχως νὰ τὸ καταλάβη.
ἀναγνώριζαν σὰ σὲ χαιρετισμὸ ἀδιάφορο,

Σιγὰ-σιγά, τὰ μάτια της ἀντίκρυζαν κι' ἕνα-ἕνα τὰ πράματα τῆς καμαρούλας. Ἔπειτα πέσανε κάπου, κι' ἐκεῖ καρφώθηκαν.

Εἴχανε πέσει κατὰ τὸ τραπεζάκι ποὺ βρίσκονταν τὰ ξένα ραψίματα ἀπάνω στὴ μηχανή. Μὰ ἡ γυναῖκα δὲν ἐνδιαφέρθηκε γι' αὐτά. Τὰ μάτια της στηλώθηκαν σ' ἕνα κουρελάκι τριανταφυλλὶ ποὺ κρέμονταν σ' ἕνα καρφὶ πάνω ἀπὸ τὸ τραπέζι. Ἤτανε ἕνα σκουφάκι μωροῦ.

...Τράβηξε γραμμὴ στὸ καμαράκι της...

Ἡ Ἑλένη τὸ κοίταζε, τὸ κοίταζε σὰν ὑπνωτισμένη. Ἔπειτα, τὸ στῆθος της φούσκωσε γιὰ νὰ σπάση, καὶ τὰ μάτια της, σὰν νὰ κρατιοῦνταν ἀπὸ μιὰ ἀδύνατη φραγή, ξεσπάσαν ὁρμητικὰ τὰ δάκρυα. Κι' ἐκεῖ ποὺ νόμιζε πὼς ἦτανε ἡ ἴδια πεθαμένη, εἶδε πὼς πονοῦσε σπαραχτικὰ σὰ ζωντανή.

Κάποια στιγμή, ἡ σπιτονοικοκυρὰ τῆς χτύπησε τὴν πόρτα:

— Ἑλένη! τί κάνεις; κοιμήθηκες; δὲ θὰ φᾶς τίποτε;

Πετάχθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι πατῶντας χάμου τὴν παρδαλὴ τὴν κουρελοῦ.

— Συγυρίζομαι, εἶπε ἀπὸ μέσα, συγυρίζομαι.

Μὲ μιὰ αἴσθησι ἀνατριχίλας, σὰ νάπιανε κάτι ποὺ ἦτανε ζωντανὸ καὶ πέθανε, ἔχωσε βαθειὰ σ' ἕνα συρτάρι τὸ μικρὸ σκουφὶ ποὺ τὴ σύγχισε. Ἂς μὴν τὸ βλέπει, ἂς μὴν τὸ βλέπει καλλίτερα. Τῆς θύμιζε τὴν ὥρα ποὺ τὸ εἶχε κρεμάσει ἐκεῖ νὰ φαίνεται, γιὰ νὰ τὸ ἰδῆ ὁ ἐρωμένος της ἂν θὰ ξαναγύριζε. Ὀνειρευόταν τότε πὼς θὰ μαλάκωνε ἡ καρδιά του, καὶ θὰ τὴ βοήθαγε νὰ κρατήσουν τὸ παιδί... Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἔδωσε σημασία καμμιά.

«Ἔτσι εἶναι», συλλογιζόταν ἡ γυναῖκα. «Ποιὸς ἄντρας φορτώνεται βάρη ὅταν μπορεῖ νὰ τὰ ξεφύγη».

Ὕστερα ὁ δικός της εἶχε καὶ τὸ δίκηο του. Μήπως τὴν ηὗρε κορίτσι γιὰ νἆναι ὑπόλογος;

Ἡ δυστυχία εἶχε κάνει τὴ νέα γυναῖκα συγκαταβατική, ἥμερη, ὑποταχτική, θῦμα τῆς μοίρας της, παιχνίδι τῶν ἀντρῶν ποὺ γύρευαν τὸ κορμί της.

Ἔνοιωθε ὑπόλογο ἀγνάντια της, μοναχὰ τὸν ἄντρα ποὺ τὴ χάλασε. Τὸν ἀρραβωνιαστικὸ ποὺ τὴν παράτησε ὕστερα.

Ζοῦσε τότε ἡ μάννα της κι' οἱ δυὸ γυναῖκες πῆγαν νὰ χάσουν τὸ κεφάλι τους μὲ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ τὶς βρῆκε. Μὰ τί μποροῦσαν νὰ κάνουν αὐτὲς οἱ φτωχές; Νὰ τὸν κυνηγήσουν; Καὶ τὸ ρεζίλεμα;

Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ κάμποσο καιρὸ ἡ μητέρα ἀρρώστησε καὶ πέθανε, ἡ Ἑλένη ποὺ ἔμεινε παντέρημη στὸν κόσμο, ἔνοιωσε πιὸ πολὺ τὴ συφορά της.

Σιγὰ-σιγὰ ὁ πικρὸς καιρὸς πάτησε τὴν κίτρινη βοῦλα του ἀπάνω στ' ὄμορφο πρόσωπο τῆς κοπέλλας. Οἱ καϋμοὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, κι' ἡ καταπόνεσι τῆς ἀδιάκοπης δουλειᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὴ μαράζωσαν.

Μ' ἕνα πακέτο πάντα στὸ χέρι, τυλιγμένο μὲ τσίτι λουλουδάτο, ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πόρτα της τὸ βραδάκι πηγαίνοντας τὰ ραψίματα στὰ ξένα σπίτια. Ἔπειτα ξαναγύριζε μ' ἄλλα πράγματα.

Ἡ Ἑλένη περνοῦσε σὰν ξένη ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ ζωή. Ὕστερα ἀπόσα τῆς συνέβηκαν, θεωροῦσε τὸν ἑαυτό της σὰν ἀποτραβηγμένο πιὰ ἀπὸ τὸν κόσμο. Ὅλα τάζησε κι' ὅλα τάπαθε: Ἀγάπησε, ἀρραβωνιάστηκε, γίνηκε γυναῖκα, δυστύχησε.

Ἂς ζήσουν οἱ ἄλλες μέσα στὸν κόσμο. Αὐτὴ εἶχε περιορίσει τοὺς πόθους της, στὸ κέρδισμα τοῦ καθημερινοῦ ψωμιοῦ. Ἔλα ὅμως ποὺ αὐτὸς ὁ κόσμος, ἡ ἴδια ἡ ζωή, ἔρχονταν νὰ τὴν βρῆ!

Ἔτσι μιὰ μέρα ὁ Ἀλέξης ὁ ἐργολάβος, ἔκοψε τὸ δρόμο της. Ἡ Ἑλένη τὸν εἶχε ἀνταμώσει κάποτε στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς του ποὺ τῆς εἶχε ράψει.

Ὁ Ἀλέξης στάθηκε καὶ τὴ χαιρέτησε. Τὴν κοίταξε προσεχτικά, ὕστερα τὴν πλεύρωσε καὶ περπάτησαν κάμποσο μαζύ.

Ὁ Ἀλέξης ἤτανε ἕνας ἰσκιωμένος ἄντρας. Καλοσυγυρισμένος πάντα, καλοζωϊσμένος. Κι' ἤτανε σὰν ἄρχοντας. Μιὰ ζεστασιὰ προστατευτικὴ ἔβγαινε ἀπὸ πάνω του, ἔτσι καθὼς μίλαγε μὲ τὴ βαρειά του φωνή, καθὼς κοίταζε σοβαρὰ τὴν Ἑλένη.

Μιὰ ἄλλη βραδυὰ ὅπως γύριζε ἀπὸ τὶς δουλειές της, πάλι τὸν ἀντάμωσε. Κι' ἐκείνη τὴ φορά, ὁ Ἀλέξης τῆς ἔκανε κουβέντες φανερές. Τὴν εὕρισκε, ἔλεγε, πολὺ συμπαθητική! Ἤθελε νὰ τὴν βλέπη συχνότερα.

Τῆς κοπέλλας ἡ καρδιά, ὅσο κι' ἂν ἤτανε σακατεμένη, ἔστησε τ' αὐτὶ στὰ λόγια του. Μὰ ἡ λογικὴ τῆς μίλησε αὐστηρά: Εἶναι ἀπ' αὐτὰ ποὺ λένε οἱ ἄντρες.

Κι' ὕστερα, μὲ τὸ χάλασμα τῆς ἀρραβώνας, ἔτσι ὅπως κουβεντιάστηκε ἀπὸ χίλια στόματα ἡ χαμένη ὑπόληψί της, δὲ μποροῦσε νὰ ἐλπίζη τίποτε. Ἀφοῦ κανένας ἄντρας λοιπὸν δὲ θὰ τὴν ἤθελε γιὰ γυναῖκα του, τί γύρευε ὁ Ἀλέξης ἀπ' αὐτή; ὁ Ἀλέξης ποὺ ἤτανε κι' ἀπὸ σειρὰ καλλίτερη ἀπὸ τὴ δικιά της; Ποιὸς θὰ τὴ ζύγωνε γιὰ καλό; Γι' αὐτήν, μοναχὴ συντροφιὰ ἔπρεπε νἆναι τῆς Μέλπως ἀντικρυνά, τῆς ἀστεφάνωτης. Οἱ δυὸ αὐτές, μὲ τὴν ἀκα-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1 Ιούλ 2
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 38576

νόνιστη θέσι τους, ἦτανε σὰν ξεχωριστὲς μέσα στὶς φραγκοπαναγιὲς τῆς γειτονιᾶς ποὺ δὲν τὶς πολυζύγωναν. Γι' αὐτὸ κι' ἡ Μέλπω, κατέβηκε μιὰ φορὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της μὲ τὴ ρόμπα τὴν κλαδωτὴ καὶ τὰ κόκκινα πασουμάκια. Δίχως καμμιὰ γνωριμία καὶ μ' ὅλο τὸ θάρρος, χτύπησε στὴν πόρτα τῆς Ἑλένης καὶ μπῆκε μέσα.

— Ἦρθα νὰ σοῦ κάνω συντροφιά!

Στὴν ἀρχὴ ἡ Ἑλένη ἔνοιωθε σὰν προσβολὴ τὶς φιλίες τῆς Μέλπως. Ὕστερα τὶς συνήθισε, ὕστερα τὶς γύρευε ἡ ἴδια σὰν ἦτανε μοναχή.

Κἄποτε πήγαιναν τὸ βραδάκι κι' ὥς παρακάτω ἕναν περίπατο. Τὸ συνηθισμένο σεργιάνι τους ἦτανε γύρω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι.

Ἀνάμεσα ἀπ' αὐτὴ καὶ ἀπὸ τὸ λόφο τοῦ Φιλοπάππου, ὁ μακρὸς ἐξοχικὸς δρόμος γιομάτος κόσμο λαϊκὸ κάθε ἀπόγιομα τὸ καλοκαῖρι. Κορίτσια ξεσκούφωτα μὲ ὡραῖα χτενίσματα, νέοι μὲ γραβάτες χτυπητές. Κι' οἱ ἔρημες ἀνηφορικὲς ἁπλωσιὲς προσφέρονταν στὰ ζευγαράκια ποὺ δὲ μποροῦσαν νὰ ξοδέψουν οὔτε γιὰ ἕνα τραταμέντο.

Ὅσο νύχτωνε, ὁ ἔρωτας φούντωνε τὸ περίγυρο σὰ μιὰ φλόγα διάχυτη ποὺ ἔφτανε ἀπὸ παντοῦ μὲ τὶς ζεστὲς ἀναπνοὲς τοῦ λόφου.

Τὰ ζευγάρια κάθονταν χάμου σκορπισμένα. Οἱ πέτρες καὶ τὰ ξερὰ χορτάρια ἀγκύλωναν τὰ κορμιά, μὰ τὸ θυμάρι κι' ἡ ρήγανη ἐρέθιζαν τὰ ρουθούνια. Οἱ γυναῖκες ξαπλωμένες ἀνάσκελα, βλέπανε τὸ πεντάνοιχτο στερέωμα μ' ὅλα τὰ ἀστέρια του. Οἱ ἄνδρες βρίσκανε τ' ἀστέρια αὐτὰ σκυμμένοι ἀπάνω ἀπὸ τὸν καθρέφτη τῶν ματιῶν τους...

Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ προφυλαχτικὰ συμπλέγματα ποὺ χώριζαν στὴ σκοτεινιά, διάβαιναν σὰν ἴσκιοι οἱ δυὸ φιλενάδες. Μὰ ἡ Ἑλένη, ἔτσι ἀζευγάρωτη, ἔβλεπε τὸν ἑαυτό της μὲ τὰ μάτια τῶν ἄλλων ζευγαρωμένων, σὰν ἕνα ἐνοχλητικὸ χωροφύλακα. Στὸν ἴδιο καιρὸ ἔνοιωθε τὰ νιάτα της ποὺ φεύγανε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, σὰν ἕνα ροῦχο λαμπρὸ ποὺ πάλιωνε ἀφόρετο.

Ἐκεῖ, κατὰ τὰ μέρη αὐτὰ, τὶς ἀντάμωνε κάποτε ὁ ἀγαπητικὸς τῆς Μέλπως καὶ τὶς κάθιζε στὸ καφενεῖο. Μὰ στὶς ὧρες αὐτές, ἡ Ἑλένη εὕρισκε μὲ πίκρα πὼς ἦτανε ἕνας τρίτος περιττός. Κάτι τότε σὰ ζήλεια τὴν κεντοῦσε, κι' ἡ ἐρημιά της τῆς γινόταν πιὸ πολὺ ἀνυπόφορη.

Ἄχ! ἡ μοναξιά! Ἡ πολλὴ μοναξιὰ ποὺ δὲν παίρνει ἕνα τέλος, εἶναι θάνατος ζωντανός. Νοιώθει ὁ ἄνθρωπος πὼς ὅλος ὁ κόσμος στέκεται ἀδιάφορος μπροστά του. Μακρυὰ ἀπὸ τὶς ἔγνοιες του, ξένος ἀπὸ τοὺς καϋμούς του. Καὶ τότε, δὲν τοῦ γλυκαίνει τίποτε τὴ ζωή. Ἔτσι, ἡ μοναξιὰ βάραινε τώρα ὕστερα, σὰν ἀρρώστεια τὴν Ἑλένη. Ὁ ἴσκιος τῆς μάννας ἔλλειψε, χάθηκε ἡ ἐλπίδα ἑνὸς ἀρραβωνιαστικοῦ, τοῦ ἄντρα αὐτοῦ ποὺ θἄνοιγε τὸ σπίτι της. Γυρίζοντας τὸ βράδυ ἀπὸ τὶς δουλειές, ἤξερε πὼς τὴν καρτερεῖ ἡ κλεισμένη πόρτα τῆς καμαρούλας της, τὸ ψαχουλευτὸ τὸ ἄναμμα τοῦ κεριοῦ στὰ σκοτεινά, τὸ δεῖπνο τὸ βιαστικὸ ποὺ εἶναι σὰ μιὰ ἀγγαρεία, τὸ πέσιμο στὸ κρεββάτι νωρὶς-νωρὶς γιὰ νὰ ταφοῦν μιὰ ὥρα ἀρχήτερα οἱ ἀτέλειωτες ὧρες τῆς μοναξιᾶς.

Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴ σταχτερὴ ζωή, ξεπηδάει ἄξαφνα πότε-πότε σὰ γλῶσσα πύρινη, ὁ πόθος: Μιὰ συντροφιά!

Σὲ τέτοιες στιγμὲς στένουμε μπροστά μας τὸν ἑαυτό μας σὰν ἕναν ἄλλο ἄνθρωπο καὶ κουβεντιάζουμε.

Ἡ Ἑλένη, ἦτανε βέβαιη πὼς ἔτσι πεθύμησε ἀργότερα τὸν Ἀλέξη: Σὰν ἕνα σύντροφο στὴν ἐρημιά της.

Γι' αὐτό, κάποια ἄλλη φορὰ ποὺ ἀνταμωθήκανε, φάνηκε πιὸ μαλακιὰ κοντά του. Μὰ κι' ἐκεῖνος ἐνδιαφέρθηκε περισσότερο γι' αὐτή.

Ναί, ὅλα τἄξερε καὶ τὴ συμπονοῦσε...

Καὶ τούτη, ἀφίνονταν νὰ γέρνῃ κατὰ τὴ ζεστασιὰ τῆς ἔγνοιας του. Θέ μου, πόσο ἡ γυναῖκα εἶναι ἀδύνατη καὶ πόσο ὁ ἄντρας εἶναι δυνατός!

Κι' ἡ Ἑλένη ποὺ εἶχε κλεισμένο τὸ στόμα μῆνες τώρα, τἄνοιξε σὰ σὲ ἄνθρωπο δικό της. Τοῦ εἶπε τὶς ἔγνοιες της, τοῦ ἄφησε μέσα στὰ χέρια τοὺς καϋμούς της. Τί παράξενα πράματα! Ὥς τὰ χτές, ὁ Ἀλέξης ἦταν γι' αὐτὴν ὁ ξένος. Σήμερα, σὰν ἕνας δικός, σεργιάνιζε μέσα στὴ ζωή της σὰ μέσα σὲ μιὰ κάμαρη γνώριμη. Κι' ἦτανε αὐτὸ ἕνα ξανάσασμα γιὰ τὴ γυναῖκα. Καιροὺς εἶχε νὰ νοιώσῃ τὸν ἑαυτό της ἔτσι ἀλαφρό. Ἀλήθεια! πόσο ἁπλῆ καὶ γλυκύτροπη ποὺ φαίνεται φορὲς-φορὲς ἡ ζωή.

Ὕστερα ὁ Ἀλέξης τὴ συντρόφεψε ὥς τὴν πόρτα της. Τῆς εἶπε μάλιστα πὼς θὰ ξαναπερνοῦσε νὰ τὴ χαιρετήσῃ, γιατὶ κι' ἕνας φίλος του ἔπιασε σπίτι ἐκεῖ δὰ παραπάνω στὸν ἄλλο δρόμο.

Ἡ Ἑλένη δὲν τὸ πίστεψε. Τὸ κατάλαβε σὰ μιὰ πρόφασι ποὺ σκέπαζε τὴν ἐπιθυμία ποὺ εἶχε νὰ τὴ βλέπῃ.

Μὰ κι' ἡ ἴδια μήπως δὲν ἔκρυψε τὸν ἀληθινὸ ἑαυτό της ἐκείνη τὴ στιγμή; Πολὺ θὰ ἤθελε νὰ τοῦ πῇ, μὲ ὅλη της τὴν καρδιά, νὰ περάσῃ μέσα νὰ καθήσουν, νὰ κουβεντιάσουν ἀκόμα, νὰ μὴ τὸν χάσῃ ἔτσι γρήγορα. Μὰ ὁ Ἀλέξης τί θὰ συλλογίζονταν; Δὲ θὰ τὴν ἔπαιρνε γιὰ μιὰ εὔκολη γυναῖκα;

Γι' αὐτό, καληνύχτησε βιαστικὰ καὶ χώθηκε στὸ σπίτι της.

Τὶς μέρες τὶς ἀποκοντά, ὁ Ἀλέξης πέρασε καὶ ξαναπέρασε ἀπὸ τὸ δρόμο της. Στέκονταν ἐκεῖ, ἀπόξω ἀπὸ τὸ χαμηλὸ παράθυρο, κι' ἄλλαζαν λίγες κουβέντες. Μιὰ μέρα, γύρεψε νὰ μπῇ ἀπὸ μέσα.

Ἡ κοπέλλα ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴ γειτονιά. Ἡ σκέψι πάλι μὴ τὸν δυσαρεστήσῃ καὶ δὲν ξαναφανεῖ, τὴν ἀνησύχησε.

— Πῶς! πῶς! ἐλάτε μέσα, κύριε Ἀλέξη. Νὰ μὴ στέκεσθε κι' ὀρθός.

Κι' ἡ πόρτα της ποὺ ἔβλεπε στὴν αὐλή, ἔμεινε ὁλάνοιχτη ὅσο ὁ Ἀλέξης βρίσκονταν στὴν κάμαρη. Γιὰ νὰ κρύψῃ τὴ σαστιμάρα της, ὅλο γύριζε. Τοῦ ἔδωσε ἕνα κονιάκ, τοῦ ἔκλεισε τὸ τζάμι νὰ μὴ τὸν φυσάῃ.

Οἱ γειτόνισσες κρυφοκοίταζαν, κι' ἡ σπιτονοικοκυρὰ τὴ ρώτησε ὑστερώτερα:

— Δὲ μοῦ λές, θὰ βγῇ τίποτε τὸ ἐλάχιστον ἀπὸ δαῦτον;

— Μπᾶ! μὰ τί λές! ἀπόρησε ἡ Ἑλένη ποὺ δὲν ἔστρωνε τὴ ζωή της κανονισμένη ἀπὸ προτήτερα. Κι' ἕνα ψέμμα τῆς ἦρθε στὸ στόμα:

— Ἔρχεται ἕνεκα κάτι παραγγελίες τῆς ἀδερφῆς του.

Τὸ κουτσομπολιὸ τῆς γειτονιᾶς τὸ καταλάβαινε καὶ κοίταζε νὰ μὴν τὸ λογαριάζῃ. Δὲν ἔκανε καὶ τίποτε κακό, συλλογίζονταν. Καὶ στὸ κάτω τῆς γραφῆς, ἐλεύτερη ἦτανε, αὐτεξούσια ἦτανε, δὲν εἶχε νὰ δώσῃ λόγο σὲ κανένα. Μιὰ φορὰ ὁ Ἀλέξης ἔδωσε ἄλλη ὄψι στὴν πικραμένη ζωή της. Καὶ ποῦ τὸ ξέρει κανένας; μπορεῖ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ πολὺ μὲ τὸν καιρό, μπορεῖ νὰ ζήσῃ μαζύ της γιὰ πάντα...

Καὶ μιὰ βραδυά, ἔτσι ὅπως κάθονταν καὶ κουβέντιαζαν στὸ μισοσκότεινο καμαράκι, ὁ Ἀλέξης κοιτώντας την στὰ μάτια, ἅπλωσε τὰ χέρια στὰ γόνατά της. Ἡ ζέστα ἀπὸ τὶς παλάμες του, μιὰ ζέστα γλυκειά, παράλυσε τόσο τὴν Ἑλένη, ποὺ ἀπόρησε μὲ τὸ νοῦ της: Ὥστε λοιπὸν μπορῶ νὰ τοῦ δοθῶ ἔτσι μὲ δίχως ἔρωτα!

Μὰ σὰν κλείστηκε ὁλάκερη μέσα στὴν ἀγκαλιά του, δὲ συλλογίστηκε τίποτε πιά.

Ὅταν τὸ τελειωτικὸ ἀγκάλιασμά τους χαλαρώθηκε, ἐκείνη δὲν εἶχε διάθεσι νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ κοντά του. Μὰ ὁ Ἀλέξης, ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ στὸ ρολόϊ τοῦ χεριοῦ του. Αὐτὴ ἡ ματιὰ χτύπησε σὰ μπάτσος τὴν ψυχὴ τῆς γυναίκας καὶ τὴ σακάτεψε. Τέντωσε ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια ἡ Ἑλένη, καὶ τὰ μάγουλά της κοκκίνισαν.

— Πρέπει νὰ φύγω, εἶπε ὁ Ἀλέξης καὶ σηκώθηκε.

— Ἔτσι γρήγορα; ρώτησε δειλά.

Ἴσα-ἴσα τώρα, ὕστερα ἀπ' ὅ,τι συνέβηκε μεταξύ τους, αὐτὴ περίμενε νὰ τῆς πῇ πολλὰ ὁ Ἀλέξης, νὰ μιλήσουνε γιὰ τὸν ἑαυτό τους πολύ. Μὰ τίποτε.

Ἔσκυψε καὶ τὴ φίλησε ἐκεῖνος, μὲ τὸ νοῦ του ἀλλοῦ τώρα, καὶ τράβηξε κατὰ τὴν πόρτα. Ἡ γυναῖκα μὲ μιὰ πίκρα στὴν καρδιὰ κι' ἕνα χαμόγελο στὰ χείλια, τὸν συνέβγαλε.

Ἔτσι ὅπως χωρίζονταν, κι' ἔφευγε αὐτὸς ἀπὸ κοντά της, σὰν ἕνα φύλλο ποὺ ξεκόλλησε ἀπ' τὸν κλῶνο του, τῆς φάνηκε τῆς Ἑλένης πὼς δὲν εἶχε λόγο νὰ ξαναγυρίσῃ πιά.

Μὰ ἡ κοπέλλα δὲν ἤξερε πὼς εἶχε πολλὰ καλὰ μὲ τὸ μέρος της: Ἦτανε νέα, ἦτανε ὤμορφη, ἦτανε μιὰ γυναῖκα δίχως ἀπαιτήσεις κι' ἦταν ἐλεύτερη στὸ σπιτικό της νὰ δεχτῇ ἀναπαυτικὰ ἕναν ἄντρα.

Ἦρθε λοιπὸν ὁ Ἀλέξης, καὶ ξανάρθε μάλιστα. Τώρα ἔμπαινε μὲ τὸ ἐλεύτερο στὴν κάμαρά της. Καλησπέριζε σὰ σπιτικὸς τὶς ἄλλες νοικάρισσες, ἔπιανε τὴν κουβέντα μαζύ τους. Καὶ τὴν Ἑλένη τὴ γνοιάζονταν πάντα τὶς μέρες ποὺ ἔρχονταν σπίτι. Τὸ κρέας, τὸ ψάρι, τὸ φροῦτο της.

Ἐκείνη κοίταζε τὴν καινούργια θέσι της κι' ἔνοιωθε μέσα της ἕνα χιονισμένο μούδιασμα. Σὲ τέτοιες ὧρες, τὸ παράδειγμα τῆς Μέλπως ποὺ ζοῦσε μονιασμένα κι' ἥσυχα μὲ τὸ φίλο της, τῆς ἔδινε κουράγιο. Καὶ ἡ Ἑλένη σιγὰ-σιγὰ συνήθισε τὴ ζωὴ αὐτὴ ποὺ τὴ ζέσταινε μιὰ ἀφοσίωσις.

Ἕνα γλυκὸ πρωϊνὸ ποὺ ἀπὸ κάθε φύλλο τῆς κληματαριᾶς τῆς αὐλῆς ἔσταζε ὁ ἥλιος χάμου στὰ πλακάκια, καὶ τὰ μυριστικὰ στοὺς τενεκέδες ἀνάσταιναν εὐχαριστημένα, ἡ Ἑλένη μ' ἕνα χαμόγελο στὴν ψυχή, ἔσκυψε κι' ἔκοψε δυὸ γαρούφαλα. Ὅπως τάβανε ὕστερα στὸ ποτήρι, ἄκουσε ἕνα ἀλλέγρο τραγουδάκι ἀπὸ τὸ στόμα της:

Στῆς Νεάπολης γυρίζω τὰ σοκάκια
βλέπω ὡραῖα κοριτσάκια.

Ἡ γειτονιὰ ξαφνιάστηκε! Εἴχανε καιροὺς ν' ἀκούσουν τὸ τραγοῦδι της. Μὰ μήπως δὲν ἀποροῦσε κι' ἡ ἴδια; Καὶ τὸ τραγοῦδι ἔρχονταν κάθε τόσο στὰ χείλια της. Ἡ καρδιά της εἶχε ξαλαφρώσει.

Ἔτσι μὲ τὸ νοῦ της ἀραγμένο τώρα κάπου, πήγαινε στὶς δουλειές της, ἔσκυφτε στὸ ράψιμό της. Τὸ ράψιμο αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ νοιώθει πιὸ ἀλαφριὰ τὴν ἀκανόνιστη θέσι της. Ὄχι! αὐτὴ δὲν ἔμοιαζε μὲ τὶς ἄλλες ποὺ καρτεροῦν νὰ τὶς ζήσῃ ὁ ἀγαπητικός. Ἀκόμα καὶ σὰν πέφτανε ἀναδουλειὲς κι' ἡ Ἑλένη περνοῦσε συχνὰ μέρες στέρησης, δὲν καταδέχονταν νὰ πῇ τίποτε στὸν Ἀλέξη.

Ἔτσι διάβηκαν κάμποσοι μῆνες, ὥς τὴν ἡμέρα ποὺ ἐκεῖνος ἀπάνω σὲ κουβέντες ξένες, τῆς πέταξε κάτι λόγια παράξενα.

—.... Νά! ἐγώ, εἶπε ὁ Ἀλέξης. Ἂν τύχῃ καὶ παντρευτῶ καμμιὰ φορὰ — ὁ λόγος τὸ λέει — θαρρεῖς πὼς θὰ σὲ ξεχάσω;

Ἡ Ἑλένη ἀπόμεινε. Μὰ γιατί νὰ τὴν ξαφνιάσῃ ἡ κουβέντα αὐτή; Δὲν εἶχε ποτέ της συλλογιστῆ ἕνα τέτοιο πρᾶμα; Μήπως τῆς ἔταξε πὼς θὰ τὴν πάρῃ; Δὲν ἤξερε ἀκόμα πὼς ὁ Ἀλέξης ἦτανε νοικοκύρης πολὺ καλλίτερός της, πὼς κάποια καλλίτερη θἄπαιρνε;

Κι' ὡστόσο! Παρ' ὅλες αὐτὲς τὶς φρόνιμες συλλογές, τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκε. Θὰ τὴν ἀφήσῃ λοιπὸν κι' αὐτός; Ἔμαθε ἡ Μέλπω τὶς ἀνησυχίες της καὶ πικρογέλασε: Ἀμ' τί θαρρεῖς, ἔρημη, ὅλοι τους εἶναι σὰν τὸν δικό μου;

Τἄμαθε κι' ἡ κυρὰ Λελούδω καὶ τὴν περίλουσε. — Ἐσύ, μὰ τὸ Θεό, δὲν εἶσαι γιὰ προκοπή! Κέρδισες τίποτε ἕνα χρόνο τώρα; Πᾶς μοναχὰ σὰν τὸν κουτὸ καὶ χαρίζεις τὴν καρδιά σου γιὰ νὰ μὴν ξέρῃς τί σοῦ γίνεται. Τί νὰ τὴν κάνῃ τὴν καρδιά σου ὁ ἄντρας; Σοῦ τὴ γύρεψε; Αὐτὸς δὲ γύρεψε παρὰ τὸ πετσί σου!

— Δὲ μ' ἀφίνεις στὴν ἐρημιά μου, παρακάλεσε ἡ κοπέλλα.

— Σ' ὁρμηνεύω, γιατὶ σὲ πονεῖ ἡ ψυχή μου. Κατάλαβες; Ἔπρεπε νὰ φανῇς κι' ἐσὺ ξυπνὴ σὰν ἄλλες ποὺ πιάνουν τὸν ἄντρα ἀπάνω στὴν ἄψη καὶ τὸν γδένουν πατόκορφα.

Μὰ ὄχι! Ἡ Ἑλένη δὲν ἦτανε ἀπ' αὐτές. Ἀφίνονταν ἀγαπησιάρα κι' ὑποταχτικὴ νὰ τὴ σέρνῃ ἡ μοῖρα της. Γι' αὐτὸ τώρα, ὅταν ἔρχονταν ὁ Ἀλέξης, περίμενε ἄοπλη ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα του τὴν καταδίκη της. Καὶ τοῦτο, εἰπώθηκε κάποια φορά.

— Ἔχω μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ λεφτὰ γιὰ τὴ δουλειά μου, εἶπε ὁ Ἀλέξης συλλογισμένος. Καὶ στὴν ὥρα τούτη, μοῦ ἦρθε ἕνα συμπεθεριὸ μὲ προῖκα.

Τἄλεγε αὐτὰ σὰν κάτι τάχα φυσικό, σὰ νὰ κουβέντιαζε μ' ἕνα φίλο του, ὅμως στὰ μάτια του γυάλιζε μιὰ ἀνησυχία. Ὕστερα ρώτησε:

— Τί λὲς κι' ἐσύ, Ἑλένη, νὰ τ' ἀποφασίσω;

— Ὅ,τι θέλεις θὰ κάνῃς, εἶπε ἡ γυναῖκα καὶ τὸ κάτω χεῖλι της τρεμούλιασε. Μοναχὰ... νὰ ἐγὼ ποὺ σὲ χάνω!

Κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ τὴν πῆρε τὸ παράπονο. Ὁ Ἀλέξης στενοχωρέθηκε.

— Μὰ τί κλαῖς; τὴ ρώτησε. Παντρεύτηκα κιόλα; Παντρεύτηκα;

Σηκώθηκε καὶ σουλατσάριζε νευριασμένος ἀπάνω-κάτω στὴν κάμαρα.

«Τί βάσανο!» συλλογιζόταν. «Γι' αὐτὸ πολλοὶ κόβουν κάτι τέτοια μὲ τὸ μαχαῖρι καὶ φεύγουν δίχως νὰ κοιτάξουν πίσω τους...».

Ζύγωσε τότε τὴ γυναῖκα καὶ τὴν παρηγόρησε.

— Κουτὴ ποὺ εἶσαι! Μὰ μήπως ὅ,τι εἶπα εἶναι πρᾶμα νὰ γίνῃ ἀμέσως; Ἔτσι τελειώνουν αὐτὲς οἱ δουλειές; Ἕνα λόγο πέταξα, δὲ χάλασε ὁ κόσμος. Μπορεῖ καὶ νὰ χαλάσῃ τὸ προξενιό. Μακάρι νὰ μὴν εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ λεφτὰ γιὰ νὰ ζήσω πάντα μαζύ σου.

Χωρίστηκαν ἀγαπημένοι. Μὰ ὁ Ἀλέξης σὰ νὰ μὴν εἶχε πιὰ τίποτε νὰ κάνῃ ἐκεῖ, ἔκανε ὕστερα πολλὲς μέρες νὰ φανῇ. Ἡ Ἑλένη τυραννιοῦταν ἀπὸ τὴν ἀνησυχία. Τὴν ἄφησε τελειωτικά; Παντρεύτηκε;

Καὶ μιὰ μέρα, καθὼς δούλευε μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρο, ξαφνικὰ τὸν ἀντίκρυσε νἄρχεται. Ἡ Ἑλένη κέρωσε κι' ἔνοιωσε τὴν καρδιά της νὰ σκορπίζεται μέσα της, σὰν ἕνα λουλοῦδι ποὺ μαδιέται στὸν κλῶνο του.

Ὁ Ἀλέξης ἔρχονταν φορτωμένος χαρίσματα. Μπῆκε στὴν κάμαρη κι' ἄνοιξε στὸ τραπέζι τὰ πακέτα του. Τῆς ἔφερε, εἶπε, ἕνα φορεματάκι τώρα ποὺ ἀλλάζει ἡ ἐποχή. Τῆς ἔφερε καὶ κάτι κάλτσες μεταξωτές. Τῆς πῆρε καὶ λίγο χασὲ μὴν τῆς χρειάζεται τίποτε.

Τέτοια δῶρα καὶ τόσα μονομιᾶς, ποτὲ δὲ βρέθηκαν ὥς τώρα στὰ χέρια του. Ἡ Ἑλένη μάντεψε τὰ πάντα:

Θὰ τὴν ἀφήσῃ!

Κι' ἔτσι, ὅπως ἔβλεπε τὰ δῶρα αὐτὰ ἀφιμένα ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό της ταπεινωμένο πολύ. Θὰ τοῦ τὰ γυρίσῃ πίσω, θὰ τοῦ τὰ γυρίσῃ...

— Τί χρειάζονται; εἶπε.

Μὰ ὁ Ἀλέξης μαντεύοντας τὶς συλλογές της, τὴν πρόλαβε. Αὐτὰ τὰ πράματα, εἶπε, εἶχε σκοπὸ νὰ τῆς τὰ χαρίσῃ ἀπὸ καιρό. Θὰ τὰ φορέσῃ ἔτσι, γιὰ τὴν ἀγάπη τους.

Ἡ Ἑλένη παραδέχτηκε σιωπηλὴ τὴν πρόφασι, γιὰ νὰ μὴ φτάσουν σ' ἕνα μάλωμα μὲ τὴν ἄρνησί της.

Κάθησε ἀπέναντί της ὁ Ἀλέξης καὶ τὴν κοίταζε προσεχτικά. Ἐκείνη, μὴν ξέροντας τί νὰ κάνῃ, ἅπλωσε τὸ χέρι καὶ ξαναπῆρε τὸ ράψιμο. Μὰ δὲν κατάφερνε νὰ δουλέψῃ, οὔτε λόγο νὰ πῇ. Ἤθελε μοναχὰ νὰ μποροῦσε νὰ μείνῃ μοναχή, νὰ ξαπλωθῇ καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια...

Ἀδύνατα τὸ ἔνστιχτό της τὴν ὁρμήνεψε: Μὴ στέκεσαι, ἔτσι, μή! Πήγαινε κοντά του, χαϊδολογήσου ἀπάνω του, κλάψε στὴν ἀγκαλιά του!

Κι' ὅμως, κάτι τὴν κρατοῦσε. Κάτι σὰν ἐγωϊσμός, σὰ δείλια καὶ σὰ ντροπή.

Ἐκεῖνος, παρατήρησε τὸ τρεμούλιασμα τῶν χεριῶν της καὶ στεναχωρέθηκε. Ἔπιασε λοιπὸν καὶ τῆς ἔκανε κουβέντες ξένες γιὰ νὰ τὴν ἀποκοιμήσῃ: Ἡ ἀδερφή του, τὰ παιδιά της, ἡ δουλειά του....

Κι' ὕστερα, τὴν ὥρα ποὺ σηκώθηκε νὰ φύγῃ, νὰ φύγῃ γιὰ πάντα κι' ἂς μὴν τὸ εἶπε, σηκώθηκε κι' ἐκείνη. Κι' ἐκεῖ κοντὰ στὴν ὀξώπορτα τῆς κάμαρης, πρὶν περάσῃ τὸ κατῶφλι, τράβηξε ἀπάνω του τὸ ντελικάτο κορμάκι της καὶ τὸ κράτησε ἀλλοιώτικα χαδιάρικα μέσα στὴν ἀγκαλιά του

— Γειά σου, Ἑλένη μου.

— Στὸ καλό, Ἀλέξη, εἶπε κι' ἐκείνη μὲ σβυσμένη φωνή. Ἄϊντε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ.

Κι' ὅταν ἡ πόρτα ἔκλεισε ἀπὸ πίσω του, κατάλαβε πὼς αὐτὸς ἦτανε ὁ τελειωτικὸς ὁ χωρισμός τους. Τότε, τὰ στήθεια της τὰ καταξέσκισαν τ' ἀναφυλλητὰ τ' ἀπελπισμένα.

Δὲ θὰ μποροῦσε λοιπὸν κι' αὐτὴ νὰ γίνῃ σὰν κάτι ἄλλες, κάτι ἄλλες ποὺ κάθε χωρισμὸ μὲ τὸν ἄντρα τὸν ρίχνουν πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη; Ἡ Φρόσω ποὺ ἄλλαζε ἐρωμένους κάθε τόσο, ἦτανε ὅλο γέλοια καὶ χαρές. Τὸ μοναστῆρι μου νἄναι καλά, ἔλεγε, κι' ἔκλεινε τὸ μάτι.

Ἄ, ὄχι! Ἡ Ἑλένη δὲ θὰ μποροῦσε νὰ μοιάσῃ μ' αὐτὲς ποτέ. Ἔπαιρνε κάθε ταίριασμά της μὲ τὸν ἄντρα γιὰ συμβόλαιο βαρύ, κι' ἔπαιρνε τὸ χωρισμό, γιὰ θανατερὴ ἀρρώστεια. Πῶς ἦτανε ἔτσι φτιασμένη αὐτή;

Καὶ τὸ βελόνι ἔρραβε τὰ ξένα ραψίματα καὶ τὰ μάτια της τρέχανε. Δὲν τὴν ἀφίνανε νὰ δουλέψῃ αὐτὰ τὰ δάκρυα.

Πέρασαν κάμποσες μέρες, κι' ἡ κυρὰ Λελούδω ἡ ἔμπιστη, τῆς ἔφερε τὰ κακὰ μαντάτα. Τ' ἀρραβωνιάσματα τοῦ Ἀλέξη γίνηκαν μὲ μεγάλες χαρές. Καὶ τῆς ἱστόρησε τὸ ὅ,τι ἔμαθε. Ἡ Ἑλένη ἄκουγε μὲ πονεμένη περιέργεια, κι' ὅλο πιὸ πολλὲς λεπτομέρειες γύρευε.

Ἔπειτα ὅμως, κοντὰ στὴν πίκρα αὐτή, τὴ ζώσανε καὶ κάτι ὑποψίες. Ἀπὸ κάμποσον καιρὸ τώρα, δὲν νοιώθονταν στὰ καλά της. Πρόστρεξε στὴ νοικοκυρά της.

— Εἶναι φῶς φανάρι, εἶπε ἡ γρηά. Εἶσαι ἔγκυα. Τί λές; Θέλεις νὰ τοῦ χαλάσουμε τὸν ἀρρεβῶνα;

— Ὄχι, ὄχι, ἀντιστάθηκε ἡ Ἑλένη μαλακά. Ὡστόσο, πρέπει νὰ τὸ μάθῃ ὁ Ἀλέξης.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ-ΔΙΠΛΑ-ΜΑΛΑΜΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΝΙΚΗΣ Λ. ΠΕΡΔΙΚΑ

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ Η ΑΡΜΟΝΙΑ

«Μαμά, τὸν ἥλιο ψηλὰ στὸν οὐρανὸ
Ποιὸς κρέμασε καὶ τώρα δὲν τὸν φτάνω;
Τὸν φτάνεις σύ;» — Τὸν ἥλιο βρίσκω γώ
Στ' ὁλόχρυσο κεφάλι σου ἀπάνω!»

«—Καὶ τ' ἀστεράκια, ποὺ φεγγίζουν μακρυά
Θἄθελες—πές μου—νἄχες δῶ σιμά σου;»
«—Νύχτα καὶ μέρα ἀστέρια φωτεινά,
Παιδί μου, ἔχω τὰ μάτια τὰ δικά σου!»

«— Καὶ τὸ πουλάκι, ποὺ πάντα κελαδᾶ
Στὸ δέντρο, νἄχαμε μέσ' στὸ κλουβί σου;»
«—Γιὰ μένα ἄλλα τραγούδια πιὸ γλυκὰ
Δὲν εἶν' ἀγάπη μου, ἀπ' τὴ φωνή σου!»

«—Μαννούλα, ὠμορφήτερο ἀπ' τὰ τρία
Ποιὸ νἄναι;... Θάλασσα; οὐρανός; ἡ γῆ;»
«—Κρυμμένη στὴ μικρή σου εἶναι ψυχὴ
Ὅλη γιὰ μὲ τοῦ κόσμου ἡ ἁρμονία!»

ΝΙΚΗ Λ. ΠΕΡΔΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Ο ΚΙΡΚΟΣ

ΤΗΣ ΚΑΤΙΝΑΣ Γ. ΠΑΠΑ

ΔΕΝ μποροῦσε νὰ τὴν ξεχάσει τὴ μανούλα του ὁ Κίρκος.

Κάθε, ποὺ ἔρχονταν καΐκι ἀπὸ τὴ στεριὰ ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατὰ καὶ τὰ χέρια του ἔτρεμαν.

«Μὴν εἶναι κι ἡ μάννα μου μέσα ;» καὶ κύτταζε στὰ μάτια τοὺς καϊξῆδες.

Γιατὶ δὲν ἔβγαινε κι ἡ μάνα του ἀπὸ τὸ καΐκι; Μὴν εἶχε ἀποκοιμηθεῖ ; Μὴ δὲν ἐκατάλαβε, πὼς ἔφτασαν στὴν Κέρκυρα καὶ πὼς ὁ Κίρκος της τὴν περίμενε ;

Στέκονταν ὀρθὸς κοντὰ στὸ ψηλὸ σκαμνί του, ποὺ ἦταν ἀκουμπισμένο στὸν τοῖχο, κάτω ἀπὸ τὸ μικρὸ παράθυρο τοῦ μαγαζιοῦ καὶ κύτταζε ἕναν ἕναν τοὺς πατριῶτες, ποὺ ἔμπαιναν. Ἔρχονταν νὰ χαιρετήσουν τὸ μπάρμπα του καὶ νὰ πάρουν τὸν καφὲ καὶ τὴ μαστίχα τους στὸ μικρὸ καφενεῖο τοῦ πατριώτη τους, τοῦ καπετὰν Μάνθιου, ποὺ εἶχε βαρεθεῖ τὴ θάλασσα καὶ εἶχε ἀνοίξει τώρα καφενεῖο στὴ «Σπηλιά», κοντὰ στὸ μῶλο, ποὺ ἄραζαν τὰ καΐκια.

Κι ὅσο αὐτοὶ ἔπιναν τὴ μαστίχα τους κι ἔλεγαν μὲ τὸν καπετὰν-Μάνθιο τὰ νέα τῆς πατρίδας, ποὺ τὰ βουνά της τἄβλεπε ὁ Κίρκος ὡς καὶ τὴ νύχτα στὰ μάτια του, τόσες πολλὲς ὧρες τὰ εἶχε κυττάξει τὴν ἡμέρα, μὴ καὶ μπορέσει νὰ καταλάβει σὲ ποιὸ ἀπ' ὅλα βρίσκονταν ἡ μάνα του, αὐτὸς ἔσκυβε μὲ λαχτάρα ἀπάνω στὰ σακκούλια τους.

— Μὴν εἶναι κανένα δικό της ;

Ἐκεῖνο τὸ κατακαίνουργο μὲ τὶς πλατειὲς κίτρινες ρίγες μοιάζει σὰ σακκούλι τῆς μάνας του. Μὰ τὸ μαῦρο ψωμί, τὰ κρεμύδια κι ἕνα δέμα μὲ χοντροπάπουτσα, δὲ φαίνονταν νἄτανε γιὰ τὸν Κίρκο.

— Μὰ πῶς; Δὲν τοὔστειλε καλούδια ἡ μάνα του ;

Ἐκεῖνο τὸ ἄλλο ποὺ κρέμεται στὴν καρέκλα τοῦ πιὸ νέου ἀπὸ τοὺς ταξειδιῶτες μπορεῖ νἄναι γι αὐτόν. Τὸ καταλαβαίνει ἀπὸ τὰ ὡραῖα πλουμίδια μὲ τὰ παράξενα σχήματα. Τέτοια σακκούλια εἶχε πλῆθος ἡ μάνα του.

Αὐτὸ σίγουρα εἶναι δικό του. Ζυγώνει κρατώντας τὴν πνοή του. Θέλει νὰ δεῖ τί τοὔστειλε ἡ μανούλα του.

Σηκώνεται στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του γιὰ νὰ φτάσει στὸ στόμα τοῦ σακκουλιοῦ, σηκώνει τὸ χεράκι του καὶ τραβάει ἀγάλι ἕνα - ἕνα τὰ πράμματα.

Μιὰ ἀρμαθιὰ σῦκα.

— Μπᾶ, τὸ ξέχασε ἡ μανούλα του, ποὺ δὲν τοῦ ἀρέσουνε τὰ ξερὰ σῦκα ;

— Ἕνα κουλούρι, δύο...τρία...τέσσερα... ὤ, πόσα κουλούρια! Τἄφτιαξε γιὰ τὸν Κίρκο της.

— Ἄ, νὰ καὶ μιὰ πῆτα! τυρόπητα μὲ φύλλα! Τί καλοψημένη ποὺ εἶναι, ροδοκόκκινη, καὶ τὰ φύλλα της καλανοιγμένα, μοσχοβολάει, τί ὡραία ποὺ εἶναι !

Τὸ θυμήθηκε ἡ μανούλα του, ποὺ τοῦ ἀρέσουν οἱ πῆτες.

Μὰ τί ἄλλο ἔχει τὸ σακκούλι ;

Ἕνα χοντρὸ μάλλινο φόρεμα, ποὺ θὰ ὕφανε ἡ ἴδια γιὰ τὸν Κίρκο της. Πόσα τραγούδια θὰ εἶπε ὅταν τὸ ὕφαινε !

Πῶς; δὲ θυμᾶται τὴ μάνα του ὁ Κίρκος, ὅταν κάθονταν στὸν ἀργαλειό ; Πάντα τραγουδοῦσε !

Τἀνοίγει καὶ τσάφ! κάτι πέφτει στὸ πάτωμα. Οἱ ταξειδιῶτες ξαφνίζονται.

— Μπᾶ, τί κάνει ὁ Κίρκος ἐκεῖ ;

Ρωτάει ἀπορώντας ὁ νέος, ποὺ στὴν καρέκλα του κρέμονταν ἀδειανὸ τὸ σακκούλι του. Σηκώνονται καὶ οἱ ἄλλοι. Τὰ σῦκα, τὰ κουλούρια, ἡ πῆτα, τὸ φόρεμα καὶ τὸ τενεκεδένιο κουτί, βρίσκονταν ἀραδιασμένα στὸ πάτωμα.

—Πῶς τὸ μαθαίνεις ἔτσι τὸ παιδί, καπετὰν - Μάνθιο; ρωτάει ὁ γεροντότερος.

— Ἐγὼ τὸ μαθαίνω, ἀδερφέ, καὶ γὼ δὲν ξέρω, πῶς τόπαθε!

— Πῶς ἦταν αὐτό, νὰ ἀγγίξεις τὸ ξένο σακκούλι, ρώτησε ὁ μπάρμπα - Μάνθιος.

«Τὸ ξένο σακκούλι,...» Μόνον αὐτὸ κτύπησε στοὐτιὰ τοῦ Κίρκου, ποὺ ζαλισμένος ἐκύτταζε ἕνα - ἕνα τὰ πράμματα.

«Ξένο;» μὰ δὲν ἦτανε δικό του; Δὲν τοῦ τὤχε στείλει ἡ μάνα του;

Τὸν ξέχασε λοιπὸν τὸν Κίρκο της ἡ μανούλα του; Τὸν πῆρε τὸ παράπονο κι ἄρχισε νὰ κλαίει μὲ καϋμό.

Ὁ νέος λυπήθηκε.

— Σώπα, Κίρκο μου, καὶ σοῦ τὰ χαρίζω ὅλα τὰ κουλούρια καὶ τὰ σῦκα καὶ τὴν πῆτα καὶ τὸ τενεκεδένιο κουτί, ἂν τὸ θέλεις. Δὲν κάνει νὰ κλαῖς. Ἀφοῦ σ' ἀρέσουν πάρτα ! ἔλεγε χαϊδεύοντας τὰ μαῦρα γυαλιστερὰ μαλλιὰ τοῦ παιδιοῦ.

Τὸν σήκωσε στὴν ἀγκαλιά του, τὸν κάθισε πάνω στὰ γόνατά του, καὶ τοῦ σφόγγισε τὰ δάκρυα.

— Ντροπή, Κίρκο, ἄντρας ἐσὺ καὶ νὰ κλαῖς !

Ἀλλὰ ὁ μπάρμπας του ἦτανε στενοχωρεμένος.

Πῶς τό παθε ὁ Κίρκος, τὸ ἀνεψίδι του, νὰ καταδεχτεῖ νὰ ἀγγίξει ξένα πράμματα ; Μυστήριο ! Κι ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν πῆρε τὸ μάτι του νὰ κυττάζει ἕνα ξένο σακκούλι, μὰ δὲν ἔβαλε κακὸ μὲ τὸ νοῦ του. Ἔτσι εἶναι τὰ παιδιά, συλλογίστηκε. Μὰ τώρα νὰ ἀδειάσει ὅλο τὸ σακκούλι κάτω γιὰ κάτω ; Ἄ, μὰ πολὺ τὸν ἐπίκρανε !

Κάθε που ἔρχονταν καΐκι, ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατὰ καὶ τὰ χέρια του ἔτρεμαν....

— Μὴ τὸ μαλώσεις τὸ παιδί, γέρω - Μάνθιο, παρακάλεσε ὁ νέος, δὲ θὰ τὸ ξανακάμει. Κι ὕστερα τὸ σακκούλι ἦτανε δικό μου, κι ὅλα τὰ πράμματα τοῦ τὰ χαρίζω τοῦ Κίρκου.

Πῶς τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι αὐτὸν τὸ μικρὸ μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια του.

Ἦτανε ἥσυχος καὶ καλὸς καὶ πονετικὸς καὶ τὸ φαΐ του ποτέ του δὲν τὸ ἔτρωγε μοναχός του. Πάντα θὰ τὸ μοίραζε μὲ κανένα φτωχὸ παιδὶ τοῦ μώλου. Κι ὅποιος φτωχὸς περνοῦσε ἀπὸ τὸ καφενεδάκι ποτὲ δὲν ἔφευγε δίχως νὰ πάρει κάτι ἀπὸ τὸ μικρὸ χεράκι τοῦ Κίρκου.

Οἱ γονεῖς του ἔλειπαν καὶ οἱ δυό.

Εἶναι τέσσερα χρόνια, ποὺ ὁ πατέρας του τὸν ἔφερε ἀπὸ τὴν Χειμάρρα τὴν πατρίδα του καὶ τὸν ἐμπιστεύτηκε στὸν ἀδερφό του τὸν Μάνθιο, γιατὶ αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ σταθεῖ πουθενὰ καὶ γύριζε πάντα μὲ τὸ καΐκι. Ἄραζε ὅμως συχνὰ στὴν Κέρκυρα καὶ τότε ὁ Κίρκος γέμιζε χαρίσματα καὶ καινούργια φορέματα καὶ φροῦτα καὶ γλυκά.

Τὸν ἀγαποῦσε πολὺ τὸν πατέρα του, μὰ τὴ μητέρα του, δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ξεχάσει.

Αὐτὴ ζοῦσε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ μακρυνὰ βουνά, ποὺ τἄβλεπ' ὁ Κίρκος. Νά, σὲ κεῖνο, ποὺ εἶχε τὸν περσότερο ἥλιο καὶ ποὺ φαίνονταν σἂν γυάλινο ἀπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Δὲν τοὔγραφε ποτὲ τοῦ Κίρκου καὶ κανένας δὲν τοῦ μιλοῦσε γι αὐτήν. Οὔτε αὐτὸς ρωτοῦσε γιὰ τὴ μητέρα του, τὴ συλλογίζονταν μοναχὰ κάθε στιγμὴ καὶ τὴν περίμενε κάθε μέρα.

Ἦτανε θετικός, πὼς μιὰ μέρα θὰ τὴν ἔβλεπε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ καΐκι ψηλή, λιανή, μὲ τὰ μεγάλα γλυκὰ μάτια της, ποὺ χωροῦσαν ἴσα-ἴσα τὸν Κίρκο της μέσα καὶ τίποτα ἄλλο, πὼς θὰ τὸν ἅρπαζε μὲ τὰ λιανὰ χέρια της, κι αὐτὸς θὰ τὴν ἐφιλοῦσε, θὰ τὴν ἐφιλοῦσε καὶ θὰ φώναζε μ' ὅλη του τὴ φωνή.

— Αἵ, σεῖς ὅλοι, νάτηνε ἡ μανούλα μου! νάτηνε ἡ μανούλα μου, ποὺ ἦρθε !

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ ὄνειρα μεγάλωνε ὁ Κίρκος καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν.

* * *

Ἦρθε τὸ βράδυ καὶ οὔτε ἔφαγε, οὔτε ἔπιε. Πῆγε νὰ κοιμηθεῖ. Τὰ μάτια του κόκκινα καὶ βαρειὰ ἀπὸ τὸ κλάψιμο ἔκλεισαν ἀμέσως.

Καὶ μέσα στὰ ὄνειρα βρῆκε τὴν εὐτυχία του καὶ παρηγορήθηκε.

Εἶδε τὴ μανούλα του, τί ὡραία ποὺ ἦτανε ἡ μανούλα του! καμμιὰ στὸν κόσμο δὲν ἤτανε σἂν κι αὐτήν. Τὸν κύτταζε γλυκά, καὶ τοῦ χαμογελοῦσε τὸ ἴδιο σἂν τότες.

Ἅπλωσε τὰ χέρια της καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα σακκούλι, τί ὡραῖο σακκούλι ! ποτέ του δὲν εἶχε δεῖ παρόμοιο. Καὶ τὸ σακκούλι ἤτανε δικό του, τοῦ τό φερε ἡ ἴδια ἡ μάνα του, μὰ καὶ χωρὶς αὐτὸ καθένας μποροῦσε νὰ τὸ καταλάβει πὼς ἤτανε δικό του.

Κράνια κόκκινα, γλυκὰ κράνια εἶχε τὸ σακκούλι κι' ἕνα μικρὸ καλαμένιο κλουβάκι μὲ τριτσόνια, πὼς τἀγαποῦσε τὰ τριτσόνια μὲ τὸ σφιχτό, συρτό, νυχτερινὸ τραγοῦδι τους ! καὶ πέντε φωλιές, μάλιστα ! σωστὲς πέντε ὀμορφοπλεγμένες φωλιὲς ἀπὸ ἀγριοπούλια.

—Πόσα πουλάκια θὰ μεγάλωσαν μέσα σ' αὐτές, κάτω ἀπὸ τὰ ζεστὰ πούπουλα τῆς μανούλας τους...

Κάτι τοὔσφιξε τὴν καρδιὰ καὶ ξύπνησε.

Χάθηκε ἡ μητέρα του μὲ τὸ χαμόγελο. Χάθηκε καὶ τὸ σακκούλι. Οὔτε τριτσόνια, οὔτε φωλιὲς καὶ τὰ κράνια τοῦ ἄφηκαν μιὰ πικράδα στὸ στόμα.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦτανε ἀμίλητος καὶ συλλογισμένος.

— Θέλω τὴ μάνα μου, φέρτε μου τὴ μανούλα μου !

Τοὔρχότανε νὰ φωνάξει, μὰ κάτι τὸν ἐκρατοῦσε.

Ἤθελε νὰ κλάψει, μὰ φοβότανε μήπως τὸν δοῦν. Νὰ ρωτήσει ; Ἔτρεμε δίχως νὰ ξέρει γιατί.

Θυμότανε τὴ μητέρα του, ὅπως τὴν εἶδε τὴν τελευταία φορά !

Ἦτανε πάντα στὸ κρεββάτι καὶ εἶχε μακρουλὰ κάτασπρα χέρια, ποὺ τοῦ χάϊδευαν τὰ μαλλιά, καὶ μεγάλα μάτια, ποὺ ὅταν τὸν κύτταζαν τὸν τριγύριζαν μὲ μιὰ θάλασσα ἀπέραντης γλύκας κι' ἀγάπης, ποὺ μέσα της ἐζοῦσε ἀκόμα εὐτυχισμένος. Δὲ θυμᾶται νὰ τοῦ μιλοῦσε, μόνο τὸν χάϊδευε.

Ὕστερα ἔπαψε καὶ νὰ τὸν χαϊδεύει, τὸν κύτταζε ὅμως πάντα μὲ τὴν ἴδια γλυκάδα, περσότερη μάλιστα τώρα, κι' αὐτὸς ἦταν εὐτυχισμένος.

Ὕστερα τὸν πῆρε μιὰ θειά του.

—Ξέρεις, ἡ μάνα σου εἶναι πολὺ ἄρρωστη καὶ θὰ φύγει. Θὰ πάει νὰ γιατρευτεῖ.

—Θὰ φύγει ; Πότε θὰ φύγει ; Κι' ἐμένα δὲ θὰ μὲ πάρει ;

—Ἐσένα ὄχι, ἐσὺ δὲν κάνει νὰ πᾶς. Ὅταν θὰ φύγει θὰ πᾶμε νὰ τὴ χαιρετήσεις.

Ὕστερα τὴν ξανᾶδε, πλαγιασμένη, ὅπως πάντα μόνο μὲ τὰ μάτια κλειστά.

Φοροῦσε τὸ καλό της φόρεμα καὶ παπούτσια καλά.

—Γιατὶ φορεῖ τὰ παπούτσια της στὸ κρεββάτι ;

—Δὲ σοῦ εἶπα πὼς θὰ ταξειδέψει ;

—Μὰ γιατὶ δὲν ἀνοίγει τὰ μάτια της ;

—Κοιμᾶται καὶ θὰ τὴν πάρουν ἀπάνω στὸν ὕπνο της. Σιγὰ μὴ ξυπνήσει καὶ θελήσει νὰ σὲ πάρει καὶ σένα μαζί της καὶ σύ, σοῦ εἶπα, δὲν κάνει νὰ πᾶς ἐκεῖ...

Ὕστερα ἦρθαν παπάδες, καὶ τὴν σήκωσαν...

Ἡ μητέρα του ἐπῆγε νὰ γιατρευτεῖ..

—Μὰ γιατὶ δὲν ἔρχεται ἀκόμα ; Μπάρμπα - Μάνθιο ! μπάρμπα - Μάνθιο !

—Τ' εἶναι παιδί μου, τὶ θέλεις ;

—Ὅταν μιὰ γυναίκα τὴν παίρνουν παπάδες, ποῦ τὴν πηγαίνουν ;

—...στὸ χωριό μου, στὸ Βουνό, γιατὶ ρωτᾶς ;

—Ἐμεῖς πότε θὰ πᾶμε στὸ Βουνὸ ;

—Τὸ καλοκαίρι.

—Τὸ καλοκαίρι ;...τὸ καλοκαίρι ;... Μπάρμπα ! εἶναι αὔριο καλοκαίρι ;

ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΠΑΠΑ

«□»

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΓΕΡΟΒΑΡΚΑΡΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΛΗΑ ΒΑΡΚΑ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΛΟΤΤΙ

Ὅταν ἔμενα στὴ Σταμποὺλ, ἤθελα νὰ περάσω μιὰ μέρα ἀπὸ τὴν παραλία τῶν Θεραπειῶν στὴν ἀπέναντι ὄχθη τοῦ Βοσπόρου καὶ ἐπρόκειτο νὰ διαλέξω μιὰ ἀπὸ τὶς βάρκες ποὺ περίμεναν στὸ μῶλο. Ἦσαν ὅλες ἕτοιμες, ὅπως πάντα, κομψὲς λίγο-πολύ, ἀρκετὰ καλοχρωματισμένες, μὲ τὰ ὡραῖα βελούδινα μαξιλάρια των ταχτοποιημένα.

Σὲ κάθε μιὰ περίμενε κι' ἕνας νέος βαρκάρης γεμᾶτος ὑγεία καὶ σφρῖγος, μὲ γυμνὰ τὰ μπράτσα, ἕτοιμος νὰ πιάσῃ τὸ κουπὶ καὶ νὰ δώσῃ στὴ βάρκα του φτερά.

Μονάχα ἡ πιὸ κοντινὴ σὲ μένα βάρκα, ἐκείνη τῆς ὁποίας ἦταν ἡ σειρά, φαινότανε φτωχή, φτωχότατη κοντὰ στὶς ἄλλες. Αὐτὴ δὲν εἶχε μαξιλάρια ἀπὸ βελοῦδο, ἀλλὰ κάτι μικρὰ στρωσίδια ἀπὸ κομμάτια τσίτινα, κουρέλια ξεθωριασμένα. Ἐν τούτοις ἦταν μπουγαδιασμένα, καθαρά, σχεδὸν σιδερωμένα, κι' ὅλη ἡ βάρκα ἦταν φρεσκοπλυμένη, νοικοκυρεμένη καὶ παστρικιά. Μά, ἐπειδὴ δὲν ἤτανε μπογιατισμένη, φαινόντουσαν ὅλα τὰ μπαλώματά της καὶ τὸ σκέβρωμα τῶν σανιδιῶν της ἐξιστοροῦσε τὴν ἡλικία της, ὅπως οἱ ρυτίδες καὶ τὰ κουρελιάρικα ροῦχα τοῦ βαρκάρη της ἐξιστοροῦσαν τὴν φτώχεια του. Κι' ἦταν πολὺ γέρος ὁ βαρκάρης, ἴσως πιὸ γέρος ἀπ' τὴ βάρκα του...

Εἶπα πὼς ἡ βάρκα αὐτὴ ἦταν μπροστὰ-μπροστὰ καὶ σ' αὐτὴν ἔπρεπε φυσικὰ νὰ μπῶ. Κι' ὅμως, μὲ μιὰ βάναυση ὑπερηφάνεια, πάτησα πάνω της, γιὰ νὰ περάσω στὴν πλαγινή της, μιὰ ἐντελῶς καινούργια καὶ φρεσκομπογιατισμένη ποὺ στὰ πλάγιά της εἶχε καὶ χρυσᾶ σειρήτια.

Ὁ γέρο βαρκάρης παραμέρισε νὰ μοῦ ἀφήσῃ θέσι, μὰ ἐγώ, ὅπως πέρασα καὶ ξαπλώθηκα στὰ βελουδένια μαξιλάρια τῆς ἄλλης βάρκας, ἔρριξα τὴ ματιά μου στὰ ποικιλόχρωμα ἐκεῖνα τσίτινα κομματάκια τῆς παληᾶς βάρκας. Θὰ τἄπλυνε κατόπιν καὶ θὰ τὰ ψαλίδισε ἡ ἴδια, θέλοντας νὰ δώσῃ ἕνα καλὸ ὁπωσδήποτε ἐξωτερικὸ στὴν παληὰ βάρκα, γιὰ νὰ μὴν προκαλῇ τὴν ἀποστροφὴ τῶν ἐπιβατῶν.

Συγχρόνως ὅμως συνάντησα τὸ βλέμμα τοῦ γέρου, ἕνα βλέμμα γεμᾶτο σιωπηλὸ παράπονο καὶ ἀπόγνωσι.

Ἕνα αἴσθημα οἴκτου διέτρεξε τὴν καρδιά μου κι' ὅλη ἡ μέρα μου πέρασε μελαγχολική.

Λογάριασα, λοιπόν, νὰ ξαναγυρίσω τὴν ἄλλη μέρα καὶ νὰ προτιμήσω ἀπ' τοὺς ἄλλους αὐτόν, νὰ τὸν συγχαρῶ γιὰ τὸ ἁπλὸ γοῦστο τῶν φτωχικῶν μὰ καθαρῶν στρωσιδιῶν τῆς βάρκας του καὶ νὰ τὸν καλοκαρδίσω.

Ἀλλ' οὔτε τὴν ἄλλη μέρα, οὔτε τὶς ὑπόλοιπες μπόρεσα νὰ τὸν ξανάβρω...

Καὶ συλλογίζομαι τώρα — κι' ἂς φανῇ ἴσως παράξενο — ὅτι ἀπ' ὅλες τὶς κακοήθειες ποὺ διέπραξα στὴ ζωή μου, καμμιὰ ἄλλη δὲν μοῦ ἄφησε τόση τύψι, ὅσην ἡ περιφρόνησί μου στὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον γέροντα καὶ στὰ ξεθωριασμένα κουρέλια τῆς βάρκας του, ποὺ ἦσαν ὅμως τόσο καθαρὰ καὶ τόσο νοικοκυρεμένα!...

ΜΙΑ ΦΡΙΚΤΗ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΛΕΙΨΗ

ΘΕΛΗΣΑ ΝΑ ΣΚΟΤΩΣΩ ΤΟΝ ΝΤΑΪΜΠΛΕΡ

Μὲ τὸ μελλοθάνατο πελάτη μου στὸ ἰκρίωμα τῆς λαιμητόμου

ΠΩΣ ΕΝΑΣ ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΟΤΕΡΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, Ο "ΜΑΙΤΡ" ΛΕΓΚΡΑΝ, ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΜΙΑ ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙ

Εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἤγειρε ζωηρὰν πολεμικήν. Κοινωνιολόγοι φωτισμένοι, νομικοὶ διαπρεπεῖς, δικηγόροι—πρὸ παντὸς αὐτοὶ—μὲ φιλοσοφημένην ἀντίληψιν καὶ μὲ ἀνεπτυγμένον τὸ αἴσθημα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὕψωσαν τὴν φωνήν των καὶ ἐζήτησαν νὰ λείψη τὸ στίγμα αὐτὸ τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ποὺ καλεῖται «θανατικὴ ἐκτέλεσις». Πράγματι, ἡ ἐκτέλεσις τῆς θανατικῆς ποινῆς εἶναι κάτι τὸ ἄγριο. Εἰς ἄρθρον του δημοσιευθὲν εἰς Γαλλικὴν ἐφημερίδα, ἕνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους δικηγόρους τῆς Γαλλίας, ὁ μαίτρ Ἰωάννης — Κάρολος Λεγκρὰν, μὲ τὴν ψυχὴν ἐπαναστατημένην καὶ τὴν καρδιὰ ματωμένη γιὰ τὴν «νόμιμον—ὅπως τὴν χαρακτηρίζει—αὐτὴν δολοφονίαν» ποὺ ἐπεβλήθη εἰς ἕνα πελάτην του, ἕνα παλληκάρι γεμᾶτο ζωὴν καὶ νεότητα, ἀφηγεῖται μὲ συγκλονιστικὴν δραματικότητα τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πελάτου του. Καὶ μὲ μίαν ἐκπληκτικὴν ἀνάλυσιν τῶν ἰδίων του συναισθημάτων, ποὺ, ἀσφαλῶς, ὑπάρχουν σὲ κάθε ἀνθρώπινη καρδιά, ἐξομολογεῖται πὼς σὲ μιὰ στιγμὴ ψυχικῆς ἐξεγέρσεως τοῦ ἦλθε νὰ ξεχάση ποιὸς εἶναι, τὴν κοινωνική του θέσιν, τὸ ὑψηλό του ἀξίωμα, τὰ πάντα καὶ νὰ πηδήση ἐπάνω στὴν καρμανιόλα νὰ σκοτώση τὸν δήμιον, αὐτὸν τὸν θλιβερὸν ἐκπρόσωπον τῆς νομιμοποιημένης ἀδικίας. Ἡ ὑπέροχος αὐτὴ περιγραφὴ ἔχει ὡς ἑξῆς :

ΕΝΑΣ δικηγόρος ποὺ πιάνει ἀπὸ τὸ λαιμὸ ἕνα δήμιον, ποὺ παλεύει μ' αὐτὸν σῶμα μὲ σῶμα καὶ κυλιέται μαζύ του στὰ πόδια τοῦ ἰκριώματος—νὰ ἕνα θέαμα ποὺ θὰ ἱκανοποιοῦσε καὶ τὸν πιὸ διψασμένο γιὰ συγκλονιστικὲς ἐντυπώσεις θεατήν. Αὐτὴ τὴν πάλη λίγο ἔλειψε νὰ τὴν ἐπιχειρήσω ἐγὼ—ἤμουν ἕτοιμος. Ἕνα χέρι ποὺ ἀκούμπησε στὸ μπράτσο μου κι' ἕνας δισταγμὸς ποὺ κράτησε ἕνα ἐλάχιστον τοῦ δευτερολέπτου—νὰ τί μ' ἐμπόδισαν. Τὸ λέγω χωρὶς περιστροφάς : Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι ἕνα αἶσχος καὶ ἡ ἀπαισία τελετή, ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ποὺ τὴν συνοδεύει, ὁ ἔσχατος ἐξευτελισμός. Ἐὰν οἱ δικασταὶ ποὺ προφέρουν τὴν ἀνέκκλητον ἀπόφασίν των, τὴν εἰς θάνατον καταδίκην, ἦσαν ὑποχρεωμένοι καὶ νὰ τὴν ἐκτελέσουν, ὁρκίζομαι πὼς κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θὰ τὴν ἐπέβαλλε πλέον.

Τὸν περασμένο Ἰούνιον, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ζωή μου συνώδευσα ἕναν ἄνθρωπο στὴν καρμανιόλα. Τὸν Ἀλβέρτο Μαχιὲ ποὺ τὸν εἶχα ὑπερασπισθεῖ μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις. Εἶχε σκοτώσει ἕναν ἀστυνομικό. Ἡ ἀστυνομία ζητοῦσε μιὰ παραδειγματικὴ καταδίκη, σὰν νὰ ἤθελε ἕνα εἶδος προστασίας. Τὴν λέξιν «ἀνοικτιρμοσύνη» τὴν ἐδιάβασα, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς δίκης, στὸ μέτωπον ὅλων τῶν δικαστῶν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μοῦ ἠρνήθη χάριν. Ὁ Μαχιὲ ἦταν 26 χρόνων. Γεννήθηκε στὸ Καλαί. Ἐγκαταλελειμμένος στὴν τύχη του, κατὰ τὴν κατάληψι τῆς περιοχῆς ἐκείνης, ἀπὸ τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα, εἶχε κλέψει. Ἡ πεῖρα μᾶς τὸ διδάσκει : Αὐτὸς ποὺ ἔκλεψε, θὰ ξανακλέψη. Ὁλόκληρη ἡ Κοινωνία τὸν σπρώχνει σ' αὐτό. Τὸν ὠθεῖ στὸ ἔγκλημα. Ὁ Μαχιὲ ἐξηκολούθησε νὰ κλέβη. Ἀλλὰ χωρὶς ποτὲ νὰ χρησιμοποιήση βίαν, τὴν ἀπεχθάνετο ἐξ ἰδιοσυγκρασίας. Μιὰ μέρα ἐπεχείρησε νὰ διαπράξη μιὰ κλοπὴ σὲ κάποια χωριὸ κοντὰ στὰ Ἰταλικὰ σύνορα. Τὸν ἀντιλαμβάνεται ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ὁ Μαχιὲ τὸ βάζει στὰ πόδια. Ὁ χωρικὸς ἀνοίγει τὸ παράθυρο καὶ καλεῖ εἰς βοήθειαν ἐναντίον τοῦ κλέπτου, τοῦ δολοφόνου. Ὁ Μαχιὲ καταδιωκόμενος ἀπὸ ἕναν ἀστυφύλακα στὴν ἀρχή, ἀπὸ ὁλόκληρη κουστωδία ἀνθρώπων κατόπιν, τρέχει ὅσο μπορεῖ γιὰ νὰ γλυτώση. Λύκος κυνηγημένος ἀπὸ κοπάδι σκυλιῶν. Σὰν ἐλάφι κυκλωμένο ἀπὸ τοὺς κυνηγούς του ἔχει στὸ βλέμμα του τὴν ἔκφρασι μιᾶς δραματικῆς ἀπογνώσεως καὶ ἀπελπισίας. Χώνεται σ' ἕνα γκαράζ, ἐλπίζοντας ἔτσι νὰ ξεφύγη ἀπὸ τοὺς διώκτας του. Βρίσκει ἕνα πατάρι, τρυπώνει σ' αὐτό. Ἡ κουστωδία περνᾶ καὶ φεύγει. Ξαναγυρίζει ὅμως. Λένε πὼς συχνὰ μέσα στὰ δάση ἕνα ζῶον ποὺ κυνηγιέται πεθαίνει ἀπὸ σπάσιμο τῆς καρδιᾶς του. Ὁ ἀστυφύλαξ ρωτᾶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ γκαράζ ἂν εἶδαν νὰ τρυπώνη κανεὶς μέσα σ' αὐτό. Ἐκεῖνοι ἀρνοῦνται, μὰ τὸ ἔμπειρο μάτι τοῦ ἀστυνομικοῦ παίρνει κρυμμένον καὶ ζαρωμένον σὲ μιὰ γωνιὰ τὸν Μαχιέ. Τὸ γκαρὰζ εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ ἐργαλεῖα. Ὁ ἀστυνομικὸς ἁρπάζει στὰ χέρια του ἕνα ἀγγλικὸ κλειδὶ καὶ ὁρμᾶ. Ὁ Μαχιὲ ὡρκιζόταν στὴν ἀνάκρισι καὶ στὸ δικαστήριο ὅτι ὁ ἀστυνομικὸς κρατοῦσε τὸ περίστροφό του καὶ ὅτι θέλησε νὰ τοῦ ρίξη. Ὅτως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα τὸ ἀτσάλι τοῦ κλειδιοῦ ἐγυάλιζε στὸ ἡμίφως σὰν ἕνα ὅπλο. Τρελλὸς ἀπὸ τὸ φόβο του ὁ Μαχιὲ τραβᾶ τὸ περίστροφό του καὶ κτυπᾶ. Τοῦ κατελόγισαν ὅτι ἐνήργησε μὲ ψυχραιμίαν. Τί πλάνη ! Ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέτοιο δραματικὸ κυνῆγι, ἀπὸ τόσες μεταπτώσεις ἐλπίδος καὶ τρόμου βρέθηκαν ἰατροδικασταὶ ποὺ κατελόγισαν ψυχραιμίαν στὸ δυστυχισμένο ἐκεῖνο παιδί !... Ὁ ἀστυνομικὸς ἔμεινε στὸν τόπο.. Τὸν ἔπιασαν οἱ πολῖτες κι' ἤθελαν νὰ τὸν λυντσάρουν. Σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος.

ΗΤΑΝ ΕΝΑΣ ΣΩΣΤΟΣ ΑΝΔΡΑΣ...

Στὴν φυλακή, εἶδα ἕναν ἄνθρωπο κοντόσωμο, ἀλλὰ γερόν. Τὰ μαλλιά του ἦσαν κατάξανθα καὶ τὰ γαλανὰ μάτια του κυττοῦσαν θαρρετὰ κατάματα. Δὲν εἶχα ἕως τώρα εἰλικρινέστερο καὶ θαρραλεώτερο πελάτη. Ἦταν ἕνας σωστὸς ἄνδρας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κακουργιοδικείου τὸν ρώτησε :

—Γιατί ἦσουν ὡπλισμένος ;

—Στὸν κύκλο τὸν δικόν μας εἶναι ὅλοι ὡπλισμένοι, ἀπήντησε.

Αὐτὴ ἡ εἰλικρινὴς ἀπάντησις ἔκαμε κακὴν ἐντύπωσιν. Στὸ Δικαστήριον, μετὰ τὴν ἀπόφασιν, ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν φρουρῶν του καὶ ὥρμησε νὰ σπάση τὸ κεφάλι του στὸν τοῖχο. Αὐτὴ ἡ ἔξαλλος κίνησις ὑπῆρξε ἡ μόνη διαμαρτυρία του.

⁂

Ὅταν ἐπήγαινα νὰ παρουσιασθῶ στὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας δὲν εἶχα καὶ πολλὰς ἐλπίδας.

—Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς δώσω χάριν, μοῦ εἶπε ὁ κ. Λεμπρέν. Πρόκειται γιὰ ἕναν ἀστυνομικό.

—Δὲν βλέπω, κύριε Πρόεδρε, εἶπα, διὰ ποῖον λόγον πρέπει νὰ ἀποτελέσουν οἱ ἀστυνομικοὶ μίαν κατηγορίαν εἰδικῶς προστατευομένην.

—Ὡς ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους δὲν ἠμπορῶ ν' ἀκούω αὐτοὺς τοὺς λόγους.

—Ὡς δικηγόρος εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τοὺς εἴπω. Διότι ἐὰν τὸ θῦμα δὲν ἦτο ἀστυφύλαξ, δὲν θὰ ἐπεβάλλετο κἂν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου...

Τὸ πρωῒ τῆς ἐκτελέσεως ἔφθασα στὶς φυλακὲς στὶς τρεῖς καὶ μισή. Ἦταν ἀκόμη νύκτα. Στὴν λεωφόρον Ἀραγκώ, ποὺ ὁδηγεῖ στὰς φυλακὰς διέκρινα πολλοὺς κινητοὺς σκοποὺς ποὺ ἐφύλαγαν τὸ δρόμο. Ὁ ἀέρας ἦταν θερμός, ὁ οὐρανὸς γεμᾶτος ἄστρα. Ὅλα ἔδειχναν πὼς θὰ εἴχαμε μία θαυμασία ἡμέρα.

Τὸ γραφεῖον τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Φυλακῶν ἦταν γεμᾶτο κόσμο. Ἀπὸ τοὺς πρώτους εἶχαν καταφθάσει ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας, δυὸ τρεῖς ἐπιθεωρηταὶ τῆς Ἀσφαλείας ἕνας παπᾶς, ὁ ἰατροδικαστὴς Πὼλ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀξιωματοῦχοι. Μιλοῦσαν μὲ χαμηλὴ φωνὴ κι' εἶχαν ἕνα ἀπαίσιο ὕφος.

—Ἐὰν ἡ Κοινωνία, διενοήθην, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φονεύη, γιατί τὸ κάνει λοιπὸν μὲ τόσον ἔνοχον ὕφος ;

Διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἰατροδικαστὴν Πὼλ ποὺ ἦταν ἐξησκημένος στὸ θέαμα τοῦ θανάτου, ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἀπὸ τὸν κατώτερο ἕως τὸν ἀνώτερο, ἠσθάνοντο νὰ τοὺς πνίξη μιὰ βαρειὰ στενοχώρια, ἕνας βραχνᾶς. Εἶχαν ὅλοι σκυφτὸ τὸ κεφάλι καὶ τότε ἔνοιωσα μὲ ἀληθινὴ ὑπερηφάνεια πὼς μέσα στὴν αἴθουσα ἐκείνη, ἐγὼ καὶ μόνον ἐγώ, ποὺ ἠγωνίσθην μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις γιὰ νὰ σώσω μιὰ ζωή, εἶχα δικαίωμα νὰ ἔχω ψηλὰ τὸ κεφάλι.

Ο ΔΗΜΙΟΣ

Ἔπρεπε, νὰ τελειώσουν μερικὲς διατυπώσεις. Μὰ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν μιλοῦσαν μεταξύ των. Ψιθύριζαν μᾶλλον δειλὰ καὶ φοβισμένα : Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ὥρα περνοῦσε. Τέλος ἕνας κοντούλης ντυμένος κατάμαυρα, μ' ἕνα ὁλοστρόγγυλο καπέλλο στὸ κεφάλι φάνηκε στὴν πόρτα. Ἦταν ὁ δήμιος. Τὰ πρόσωπα ὅλων ὠχρίασαν ἀκόμη περισσότερον. Ἐξεκινήσαμε διὰ μέσου τῶν θολωτῶν διαδρόμων τῆς φυλακῆς, ταλαντευόμενοι σὰν νὰ εἴμεθα μιὰ παρέα μεθυσμένων. Ἀσυναισθήτως περπατούσαμε στὰ δάκτυλα σὰν νὰ θέλαμε νὰ πνίξουμε τὸν κρότο τῶν βημάτων μας. Σωστὴ... συμμορία κακοποιῶν ποὺ ἐπήγαινε νὰ ἐπιχειρήση μιὰ κακὴ πρᾶξι. Καμμιὰ φορὰ ἐτελείωσαν οἱ ἀπέραντοι διάδρομοι καὶ ἐφθάσαμε στὰ κελλιά. Ὅλοι οἱ φυλακισμένοι ἦσαν στὰ παραθυράκια τους, διότι μέσα στὶς φυλακὲς οἱ εἰδήσεις μεταδίδονται στιγμιαίως. Νεκρικὴ σιγὴ ἐβασίλευε γύρω. Ἄκουγε κανεὶς ὡς καὶ τὴν ἀναπνοὴ τῶν καταδίκων, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν ἐπίσης μελλοθάνατοι. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἐφθάσαμε ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ κατάφωτο κελλὶ τοῦ Μαχιέ, διότι στὰ κελλιὰ τῶν καταδικασμένων εἰς θάνατον καίει μέρα καὶ νύκτα τὸ φῶς γιὰ νὰ εἶναι ἄγρυπνη ἡ ἐπίβλεψις. Ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα βρίσκονταν δύο φύλακες. Χωθήκαμε ὅλοι σὰν ἕνα κῦμα μέσα. Ὁ Μαχιὲ σηκώθηκε, μὰ οἱ φύλακες τὸν ἔπιασαν ἀπὸ τὰ χέρια. Τὰ κατάλαβε ὅλα, ἀλλὰ δὲν ἔβγαλε τσιμουδιά. Μόνο τὸ γεμᾶτο ἀπελπισία βλέμμα του κρεμάσθηκε ἀπὸ τὸ δικό μου. Τὸν κυττάζω. Τὸ πρόσωπό του παρ' ὅλες τὶς θλίψεις καὶ τὶς ταλαιπωρίες τῆς φυλακῆς εἶναι ἀκόμη δροσερό. Τί νειάτα ! Γιατί λοιπὸν νὰ θέλουν νὰ σκοτώσουν ἕναν ἄνθρωπο μὲ τόση ὑγεία ;

Ἕνας ἀπὸ τοὺς φύλακας προχωρεῖ πρὸς αὐτὸν καὶ θέλει νὰ τοῦ βγάλη τὸ πουκάμισο ποὺ φορεῖ. Πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῆ καὶ δὲν πρέπει νὰ φορῆ πουκάμισο ποὺ τοῦ τὸ ἔδωσε ἡ ὑπηρεσία ! Πρέπει νὰ φορῆ δικό του !

Ἐπειδὴ τὸν μεταχειρίζεται ὁ φύλακας μὲ κάποια σκαιότητα ὁ Μαχιὲ ἀρνεῖται.

—Ἀφῆστε με, ψιθυρίζει.

—Δῶστε το νὰ τὸ φορέση μόνος του, λέγει ὁ Εἰσαγγελεύς.

Τὸ φορεῖ. Κι' ὕστερα ἀπὸ τὸ πουκάμισο, φορεῖ τὸ παντελόνι καὶ τὰ παπούτσια. Ὁ παπᾶς ἀρχίζει νὰ μουρμουρίζη τὶς εὐχὲς καὶ τὶς ψαλμωδίες του καὶ ἡ πένθιμη συνοδεία μὲ τὸν «νεκροζώντανο» Μαχιὲ στὸ μέσον παίρνει καὶ πάλι τὸ δρόμο της μέσα ἀπὸ τὶς θολωτὲς στοὲς τῆς φυλακῆς. Φθάνομε σ' ἕνα εἶδος προπυλαίων ὅπου προκειται νὰ κάμη τὴν τουαλέττα του ὁ ἑτοιμοθάνατος. Ἡ συνοδεία σταματᾶ καὶ ὁ δήμιος, ὁ ἀξιολογώτατος κύριος Νταϊμπλερ, παραλαμβάνει ἐπὶ ἀποδείξει τὸν κατάδικον. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ μελλοθάνατος τοῦ ἀνήκει. Ὁ Μαχιὲ δὲν εἶναι πλέον κρατούμενος, δὲν εἶναι ὅμως ἀκόμη νεκρός.

Ο κ. Νταιμπλερ σκέπτεται ὅτι ἀρκετὰ ἐδούλεψε ἕως τώρα καὶ καιρὸς εἶναι πιὰ ν' ἀφήση τὴ θέσι του στὸν ἀνεψιό του, ποὺ φαίνεται στὶς ἐπάνω εἰκόνες ἀσχολούμενος στὰ φοβερὰ καθήκοντά του.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Ἐκεῖ, μὲ κτηνώδεις κινήσεις καθίζουν τὸν κατάδικο σ' ἕνα μικρὸ κάθισμα, μὲ τὴν πλάτη ἐστραμμένη πρὸς τοὺς παρευρισκομένους καὶ ὁ δήμιος τοῦ κόβει λοξοειδῶς τὸ πουκάμισο. Δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ εἶχαν κόψει ἐκ τῶν προτέρων ; Αἰσθάνομαι τὴν ψυχήν μου νὰ ἐπαναστατῆ. Ἀλλὰ ἡ διεύθυνσις τῶν φυλακῶν μὲ τὴν φρουράν της ἀγρυπνεῖ γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον... Κατόπιν ὁ Νταϊμπλερ δένει τὰ χέρια τοῦ Μαχιὲ πίσω ἀπὸ τὴν ράχη του μ' ἕνα σχοινὶ γεμᾶτο κόμπους. Οἱ κόμποι τοῦ ξεφεύγουν καὶ ὁ δήμιος ἐπαναλαμβάνει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ ἔργον του, ἐνῷ ὅλοι ἐμεῖς παρακολουθοῦμε ἄφωνοι, σὰν ἀποβλακωμένοι, τὴν θηριώδη ἐκείνη σκηνή. Τὰ νεῦρα μου ἔχουν ἐνταθεῖ στὸ ἔπακρον. Χωρὶς νὰ παρατηρηθῶ πλησιάζω τὸ πένθιμο ἐκεῖνο ντουέττο. Περισσότερο καὶ ἀπὸ τὴν νεκρώσιμο ἀκολουθία μέσα στὸ κελλί, περισσότερο ἀπ' ὅλα, αὐτὸ τὸ θέαμα τῶν χεριῶν μοῦ φαίνεται σὰν μιὰ ἀπαράδεκτη προσβολὴ ἐναντίον ἑνὸς ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἡ Κοινωνία ἐκδικεῖται. Συνδεδεμένος μὲ τὸν Μαχιὲ μ' ἕνα κοινὸν ἀγῶνα ποὺ ἐκάναμε μαζὺ καὶ ἀπὸ τὶς κοινὲς ἐλπίδες ποὺ ἔζησαν καὶ πέθαναν μέσα μας, αἰσθάνομαι νὰ δένωμαι κι' ἐγὼ μὲ τὸ σχοινὶ ἐκεῖνο...

...Τρία τέταρτα πέρασαν, τρία τέταρτα ἀτέλειωτα. Ἕνα μεγάλο φορτηγὸ ἁμάξι ἔχει ἔλθει ἀπὸ πολλὴ ὥρα γιὰ νὰ παραλάβη τὸν κατάδικον, μὰ ὁ δήμιος μὲ ἕνα ρολόϊ ἀκριβείας στὸ χέρι περιμένει τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου γιὰ νὰ ξεκινήση τὸ...ξόδι καὶ νὰ φθάση τετρακόσια μέτρα πιὸ πέρα ποὺ βρίσκεται ἡ λαιμητόμος. Εἶναι ἕνας ὑπολογισμὸς κατὰ τὸν ὁποῖον προσέχουν καὶ τὰ δευτερόλεπτα. Ἔρχεται ἡ ὥρα καὶ μέσα στὸ ἁμάξι ἐκεῖνο παίρνουν θέσιν ὁ Μαχιέ, ὁ παπᾶς, δυὸ βοηθοὶ τοῦ δημίου κι' ἐγώ. Ὁ Μαχιὲ κάθεται σ' ἕνα σκαμνὶ στὸ βάθος. Δίπλα του εἶναι ὁ παπᾶς ποὺ τοῦ ψιθυρίζει ἀκατάπαυστα εὐχές. Ὁ Μαχιὲ κάνει μιὰ κίνησι ἀδιαφορίας καὶ στρεφόμενος σὲ μένα μοῦ λέγει, καθὼς μὲ κυττάζει μ' ἕνα βλέμμα γεμᾶτο ἀπὸ μιὰ ἀπέραντη εὐγνωμοσύνη :

—Τὤξερα, πὼς θὰ γινόταν σήμερα.

Τὰ ἄλογα τοῦ φορτηγιοῦ σέρνουν τὸ ἁμάξι ποὺ κάνει ἕνα τρομακτικὸ θόρυβο στὸ λιθόστρωτο. Εἴμαστε ἀκόμη μέσα στὸ μεγάλο περίβολο τῶν φυλακῶν. Σὲ λίγο τὰ τραντάγματα ἔπαυσαν. Περάσαμε στὴν ἄσφαλτο. Διακόσια ἀκόμη μέτρα μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὸ ἰκρίωμα. Ὁ Μαχιὲ ἄφωνος ἔχει γείρει τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ πλευρὰ τοῦ ἁμαξιοῦ. Ἔχει ἕνα ὡραιότατο πρόσωπο ποὺ φωτίζεται ἀπὸ μιὰ ὑπερκόσμια γαλήνη. Μὲ κυττάζει:

—Πέστε στὴν φίλη μου, μοῦ λέγει, ὅτι ἦταν καλλίτερα ἔτσι...

Τὸ ἁμάξι σταματᾶ. Ἐφθάσαμε. Ἔχει ἤδη γίνει ἡμέρα. Ὁ κ. Νταϊμπλερ εἶναι ἀκριβέστατος στὰ ὑψηλά του καθήκοντα. Ἡ δικαιοσύνη ἀποδίδεται εἰς τὴν ὥραν της...

Κατεβαίνουμε. Χαρὰ θεοῦ γύρω μας. Ὁ οὐρανὸς εἶναι μπλὲ - ὠχρὸς καὶ ἡ αὐγὴ ἐντελῶς καλοκαιριάτικη. Ὁ παπᾶς τρέχει νὰ πάρη θέσι δίπλα στὸν μελλοθάνατον, μὰ ἐκεῖνος χώνεται στὸ πλευρό μου. Μὲ θέλει κοντά του—σὰν μικρὸ παιδάκι ποὺ ζαρώνει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητερούλας του. Μοῦ πιάνει τὸ χέρι καὶ μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα μοῦ λέγει :

—Εὐχαριστῶ, κύριε Λεγκράν.

Τὸν ἀγκαλιάζω τρυφερά, πονεμένα, σὰν ἀδελφὸ καὶ σὰν παιδί μου μαζὺ καὶ τοῦ ψιθυρίζω :

—Θάρρος, παλληκάρι μου...

...Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ δυὸ ἄνθρωποι, οἱ βοηθοὶ τοῦ Νταϊμπλερ ἐφόρτωναν στὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἁμάξι ποὺ μὲ εἶχε φέρει ἕως ἐκεῖ ἕνα καλάθι, ποὺ εἶχε μέσα τὸ κεφάλι ἑνὸς συνανθρώπου των ποὺ ἡ Πολιτεία τὸν παρέδωσε σ' αὐτοὺς γιὰ νὰ τὸν θανατώσουν. Ἀλλὰ μὲ ποιὸ δικαίωμα ;

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΚΑΡΟΛΟΣ ΛΕΓΚΡΑΝ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Πῶς πρέπει νὰ κρατούμεθα στὸν κινηματογράφο

ΤΑ ΦΙΛΙΑ ΤΗΣ ΟΘΟΝΗΣ ΣΥΓΚΙΝΟΥΝ ΑΚΟΜΗ ΤΗΝ ΣΑΛΛΑ. ΑΛΛΑ Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΕΠΑΨΕ ΝΑ ΕΙΝΕ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

ΦΑΙΝΕΤΑΙ πὼς ἐδόθη μεγάλη προσοχὴ στὴν κρίσι ποὺ ἐξεδήλωσε τελευταίως κάποιος δικαστικὸς τῆς Νέας Ὑόρκης. Ὁ νέος αὐτὸς Σόλων τοῦ 1937 ἀνήσυχος στὴν ἰδέα ὅτι οἱ σύζυγοι μὲ μεγάλη εὐκολία ἐγκαταλείπουν τὶς γυναῖκες των πρὸς ἀναζήτησιν περιπετειῶν, ἔβγαλε τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν γιὰ κάποιον Ρουμπινστάϊν ἔνοχον ἐγκαταλείψεως τῆς συζυγικῆς στέγης : Νὰ περάση ἕνα ὁλόκληρο ἀπόγευμα στὸν κινηματογράφο μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ κατὰ τὴν ὥρα τῆς ταινίας, νὰ τῆς κρατῆ τὸ χέρι. Τὸ περίεργο αὐτὸ μέτρον τοῦ Ἀμερικανοῦ δικαστοῦ χρειάζεται κάποια σκέψι.

Τὸ νὰ καταδικάση τὸν κ. Ρουμπινστάϊν νὰ κρατῆ κατὰ τὴν παράστασι τὸ χέρι τῆς γυναίκας του θὰ πῆ πὼς κάποια δύναμι ἑνώσεως, κάποια ἕλξι ἔχει ὁ κινηματογράφος. Καὶ γιὰ νὰ διαλέξη ὡς τόπον πειραματισμοῦ τὸν κινηματογράφο θὰ πῆ πὼς πολλὰ ζευγάρια μέσα ἐκεῖ δὲν παραλείπουν τὴν τρυφερὴ αὐτὴ χειρονομία, ποὺ κι' ὁ ἴδιος ὁ δικαστὴς κάπως θὰ τὴν εἶνε φαίνεται δοκιμάσει. Νομίζω πὼς ἡ μέθοδος τοῦ δικαστοῦ τῆς Νέας Ὑόρκης εἶναι θαυμασία κι' ἀξίζει νὰ τὸν μιμηθοῦν κι' ἄλλοι πολλοί. Ἄλλως τε ὁ δικαστής μας θὰ θυμᾶται ἀπὸ τὰ νειάτα του πὼς δὲν πήγαιναν στὸν κινηματογράφο παρὰ μὲ τέτοιες μόνο διαθέσεις ! Ὑπῆρχαν οἱ εὐνοοῦντες παράγοντες : τὰ φίλμ ἤτανε μέτρια καὶ τὸ σκοτάδι βαθύ. Πόσοι Ρωμαῖοι δὲν μετεχειρίσθησαν τὸν ναὸ τῶν εἰκόνων γιὰ νὰ ἐκμυστηρευθοῦν τὸν τρελλὸ ἔρωτά τους ! Καὶ πόσες Ἰουλιέττες δὲν ἔγειραν μὲ νωχέλεια τὰ κεφάλια τους στὸν ὦμο τοῦ καβαλιέρου των !

1). Μιὰ Μαρλὲν Ντίντριχ μπορεῖ κάλλιστα νὰ μεταδώση μὲ τὸ παιξιμό της καὶ στοὺς θεατὰς τὸν πόθο τῆς ἀγάπης, τὴν ἀνάγκην νὰ κρατήσουν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ χέρι.

Ἂς ἀλλάξωμε θέσι, χρυσέ μου... Ἀκούω καλλίτερα ἀπὸ τὸ δεξιὸ αὐτί

Ὁ κινηματογράφος δὲν ἤτανε ὁμιλῶν. Οἱ ὀρχῆστρες δὲν ἐνοχλοῦσαν, ἔμοιαζαν μὲ ψίθυρο διακριτικό. Οἱ ταξιθέτριες δὲν γύριζαν ὅπως σήμερα σὰν ἀστυνομικοὶ μὲ τοὺς ἠλεκτρικοὺς προβολεῖς των. Τὰ χέρια ἐπὶ μιὰ ὥρα μένανε δεμένα. Καὶ ὅταν ἐπρόκειτο ν' ἀνάψη τὸ φῶς, ἕνα κουδούνισμα εἰδοποιοῦσε τοὺς ἐρωτευμένους. Σωστὸς Παράδεισος γι' αὐτοὺς ὁ κινηματογράφος !

Σήμερα πιὰ ἔχασε τὴν φήμη αὐτή. Ἔγινε σοβαρὸς, ἐπίσημος, σχεδὸν κρύος. Ἄρχισε μάλιστα σὲ πολλὰ πράγματα νὰ μιμῆται τὸ θέατρο. Ἔτσι ποὺ κανεὶς πιὰ δὲν ἐκπλήττεται βλέποντας κυρίους μὲ ρεδιγκότες. Ἔχει τὶς πρεμιέρες του, τὶς «γκαλά» του. Τὸ ἐπίσημον ἔνδυμα εἶναι ἀπαραίτητον. Εἴμαστε ἤδη μακρυὰ ἀπ' τοὺς ὡραίους παληοὺς ἡρωϊκοὺς καιρούς. Καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ δικαστὴς αὐτὸς τῆς Νέας Ὑόρκης, θὰ ἀμφιβάλλαμε ἂν εἴχαμε τὸ δικαίωμα νὰ κρατοῦμε τὸ χέρι τῆς γυναίκας μας χωρὶς νὰ σκανδαλίσωμε κανέναν.

Μ' ἄρεσε τόσο ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ ἐρωτευμένοι ἔβρισκαν τὸν κινηματογραφο γιὰ καταφύγιο ! Ἔμοιαζαν να εἶναι σὰν στὸ σπίτι τους. Δὲν ἐνοχλοῦσαν κανένα. Ἰδίως μὲ τὸ κρύο καὶ τὶς κακοκαιρίες ἤτανε τὸ ἰδεῶδες ἄσυλον τῶν «τρυφερῶν ὑπάρξεων» ποὺ συνήθως προλάμβαιναν αὐτοὶ πρῶτοι, τὸ τελευταῖο φιλὶ τῶν Ἀμερικανικῶν φίλμ.

Ἐκεῖ μέσα ὅλα ἤτανε πιὸ εὐνοϊκὰ καὶ πιὸ φιλόξενα ἀπὸ τὰ παγκάκια τῶν κήπων καὶ τὰ ὄπισθεν τῶν ἀγαλμάτων στρατηγῶν, φιλανθρώπων ἢ καὶ εὐεργετῶν.

Παρ' ὅλον ποὺ μπορεῖ νὰ σκανδαλίσω τοὺς ἐντιμότατους κυρίους κριτικοὺς καὶ τοὺς ἀλύγιστους «ἐστὲτ», δὲν μπορῶ παρὰ νὰ πῶ, πὼς δυὸ χέρια ποὺ ἑνώνονται, δυὸ κεφάλια ποὺ πλησιάζουν γιὰ νὰ ἐκφράσουν κοινὲς συγκινήσεις, αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν ἀλη[illegible]τυτικὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ κινηματογράφου. «Ἂς μὴν τελειώσει ἡ γλυκειὰ αὐτὴ στιγμὴ» λέει τὸ τραγοῦδι. Πρέπει νὰ ζοῦμε σὰν νέοι, ὅλες τὶς ἡλικίες. Γιατὶ ἡ καρδιὰ μᾶς λέει ἕνα ἄλλο τραγοῦδι, δὲν γερνᾶ ποτέ...

Ὁ κινηματογράφος εἶναι καὶ πρέπει νὰ μείνη μιὰ τέχνη λαϊκή. Μ' αὐτὸ δὲν ἐννοῶ βέβαια, νὰ μὴν ἐξελιχθῆ, νὰ μὴν τελειοποιηθῆ. Ἀκριβῶς ὅτι εἶναι λαϊκὸ πρέπει νὰ εἶναι γνήσιο, ἄρτιο καὶ ὄχι χυδαῖο καὶ παραμελημένο ὅπως νομίζεται ἀπὸ πολλούς. Σήμερα λὲς καὶ χάνει κάπως τὸν χαρακτῆρα του αὐτόν. Πολλοὶ μοντέρνοι κινηματογράφοι δὲν ἔχουν ἐκεῖνο ποὺ ξεκουράζει τοὺς πολλούς. Οἱ ἀρχιτέκτονες ἄρχισαν νὰ κτίζουν ναούς ! Κινηματογράφοι μὲ τρεῖς χιλιάδες θέσεις !! Ποτὲ δὲν αἰσθάνεται κανεὶς ξεκούρασι μέσα στὸ χάος. Ἕνα πιὸ περιωρισμένο περιβάλλον, λιγώτερο ψυχρὸ θὰ συμπλήρωνε περισσότερο τὶς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς.

Θέλομε νὰ πᾶμε στὸν κινηματογράφο νὰ ξεκουραστοῦμε, ὕστερα ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας σκληροὺς ἀγῶνες. Πρέπει τὸ σῶμα μας νὰ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του ἀπελευθερωμένο. Νὰ μποροῦμε νὰ καπνίσωμε, νὰ ἁπλώσωμε τὰ πόδια μας, νὰ ἀκουμπήσωμε τὰ χέρια μας, νὰ τί ἀπαιτοῦμε ἀπὸ τὴν μοντέρνα αἰσθητική. Ἤδη ὁ κινηματογράφος ἔχει πολὺ περισσότερο κομφόρ, ἀπὸ τὸ θέατρο. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ θέλη νὰ τὸ ἀντιγράψη ἢ νὰ τὸ ἀντικαταστήση.

Ἀπόδειξις ποὺ ὁ δικαστικὸς τῆς Νέας Ὑόρκης διάλεξε τοῦ κινηματογράφου τὴν ἀτμόσφαιρα γιὰ νὰ ξαναξυπνήση τὴν συζυγικὴ ἀγάπη τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Ρουμπινστάϊν. Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ συζητήση γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς ρόλος τοῦ κινηματογράφου. Ἆρά γε κατὰ τὸν δικαστὴ τὸ φίλμ πρέπει νὰ προκαλέση τὴν ἕνωσι τῶν χεριῶν ἢ οἱ σύζυγοι μέσα στὸ περιβάλλον τοῦ κινηματογράφου, καλὸ ἢ κακὸ τὸ φίλμ, θὰ πρέπει νὰ αἰσθάνωνται νὰ ξυπνᾶ ἡ τρυφερότης μέσα των; Πρέπει λοιπὸν νὰ πηγαίνωμε στὸν κινηματογράφο γιὰ νὰ εἴμεθα τρυφεροὶ ἢ γιὰ νὰ γινώμεθα σύμφωνα μὲ τὸ φίλμ ; Σοβαρὸ ψυχολογικὸ πρόβλημα, τόσο σοβαρὸ ποὺ θἆναι ἐκπληκτικὸ ἂν τὸ Χόλλυγουντ δὲν ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ ἁλυσσίδα ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες «γκέρλς» καὶ σαντέζες ποὺ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι οἱ καλλίτεροι δάσκαλοι.

ΜΩΡΙΣ ΜΠΟΥΡΝΤΕ

2). Καὶ ἡ Κάθεριν Χέπμπορν ; Σ' αὐτῆς τὰ ἔργα πρέπει νὰ πηγαίνουν οἱ ψυχραμένοι σύζυγοι... γιὰ νὰ φεύγουν ἀγαπημένοι.

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΜΕ ΕΞΗΝΤΑ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΤΗΝ ΩΡΑ ΣΤΑ ΑΠΑΤΗΤΑ ΧΙΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ

ΑΓΩΝΕΣ ΣΚΙ ΚΑΙ «ΣΛΑΛΟΜ» ΣΤΟ ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣ

ΕΛΑΒΟΝ ΜΕΡΟΣ ΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, ΙΤΑΛΙΑΣ, ΕΛΒΕΤΙΑΣ, ΑΥΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

(Ἀπὸ τὴν «Ἰλλουστρασιὸν» τῶν τελευταίων ἡμερῶν παραλαμβάνομεν τὸ κατωτέρω ἄρθρον σχετικῶς μὲ τοὺς ἀγῶνας σκὶ τοὺς ὁποίους διωργάνωσε εἰς τὰς Γαλλικὰς Ἄλπεις ὁ «Ὅμιλος τοῦ Σκὶ» τοῦ Παρισιοῦ καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους πρῶτος νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Ἰταλὸς Τσιερρόνι. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς :)

ΝΑ ΦΘΑΣΗ κανεὶς σ' ἕνα σταθμὸ χειμερινῶν σπὸρτ τὴν προηγουμένην ἑνὸς μεγάλου ἀγῶνος σκὶ εἶναι ἀσφαλῶς κάτι τὸ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Οἱ δρόμοι, πλημμυρισμένοι ἀπὸ σπόρτσμεν ὅλου τοῦ κόσμου, ποὺ ἀνταλλάσσουν μεταξύ των προγνωστικὰ καὶ κάθε εἴδους πρόβλεψιν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, ἔχουν μιὰ ἀσυνήθιστη κίνησι καὶ στὶς βεράντες τῶν ξενοδοχείων βλέπει κανεὶς νὰ συμφύρωνται σ' ἕνα ὑπέροχο κοσμοπολίτικο σύμπλεγμα μελαψοὶ ἢ ἁπλῶς μελαχροινοὶ ἀθληταί, μὲ ἔνδοξα ὀνόματα, μὲ ὡραίους—σὰν ἀρχαίους θεοὺς—ξανθοὺς νέους καὶ νέες τοῦ βορρᾶ, ποὺ ὅλοι ἔχουν φθάσει ἐκεῖ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὴν ἀγάπη ἑνὸς ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ εὐγενέστερα χειμερινὰ ἀγωνίσματα : ἀπὸ τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὸ σκὶ, ποὺ ἂν καὶ προσφέρη στοὺς λάτρεις του χίλιους δυὸ κινδύνους, τὸν ἕνα φοβερώτερο ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὡστόσο ἔχει ἕνα ἀκατανίκητο θέλγητρο. Σ' ἕνα τέτοιο λοιπὸν σταθμὸ, στὸ σταθμὸ τῆς Μεζὲβ, πάνω στὴν πανύψηλη κορυφὴ τοῦ Λευκοῦ Ὄρους μὲ τὰς αἰωνίους χιόνας, ἔφθασα κι' ἐγὼ λίγες ὧρες πρὶν ἀρχίσουν οἱ μεγάλοι ἐτήσιοι ἀγῶνες καταβάσεως μὲ σκὶ, ἕνας ἀγὼν «σλάλομ» καὶ τελευταῖος ἀπ' ὅλους ὁ ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀγὼν ἅλματος μὲ σκί.

Τὴν ἔναρξι τῶν ἀγώνων ὁ οὐρανὸς δὲν τὴν ηὐνόησε. Ἔβρεχε μὲ τὸ κανάτι. Τὴν κυριωτέραν ὅμως ἡμέραν τῶν ἀγωνισμάτων, τὴν Παρασκευὴν (8 Ἰανουαρίου), ὅπως καὶ κατὰ τὶς δυὸ ἑπόμενες ἡμέρες, ἔκανε ἕνα θαυμάσιο καιρὸ καὶ στὰ γκρίζα πλάτη τοῦ Οὐρανοῦ, πάνω ἀπὸ τὶς πανύψηλες κορυφὲς τῶν Ἄλπεων ὑψώθη ἕνας πεντακάθαρος ἥλιος ποὺ τὶς ἔκανε νὰ πάρουν μιὰ ἀπόχρωσι μπλὲ ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ τὸ φῶς.

ΟΙ ΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Τέσσερα μόλις ἔτη συμπληροῦνται ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ «Σκὶ-Κλὼμπ» τῶν Παρισίων, αὐτοῦ τοῦ θαυμασίου ἀθλητικοῦ ὁμίλου, οἱ ἀγῶνες τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦν ἕνα εἶδος «πρόβας τζενεράλε» γιὰ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας σκὶ παγκοσμίου πρωταθλήματος ποὺ διεξάγονται στὸ Chamonix καὶ ὅμως ἡ πρόοδος τοῦ ὁμίλου αὐτοῦ εἶναι ἀφάνταστος. Οἱ παῖκται του, ὁ ἕνας καλλίτερος τοῦ ἄλλου, τείνουν νὰ καταλάβουν ὁμαδικῶς—μετὰ τὰς ὁμάδας τῶν Σκανδιναυϊκῶν κρατῶν καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, φυσικὰ — μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας θέσεις στὴν παγκόσμιον διαβάθμισιν. Ὡστόσο, πρέπει νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ μεγάλη ἔκπληξις τῶν ἐφετεινῶν ἀγώνων ἦταν ἡ Ἰταλικὴ ὁμάς, ἡ ὁποία παρουσίασε ἕνα ἀρτιώτατο σύνολον καὶ ἡ ὁποία ἐπεβλήθη στὴν Γαλλικὴν ὕστερα ἀπὸ μίαν δραματικὴν πάλην. Ὡς διαδρομὴ τῆς κούρσας καταβάσεως εἶχεν ὁρισθῆ καὶ ἐφέτος ὁ δρόμος Ρσσεμπούρν—Μεζέβ. Τὸ χιόνι, τόσο στὰ ὑψηλότερα σημεῖα τοῦ δρόμου, ὅσο καὶ μέσα στὸ δάσος, ἦταν σὲ παχύτατο στρῶμα, στὰ ἑκατὸ ὅμως τελευταῖα μέτρα ἦταν σκληρὸ καὶ μετασχηματισμένο σὲ πάγους. Αἱ ὁμάδες τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἑλβετίας, Αὐστρίας καθὼς καὶ μερικοὶ Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοὶ παρετάχθησαν στὴν σειρά, ἀπὸ τῆς πρώτης δὲ στιγμῆς τῆς ἐκκινήσεως ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαναν τὴν καλλιτέρα ἐντύπωσι ἦσαν οἱ Ἰταλοί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἔλθει συνοδευόμενοι ἀπὸ ἕνα πλῆθος φιλάθλων κυριῶν καὶ ἐφήβων, καὶ οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο σὲ θαυμασία φυσικὴ φόρμα καὶ μὲ τὸ ἠθικό των ἀκμαιότατο, ποὺ ἐνισχύετο ἀπὸ τὴν ἰδέα ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη ἔχαναν, θὰ εἶχαν τὴν σοβαρωτάτη δικαιολογία ὅτι μετεῖχον γιὰ πρώτη φορά, ἐνῷ, ἐκ παραλλήλου, μαζὺ μὲ τὸβάπτισμα τοῦ πυρὸς θὰ συναπεκόμιζαν καὶ πλούσια διδάγματα πείρας γιὰ τὸ μέλλον. Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν ἐπὶ κεφαλῆς ἤρχετο ὁ Ἰταλὸς Τσιερρόνι, ὁ ὁποῖος καὶ ἐτερμάτισε πρῶτος, μὲ ὑπεροχὴν ἐννέα δευτερολέπτων ἐπὶ τοῦ Αὐστριακοῦ Βὸλς ποὺ ἦλθε δεύτερος. Ἡ νίκη τοῦ Ἰταλοῦ αὐτοῦ—ὁ ὁποῖος εἶναι νεαρώτατος —ὑπῆρξε πραγματικὰ μεγαλειώδης καὶ τὸ θάρρος ποὺ ἐπέδειξε καταπληκτικόν, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι στὴν ἰλιγγιώδη ἐκείνη κατάβασι διέτρεξε σοβαρωτάτους κινδύνους, πολλὲς φορὲς δέ, ὡς ἐκ θαύματος, κατώρθωσε νὰ εὕρη τὴν ἰσορροπία του τρέχοντας μὲ ταχύτητα καὶ ὁρμητικότητα θυέλλης. Παράδειγμα ὁ συμπατριώτης του Σερτοσέλλι, ὁ ὁποῖος, μολονότι ἔτρεξε κι' αὐτὸς κατὰ τὸν ἴδιο (μὲ τὸν Τσιερρόνι) τρόπο, προηγούμενος μάλιστα ἀρκετὰ τοῦ ἀναδειχθέντος νικητοῦ, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ἑκατοντάδων μέτρων πρὸ τοῦ τέρματος, ἀνετράπη ἀπὸ μιὰ ἀπότομο προεξοχὴ τοῦ ἐδάφους καὶ ἔκαμε μιὰ μεγαλοπρεπεστάτη... τούμπα. Ὅταν κανεὶς τρέχη πάνω στὰ χιόνια μὲ ταχύτητα ἑξῆντα τοὐλάχιστον χιλιομέτρων, παρόμοια παθήματα μπορουννὰ συμβοῦν σὲ κάθε στιγμή. Πάντως, πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι καὶ οἱ δυὸ αὐτοὶ Ἰταλοὶ πρέπει νὰ θεωροῦνται πλέον ὡς δυὸ ἀπὸ τοὺς σοβαρωτέρους διεκδικητὰς τοῦ παγκοσμίου πρωταθλήματος τοῦ σκί. Ὁ Γάλλος σκιὲρ καταβάσεως Αἰμίλιος Ἀλλαὶ ἦλθε ἔκτος συνεπείᾳ μιᾶς πτώσεως.

Ἡ Ἀγγλὶς νικήτρια...

Ἡ πτῶσις ἀπὸ ὕψους μὲ σκὶ εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον ἐπικίνδυνα ἀγωνίσματα.

ΤΟ «ΣΛΑΛΟΜ»

Τὸ «σλάλομ» διεξήχθη στὴ Μεζὲβ στὴν κορυφὴ τοῦ Ἀρμπουά, καὶ παρουσίασε πολὺ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Μολονότι οἱ Αὐστριακοὶ —παλαιοὶ νικηταὶ στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ-εἶχαν τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ κατελάμβαναν καὶ ἐφέτος τὴν πρώτην θέσιν, μὲ πολλή των λύπην ἀναγκάσθηκαν νὰ τὴν παραχωρήσουν εἰς ἕνα μικρόσωμον, ἀλλὰ ἱκανώτατον Ἑλβετὸν, τὸν Χάϊντζ φὸν Ἄλλμεν, ἀναδεικνυόμενον νικητὴν διὰ δευτέραν ἤδη φοράν. Ὁ Ἀλλαὶ (Γάλλος) ἱκανοποίησε πληρέστατα τοὺς θαυμαστάς του καταλαβὼν τὴν δευτέραν θέσιν. Ξεπέρασε μάλιστα κατὰ τρία δευτερόλεπτα ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους συγχρόνους σπεσιαλίστας, τὸν Αὐστριακὸν Πφάϊφερ. Στὴν βαθμολογίαν ὅμως καὶ τῶν δύο ὁμοῦ ἀγωνισμάτων ὁ Τσιερρόνι κατώρθωσε νὰ διατηρήση τὴν ὑπεροχήν. Ὁ Ἀλλαὶ ἦλθε τρίτος, καὶ ἔχει τὸ γεγονὸς τοῦτο τὴν ἑξῆς ἰδιαιτέραν ἀξίαν : Ὅτι ὁ ἀθλητὴς αὐτὸς κατώρθωσε νὰ περάση κατὰ τέσσαρας βαθμοὺς τὸ περίφημον τσάμπιον τοῦ κόσμου, τὸν Ἑλβετὸν Ρεϊμιγκερ, ὁ ὁποῖος, χωρὶς ἀμφιβολίαν, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους καὶ λαμπροτέρους σκιὲρ ποὺ ὑπάρχουν.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν βαθμολογίαν τῶν κυριῶν καὶ τῶν δυὸ ἀγωνισμάτων πρώτη ἔρχεται ἡ Ἀγγλὶς ντὲ Κοσσόν.

Στὸν ἀγῶνα ὅμως καταβάσεως ἐνίκησε ἡ Ἰταλὶς Πάολα Βίσινγκερ, ἡ ὁποία εἶναι μία ἀπὸ τὰς πρώτας σκιὲζ τοῦ κόσμου, ἀσφαλῶς δὲ δὲν θὰ ὑπεσκελίζετο ἀπὸ τὴν Ἀγλίδα, ἂν κατώρθωνε νὰ συγκρατήση τοὺς ὑπερβολικούς της ἐνθουσιασμοὺς καὶ μιὰ κάποια νευρικότητα ποὺ ἐπέδειξε στὸ «σλάλομ».

Στὸν ἀγῶνα, τέλος, ἐφήβων καλλίτεροι ἀνεδείχθησαν οἱ Γάλλοι.

Καὶ τώρα ἂς ἔλθωμε στὸν ἀγῶνα πτώσεως ἀπὸ ὕψους. Τὸ ἔπαθλον στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ ἐκέρδισε ὁ Αὐστριακὸς Ράϊνλ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἄλλοτε τσάμπιον τοῦ Πανεπιστημιακοῦ κόσμου. Πρέπει νὰ ἐξηγήσουμε γιὰ ὅσους δὲν ἔχουν ἀπολαύσει, ὡς ἀθληταὶ ἢ καὶ ὡς θεαταί, τὸ ὑπέροχο αὐτὸ ἀγώνισμα, ὅτι τὸ ἅλμα μὲ σκὶ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἄθλους, ποὺ κερδίζονται συχνὰ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς ἐκείνων ποὺ τὸν ἐπιχειροῦν. Εἶναι ἕνα ἀγώνισμα ἀφθάστου μεγαλοπρεπείας καὶ θεαματικώτατον, ἡ ἀγωνία δὲ τοῦ κοινοῦ ὅταν ὁ ἀθλητὴς μὲ τὰ σκὶ δεμένα στὰ πόδια του ρίχνεται στὸ κενὸν φθάνει στὸ κατακόρυφον.

ΖΑΝ ΜΠΛΕΖΥ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Τὰ κρυολογήματα, οἱ αἰτίες των καὶ ὁ τρόπος καταπολεμήσεως

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ HENRI NEUMAN

(Τὸ ἄρθρο αὐτὸ εἶναι ἐπίκαιρο αὐτὲς τὶς ἡμέρες μὲ τὸ τσουχτερὸ κρύο καὶ τὰ χιόνια. Θὰ εἶναι καὶ ἐξαιρετικὰ ὠφέλιμο ἅμα τὸ διαβάση κανεὶς μὲ προσοχή).

ΕΑΝ οἱ λέξεις ἐκφράζουν ἰδέες, ἀποδίδουν ἐπίσης μιὰ σύνθεσι εἰκόνων. Στοῦ καθενὸς ἀπὸ μᾶς τὴ μνήμη ποιὲς ἐντυπώσεις καὶ ποιὲς ἀναμνήσεις δὲν ξυπνᾶ ἡ λέξις χειμώνας; Ἢ ἀπὸ βουνὸ εἴμαστε ἢ ἀπὸ τὴ θάλασσα ἢ ἀπὸ βόρεια, νότια ἢ μεσημβρινὴ χώρα, ποιὸς στὴ λέξι αὐτὴ δὲν θυμᾶται μέρες χιονισμένες, βραδυὲς κοντὰ στὴν φωτιά, νύχτες ὅπου τὰ δέντρα ὑψώνουν τὰ ξερὰ κλαριά τους σὰν κοκκαλιάρικα χέρια πρὸς τὸν οὐρανό, πρὸς τὸ φεγγάρι ποὺ σκορπίζει τὸ ἀργυρό του φῶς;

Γιατί τὸν φοβούμαστε τὸν χειμῶνα; Καὶ ποιὸς στὴν πραγματικότητα πρέπει νὰ τὸν προσέχη; Πῶς θὰ προφυλαχθοῦμε ἢ μᾶλλον πῶς θὰ θέσωμε στὴν ὑπηρεσία τῆς ὑγείας μας τὴν ἐποχὴ αὐτή; Ἂς ἐξετάσωμε τὰ σημεῖα αὐτὰ μὲ ἕναν τρόπο γενικὸ καὶ ἀντικειμενικό.

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

Ὑπάρχει ἐν πρώτοις ἀνάγκη νὰ διακρίνωμε τὸν ἄνθρωπο τῆς ὑπαίθρου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἕνας «μεταφυτευμένος», ἂν ἐπιτρέπετε τὴν παρομοίωσι. Ἡ διαφορὰ ἡ πιὸ ἀξιοσημείωτη συνίσταται στὴν ὀξυγόνωσι (ἡ ὁποία παρ' ὅσα κι' ἂν ἐλέχθησαν, μένει πάντα τὸ προνόμιο τοῦ ἀνοιχτοῦ ἀέρος) στὴν μυϊκὴ ἐξάσκησι, ἡ ὁποία βάζει σὲ κανονικὴ κυκλοφορία τὸ αἷμα καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐνδιαιτήσεως.

Ὁ χωρικός, ποὺ ἀπὸ τὶς αὐγὲς καλλιεργεῖ τὴν γῆ παρ' ὅλη τὴν παγωνιά, προσβάλλεται δυσκολώτερα ἀπὸ τὸν πωλητὴ τῆς πόλεως ἢ τὸν ἁμαξᾶ ποὺ γυρίζει μὲ τὸ κάρρο του. Ὁ ἀέρας φυσᾶ σ' ὁλόκληρη τὴν πεδιάδα, δυνατὸς ἴσως, ἀλλὰ χωρὶς ὑπουλότητες.

Τὸ ρεῦμα τῆς πόλεως παραφυλᾶ στὶς γωνίες τῶν δρόμων, ἔξω ἀπὸ τὶς ζεστὲς αἴθουσες καὶ τὰ ἑστιατόρια, τὰ γραφεῖα, τοὺς κινηματογράφους.

Ἐξήγησις ἁπλῆ καὶ ἀληθινὴ τῶν ἀπειραρίθμων κρυολογημάτων καὶ συναχιῶν ἔξω καὶ ἀπὸ τὸν παράγοντα τῆς μεταδόσεως. Πολλὰ κτίρια καλοθερμασμένα γίνονται κέντρα τῶν μικροβίων τῆς πόλεως.

Μποροῦμε νὰ προφυλάξωμε τὸν ὀργανισμό μας μὲ ἐπιτυχία κατὰ τῶν χειμωνιάτικων προσβολῶν καὶ πῶς;

Βεβαίως ἐδῶ δὲν θὰ ἐξετάσω τὶς ἐξαιρετικὲς ἀρρώστειες, μὰ τὶς κοινὲς περιπτώσεις ποὺ εἶναι καὶ οἱ συνηθέστερες.

ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΤΩΝ ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΩΝ

Ἂς δοῦμε πρῶτα-πρῶτα τὶς αἰτίες τῶν κρυολογημάτων.

Στοὺς διαφόρους ὑγιεῖς βλενογόνους ὑμένας τοῦ ἀνθρώπου: στόματος, μύτης κλπ. καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος τὰ βακτήρια ἀφθονοῦν. Αὐτὰ εἶναι κατὰ γενικὸν κανόνα παράσιτα ἀνώδυνα καὶ μάλιστα χρήσιμα ἀφοῦ φέρνουν στὴν συμβίωσί τους μὲ τὸν ἄνθρωπο τὴν μὴ καταφρονήσιμον συνδρομή των.

Συχνὰ ὅμως ἀπὸ ἀνενόχλητοι φιλοξενούμενοι, τὰ βακτήρια αὐτὰ γίνονται ἐπικίνδυνοι ἐχθροί. Βεβαίως ἕνας ὑγιὴς ὀργανισμὸς ἔχει δυνατὸ ἀμυντικὸ σύστημα καὶ τὸ μικρόβιον δὲν πετυχαίνει παρὰ μόνον τότε ὅταν τὸ σύστημα αὐτὸ ἀδυνατίσει. Καλό, λοιπόν, νὰ δοῦμε σὲ ποιὲς περιπτώσεις τὰ κτυπήματα τῶν μικροβίων εἶναι ἀποτελεσματικά.

Ὁ πρῶτος ὅρος εἶναι ἡ κατάστασις τῶν βλενογόνων τῆς μύτης καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πράγματι τὰ περισσότερα πρόσωπα ποὺ πάσχουν ἀπὸ χρονία πάθησι τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἔχουν καὶ ἀνωμαλίες στοὺς βλενογόνους. Εἶναι γνωστὸν πὼς οἱ βλενογόνοι ἔχουν ἕνα λίπος τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει ὡρισμένους ἐπικινδύνους βακίλλους νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὀργανισμοῦ. Ὅταν ἡ χημικὴ σύστασις τοῦ λίπους αὐτοῦ πειραχθῆ, διαπιστώνει κανεὶς διαφόρους μολύνσεις τῆς μύτης, τοῦ λαιμοῦ, τῶν αὐτιῶν, παθήσεις ποὺ μποροῦν νὰ γίνουν χρόνιες. Εἶναι φυσικὸν ἡ ἐπανάληψις τῶν παθήσεων αὐτῶν νὰ προδιαθέτη γιὰ νέες προσβολές.

ΤΑ ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Εἶναι γνωστὸν πὼς ὅταν περπατεῖ κανεὶς σ' ἕνα τσουχτερὸ κρύο, ἕνα ὑγρὸ σὰν νερὸ ἐμφανίζεται στὴ μύτη μας καὶ ἐξαφανίζεται μόλις μποῦμε μέσα σ' ἕνα ζεστὸ χῶρο. Αὐτὸ ἰδίως συμβαίνει στὰ παιδιὰ καὶ στοὺς γέρους. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μπορεῖ νὰ ἐπηρεασθοῦν ὄχι μόνον οἱ πνεύμονες, ἀλλὰ καὶ γρίππη νὰ ἐπέλθη. Ἐνῶ τὰ παθογόνα μικρόβια τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ καὶ τῆς φυματιώσεως μεταδίδονται ἀπὸ ἄτομο σὲ ἄτομο, στὴν γρίππη κάθε ἄτομον φέρει τὰ σπέρματα τῆς ἀσθενείας στὰ ἀναπνευστικά του ὄργανα, σπέρματα ποὺ πολλαπλασιάζονται στὰ ἄτομα ποὺ ἔχουν προδιάθεσι. Γι' αὐτὰ φθάνει ἕνα ρεῦμα γιὰ νὰ προκληθοῦν ἀμέσως τὰ συμπτώματα τῆς ἀρρώστειας.

Βρέχει... Βρέχει ἀκατάπαυστα τὸν χειμῶνα...
(Φωτογραφία βροχῆς ἀπὸ τὴν Διεθνῆ Φωτογραφικὴν Ἔκθεσιν Ἀμβούργου)

Ἕως τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ ρόλος τῆς προδιαθέσεως δὲν εἶχε ἀρκετὰ παρατηρηθῆ, δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγηθῆ γιατὶ ὡρισμένοι γιατροὶ ποὺ ἐπεδίωκαν γιὰ πειραματισμὸ νὰ συναχωθοῦν δὲν τὸ κατόρθωναν μὲ κανένα μέσον. Ἄλλοι ἐστέκοντο ἐμπρὸς στὸ παράθυρο καὶ ἀνέπνεαν ἕναν ἀέρα κρύον καὶ ὑγρόν. Ἄλλοι κάνανε παγωμένα ποδόλουτρα, ἄλλοι κάνανε μακρυνοὺς περιπάτους καὶ κατόπιν παίρνανε κρύο ντούς. Τίποτε δὲν τοὺς ἔβλαπτε. Τότε ἀκριβῶς ἐδήλωσαν στομφωδῶς πὼς τὸ συνάχι ὡς ἀρρώστεια δὲν ὑπάρχει. Αὐτὸ ὑπῆρξε μία μεγάλη πλάνη. Ἔπρεπε νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὸν ρόλον τῆς προδιαθέσεως. Συμβαίνει συχνὰ ἄτομα μὲ προδιάθεσιν νὰ προσβάλλωνται ἀπὸ βρογχίτη καὶ νὰ γίνωνται τὰ ἴδια μηχανὲς παραγωγῆς μικροβίων, τὰ ὁποῖα μεταδίδονται σὲ τρίτους καὶ χωρὶς ἄμεσο ἐπαφή. Ἔτσι σ' ἕνα μέρος ὅπου συμβιοῦν πολλὰ πρόσωπα, εἶναι ἀδύνατον ἕνας, ὁ ἔχων προδιάθεσι, νὰ μὴν πάρῃ κρύο καὶ τὸ κρύο αὐτὸ νὰ μὴν τὸ μεταδώσῃ στοὺς ἄλλους.

Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΓΡΙΠΠΗΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀξίζει νὰ ποῦμε δυὸ λέξεις γιὰ τὴν διάδοσι τῶν ἐπιδημιῶν:

Νὰ πῶς γεννῶνται οἱ ἐπιδημίες: Πολλαπλασιάζεται ἡ ἀρρώστεια ὅταν οἱ παθογόνοι φορεῖς εἶναι ἄτομα τῶν ὁποίων ἡ ἱκανότης ἀντιστάσεως ἔχει πολὺ ἐλαττωθῆ. Κατὰ τὴν γνώμη μου ἡ περίφημος Ἰσπανικὴ γρίππη τοῦ 1919 ἐξηγεῖται πολὺ ἁπλᾶ. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὑπῆρχε στὴν Εὐρώπη μιὰ ἐπιδημία, ἡ «ἰνφλουέντζα», πολὺ καλῆς μορφῆς στὴν ἀρχὴ καὶ ἡ ὁποία μετεδόθη στοὺς στρατῶνες καὶ στὰ στρατόπεδα τῶν μαύρων, τοὺς ὁποίους τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε κινητοποιήσει ἡ Γαλλία. Ὅπως ὁ ὀργανισμός των δὲν ἦτανε συνηθισμένος νὰ ἀμύνεται ἐναντίον τέτοιων μολύνσεων, οἱ Μαῦροι ἐγίνοντο γρήγορα λεία τῆς πνευμονίας. Ἔτσι ἡ γρίππη μετεβλήθη σὲ πάθησι ἐξαιρετικὰ σοβαρὴ καὶ μὲ τὸ ὄνομα «ἰσπανικὴ γρίππη» ἔκαμε θραῦσι στὴν Εὐρώπη.

Γιὰ ἕναν ποὺ ἔχει προδιάθεσι στὸ συνάχι, δὲν χρειάζεται μεγάλη ἀτμοσφαιρικὴ ἀλλαγή, γιὰ ν' ἁρπάξῃ τὸ κρύο. Ἕνα ρευματάκι ἐλάχιστο, ἡ εἰσπνοὴ κρύου ἀέρος, φθάνουν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔγιναν πολλὲς περίεργες καὶ μορφωτικὲς ἔρευνες ἐπάνω στὸ σημεῖο αὐτό. Σήμερα γνωρίζομε ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ στόματος εἶναι μεταξὺ 36 καὶ 36½ βαθμῶν, μπορεῖ δὲ νὰ πέσῃ ἕως τοὺς 30 βαθμούς, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀναπνέῃ κρύον ἀέρα. Γιὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ θερμοκρασία χρειάζονται εἴκοσι λεπτά. Ἀλλὰ σὲ ὡρισμένους ὀργανισμοὺς χρειάζεται μία, ἴσως καὶ περισσότερη ὥρα. Ἡ πεῖρα μᾶς ἔδειξε ὅτι οἱ ἄνθρωποι στοὺς ὁποίους ἀργεῖ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ φυσικὴ θερμοκρασία, εἶναι αὐτοὶ ποὺ παίρνουν καὶ εὐκολώτερα τὰ κρυολογήματα.

Ἔγινε ἐπ' αὐτῶν ὁ ἑξῆς πειραματισμός: Τοὺς ἔβαλαν νὰ κάνουν ἐπὶ μισὴ ὥρα ἕνα ποδόλουτρο. Βεβαίως τὰ ἄκρα τους ἐκρύωναν, ἐνῷ ἡ θερμοκρασία τοῦ στόματος ἔμεινε ἀμετάβλητος εἰς τοὺς περισσοτέρους. Σὲ ἄλλους παρετηρήθη, εἶναι ἀλήθεια, μιὰ πτῶσις τῆς θερμοκρασίας τοῦ στόματος καὶ τότε ἐφάνη καθαρὰ πὼς αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν προδιάθεσι διὰ κρυολογήματα. Πράγματι σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία τῶν ἀρρώστων τὸ κρύο ποδόλουτρο τοὺς ἔφερε ἀμέσως πονόλαιμο.

Κι' ἔτσι τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτὰ πειράματα ἐβεβαίωσαν τὴ λαϊκὴ γνώμη πὼς τὸ συνάχι ἔρχεται ἀπὸ τὰ κρύα πόδια.

Η ΝΕΑ ΓΕΝΕΑ ΠΙΟ ΣΚΛΗΡΑΓΩΓΗΜΕΝΗ

Δὲν φτάνει νὰ καταπολεμήσῃ κανεὶς τὰ κρυολογήματα, πρέπει νὰ σκεφθοῦμε καὶ πῶς θὰ τὰ προλάβωμεν.

Τὰ γυαλιὰ στὰ μάτια, εἶναι τὸ πρῶτο προφυλακτικὸ ποὺ πρέπει νὰ πάρωμε, ὅσο κι' ἂν σᾶς φαίνεται περίεργο. Ἡ γρίππη μεταδίδεται ἀπὸ τὰ μάτια. Τὸ εὐαίσθητο αὐτὸ μέρος τοῦ σώματός μας εἶναι πάντοτε ἐκτεθειμένο σ' ὅλους τοὺς παθογενεῖς ἐπισκέπτας. Ὅταν βρίσκεσθε μὲ ἕνα ἀσθενῆ ποὺ βήχει καὶ φτερνίζεται, ὅταν συνομιλῆτε, μικροσκοπικὰ σταγονίδια γεμᾶτα μικρόβια προσβάλλουν κατὰ πρῶτο λόγο τὰ μάτια σας. Ἐὰν δὲν φορεῖτε γυαλιά, σᾶς συνιστοῦμε ὅταν βρίσκεσθε μὲ γριππιῶντας νὰ στάζετε πάντοτε κάτι ἀπολυμαντικὸ στὴ μύτη. Ἐπίσης καμμιὰ βαζελίνη ἀντισηπτικὴ συμπληρώνει τὴν προφύλαξί σας. Οἱ καρδιακοὶ δικαίως πρέπει νὰ φοβοῦνται περισσότερο τὸ κρύο διότι τοὺς ἐκθέτει σὲ διάφορες ἐπιπλοκές: συμφορήσεις, ἄσθμα, διαταραχὴ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος κλπ. Ἐκτὸς τῶν καρδιακῶν καὶ οἱ ἀσθενεῖς ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ ἀρτηριακοὺς σπασμοὺς καὶ ποὺ γενικῶς ἔχουν κακὴ κυκλοφορία, πρέπει νὰ προφυλάσσωνται. Οἱ πάσχοντες ἀπὸ τοὺς πνεύμονας καὶ οἱ ρευματικοὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγουν τὸν ἀέρα, τὶς ἀναμονὲς στὸ ὕπαιθρο καὶ νὰ ἐφαρμόζουν τὴν ἑξῆς ἀρχή:

ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΡΥΟΥ

Τὸν νέο τρόπο ἐνδυμασίας τὸν ὀφείλομε ἀσυζητητεὶ στὰ σπὸρ καὶ στὴν γυμναστική. Ἡ κομψότης καὶ ἡ ὠμορφιὰ δὲν εἶναι ἴσως παρὰ ζήτημα γεωγραφικῆς τοποθεσίας. Ὡστόσο εἶναι καλὸ νὰ παίρνωμε ἀ-

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 26ην ΣΕΛΙΔΑ]

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ — ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ

Ω! ΜΑΛΙΣΤΑ κύριε, τὸ ξεύρω καλὰ ὅτι στὸ χωριὸ μοῦ φωνάζουν: «Ὁ τρελλός...». Ἀλλὰ ἀφοῦ αὐτὴ ἡ τρέλλα ἀποτελεῖ μονάχα τὸ ὄργανον τῆς εὐτυχίας μου; Καὶ ἂν θὰ θέλατε νὰ πληροφορηθῆτε ἀκόμα πιὸ καλλίτερα, ἐγὼ εἶμαι ὁ φταίκτης, δὲν ἔπρεπε νὰ πάρω γιὰ γυναῖκα μου τὴν Ἑλένη... Εἶχε τόσο λεπτοὺς τρόπους, ἦταν τόσο ὡραία, ποὺ τώρα μόλις καταλαβαίνω ὅτι ὅλα ἐδῶ, σὲ μένα, θὰ τῆς φαινόταν ἀποκρουστικά, ἄσχημα καὶ θὰ τῆς προξενοῦσαν κάποια ἀηδία... Ἀλλὰ τότε, πῶς θὰ μποροῦσα νὰ ἀντικρύσω τὸ ἐξαίσιο θέαμα τῶν γλυκῶν ἐκείνων ματιῶν, πῶς θὰ μποροῦσα νὰ ἀνθέξω στὴν ὡραία καὶ μελωδική της φωνή... Καὶ ὅταν τραγουδοῦσε! Ἄ! κύριε, ἐὰν θὰ εἴχατε τὴν τύχη νὰ τὴν ἀκούσετε!!... Δὲν ἦταν ἕνα ἀηδόνι μοναχὰ ποὺ κελαδοῦσε μέσα στὸ στόμα της, ἀλλὰ ἦταν πολλά, ὅλα τὰ ἀηδόνια μαζύ. Ἐγὼ δέ, δὲν ἐγνώριζα τί ἔπρεπε νὰ κάμω. Ἤμουν μεθυσμένος ἀπὸ χαρά. Γιὰ μένα τίποτε, κανένα ἐντελῶς πρᾶγμα δὲν εἶχε ἀξία στὸ σύμπαν ὅλο ἐκτὸς ἀπό: «αὐτήν»!!

Σώπασε μιὰ στιγμή.

Ἔρριξα μιὰ ματιὰ στὴν παράξενη σιλουέττα τῆς γκρίζας φορεσιᾶς του ποὺ μοῦ φάνηκε πολὺ περίεργη. Κάποτε, ὅταν εἶχα ἔλθει στὸ χωριό, ἔμεινα ἔκπληκτος ἀπ' τὴν περίεργη ἐμφάνισι τοῦ καλοῦ αὐτοῦ γέρου μὲ τὰ γιομάτα ὄνειρα βλέμματα ποὺ κάθε βράδυ, ἀκούραστος ὅπως ἦταν, ἔπαιρνε τόσο δρόμο γιὰ τὸ σταθμὸ ὅπου περίμενε μὲ ἀνυπομονησία τὸ παρισινὸ τραῖνο. Πολλὲς φορὲς μάλιστα, τὸν ἔβλεπα νὰ ἀναζητῇ ἐπίμονα μὲ τὰ ἀνήσυχα βλέμματά του, μέσα σ' ὅλα τὰ βαγόνια κι' ὕστερα νὰ ἐπιστρέφῃ κατηφὴς λυπημένος, καταβεβλημένος. Ἀπ' ὅπου τύχαινε νὰ περάσῃ τὰ παιδιὰ τοῦ δρόμου τὸν κοροΐδευαν.

— Εἶναι ὁ «τρελλός», ἔλεγαν χλευάζοντα...

Ἀλλὰ ὁ τρελλὸς αὐτὸς ἄρχισε τώρα πιὰ νὰ κινῇ τὸ ἐνδιαφέρον μου. Ἡ ἀξιοπρεπὴς πτώχεια του, τὸ ὕφος τῆς ἠθικῆς ἀνωτερότητος μεταδομένο σ' ὅλες τὶς γραμμὲς τοῦ προσώπου του, ὅλα ἄξιζαν νὰ προσέξῃ κανεὶς πιότερο τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἐκτιμήσῃ.

Εἶχα συνηθίσει καὶ ἐγὼ νὰ πηγαίνω ὁ ἴδιος στὸ σταθμὸ τοῦ τραίνου γιὰ νὰ παίρνω τὸ βραδυνό μου φύλλο. Ἔτσι μπόρεσα νὰ σμίξω μ' αὐτόν. Ἕνα βράδυ, θυμᾶμαι καλά, ποὺ ἀπετόλμησα τὴν ἑξῆς ἐρώτησι:

— Τὸ πρόσωπο, τοῦ εἶπα, ποὺ περιμένετε δὲν φάνηκε ἀκόμη;

Ἔστρεψε καὶ μὲ κύτταξε μὲ τὄνα του μάτι ποὔβγαζε μιὰ ξεθωριασμένη ὁλωσδιόλου λόμψι κι' ὕστερα μὲ χαμηλὴ φωνὴ ἀποκρίθηκε:

— Ὄχι, οὔτε σήμερα, ἀλλὰ θἆναι ἴσως αὔριο....

Γνωρίζω τὴν ἱστορία αὐτουνοῦ τοῦ ἡλικιωμένου, μιὰ ἱστορία ποὺ ἔσπρωχνε τοὺς λογικοὺς ἀνθρώπους στὸν περίγελο... Ἀλλὰ τί σχέσι ἀκριβῶς μπορεῖ νἄχῃ ἡ λογική... μὲ τὴ καρδιά!....

Μὲ εἶχε πάρει γιὰ εὐχάριστο καὶ καλὸ συνομιλητή του καὶ κάθε φορὰ ποὺ τύχαινα καὶ γὼ στὸ σταθμὸ ἐρχόταν κοντά μου. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ γινήκαμε δυὸ καλοὶ φίλοι...

Μιὰ μέρα ποὔτυχε νὰ περάσω μπρὸς ἀπ' τὸ σπίτι του εἶχα μείνει ἔκθαμβος ἀπ' τὴν τόση πολυτέλεια, ἀπ' τὰ τόσα ὡραῖα ἄνθη ποὺ συντηροῦσε...

— Τὰ ἀγαποῦσε πολύ, μοῦ ἔλεγε... Ὅταν ἐπιστρέψῃ θέλω νὰ ξαναβρῇ ὅ,τι θὰ τῆς ἀρέσῃ...

Σήμερα πάλι, τὸ τραῖνο ἔφευγε, δίχως νἄχῃ φέρει αὐτὴν ποὺ χρόνια ὁλόκληρα τώρα ἐρχόταν ὁ κοικομοίρης στὸ σταθμὸ γιὰ νὰ τὴν παραλάβῃ. Ἐπιστρέφαμε μαζύ. Ἀνεβαίνοντας τὸν ἀνήφορο εἶχε κοπῆ λιγάκι ἡ ἀνάπνοή του. Ὁ φίλος μου πιὰ εἶχε βγάλει τὸ καπέλλο του γιὰ νὰ νοιώθῃ καλλίτερα τὸ δροσερὸ ἀεράκι ποὺ φυσοῦσε τόσο γλυκὰ ἐκείνη τὴ βραδυά. Τώρα φαινόταν καλλίτερα τὸ πρόσωπό του καὶ τὰ λίγα καὶ ἀραιὰ μαλλιὰ ποὺ τοῦ εἶχαν ἀπομείνει πετοῦσαν πρὸς ὅλες τὶς μεριές.

— Μάλιστα, κύριε, πταίω ἐγώ, ἐπανέλαβε. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν κάμω γυναῖκα μου. Συνηθισμένη αὐτὴ στὶς διασκεδάσεις, στὴ χλιδή, στὴν πολυτέλεια τῆς πόλεως, ἅμα ἐρχόταν ἐδῶ σὲ μένα, ὅλα τῆς φαινόταν ἀνάποδα, μαῦρα... Οἱ ἄλλες γυναῖκες καθόλου δὲν τῆς ἔμοιαζαν στὴν καλλονη! Αὐτὴ ἦταν τόσο ὡραία... Μαλλιὰ χρυσαφένια, ἐπιδερμίδα χρώματος κεριοῦ ρὸζ, λὲς καὶ τὰ φιλιὰ θ' ἄφιναν πάνω σ' αὐτὴν τὰ ἴχνη τους... Τὄξερε ὅτι τὴν ἀγαποῦσα πολύ, ὅτι τρελλαινόμουν γι' αὐτήν... Πολλὲς φορὲς μοῦ πρόσφερνε σὲ ἀντάλλαγμα... ἕνα θλιβερὸ μειδίαμα.... Πόσες μεγάλες θλίψεις, πόσα φαρμάκια δὲν κρυβόταν μέσα σ' αὐτό; Λύπες λογῆς-λογῆς ποὺ δὲν ἤμουν ἐγὼ σὲ θέσι νὰ τὶς κάμω νὰ περάσουν. Ἤμουν ἀκόμη διατεθειμένος, καὶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, νὰ τῆς δώσω καὶ τὴ ζωή μου. ἀλλὰ ἡ πολυτέλεια, κύριε, αὐτὴ μοναχὴ μοῦ βασάνιζε γιατὶ αὐτὴν δὲν μποροῦσα νὰ τῆς τὴν δώσω... Ὤ! ἂν ξέρατε τὸν πόνο μου!

»Ἐζήτησε νὰ τῆς κάμω δῶρο μιὰ «σαιζλόγκ» καὶ ὥς τώρα ποὺ μόλις ἀξιώθηκα νὰ τῆς τὴν ἑτοιμάσω ἤμουν πάρα πολὺ ἀνήσυχος... Ἄ! κύριε, μοῦ εἶπε τότε: «Πόση χαρὰ νοιώθω τώρα». Κτυποῦσε σὰν ἕνα παιδὶ τὰ χέρια της, θώπευε τὸ μπλὲ ὕφασμα τῆς ἀγαπημένης της καρέκλας, χαιρόταν τέλος ποὺ τὴν εὕρισκε τόσο σύμφωνη μὲ τὰ γοῦστα της, μὲ τὶς ἐπιθυμίες της. Ὅταν ξαπλωνόταν πάνω σ' αὐτὴν μοῦ ἔλεγε:

»— Τί θαυμάσια ποὖναι, Πέτρο, πόσο εἶμαι τώρα εὐτυχισμένη...

»Ἄ! αὐτὴν τὴν τελευταία της φράσι θἄκαμνα τὸ πᾶν γιὰ νὰ τὴν ξανακούσω νὰ τὴν προφέρῃ...

»Ἀπ' τὴ στιγμὴ αὐτή, ὁσάκις ἐπέστρεφα ἀπ' τὸ γραφεῖο μου, ἔβλεπα αὐτὴν ξαπλωμένη γαλήνια στὴν ἀναπαυτικήν της ἕδρα... Τὰ ὡραῖα μάτια της ἦσαν πλημμυρισμένα ἀπὸ εἰκόνες τῆς φαντασίας ποὺ ζῇ! Σὲ μένα ἦταν τελείως ἀδύνατον νὰ τὶς ἐξηγήσω. Τὰ χέρια της ἔμεναν ἀκίνητα πλάϊ σ' ἕνα βιβλίο... Αὐτὰ τὰ μακρυὰ καὶ ὠχρὰ χέρια, τὰ τόσο λεπτὰ καὶ εὐαίσθητα ποὺ ἦσαν ἀνίκανα νὰ προσφέρουν καὶ τὴν ἐλάχιστη ἐργασία....

»Ὅταν τραγουδοῦσε, τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα θερινὰ βράδυα, μὲ τὴν ἀστροφεγγιά, τὰ πουλιὰ ἔπαυαν τὸ τραγοῦδι της, λὲς καὶ ζήλευαν τὴ μαγεμένη της φωνή. Ἐγὼ θὰ μποροῦσα ἔτσι νὰ περάσω ὅλη μου τὴ νύκτα ἄγρυπνος, ἀκούοντάς την μὲ τὴν πιὸ μεγάλη μου εὐχαρίστησι.

»Ἀλλ' ἡ φωνὴ αὐτὴ δὲν διαρκοῦσε πολύ, γιατὶ πάντοτε, σχεδὸν πάντοτε τὴν κατελάμβανε ἡ ἀνία καὶ ἡ πλῆξις καὶ βυθιζόταν ὕστερα σὲ κάποια ἀτέλειωτη μελαγχολία.

»Μιὰ μέρα, ποὺ ἐπέστρεφα ἀκριβῶς στὴν ὥρα τοῦ μεσημεριανοῦ φαγητοῦ, τὴν βρῆκα ὁλωσδιόλου ἀλλοιώτικη. Ἦταν χαρούμενη καὶ εὔθυμη στὸν ὑπέρτατο βαθμό...

»Ποτὲ δὲν μοῦ φάνηκε τόσο ὡραία...

»— Σήμερα, μοὖπε, εἶχα κάποια ἐπίσκεψι... Ἕνας τραγουδιστὴς τῆς Ὄπερας ποὺ παραθερίζει ἐδῶ... Φαντάσου ἔκαμνε βόλτες τριγύρω στὸν κῆπο.... Ἐγὼ ποτὲ δὲν ἀμφέβαλλα γιὰ τὴν παρουσία του... Ἐξακολουθοῦσα πάντοτε νὰ τραγουδῶ μαζεύοντας ἄνθη... Ἔσπρωξε τὰ κάγκελλα τῆς πόρτας καὶ βρέθηκε μέσα στὸν κῆπο...

»Κυρία, μοῦ εἶπε, συγχωρῆστε με, σᾶς παρακαλῶ γιὰ τὴν ἀναίδειά μου αὐτὴν.. ἀλλά.... ἔχετε μιὰ ἐξαίρετη φωνή... ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς δείξω πῶς πρέπει νὰ τραγουδᾶτε ἀκόμα καλλίτερα;

»Ἡ πτωχή... ἀγαπημένη μου, ἔδειχνε μιὰ τέτοια μεγάλη ἐπιθυμία γιὰ νὰ τῆς δώσω τὴν συγκατάθεσί μου ποὺ ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατον σὲ μένα πιὰ νὰ τῆς ἀρνηθῶ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ἔτσι ὁ τραγουδιστὴς ἐρχόταν τακτικὰ σπίτι μου γιὰ νὰ τραγουδῇ μαζύ της. Μοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ μὴ ἐνδιαφερθῶ... νὰ μείνω ἕνας ἀπαθής, ὅταν ἔβλεπα τὶς καθημερινὲς προόδους ποὺ συντελοῦσε ἡ Ἑλένη στὸ τραγοῦδι. Στὸ φυσικὸ ταλέντο τῆς φωνῆς προστίθετο τώρα καὶ ἡ τεχνικὴ τοῦ μεγάλου της καθηγητοῦ... Ἐγὼ μπρὸς σ' ὅλα αὐτὰ ἔμενα κατάπληκτος....

»— Εἶναι ἔγκλημα, μοῦ ἔλεγε λίγο ἀργότερα ὁ καθηγητής, νὰ μὴ ἀποκαλύπτῃ κανεὶς μιὰ τόσο ὡραία φωνὴ καὶ στὸ κοινόν...

»Κατέβασα ἀμέσως τὰ μοῦτρα μου σὰν νἆμουνα ἕνας ἔνοχος. Πέρασε μιὰ βδομάδα. Ἕνα βράδυ ποὺ τέλειωσα ὅλες μου τὶς δουλειὲς καὶ ἦρθα νωρὶς σπίτι βρῆκα τὴ σαιζ-λὸγκ ἄδειανή, τὸ σπίτι ἔρημο... Ἡ Ἑλένη εἶχε φύγει μὲ τὸν τραγουδιστὴ τοῦ Παρισιοῦ...

»Ἕνα γραμματάκι πτωχὸ ποὺ εἶχε ἀφήσει στὸ τραπέζι της, τὰ ἐξηγοῦσε ὅλα... Ὤ! Ἦταν ἀδύνατον νὰ φαντασθῶ πὼς μὲ εἶχε ἐγκαταλείψει γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ «τὸ κακό»... ἀλλά... τὸ ταλέντο της, αὐτὸ ἦταν ποὺ μοῦ τὴν ἔπαιρνε... «Δὲ μποροῦσα πιὰ νὰ ἀντισταθῶ, ἀδύνατον, ἔλυωνα, συγχώρεσέ με...». Αὐτὰ ἔγραφε τὸ πτωχὸ ἐκεῖνο γραμματάκι.

»Ἀπορρῶ καὶ γὼ πῶς δὲ βρέθηκα νεκρὸς τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ διάβασα τὰ θλιβερὰ αὐτὰ λόγια... Προτιμότερο θἆταν γιὰ μένα νὰ πέθαινα...

»Ἀπὸ τότε ὁ καιρὸς δὲν περνοῦσε πιὰ εὔκολα γιὰ μένα. Σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες ἀνέφεραν γιὰ τὴν Ἑλένη... Εἶχε ἀλλάξει καὶ τ' ὄνομά της, εἶχε γίνει ὅπως ἔλεγαν μιὰ «ντίβα» διάσημος. Ὅλες οἱ τοιχοκολλήσεις ποὺ σκέπαζαν τοὺς τοίχους τῆς πρωτευούσης ἔφεραν τὴν φωτογραφία της..

»Αὐτὰ μοῦ διηγοῦντο καὶ ἤθελαν νὰ μὲ πειράζουν. Δὲν ἦταν πιὰ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ποὺ μὲ ἀπασχολοῦσε, ἀλλὰ ἡ μεγάλη μου λύπη... Θἄπρεπε πρὸ πολλοῦ ἀκόμα νὰ ἐγκαταλείψω τὸ μέρος αὐτό... νὰ φύγω μακρυά... Οἱ παληοὶ φίλοι μοῦ ἔλεγαν: «Κτυπήθηκε μὲ τὸ σφυρὶ στὸ κρανίο» καὶ ἦσαν ἕτοιμοι γιὰ νὰ γελάσουν, γιὰ νὰ μὲ εἰρωνευθοῦν... Ἀλλὰ ἕρμαιο ὅπως ἔγινα τώρα, δὲν εἶχα κἂν τὸ θάρρος νὰ τοὺς ἀντικρύσω, νὰ ἀποφύγω τὶς βωμολοχίες τους αὐτές, νὰ ξεφύγω τοὺς πειρασμούς τους... Παρέμενα ἐδῶ ἀπὸ μιὰ ἀνάμνησι μοναχά... γιατὶ ἐδῶ ἔζησε «αὐτή»... ἐδῶ τὴν εἶχα ἀγαπήσει...

»Μιὰ μέρα δὲ βάσταξα. Θέλησα νὰ τὴν ξαναδῶ. Πῆρα τὸ τραῖνο. Πῆγα στὸ Παρίσι. Εἶχα πάρει ἀπὸ τὸ σταθμὸ ἄνθρωπο γιὰ νὰ μοῦ δείξῃ τὸ θέατρο ὅπου ἔπαιζε...

»Ἡ αὐλαία σηκωνόταν καὶ ἡ Ἑλένη φανερωνόταν στὴ σκηνή. Θεέ μου πόσο ὡραία μοῦ εἶχε φανῇ τότε... Ἄρχισα νὰ τρέμω ὁλόκληρος, λὲς κι' ἤμουν μεθυσμένος. Ὅμως κατάλαβα τότε, ναί τότε, ἀληθινὰ πιὰ ὅτι ἤμουν ἕνας ἀνάξιος γι' αὐτήν. Τὴν εἶχα συγχωρήσει γι' αὐτὸ — γιατὶ μὲ ἐγκατέλειψε — ἀλλὰ ἡ συγχώρεσίς μου ἐκείνη ἔπαιρνε τώρα πιὸ συγκεκριμένη μορφή. Σὲ μιὰ στιγμή, ἀπάνω στὰ χειροκροτήματα ποὺ δεχόταν ἀπὸ τὸ ἀκροατήριο, ἔστρεψε τὸ βλέμμα, μὲ κύτταξε κι' ἀμέσως ἔγινε κάτωχρη. Νόμισα πὼς οὔτε στὰ πόδια της ἀκόμα θὰ μποροῦσε νὰ σταθῇ... Ἡ παρουσία μου τῆς εἶχε ἴσως προξενήσει κάποιο φόβο... Ἀλλ' ἐγὼ ὅμως τὴν κύτταζα τόσο γλυκὰ καὶ τρυφερὰ ποὺ τὴν ἔκαμα νὰ καθησυχάσῃ.

»Στὸ διάλειμμα θέλησα νὰ πάγω νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ στὴν καμπίνα της. Ἤμουν τόσο πτωχὸς καὶ μετριόφρων...

»— Ἐσύ, μοὖπε, γιατί ἦλθες;

»Ἀλλὰ ὁ τόνος τῆς φωνῆς της δὲν πρόδιδε ἀπολύτως καμμιὰ κακία... Στὸ βλέμμα της ζωγραφιζόταν κάποια βαθειὰ λύπη...

»Καλάθια ἀπὸ ὡραῖα ἄνθη γιόμιζαν ὅλο

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 30ήν ΣΕΛΙΔΑ]

Καιρὸς πολὺς ἐπέρασε, αἰῶνες γιὰ μένα... Ἡ Ἑλένη εἶχε γινει διάσημη.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΑΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΝΑ ΠΡΩΪ ΜΕ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Δὲν ἐργάζονται γιὰ τὰ λοῦσα τους! - Τί προκύπτει ἀπὸ μιὰ ἔρευνα. - Ἡ ἐργασία δὲν τοὺς ἀφαιρεῖ τίποτε ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ φύλου των

΄΄Η ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΘΑ ΜΕΙΝΗ ΠΑΝΤΑ Η ΣΤΟΡΓΙΚΗ ΚΟΡΗ, Η ΤΡΥΦΕΡΗ ΑΔΕΛΦΗ, Η ΓΛΥΚΕΙΑ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΣ, Η ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΗ ΜΑΝΑ΄

ΤΗΝ πρὸ περασμένη ἑβδομάδα κάναμε μαζὺ τὸν γύρο τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, συνωμιλήσαμε μὲ μεγάλους καὶ μικροὺς ὑπαλλήλους, μὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Σήμερα μὲ τὰς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς βρισκόμαστε στὸ ἴδιο ντεκόρ: Κι' ἐδῶ σὰν ἐξημερωμένα θηριάκια, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐργάζονται μαζὺ, κι' ἐδῶ κομψὰ κεφαλάκια, μαῦρες ποδιές, πειθαρχία, εὐπρέπεια, μυστικὴ διαφωνία καὶ συμφωνία ἀνάμεσα στὰ δυὸ φῦλα.

—Ἐγὼ δὲν τὶς ἐκτιμῶ τὶς γυναῖκες, μοῦ δηλώνει ἀπερίφραστα ἕνας νεαρὸς ὑπάλληλος. Ἐὰν εἶχα τὴν δύναμι, θὰ τὶς πετοῦσα ἔξω ἀπὸ τὴν Τράπεζα ὅλες.

—Γιατί, ρωτῶ μὲ ἔκπληξι, δὲν εἶναι καλὲς ὡς ὑπάλληλοι ;

—Ὄχι, καλὲς εἶναι. Μὰ μοῦ φαίνονται σὰν συναγωνισταί, δὲν ξέρω, δὲν σκέφθηκα ἀρκετὰ γιατὶ ἔχω αὐτὰ τὰ αἰσθήματα ἐναντίον τους... Ἴσως γιατὶ συνήθισα νὰ τὶς θεωρῶ κατώτερα ὄντα !....Ἴσως γιατὶ...Νὰ π.χ. κάποτε ἀγάπησα μιὰ συνάδελφό μου. Τὴν ἀγαποῦσα πολὺ σᾶς βεβαιῶ μὰ τὸ βράδυ ποὺ ἀνταμώναμε δὲν εἴχαμε νὰ ποῦμε παρὰ πράγματα ποὺ τὰ ξέραμε κι' οἱ δυό...Μόλις τῆς ἔλεγα πὼς εἶμαι κουρασμένος, μ' ἀπαντοῦσε κι' αὐτὴ τὸ ἴδιο. Ἤξερε μὲ μιὰ λέξι τί πρᾶγμα εἶναι ἡ βιοπάλη τόσο καλά, ὅσο κι' ἐγώ. Αὐτὸ μοῦ μείωνε τὸν ἀνδρικό μου ἐγωϊσμό, μ' ἔκανε νὰ μὴν μπορῶ νὰ θέλω ἐκεῖνα τὰ ἀόριστα, τὰ μικρὰ πράγματα ποὺ θέλουμε ἐμεῖς οἱ ἄνδρες, γιὰ νὰ κολακευόμαστε, νὰ πιστεύωμε πὼς εἴμαστε ἐμεῖς οἱ δυνατοί, ἐμεῖς ποὺ θέλουμε..κι' ἐκεῖνες ποὺ ἐκτελοῦν!

Ἡ ἐξαδέλφη τοῦ νέου ὑπαλλήλου ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν συνομιλία μας, ἔσκασε στὰ γέλοια.

—Νὰ κι' ἕνας ἄνδρας ποὺ ὁμολογεῖ τὶς ἀδυναμίες του. Ὥστε ἔτσι ; Ἐπὶ αἰῶνες συνηθίσατε στὴν ἰδέα τῆς κυριαρχίας ἐπάνω μας καὶ ἡ συναδελφικότης σᾶς φαίνεται κάπως μειωτική, αἴ ;

Καὶ πάλι ἤχησε τὸ γέλοιο τῆς νέας, φρέσκο, κεφᾶτο, γέλοιο χειραφετημένο, θἄλεγε κανείς.

—Μὰ ἂν μπορούσατε νὰ ζήσετε τὴν νέα αὐτὴν ὑπάλληλο, τὸν ἐρωτῶ, γιατί δὲν τὴν τραβούσατε ἀπὸ τὴν δουλειά ;

Ἡ ἐρώτησίς μου τὸν ἔφερε σὲ κάποια ἀμηχανία...

—Ὁ μισθός μου δὲν θἄφτανε μήτε γιὰ τὸ νοῖκι, ὄχι νὰ κάνω καὶ οἰκογένεια! Μὰ δὲν μὲ καταλάβατε. Σ' αὐτὸ ἐπάνω τὸ σημεῖο νοιώθω νὰ μειώνεται ὁ ἀνδρικός μου ἐγωϊσμός : εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀνεχώμεθα τὴν οἰκονομικὴ συμβολὴ τῶν γυναικῶν.

Ἀφήνω τὸν περίεργο αὐτὸν μισογύνη ποὺ δὲν στερεῖται κάποιας λογικῆς παρ' ὅλο τὸ μῖσος του πρὸς τὴν ἐργαζόμενη γυναῖκα.

* * *

Μιὰ φίλη μὲ γνωρίζει σὲ δυὸ ὑπαλλήλους ποὺ ἐργάζονται δέκα πέντε χρόνια στὴν Τράπεζα.

—Ἐγώ, νὰ σᾶς πῶ, μοῦ λέει ὁ μεγαλείτερος, δὲν βρίσκω κἂν πὼς πρέπει νὰ τίθεται ζήτημα ἂν κάνει καλὰ ἢ κακὰ ποὺ ἐργάζεται ἡ γυναῖκα. Γιατὶ ποτὲ δὲν ἀντιμετωπίσθηκε ἔτσι τὸ ζήτημα, ἀπ' αὐτὲς ποὺ σήμερα γεμίζουν τὶς Τράπεζες καὶ τὰ δημόσια γραφεῖα. Πρώτη αἰτία ποὺ ἔφερε τὴν γυναῖκα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι ἤτανε οἱ οἰκονομικὲς ἀνάγκες.

»Δὲν νομίζω πὼς ξαφνικὰ εἶπε ἡ γυναῖκα : Θέλω νὰ χειραφετηθῶ, θέλω νὰ γίνω οἰκονομικὰ ἀνεξάρτητη, κι' ἔβαλε τὸ καπελλάκι της γιὰ νἄρθῃ στὴν Τράπεζα, στὸ γραφεῖο ἢ στὸ ἐργοστάσιο. Ἀπόδειξις αὐτοῦ ποὺ λέω εἶναι πὼς οἱ Ἑλληνίδες μας ἐμπνέονται στὴν διεκδίκησι τῶν συμφερόντων τους ἀπὸ τὴν ἰδέα μιᾶς περαστικῆς καταστάσεως: «Ἂς γίνει ὅ,τι - ὅ,τι τώρα, κι' αὔριο μπορεῖ νὰ παντρευτοῦμε κανέναν πλούσιο καὶ νὰ φύγωμε ἀπὸ τὴν δουλειά».

—Φεύγουνε πράγματι ὅταν παντρευτοῦνε ;

—Πολὺ λίγες. Οἱ περισσότερες μένουνε γιατὶ ἔτσι μονάχα θἄτανε δυνατὸν νὰ ζήσουν κάπως ἄνετα.

—Ἡ ἰδέα τῆς προχειρότητος τὶς κάνει κακὲς ὑπαλλήλους ;

—Θἄτανε ἄδικο νὰ πῇ κανείς, ναί. Οἱ γυναῖκες στὴν Τράπεζά μας εἶναι προικισμένες μὲ πολλὲς ἱκανότητες. Πολλὲς φορὲς οἱ γνώσεις καὶ οἱ δυνάμεις των δὲν εἶναι ἀντάξιες τῆς μικρῆς θέσεως ποὺ κατέχουν. Ἀλλὰ ἡ ψυχολογία ποὺ σᾶς ἀνέπτυξα προηγουμένως πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ πὼς τὶς ἐπηρεάζει. Θὰ μποροῦσε καὶ θἄπρεπε νὰ γίνουν καλλίτερες. Ἴσως μὲ μιὰν ἄλλη οἰκογενειακὴ καὶ σχολικὴ διαπαιδαγώγησι....

—Εἶσθε λοιπὸν θερμὸς φίλος τῆς ἐργαζομένης γυναίκας ;

—Ὤ, ἂν δὲν ἤμουν πιστέψετε πὼς δὲν ξέρω τί θὰ γινόμουνα. Ἔχω ἔξη ἀδελφὲς καὶ ὁ πατέρας μου καθηγητής, δὲν μᾶς ἄφησε πεθαίνοντας παρὰ ἐκδόσεις Ὁμήρου, Θουκυδίδη καὶ ξέρω κι' ἐγὼ τί ἄλλα συγγράμματα..... Πῶς θὰ σήκωνα τὸ φορτίο αὐτὸ μόνος μου ;

—Κι' ἐσεῖς λέω στὸν δεύτερο ὑπάλληλο, ἔχετε κι' ἐσεῖς ἀδελφές ;

—Ὄχι, ὄχι, μοῦ ἀπαντᾷ μειδιῶντας, ἐγὼ θὰ σᾶς ἀπαντήσω σὰν θεατὴς τῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν στὴν Τράπεζά μας. Δὲν ἐργάζονται οἱ γυναῖκες τῆς Τραπέζης μας ἀπὸ ἔσχατη ἔνδεια, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνάγκη ὁμολογουμένως. Ἄλλη μὲ τὸ μισθό της θέλει νὰ πληρώνῃ τὸ νοῖκι τῆς οἰκογενείας, ἄλλη νὰ ντύνεται, ἄλλη νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ προικιά της, κι' ἄλλη ἐργάζεται γιὰ ὅλα αὐτὰ μαζύ, γιατὶ συμβαίνει νὰ εἶναι ὁ ἄνδρας τῆς οἰκογενείας.

»Δὲν συμφωνῶ ὅμως μὲ τὸν φίλο μου ποὺ λέγει πὼς δὲν πρέπει νὰ τίθεται ζήτημα γυναικείας ἐργασίας. Ἂν γίνεται αὐτὸ εἶναι φυσικό. Ἡ γυναῖκα μπαίνει σ' ἕναν τομέα ποὺ ἕως τώρα κατεῖχε ζηλότυπα μόνο ὁ ἄνδρας. Ἡ παρουσία της δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ γεννήσῃ στὸν ἄνδρα τὴν ἰδέα πὼς τοῦ καταπατεῖ τὰ χωράφια του, πὼς εἶναι ἀντίπαλος».

—Μὰ ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα δὲν εἶναι κι' οἱ δυὸ μέλη μιᾶς ἴδιας οἰκογένειας ; Κι' οἱ δυὸ γιὰ τὴν συντήρησι αὐτῆς δὲν ἐργάζονται ;

—Ναί, δὲν θὰ χρειαζότανε νὰ μὲ πείσετε γι' αὐτὸ, τὸ πιστεύω. Ἀλλὰ διαπιστώνω μιὰ πραγματικότητα. Κάθε ἀδελφὸς θἄθελε νὰ ἐργάζεται ἡ ἀδελφή του ὅταν ὁ μισθός του δὲν φτάνει γιὰ νὰ κολακεύεται πὼς τὴν ζῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐργάζωνται καὶ οἱ ἀδελφὲς τῶν ἄλλων.

* * *

Μπαίνω σ' ἕνα γραφεῖο κοριτσιῶν. Μοῦ κάνει κατάπληξι ἡ γρηγοράδα μὲ τὴν ὁποία μιὰ μελαχροινὴ διεκπεραιώνει τὴν δουλειὰ μὲ τὸ κοινόν.

Ψάχνω μὲ τὰ μάτια τὴν πιὸ κοκέττα καὶ τῆς θέτω τὸ ἐρώτημα :

—Τί ἔχετε νὰ ἀπαντήσετε σ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς κατηγοροῦν πὼς ἐργάζεσθε γιὰ τὰ λοῦσα σας ;

Γύρω μου ξεσποῦν στὰ γέλοια ὅλες.

—Πῶς ἐὰν δὲν καλοντυνόμεθα θὰ μᾶς κατηγοροῦσαν γιὰ τὸ ἀντίθετο. Μερικὲς ἀπὸ μᾶς τὶς γυναῖκες, ἐξακολουθεῖ, ἔχουν ἀδυναμία νὰ φοροῦν ἀντὶ φιλ-ντὲ-κὸς, μεταξωτὲς κάλτσες καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρες προτιμοῦν γραβάτες τῶν ἑκατὸ καὶ τῶν διακοσίων ἀντὶ τῶν 30 καὶ τῶν 50 δραχμῶν.

—Θεωρεῖτε πὼς τὸ καλὸ ντύσιμο εἶναι πολιτισμός ;

—Μὰ βέβαια. Ὑπάρχει μιὰ τάσις νὰ καλοντυθοῦμε ὅλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, φτωχοὶ καὶ πλούσιοι. Κι' αὐτὸ δὲν ξέρω κι' ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ γιατί. Εἶναι μιὰ ἐκδήλωσις τῆς ὅλης σημερινῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν τόσα ὡραῖα πράγματα ποὺ παράγουν καὶ ρεκλαμάρουν σήμερα οἱ βιομήχανοι. Καὶ βλέπει ὁ καθένας πὼς ὅσο πιὸ καλοντυμένος εἶναι, τόσο περισσότερο τὸν ὑπολήπτονται καὶ τὸν ἐκτιμοῦν.

—Ὥστε τὸ δὲν κάνουν τὰ ράσα τὸν παπᾶ, νομίζετε πὼς ξέπεσε σὰν ἐλῆθεια ;

—Παληὰ, δουλειά. Ἐγὼ ὁμολογῶ πὼς τὸ λοῦσο δὲν εἶναι μονάχα ὅπλο ἐπιτυχίας γιὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἄνδρα. Θὰ εἶχα νὰ σᾶς πῶ ἄπειρα ὀνόματα συναδέλφων, ποὺ πῆραν γυναῖκες μὲ προῖκες, χάρις στὰ κοστούμια τους καὶ στὶς γραβάτες τους.

—Ἐσεῖς ἐργάζεσθε μόνο γιὰ τὰ λοῦσα σας ;

—Τί ἰδέα ! Ἐγὼ ποὺ βλέπετε εἶμαι ὁλομόναχη στὸν κόσμο.

* * *

Κατεβαίνω πρὸς τὰ ὑπόγεια τῆς Τραπέζης κι' ἐκεῖ συναντῶ μιὰν ὑπάλληλο ποὺ μοῦ σύστησαν νὰ πάω νὰ βρῶ.

—Εἶσθε εὐχαριστημένη ποὺ ἐργάζεσθε, τὴν ρωτῶ ;

—Εἶμαι πολύ. Δὲν ὑπάρχει τίποτα πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία. Αἰσθάνεται κανεὶς τόσο πιὸ ἐλεύθερος !

—Καὶ στὸ σπίτι μήπως δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλευθερία αὐτή, ἀφοῦ δὲν ἔχετε οὔτε προϊσταμένους, οὔτε πρωϊνὸ δελτίο.

—Γιὰ μένα δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία ὅταν ζητιανεύεις καὶ κουράζεις τὸν πατέρα σου νὰ σοῦ δώσῃ ἑκατὸ δραχμές, τὴν στιγμὴ ποὺ δὲν τοῦ περισσεύουνε, ὅταν κάθεσαι στὴν καμποῦρα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ἀπαιτεῖς αὐτὸς νὰ γίνῃ ὁ,τιδήποτε γιὰ νὰ ζήσῃ κι' ἐσένα.

—Σᾶς ἱκανοποιεῖ λοιπὸν πλήρως ἡ ἰδιότητά σας ὡς τραπεζιτικῆς ὑπαλλήλου ;

—Δὲν ἐξετάζω ἐντελῶς τὴν ἄποψι αὐτή. Μπορεῖ νὰ μ' εὐχαριστοῦσε καλλίτερα νὰ εἶμαι δικαστίνα π.χ. ἢ νὰ

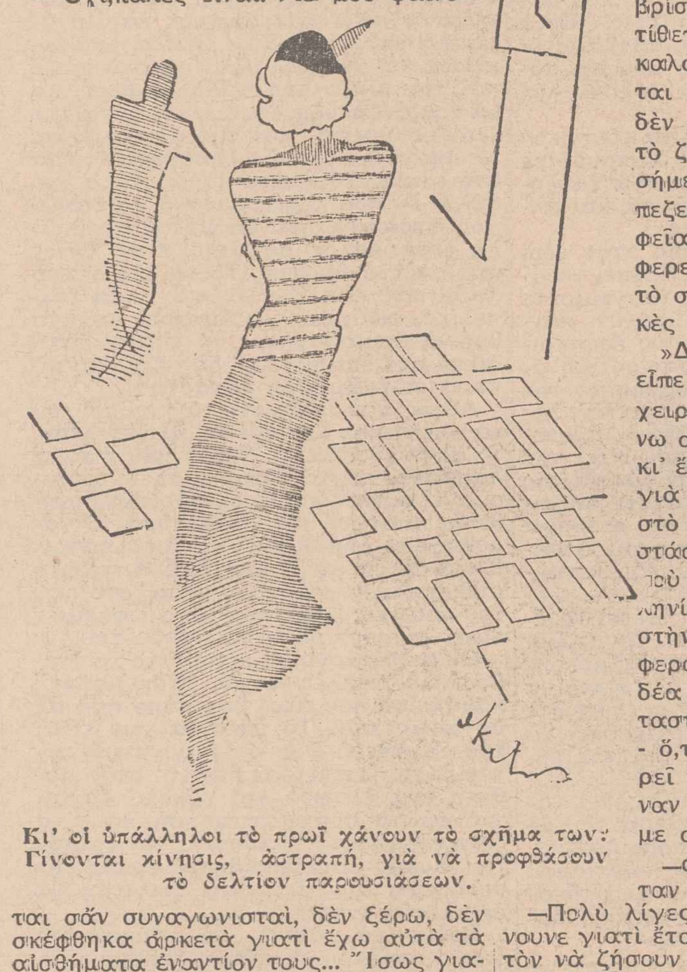

Κι' οἱ ὑπάλληλοι τὸ πρωῖ χάνουν τὸ σχῆμα των: Γίνονται κίνησις, ἀστραπή, γιὰ νὰ προφθάσουν τὸ δελτίον παρουσιάσεων.

Ἐνῷ τὰ χέρια χτυποῦν τὰ πλῆκτρα τῆς γραφομηχανῆς, ὁ νοῦς πλάθει ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον...

«Τὸ μέλλον σας δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν μοῖρα, λέγει ὁ ἰατρὸς Πωσέ, μὰ ἀπὸ σᾶς τοὺς ἴδιους... Δὲν μπορεῖτε νὰ ἀφαιρέσετε τὴν κληρονομικότητα ποὺ σᾶς ἄφησαν οἱ πρόγονοί σας, μὰ ἔχετε τὴν δύναμιν νὰ διορθώσετε τὰ σφάλματά σας, τὶς ἐλλείψεις σας, νὰ ἐπαγρυπνῆτε ἐπὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν σκέψεών σας, νὰ ὀργανώσετε ἕνα μέρος τοῦ ὑποσυνειδήτου σας, νὰ δημιουργήσετε τὴν τύχη σας. Γιὰ νὰ ἐπιτύχετε, θὰ χρειασθῆ ἄλλοτε νὰ διευθύνετε τὶς περιστάσεις καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἄλλοτε νὰ προσαρμοσθῆτε ἐσεῖς πρὸς αὐτούς. Μὰ γιὰ νὰ διευθύνετε τὶς περιστάσεις καὶ τοὺς ἀνθρώπους πρέπει πρῶτα νὰ μάθετε νὰ διευθύνετε τὸν ἑαυτό σας. Ἡ αὐτοκυριαρχία αὐτὴ διδάσκεται ὅπως μιὰ τέχνη, ὅπως τὰ σπόρ. Τὴν τέχνη αὐτὴ διδάσκει τὸ ὡραῖο βιβλίο τοῦ ἰατροῦ Πωσέ, τὸ ὁποῖον καὶ βραβεύθηκε ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἀκαδημία καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον σᾶς δίνομε τὰ σπουδαιότερα κεφάλαια. Παρακολουθοῦντες τὴν διδασκαλία τοῦ Πωσὲ θὰ ἀποκτήσετε χίλιες πρακτικὲς γνώσεις, θὰ αἰσθανθῆτε τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς, θὰ κατακτήσετε ...τὸν δρόμο τῆς Εὐτυχίας.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΣΑΣ

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Β. ΠΩΣΕ

ΟΠΩΣ εἴδαμε καὶ στὸ προηγούμενο ἀναλυτικῶς, ἡ ὑγεία μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν φυσιολογικὴ λειτουργία τῶν ἐκκρίσεων τῶν ἐσωτερικῶν ἀδένων.

Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἐπιτυχία εἶναι πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς ἰδιότητες, οἱ ὁποῖες μποροῦν νὰ ἀναπτυχθοῦν μὲ τὴν διαπαιδαγώγησι. Οἱ τσάμπιον τοῦ μπόξ, τοῦ τέννις, οἱ ἀστέρες τῆς σκηνῆς γίνονται ἀνώτεροι γιατὶ ζοῦνε μόνο γιὰ τὰ σπὸρ ἢ γιὰ τὴν τέχνη των.

Ἐὰν θέλετε νὰ γίνετε τσάμπιον τῆς ἐπιτυχίας δὲν πρέπει νὰ ζῆτε παρὰ γιὰ νὰ φθάσετε τὸν σκοπό σας. Ὅταν θελήσετε δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ φθάσετε τὸν σκοπό σας. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνη ἄσσος στὴν ζωή, ὅπως γίνεται στὸ γκὸλφ ἢ στὴν ξιφασκία. Θὰ φθάση τὸν σκοπό του ἐὰν ὑποταχθῆ σὲ μιὰ μεθοδικὴ ἐπίδοσι καὶ ἂν θεωρήση τὴν ἐξάσκησι, τὴν ἐπίδοσί του αὐτὴν σὰν τὸν κύριο σκοπὸ τῆς ζωῆς του.

Ἐὰν αἰσθάνεσθε ἀδιαθεσία, κούρασι ἢ πνευματικὴ νωχέλεια, κυττάξετε μήπως ἔχει σωματικὴ αἰτία, μήπως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κακὴ λειτουργία τῶν ἐσωτερικῶν ἀδένων σας. Καὶ τότε θὰ τονώσετε τὸν ὀργανισμό σας καὶ τὴν ζωτικότητά σας.

Ἐὰν ἔχετε ὑποστῆ ἀποτυχίες καὶ ἀπογοητεύσεις, ἀναζητήσετε τὸν ἔνοχο στὸν ἑαυτό σας. Σᾶς λείπουν ὡρισμένες ἱκανότητες ἢ ἔχετε ἄλλες πολὺ ἀδύνατες ὅπως ἡ θέλησις, ἡ ἐνεργητικότης, ἡ ἐπιμονή, τὸ πρακτικὸ πνεῦμα, ἡ λογική, ἡ τάξις, ἡ μνήμη, ἡ φαντασία κλπ.

Γιὰ νὰ πετύχετε στὴν ζωὴ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἔχετε τὶς ἱκανότητες αὐτές. Ἂς ἔχω κι' ἕνα, δυό, θὰ μοῦ πῆτε καὶ μοῦ φθάνουν...Σφάλμα. Γιὰ νὰ γίνετε, τσάμπιον, ὅπως εἴπαμε, πρέπει νὰ φροντίσωμε νὰ ὑπάρχη ἰσορροπία μεταξὺ πνεύματος καὶ σώματος, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἀδύνατα σημεῖα.

Συνήθως ὅλος ὁ κόσμος λέει : «Εἴμασθε θύματα τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ὁμοίων μας...».

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ εἶναι μιὰ πρόφασις εὔκολη ποὺ συνηθίσαμε νὰ τὴν λέμε. Ἔχετε σφάλματα ποὺ σᾶς ἐμποδίζουν : Θὰ πῆ πὼς σᾶς λείπουν ὡρισμένα ἀναγκαῖα χαρίσματα γιὰ νὰ πετύχετε. Ἡ μοῖρα σας εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν συνειδητῶν καὶ τῶν ἀσυνείδητων δυνάμεων ποὺ κρύβετε. Ἐὰν θέλετε νὰ γίνετε ἄσσος στὴν ζωή, ἡ διόρθωσις τοῦ ἑαυτοῦ σας ἂς γίνη ὁ μοναδικός σας σκοπός. Γιὰ νὰ διαπαιδαγωγήσετε, τὸ ὑποσυνείδητό σας, πρέπει νὰ τείνετε εἰς τὴν τελειοποίησι τῶν σωματικῶν, διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεών σας. Ὅταν τὶς αὐξήσετε καὶ τὶς δυναμώσετε θἄχετε ἀποκτήση τὸ καλλίτερο κεφάλαιο τῆς ζωῆς σας.

Ἀναμφιβόλως θὰ εἶσθε κάπως μορφωμένοι, θἄχετε κάποιο δίπλωμα καλῶν σπουδῶν. Γιὰ νὰ πάρετε τὰ διπλώματα, θὰ πῆ πὼς ἔχετε κάποια μνήμη, κάποια ἀντίληψι. Σᾶς συγχαίρω, ἀλλὰ δὲν νομίζω πὼς εἶναι ἀρκετὸ αὐτὸ γιὰ νὰ πετύχετε. Γιὰ νὰ φθάσετε στὴν ἐπιτυχία καὶ στὴν εὐτυχία τῆς ζωῆς πρέπει νὰ ἔχετε ὡρισμένες ἱκανότητες πιὸ πρακτικές.

Πρέπει νὰ ἀναπτύξετε τὴν θέλησί σας, τὴν ἐνεργητικότητά σας, τὴν θετικότητα, τὸ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης, τὸν ἀλτρουϊσμὸ καὶ τὴν τέχνη νὰ ἀρέσετε. Πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα νὰ κάμετε χρῆσιν τῆς αὐτεπιβολῆς.

Μὴν ξεχνᾶτε τὸν τύπο αὐτόν : «Γιὰ νὰ πετύχετε στὴν ζωὴ πρέπει νὰ εἶσθε κύριος τῶν περιστάσεων. Γιὰ νὰ εἶσθε κύριος τῶν περιστάσεων, πρέπει νὰ κυριαρχῆτε τῶν ἀνθρώπων. Γιὰ νὰ κυριαρχῆτε τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ εἶσθε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ σας».

Θὰ μοῦ πῆτε ἴσως : «Τί μὲ νοιάζει ἡ σωματικὴ ἄποψις...μήτε ζήτησα, μήτε καὶ θέλω μῦς δυνατοὺς ἢ κυκλοφορία τοῦ αἵματος γρήγορη...». Μὰ ἡ καλὴ ὑγεία δὲν εἶναι σκοπός, εἶναι ἕνα μέσον. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναπτύξετε τὴν ἐξυπνάδα σας, τὴν ἠθική σας προσωπικότητα, ἐὰν δὲν ὑποταχθῆτε σὲ ὅλους τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, ἐὰν δὲν γυμνάζεσθε τακτικά.

Ὁ ἐγκέφαλος διευθύνει τὶς πνευματικὲς καὶ ἠθικές σας πράξεις. Ἀλλὰ ὁ ἐγκέφαλος τότε μόνον ἀποδίδει ὅπως πρέπει ὅταν τὸ αἷμα ποὺ τὸν ποτίζει εἶναι καθαρὸ χωρὶς τοξίνες καὶ μὲ ἄφθονο ὀξυγόνο.

Γιὰ νὰ μπορῆ το αἷμα νὰ εἶναι καθαρὸ καὶ οἱ πνευματικὲς λειτουργίες φυσιολογικές, χρειάζεται νὰ ἐκπληροῖτε ὡρισμένες φυσιολογικὲς καὶ ἄλλες γενικὲς προϋποθέσεις.

Γιὰ νὰ λέγεσθε εὐτυχὴς στὴν ζωὴ ἀπὸ σωματικῆς ἀπόψεως, πρέπει νὰ ἀναπτύξετε τοὺς μῦς σας, νὰ γεμίσετε ὀξυγόνο τὸ αἷμά σας, νὰ κρατῆτε πάντα σὲ καλὴ κατάστασι τοὺς ἐσωτερικούς σας ἀδένας. Ἀπὸ διανοητικὴ ἄποψι : πρέπει νὰ καλλιεργήσετε τὴν μνήμη σας, τὴν φαντασία σας, τὴν λογική σας. Ἀπὸ ἠθικὴν ἄποψι, πρέπει νὰ δυναμώσετε τὴν θέλησί σας, τὴν ἀποφασιστικότητά σας, τὴν δύναμι τῆς ἐνεργείας σας. Πρέπει νἄχετε πλήρη συνείδησι τῶν πράξεών σας, αἴσθημα καθήκοντος καὶ ὑποταγῆς στοὺς φυσικοὺς νόμους. Πρέπει νὰ εἴμεθα ἀλτρουϊσταὶ καὶ αἰσιόδοξοι.

Ἀπὸ πρακτικὴ ἄποψι : πρέπει νὰ ἔχωμε τὴν ἔννοια τῆς ἀξίας, τὴν γνῶσι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐπαγγελμάτων.

Ἀπὸ κοινωνικὴ ἄποψι : πρέπει νὰ ξέρετε νὰ ἐπιβάλλεσθε, νὰ ἐξασκῆτε μιὰ ἐντελῶς προσωπικὴ ἐπιρροή, νὰ τραβᾶτε τὶς συμπάθειες, καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη καθ' ἑνός.

Ἀπὸ αἰσθητικὴ ἄποψι : πρέπει νἄχετε ἀνεπτυγμένο τὸ αἴσθημα τοῦ ὡραίου, τὸν πόθο τῆς τελειοποιήσεως.

Σκοπὸς τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ εἶναι νὰ ἀναπτύξη προοδευτικὰ τὰ ἀδύνατα σημεῖα καὶ νὰ ἀναπτύξη ἁρμονικὰ τὶς προσωπικότητες.

Μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο ὑπάρχουν δυὸ διαφορετικὲς ὑπάρξεις : μία «ἀρνητικὴ» ἀπαισιόδοξη, σκεπτικιστική, ποὺ παρασύρεται εὐκόλως ἀπὸ τὰ κακὰ ἔνστικτα, τὴν τεμπελιά, τὴν λαιμαργία. Ἀποφεύγει τὴν προσπάθεια, ἐνοχλεῖ τοὺς ἄλλους, ζηλεύει, μισεῖ, ἀδικεῖ.

Ἀντιθέτως ὑπάρχει μέσα μας καὶ ἕνα ἄλλο ὂν «θετικὸ» ποὺ πιστεύει στὴν ἀλήθεια, ποὺ ἔχει τὸ αἴσθημα τῆς ἐμπιστοσύνης στὸν ἑαυτό του, τὸν ἐνθουσιασμό, τὴν καλωσύνη, ποὺ ἀναζητεῖ τὴν συντροφιὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς ἐξυπηρετεῖ.

Αὐτὸ τὸ θετικὸ ὂν πρέπει νὰ ἀναπτύξετε.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ ἐπιδοθῆτε στὴν ἀνάπτυξι τῶν δυνατῶν, τῶν θετικῶν σας σημείων, τὰ ἀρνητικὰ καὶ ἀδύνατα σημεῖα σας θὰ ἀτονίσουν καὶ θὰ ἐξαφανισθοῦν.

Πρέπει μιὰ γιὰ πάντα νὰ γίνετε αἰσιόδοξοι, ἐνθουσιώδεις, καλοπροαίρετοι, ἀλτρουϊσταί, τακτικοί, ἄνθρωποι θελήσεως καὶ ἐπιμονῆς, θάρρους καὶ αὐτοπεποιθήσεως.

Πρέπει νὰ ἔχετε τὴν πίστιν καὶ τὴν βεβαιότητα τῆς ἐπιτυχίας. Ὑπάρχει πράγματι γιὰ τὴν ψυχικὴν ἀνάπτυξι ἕνα θαυμάσιο μέσον : ἡ αὐθυποβολή.

Καὶ ὅσον ἡ θετικὴ αὐθυποβολὴ εἶναι ἕνα θαυμάσιον μέσον τελειοποιήσεως, τόσον ἡ ἀρνητικὴ αὐθυποβολὴ εἶναι καταστρεπτική.

Γνώρισα ἀδέξιους παιδαγωγούς, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν ἐμπρὸς στοὺς μαθητάς: «Αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν εἶναι ἔξυπνο, εἶναι ἀφηρημένο, ἄσχημο, τεμπέλικο, κουφό». Τέτοιοι παιδαγωγοὶ δὲν μποροῦν νὰ παίζουν παρὰ ὀλέθριο ρόλο.

Ἐὰν ἔλεγαν στοὺς μαθητάς των ὅτι ἦσαν γενναῖοι, ἐπιμελεῖς, ἐὰν ἀναμόρφωναν τοὺς χαρακτῆρας των, θὰ μετέβαλον τὰ ἐλαττωματικὰ παιδιὰ σὲ παιδιὰ κανονικά. Στὸν παιδαγωγὸ ἔγκειται νὰ ἀνακαλύψη μέσα στὸ παιδὶ καὶ τὴν μικρότερη καλὴ διάθεσι καὶ νὰ τὴν ἀναπτύξη, νὰ ἐγγίση μέσῳ τῆς ψυχαναλύσεως καὶ τῆς φρενολογίας τὶς ἱκανότητες ποὺ ληθαργοῦν μέσα στὸ παιδί. Τότε ἀπὸ τὸ ἀδύνατο καὶ ἄθλιο ὂν ποὺ περιέγραφε ὁ παιδαγωγὸς παραπάνω, θὰ δοῦμε νὰ προβάλλη ἕνας καλὸς μαθητής, ἕνας ἄξιος αὐριανὸς ἄνθρωπος. Τὸ νὰ λὲς σ' ἕνα παιδὶ πὼς εἶναι δειλό, πὼς εἶναι τεμπέλικο, ἀδύναμο, ἰσοδυναμεῖ σὰν νὰ θὲς νὰ δημιουργήσης τὰ ἐλαττώματα αὐτὰ στὸ παιδί, ἐνῶ δὲν βρίσκονται παρὰ σὲ ἐμβρυώδη κατάστασι.

Αὐτὸς ποὺ μαθαίνει τὸ πνεῦμα του νὰ σκέπτεται ὅ,τι πρέπει νὰ ἐκτελέση, τὸ ἐκτελεῖ τέλεια. Αὐτὸς ποὺ ἐπαναλαμβάνει συχνὰ ἴδιες πράξεις, δημιουργεῖ συνήθειες. Τὸ σύνολο τῶν συνηθειῶν ἀποτελεῖ τὸν χαρακτῆρα. Ὁ χαρακτῆρας δημιουργεῖ τὸ πεπρωμένον. Κατὰ συνέπειαν ὅποιος ἀπὸ συνειδητὴ αὐθυποβολὴ χαλκεύει μέσα στὸ νοῦ του σκέψεις καὶ συνήθειες ὠφέλιμες εἶναι κύριος τοῦ πεπρωμένου του.

Οἱ παιδαγωγοὶ ἔχουν ἄδικο νὰ ἐπιβάλλουν πολλὲς φορὲς στὸν μαθητὴ καθήκοντα ποὺ εἶναι βαρύτερα ἀπὸ τὶς δυνάμεις των. Τὸ σφάλμα των εἶναι τόσο βλαβερό, ὅσο καὶ ἡ ἀρνητικὴ αὐτεπιβολή. Πρέπει νὰ δώσετε στὸν μαθητὴ ἕνα ἐλαφρὸ καὶ εὔκολο ἔργον, γιὰ νὰ τὸ πραγματοποιήση καὶ νὰ ἀποκτήση ἔτσι πεποίθησιν στὸν ἑαυτόν του. Χωρὶς αὐτοπεποίθησιν, χωρὶς τὴν συνήθειαν τῆς ἐπιτυχίας, ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῆ τίποτε.

Πρέπει νὰ μάθετε νὰ πετυχαίνετε γιὰ ν' ἀποκτήσετε αὐτοπεποίθησι γιατὶ μόνον αὐτὴ θὰ σᾶς ὁδηγήση στὴν νίκη.

Πρέπει νὰ γίνετε ἄνθρωπος δράσεως. Πρέπει νὰ πραγματοποιῆτε ὅ,τι συλλαμβάνετε. Πρέπει νὰ ἀναπτύξετε τὴν προσωπικότητά σας, πρέπει νὰ μάθετε νὰ εἶσθε πάντοτε ἐσεῖς ὁ ἴδιος καὶ νὰ μὴν παρασύρεσθε πότε ἀπὸ τὸν ἕναν καὶ πότε ἀπὸ τὸν ἄλλον. Εἴπαμε πὼς μέσα σας ὑπάρχουν δυὸ ἄνθρωποι, πρέπει ν' ἀναπτύξετε τὸν ἕναν εἰς βάρος τοῦ ἄλλου. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος εἶναι πότε λυπημένος, πότε χαρούμενος, πότε θαρραλέος καὶ πότε διστακτικός, πότε ἀποφασιστικὸς καὶ πότε ἀπογοητευμένος, πότε ἀπαισιόδοξος καὶ πότε ἐνθουσιώδης, δὲν κάνει τίποτα στὴν ζωή του. Εἶναι μιὰ μετριότης ποὺ προορίζεται γιὰ τὴν ἀποτυχία. Ἡ ζωή του δὲν ἔχει ἑνότητα. Ὁ ἀρνητικὸς αὐτὸς τύπος εἶναι σκλάβος τῶν ὀρέξεών του. Τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ συνδέση τὶς σκέψεις καὶ τὶς πράξεις του. Πρέπει νὰ ἐπιδιώξετε μὲ ἑνότητα τοὺς σκοπούς σας.

Ἡ μόνη ἀπόφασις ποὺ ἄφοβα μπορεῖτε νὰ ἐπιδιώξετε εἶναι ἡ διόρθωσις τοῦ ἑαυτοῦ σας. Ἡ ἐπιμονὴ εἶναι ἡ ἀπαραίτητος βάσις. Ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχετε χωρὶς αὐτήν. Ὅσοι πέτυχαν στὴν ζωή, ὑπῆρξαν ἄνθρωποι μὲ ἀλύγιστη, θετικὴ ἐπιμονή. Ἡ χάρις αὐτὴ κατακτᾶται καὶ ἀναπτύσσεται.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

εἶμαι γιατρός. Ἀλλὰ τὸ ὅτι ἐργάζομαι σὲ μιὰ Τράπεζα ὅπου ἔχει ἡ γυναῖκα, σχετικῶς ἐννοεῖται, κάποια πιὸ ἀξιοπρεπῆ θέσι ὡς ἐργαζομένη, αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ. Δὲν θέλω νὰ πῶ, πὼς μᾶς ἐξίσωσαν μὲ τὸν ἄνδρα ὑπάλληλο. Κάθε ἄλλο. Αἰσθανόμεθα μίαν ἠθικὴ κατάπτωσι, κάτι ποὺ μᾶς κόβει κάπως τὰ φτερά, γιατὶ ξέρομε πὼς ἀπὸ τὸν τίτλο καὶ τοὺς παρατίτλους τῆς δακτυλογράφου, δὲν μποροῦμε νὰ προχωρήσωμε, ὅσο προικισμένες κι' ἂν εἴμεθα μὲ ἱκανότητες καὶ μὲ μόρφωσι..

Μιὰ πίκρα ζωγραφίζεται στὸ δραστήριο πρόσωπο τῆς νέας ὑπαλλήλου.

Μαθαίνω πὼς οἱ γυναῖκες τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἔχουν δικό τους Γυναικεῖο Σύλλογο, μὲ πρόεδρο τὴν κυρία Παπαδοπούλου. Τρέχω καὶ κλείνω ἕνα ραντεβοῦ μαζύ της. Καὶ τώρα ἂς τὴν ἀφήσωμε σὰν πιὸ εἰδικὴ νὰ μᾶς μιλήση γενικὰ γιὰ τὰς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ νὰ μᾶς θίξη ὅλα ἐκεῖνα τὰ σημεῖα στὰ ὁποῖα περιστρέφεται ἡ ἔρευνά μας.

«Στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐργάζονται πεντακόσιες περίπου γυναῖκες. Θηλυκὸ προσωπικὸ γιὰ πρώτη φορὰ ἡ Τράπεζα ἀπέκτησε στὰ 1916. Εἶχε προσλάβει τότε 10 νομίζω κορίτσια. Στὰ 1917, —εὐχαριστημένη βέβαια ἀπὸ τὴν ἐργασία τῶν πρώτων γυναικῶν ὑπαλλήλων της, —ἔκανε πάλι διαγωνισμὸ καὶ προσέλαβε περὶ τὶς 60. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ἔφθασε νάχη σήμερα 500 δακτυλογράφους (στὴν Τράπεζά μας οἱ γυναῖκες εἶναι βοηθητικὸ προσωπικὸ καὶ ἔχουν βαθμὸ δακτυλογράφου).

Οἱ γυναῖκες κατὰ κανόνα, ἐργάζονται μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ αὐταπάρνησι. Εἶναι ἐνθουσιασμένες ποὺ δουλεύουν κι' ἀγαποῦν τὴν δουλειά γιατὶ αὐτὴ δίνει τὰ μέσα : στὴν μιὰ νὰ βοηθήση τὸ σπίτι της, στὴν ἄλλη νὰ συντηρήση τὰ ἀνήλικα ἀδέρφια της, στὴν ἄλλη τοὺς ἀνάπηρους γονεῖς της.

»Λένε πὼς ἡ γυναῖκα δουλεύει μόνο γιὰ τὰ λοῦσα της. Αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου ἀληθινό. Ἡ γυναῖκα δουλεύει ἀπὸ οἰκονομικὴν ἀνάγκην καὶ ἀπὸ ἀνάγκη νὰ ἀποκτήση κι' αὐτὴ ἀτομικότητα, νὰ μὴ εἶναι κούκλα, νὰ μὴ εἶναι κηφήν, βάρος γιὰ πάντα στὸν πατέρα, τὸν ἀδερφό, τὸν σύζυγο. Δουλεύει γιὰ νὰ εἶναι οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητη, νὰ διαλέγη τὸν σύντροφο τῆς ζωῆς της ἢ νὰ μένη ἐλεύθερη, νὰ μὴ πουλιέται σὰν στὰ παληὰ τὰ χρόνια, στὸν πρῶτο τυχόντα ποὺ θὰ τῆς ἐξησφάλιζε μιὰ στέγη κι' ἕνα κομμάτι ψωμί.

»Λένε ἀκόμα πὼς ἡ γυναῖκα ποὺ δουλεύει δὲν μπορεῖ νὰ γίνη καλὴ σύζυγος καὶ καλὴ μάνα. Κι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια. Ἡ γυναῖκα ποὺ ἔχει ἐργασθῆ ποὺ ἔχει ἔτσι ἀποκτήση μόρφωσι κοινωνική, πεῖρα τῆς ζωῆς, ποὺ ξέρει μὲ πόσο ἱδρῶτα βγαίνει τὸ ψωμί, κάνει πολὺ εὐτυχισμένο τὸν ἄνδρα της, ἀπ' τὴν ἄλλη ποὺ κλεισμένη στὸ σπίτι δὲν σκέπτεται τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ ρωμάντσα καὶ τὰ λοῦσα.

»Καὶ μάνα γίνεται καλλίτερη γιατὶ μὲ τὴν πεῖρα τῆς ζωῆς ποὺ ἔχει, ξέρει ποιὰ ἀνατροφὴ θὰ δώση στὰ παιδιά της. Στὴν Τράπεζα ὑπάρχουν πολλὲς γυναῖκες παντρεμένες (πολὺ λιγώτερες βέβαια ἀπ' τὰ κορίτσια) οἱ ὁποῖες ὅλες σχεδὸν ἔχουν δημιουργήση εὐτυχισμένη οἰκογένεια. Πρέπει δὲ νὰ τονισθῆ ὅτι ἐνῶ εἶναι πρώτης τάξεως νοικοκυράδες εἶναι συγχρόνως καὶ ἐν ἀπολύτῳ τάξει ἀπέναντι τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης.

»Καὶ τώρα λίγα λόγια γιὰ τὴν ζωὴ τῆς γυναίκας μέσα στὴν Τράπεζα κι' ἔξω ἀπ' αὐτήν.

»Στὸ γραφεῖο μέσα ξεχνᾶ τὸ φῦλο της. Εἶναι ὑπάλληλος! Εἶναι ἀφωσιωμένη στὴ δουλειά της, εἶναι ἐργατική, τακτική, φιλότιμη. Οἱ ἄνδρες ὑπάλληλοι τὴν ἐκτιμοῦν, τὴν θεωροῦν καλὴ συνάδελφο, τὴν βλέπουν σὰν φίλη. Εἶναι βέβαια καὶ μερικοί, εὐτυχῶς ἐλάχιστοι, ποὺ τὴν θεωροῦν σὰν κάτι κατώτερο. Γιατί ; Ἁπλῶς καὶ μόνον γιατὶ εἶναι γυναῖκα. Ἀλλοιῶς δὲν ἐξηγεῖται, δεδομένου ὅτι τὰ περισσότερα ἐδῶ κορίτσια ἔχουν ἀρτίαν μόρφωσι, μὲ πτυχία, μὲ ξένες γλῶσσες καὶ μὲ διπλώματα Πανεπιστημίου ἀκόμα.

»Σὰν φθάση ἡ ὥρα ποὺ θὰ κλείση τὰ βιβλία της καὶ θ' ἀφήση τὴν γραφειοκρατική της δουλειά, θὰ τρέξη στὸ σπίτι καὶ στὰ παιδιά της ἡ παντρεμένη, νὰ συμπληρώση τὴν μόρφωσί της ἡ λεύθερη.

Θεωρῶ ὑποχρέωσι νὰ τονίσω ὅτι ἡ Διοίκησίς μας διαθέτει κάθε χρόνο σεβαστὸ χρηματικὸν ποσὸν ὥστε ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐπιθυμοῦν μορφώνονται ἰδίως στὶς ξένες γλῶσσες ἐντελῶς δωρεάν. Παράλληλα δὲ πρὸς τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξι τῶν ὑπαλλήλων της, φροντίζει τώρα καὶ γιὰ τὴν σωματική. Στὶς τεράστιες ταράτσες τῆς Τραπέζης ἔκτισε ἕνα σπουδαῖο Γυμναστήριο. Τὸ Γυμναστήριο αὐτό, ποὺ θὰ λειτουργήση ἀπὸ τὸν ἐρχόμενο Ἰανουάριο εἶναι τέλειο. Ἔχει τεραστίαν αἴθουσαν γυμναστικῆς, αἴθουσαν ὀρθοτικῆς γυμναστικῆς μὲ τέλεια ὄργανα καὶ διάφορες ἄλλες αἴθουσες ὅπου θὰ διδάσκωνται ὅλα τὰ εἴδη τῶν σπόρ, λουτρὰ καὶ ἀποδυτήρια. Ἔτσι χάρις στὴν Διοίκησί μας θὰ ἀσχοληθοῦμε καὶ στὰ σπόρ, πρᾶγμα ποὺ ὡς σήμερα μᾶς ἦταν ἀδύνατον !

»Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς πῶ σχετικὰ μὲ τὴν ἐργαζομένη γυναῖκα, γιὰ τὴν δουλειά της, τὴν νοοτροπία της, τὴν ψυχολογία της καὶ τὴν ἐξέλιξί της. Ἂς πεισθοῦν δὲ ἐκεῖνοι ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ γυναῖκα ἀπ' τὴν ἐποχὴ ποὺ ἄρχισε νὰ δουλεύη ἔπαψε νὰ εἶναι γυναῖκα, πὼς ἔχασε ἀπὸ τὴν θηλυκότητά της, ὅτι ἡ γυναῖκα θὰ μείνη πάντα ἡ στοργικὴ κόρη, ἡ τρυφερὴ ἀδερφή, ἡ γλυκειὰ σύντροφος τοῦ ἀνδρός, ἡ φιλόστοργη μάνα, ἡ παρηγοριὰ στὸν ἀνθρώπινο πόνο».

Δ. Σ.

Ο ΕΡΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ...

...ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ ἐρωτικὴ ζωὴ τῶν ἰσλαμικῶν πληθυσμῶν.— Ἡ γυναῖκα ἀντικείμενον ἡδονῆς.— Πῶς περιποιοῦνται τοὺς ξένους ταξειδιώτας.— Ἕνα ἀνέλπιστον... ἐπιδόρπιον.— Πῶς νυμφεύονται καὶ πῶς τιμωροῦνται οἱ μοιχαλίδες.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΑΤΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ γαλλικῆς ἐφημερίδος, ποὺ περιῆλθε, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἱσπανικοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὁλόκληρο τὸ Μαρόκον, περιγράφει εἰς μίαν πρόσφατον ἀνταπόκρισίν του τὴν ἐρωτικὴν ζωὴν τῶν ἰσλαμικῶν πληθυσμῶν.

«Ἐδῶ, εἰς τὸ Μαρόκον, γράφει, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος, ἡ γυναῖκα ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἄνδρα ἕνα ἀντικείμενον ἡδονῆς. Ἄλλοτε, πρὶν θεσπισθοῦν διάφορα ἀπαγορευτικὰ μέτρα, οἱ γυναῖκες ποὺ ἐμπορεύοντο τὸν ἔρωτα ἦσαν πανίσχυρες... Καὶ πολὺ συχνὰ συνέβαινε νὰ προστρέχουν καὶ στὰ δικαστήρια διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ καθυστερούμενον τυχὸν ἀντίτιμον μιᾶς ἐρωτικῆς νύκτας.

»Τώρα φυσικὰ τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Στὶς πόλεις τουλάχιστον. Διότι εἰς τὰ ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα πολλαὶ φυλαὶ διατηροῦν ἀκόμη τὰ ἴχνη τῆς παραδόξου φιλοξενίας τῶν νέγρων τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς.

»Σὲ κεῖνον ποὺ φιλοξενεῖται στὶς φυλὲς αὐτὲς προσφέρεται μαζὶ μὲ τὸ πατροπαράδοτο «κουσκοὺς» καὶ μιὰ σύντροφος. Ἐνῷ ὁ ταξειδιώτης καλεῖται νὰ μοιρασθῆ τὴν τροφὴν μαζὶ μὲ τοὺς οἰκοδεσπότες, μιὰ γυναῖκα μπαίνει μέσα στὴ σκηνὴ λίγο πρὸ τοῦ τέλους τοῦ γεύματος καὶ κάθεται σὲ κάποιαν ἀπόστασι ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας. Ὅταν τὸ γεῦμα τελειώση, ὅλοι τους ἐξαφανίζονται. Ὁ ξένος μένει μόνος μὲ τὴν νέα γυναῖκα. Καὶ ἂν σέβεται τὶς συνήθειες τοῦ τόπου, δὲν πρέπει νὰ μείνη ἀναίσθητος στὰ θέλγητρα ποὺ τοῦ προσφέρονται.

»Στὶς φυλὲς αὐτὲς τὰ ἐρωτικὰ ραντεβοῦ δίδονται στὸ ὕπαιθρον. Στὸ Οὔλεντ Ἄϊσσα, κοντὰ εἰς τὸ Φέζ, οἱ νέοι ἀνοίγουν στὶς κορυφὲς τῶν λόφων λάκκους βαθεῖς καὶ πλατεῖς καὶ ἐκεῖ μέσα ὁδηγοῦν τὴν γυναῖκα ποὺ διαλέγουν γιὰ νὰ θυσιάσουν στὸν Ἔρωτα, μακρυὰ ἀπὸ τὰ ἀδιάκριτα μάτια.

»Ἔτσι, παρὰ τὴν αὐστηρὴ ἐπίβλεψη τῶν γαλλικῶν ἀρχῶν, ἡ ὕπαιθρος γίνεται συχνὰ μάρτυς ἐφημέρων ἐρώτων. Οἱ ἄνδρες ἐργάζονται τὸν περισσότερο καιρὸ μακρυά. Πολλὲς γυναῖκες ἐπωφελοῦνται τῆς ἀπουσίας των καὶ ἐνεδρεύουν τὴν διάβασιν τοῦ μοναχικοῦ ὁδοιπόρου.

»Ἡ πνοὴ τῆς φύσεως, ποὺ θερμαίνει τὴ γῆ, τὸ ἄρωμα τῶν ἀγρῶν, ἡ ἀπέραντη ἐρημιὰ καὶ στὸ βάθος ἡ μὼβ ἁλυσσίδα τῶν βουνῶν, γίνονται συνένοχοι αὐτῶν τῶν εἰδυλλίων.

»Καὶ αὐτὸς ποὺ ἐγεύθη τὴν ἀγρία των γλυκύτητα διατηρεῖ μιὰ ἐντύπωση ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὴν σβύσουν καὶ οἱ πιὸ λεπτὲς καὶ αἰθέριες περιπτύξεις.

* * *

»Γιὰ νὰ περιορίσουν τὴ σωματεμπορία οἱ γαλλικὲς ὑγιειονομικὲς ἀρχὲς ἐγκατέστησαν σὲ ὡρισμένες συνοικίες τῶν πόλεων τὶς πολυάριθμες γυναῖκες ποὺ ἐμπορεύονται τὸν ἔρωτα: Ἑβραῖες καὶ Ἀραπίνες.

»Ἡ ἔλλειψις πέπλου τὶς διακρίνει ἀπὸ τὶς ἄλλες γυναῖκες. Ἕνα μόνο πολύχρωμο φουλάρι καλύπτει τὸ μισὸ μέτωπό τους καὶ πέφτει πίσω ἀπὸ τὸ κεφάλι περιβάλλοντας τὰ μαλλιά τους. Τὰ μάγουλά τους εἶναι βαμμένα μὲ μιὰ πομμάδα ἀποτελουμένη ἀπὸ κόκκινη λάκκα καὶ μιὰ πάστα ἀπὸ ἀκρίδες καὶ ... σάλιο! Μιὰ χρυσὴ ζώνη περιβάλλει τὴ μέση τους καὶ ἔχουν χέρια καὶ πόδια στιγματισμένα. Ὡστόσο, καὶ παρὰ τὶς προσπάθειες τῶν ἀρχῶν, ὑφίστανται ἀκόμη σὲ πολλὲς πόλεις, μερικὲς συνοικίες ποὺ διαφεύγουν κάθε ἐπίβλεψη, συνοικίες ποὺ θυμίζουν τὶς περίφημες μεσαιωνικὲς «αὐλὲς τῶν θαυμάτων», ὅπου συνεκεντρώνοντο ὅλα τὰ ὕποπτα καὶ τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα.

* * *

»Κάτι τι ποὺ δὲν εἶναι συχνὸ στὸ Μαρόκον εἶναι ἡ μοιχεία. Τὸ πιὸ μεγάλο ἐμπόδιο εἶναι φυσικὰ ὁ περιορισμὸς τῶν γυναικῶν. Ἐξ ἄλλου τὸ Κοράνιον ἀναθεματίζει τὶς γυναῖκες ποὺ ἀπατοῦν τοὺς ἄνδρες των.

»Στὶς φυλὲς τῆς Βερβερίας, πρὸ εἴκοσι ἐτῶν περίπου, ἡ μοιχαλὶς ὡδηγεῖτο στὴν ἀγορά, ὅπου καὶ ἔπεφτε νεκρὴ κάτω ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν ροπάλων, ἢ ἐλιθοβολεῖτο ἢ ἐφονεύετο μὲ μαχαιριές. Σὺν τῷ χρόνῳ οἱ βάρβαρες αὐτὲς συνήθειες ἐξέλιπαν, ἀλλὰ καὶ τώρα ἀκόμη ὁ προσβεβλημένος σύζυγος ἀπονέμει τὴ δικαιοσύνη μόνος του. Δὲν εἶναι ὡστόσο ἀπὸ τὸν φόβο τῆς τιμωρίας ποὺ ἡ Μαροκινὴ δὲν ἀναζητεῖ τὸν ἔρωτα μακρυὰ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῆς ἀδυναμίας, στὴν ὁποίαν βρίσκεται νὰ διαφεύγη ἐπὶ μερικὲς ὧρες τὴν ἐπίβλεψη τοῦ περιβάλλοντός της ».

* * *

«Σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν ὁ ἄνδρας ἐδῶ εἶναι ἔφηβος, καὶ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὰ ἐννέα. Οἱ Μουσουλμάνοι δὲν ἠμποροῦν νὰ πάρουν περισσότερες ἀπὸ τέσσαρες γυναῖκες, ἀλλὰ μποροῦν νὰ ἀγοράσουν ἕνα ἀπέραντον ἀριθμὸν παλλακίδων.

Ἡ ἱεροτελεστία τοῦ γάμου διαφέρει ἀναλόγως τῶν τόπων, ἀλλὰ ὡρισμένοι τύποι τηροῦνται πάντοτε, ἰδίως δὲ ἡ ἐξέτασις τῆς πουκαμίσας ποὺ μαρτυρεῖ ὅτι ἡ νέα εἶναι παρθένος.

Στὶς φυλὲς τῆς Βερβερίας διακρίνονται δύο εἰδῶν γάμοι. Ὁ «γάμος μὲ τὸ κατσίκι». Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ συγκατάθεσις τῆς νέας, εἶναι ἀπαραίτητη καὶ ἐκφράζεται συμβολικὰ μὲ τὴ θυσία ἑνὸς κατσικιοῦ. Καὶ ὁ «ἁπλὸς γάμος». Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ γυναῖκα δίδεται, χωρὶς νὰ ἐρωτηθῆ, εἴτε ὡς ἐξόφλησις ἐκκρεμοῦς λογαριασμοῦ, εἴτε ὡς λύσις διαφορᾶς μεταξὺ δύο οἰκογενειῶν.

Γενικῶς ἡ μητέρα τοῦ μνηστῆρος προτείνει στὸν γυιό της τὴν τάδε ἢ τὴν τάδε νέα, ποὺ συνήντησε στὸ διάστημα τῶν ἐπισκέψεών της. Περιγράφει τὴν ὠμορφιά της. Φθάνει ἀκόμη καὶ νὰ τῆς κάνη σωματικὴ ἔρευνα γιὰ νὰ ἰδῆ τὶς λεπτομέρειες τοῦ κορμιοῦ της.

Στοὺς Βερβερίνους ἡ μνηστὴ ὁδηγεῖται στὴν κατοικία τοῦ μνηστῆρος της ἀπὸ ἄλλες γυναῖκες, οἱ ὁποῖες βαδίζοντας, βγάζουν διάφορες κραυγὲς εἰς ἔνδειξιν χαρᾶς. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἡ πομπὴ πλησιάζει ἕνα μαγαζί, ἀναρίθμητα δῶρα, σῦκα, ὄσπρια, σιτάρι, προσφέρονται στὴ νέα.

Φθάνουν στὸ σπίτι, ὅταν πέφτει ἡ νύχτα. Οἱ γυναῖκες ποὺ περιστοιχίζουν τὸν μνηστῆρα, παρουσιάζουν ἕνα δοχεῖο μὲ λυωμένο βούτυρο μέσα στὸ ὁποῖον ἡ μνηστὴ βυθίζει τὸ χέρι της. Σύμβολον τῆς γονιμότητος... Ἔπειτα τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ζεῦγος πρόκειται νὰ περάση στὸν νυμφικὸν θάλαμον ἡ νέα ρίπτει μέσα σὲ ἕνα σκαφιδάκι μὲ γιαοῦρτι λίγο στάρι καὶ λίγο ἁλάτι.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔθιμα τηροῦνται πιστὰ διότι μιὰ ἀτυχία μελλοντικὴ στὸ ζευγάρι, ἐξηγεῖται πάντοτε ἀπὸ τὸ ὅτι ἐλησμονήθη κάποιο τέτοιο ἔθιμον. Καὶ ὁ νέος ἐπίσης πρὶν μπῆ στὸ δωμάτιο, ρίχνει στὸν ἀέρα μιὰ τυφεκιὰ γιὰ νὰ διώξη τὸ κακὸ πνεῦμα.

Τώρα ἡ ἐπίσημη στιγμὴ ἐγγίζει. Ἔχουν οἱ πλούσιοι χαλιὰ στὸ ἔδαφος, μαξιλάρια καὶ σὲ δοχεῖα μέσα καίουν ἀρώματα. Πάνω στὸ κρεββάτι ὑπάρχουν ψηλὰ στρώματα ἀπὸ λινὸ καὶ πολύχρωμα σκεπάσματα.

Ἀπ' ἔξω οἱ κραυγὲς διπλασιάζονται. Οἱ προσκεκλημένοι γλεντοῦν.

Μέσα στὸ θάλαμο ἡ μνηστὴ γδύνεται, ὄχι ἐντελῶς ὅμως. Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐρωτικὴ θυσία, ἡ πρώτη φροντὶς τοῦ συζύγου θὰ εἶναι νὰ πάρη καὶ νὰ ἐξετάση τὴν πουκαμίσα ἐκείνης ποὺ ἔκαμε γυναῖκα του.

Ἂν φέρη ἴχνη αἵματος, ὁ σύζυγος γιὰ νὰ ἐκφράση τὴ χαρά του πυροβολεῖ ἄλλη μιὰ φορά. Καὶ τὸ κόκκινο ὕφασμα κάνει τὸ γῦρο τῶν προσκεκλημένων. Οἱ γυναῖκες θὰ τὸ ἀγγίξουν ἰδιαιτέρως. Αὐτὸ θὰ τὶς προφυλάξη ἀπὸ τὴν στείρωση...

Ἀλλοίμονο στὴ νέα, ἐὰν οἱ κόκκινες κηλῖδες δὲν φανοῦν. Θὰ σταλῆ ἀμέσως πίσω στοὺς γονεῖς της, οἱ ὁποῖοι θὰ τὴν κρατήσουν πιὰ γιὰ σκλάβα...

* * *

Ἰδοὺ μερικὰ ἀπὸ τὰ μυστικὰ τοῦ ἔρωτος τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ πολιτισμὸς σιγὰ-σιγὰ ἐξαλείφει τὶς συνήθειες αὐτὲς ποὺ θεωροῦνται πιὰ βάρβαρες γιὰ τὸν αἰῶνα μας. Πολὺ σύντομα ὅλα αὐτὰ θὰ ἀνήκουν στὸ παρελθόν.

Δὲν εἶναι λοιπὸν κακὸν νὰ διατηρήσουμε τὴν ἀνάμνησί τους...».

Ὤμορφη γυναῖκα τοῦ Μαρόκου.

Καὶ μία ἄλλη Ἀφρικανική...ὠμορφιά

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΚΑΣΤΙΝΕΣ

Στὴν Σερβία μιὰ γυναῖκα ἐζήτησε νὰ διορισθῆ δικαστής. Καὶ γιατί ὄχι παρακαλῶ; Πρὸ

εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἀντετάχθη. Ἔβγαλε ὅπως μοῦ ἔλεγαν γνώμη ποὺ οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, ἔλεγε στὸ θῆλυ: «Κυρά μου τί ζῆτᾶς τὸ δημοσιοϋπαλληλίκι καὶ τὸ διπλωματιλίκι. Κάτσε σπίτι σου. Μάθε νὰ μαγειρεύεις καὶ νὰ κεντᾶς, νὰ ράβης καὶ νὰ ξιλώνης. παντρέψου, κάνε παιδιὰ καὶ ἄσε αὐτὲς τὶς δουλειὲς στὸν ἄνδρα. Μὲ μιὰ λέξι, ἡ ἀλεποῦ δὲν ἔχει καμμιὰ δουλειὰ στὸ παζάρι». Τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ὅμως ἀποτελεῖται ἀπὸ παλαιοὺς σοφοὺς νομομαθεῖς, ποὺ ἠμπορεῖ ὅλα νὰ τὰ ξεύρουν, ἀλλὰ νὰ ξέχασαν τὴν Ἀρτεμισία. Πάντως σὲ ἄλλα Κράτη, ὅπως ξεύρουμε, ἡ ἀλεποῦ ἔχει δουλειὰ στὸ παζάρι. Καὶ μάλιστα μεγάλη. Καὶ διπλωμάτες ἔγιναν γυναῖκες, καὶ πρεσβευταί, καὶ ὑπουργοὶ καὶ δικαστές. Τὰ κατάφεραν δὲ καὶ τὰ καταφέρουν μιὰ χαρά. Καλλίτερα δὲ ἀπὸ πολλοὺς ἄνδρες. Τοὺς ἔβαλαν γιὰ γερὰ τὰ γυαλιά, ποὺ λέει καὶ ἡ παροιμία. Γιατί λοιπὸν στ' ἀγροῖκα Βαλκάνια νὰ μὴ γίνουν δικαστές, ἀφοῦ ἤδη πῆραν τόσα ἀνδρικὰ ἐπαγγέλματα, καὶ μάλιστα ἐπιστημονικά, μὲ τὸ σπαθί τους ; Στὴν Ἑλλάδα, μάλιστα, ἔχομεν κατὰ δεκάδας τὰς δικηγόρους. Ἕνας καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου μᾶς ἔλεγε τελευταῖα :

—Οἱ καλλίτεροι φοιτηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, εἶναι τὰ κορίτσια. Δὲν θὰ τὸ πιστεύσης, φίλε μου. Καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει φοιτήτρια ποὺ νὰ μὴ πῆρε τὸ δίπλωμά της μὲ ἄριστα ἢ μὲ λίαν καλῶς, τὸ ὀλιγώτερο. Στὴ Νομικὴ Σχολὴ οἱ καθηγηταὶ τὰ χάνουν μὲ τὶς ἀπαντήσεις τῶν φοιτητριῶν. Εἰς δὲ τὰ Φροντιστήρια, στὶς λύσεις τῶν θεμάτων, εἶναι κανεὶς νὰ τὶς θαυμάζη γιὰ τὴν κρίσι των, τὴν ὀξύνοιά των, καὶ τὴν εὐφυΐαν των. Ὅλες τὶς ἀγωγὲς τὶς ξεύρουν ἀπ' ἔξω καὶ ἀνακατωτά. Τὰ δὲ Λατινικά, τὰ ξεύρουν φαρσί. Καὶ ἡ ἐπιμέλειά των εἶναι ἐξαιρετική.

—Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ γυναικεῖο εἶναι νομικό, γιατὶ εἶναι πονηρό, τὸν διέκοψα.

—Ἴσως. Ἐκεῖνο ποὺ ξεύρω εἶναι αὐτὸ ποὺ σᾶς λέγω.

Καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἡ σημερινὴ δικηγόρος, θὰ γίνη καὶ ἐδῶ δικαστής. Κανεὶς δὲν θὰ τὴν ἐμποδίση σ' αὐτό. Θ' ἀνέβη μὲ τὸ σπαθί της στὴν ἕδρα τοῦ Προέδρου καὶ θὰ καταλάβη καὶ τὴν Εἰσαγγελικὴ ἕδρα. Φαντασθῆτε δὲ αὔριο μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς νεράϊδες, ποὺ μᾶς τρελλαίνουν ἅμα τὶς ἀντικρύζουμε, μὲ τὴν δικαστικὴ τήβενο, νὰ σᾶς λέγη μὲ ὕφος ἄγριο: «Κατηγορούμενε, εἶσαι ἔνοχος».

Ποιὸς δὲν θὰ ἤθελε νὰ ἐγίνετο ἔνοχος μὲ τέτοιο Εἰσαγγελέα :

ΚΑΠΟΙΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο... ΧΑΛΙΝΟΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΗΣ

Παρουσιάστηκε κάποτε στὸν ποιητὴ Μαλὲρμπ ἕνας νεαρὸς ποετάστρος καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ διαβάση μερικὰ χειρόγραφα γιὰ νὰ τοῦ πῆ τὴ γνώμη του.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τοῦ διαβάζη μὲ στόμφο ἕνα μακροσκελὲς καὶ ἀνόητο στιχούργημα.

Ὁ μεγάλος ποιητὴς τὸν ἀνεχόταν ὑπομονετικά, ἀλλὰ ὅταν ἄκουσε ἕνα στίχο τοῦ ποιήματος ποὺ ἔλεγε: «Ἔτσι χαλίνωσα τὴ Μοῦσα!...», δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ πιὰ καὶ ἅρπαξε ἀπότομα τὰ χειρόγραφα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ στιχοπλόκου.

— Τί κάνετε ἐκεῖ; τὸν ρώτησε ἐκεῖνος.

— Θὰ σοῦ γράψω τὴ γνώμη μου. Κατάλαβα περὶ τίνος πρόκειται.

Κι' ἔγραψε στὸ περιθώριο τὰ ἑξῆς :

«Ζητᾶς στὴ Μοῦσα, φίλε μου, νὰ βάλης χαλινάρι—

ἐνῶ χρειάζεται κεντρὶ τὸ ὀκνό σου τὸ μυα-

Τὰ χαλινάρια γίνηκαν νὰ τὰ φοροῦν γαϊδάροι —

καὶ μόνο ἐσὺ ἀχαλίνωτος μοῦ κόπιασες ἐδῶ !».

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. ΑΠ. ΔΟΞΙΑΔΗ

ΣΥΜΦΩΝΑ μὲ ὅσα ἐξέθηκα ἕως τώρα, ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἐκλέξῃ ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ φυσικά της σωματικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ θὰ προαγάγῃ ὄχι μόνο τὰ ἰδικά της συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνίας τῆς ὁποίας τυγχάνει μέλος. Ἡ ἱστορία τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ ὅλων τῶν κλάδων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἑνὸς ἀτόμου μᾶς παρέχει ἀρκετὰ διδάγματα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Καὶ αὐτὰ εἶνε τόσον φανερὰ καὶ τόσον ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν σχετικὴν προπαίδευσιν καὶ προπαρασκευήν, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπουν καμμιὰ δικαιολογίαν ἀναφερομένην εἰς τὸν τρόπον τῆς μορφώσεως τὴν ὁποίαν ἀπήλαυσεν ἕως σήμερον ἡ γυναῖκα. Παίρνω ὡς ἕνα παράδειγμα τὴν μαιευτική. Αὐτὴ ἦτο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ πολὺ φυσικὰ εἰς τὰ χέρια τοῦ γυναικείου φύλου. Καὶ ὅμως, ἐὰν ἐξαιρέσῃ κανεὶς μερικὰ καὶ αὐτὰ πολὺ σπάνια ἄτομα, ὁ κλάδος αὐτὸς τῆς ἰατρικῆς καμμιὰ σημαντικὴν πρόοδον δὲν ἐπετέλεσε μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ τὸν ἐνεκολπώθησαν καὶ τὸν ἀνέλαβον οἱ ἄνδρες. Εἰς ἐποχὰς ποὺ ἡ αἰδὼς ἦτο πολὺ βαθειὰ ριζωμένη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τοῦ συναισθήματος τούτου δὲν ἐξετίθεντο εὐκόλως κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἀνδρῶν, ἡ μαιευτικὴ εὑρίσκετο εἰς τὰ σπάργανά της, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις δυσκόλων τοκετῶν ἐγίνετο προσφυγὴ εἰς τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἀξέστων ποιμένων καὶ ὄχι γυναικῶν αἱ ὁποῖαι κατεγίνοντο μὲ τὰς ὁμοφύλους των.Δὲν εἰμπορεῖ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἐπέμβασις αὐτὴ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ποιμένες εἶχον πεῖραν τοῦ πράγματος μεγαλειτέραν διότι εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς γεννήσεις τῶν ζώων. Μήπως αἱ γυναῖκες ἐπὶ τόσους αἰῶνας δὲν εἶχον ἀποκλειστικῶς ἐνασχοληθῆ μὲ τοιούτου εἴδους παρατηρήσεις; Διατὶ δὲν ἀπέδωκαν τίποτε; Δὲν εἶχον τὴν σχετικὴν μόρφωσιν ποὺ ἦτο ἀναγκαία; Ὑπῆρξαν ὅμως καιροὶ ποὺ αἱ γυναῖκες ἐμάθαινον περισσότερα γράμματα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, καὶ ἐν τούτοις εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς δράσεώς των καθυστέρησαν καταπληκτικά. Τί ἔλειπεν ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα των, ἀπὸ τὴν ψυχοσύνθεσίν των; Ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ δημιουργικότης. Αὐτοὶ οἱ δύο παράγοντες ἐξασφαλίζουν εἰς κάθε ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν τὴν ἐπιτυχίαν. Ἄλλην μίαν τρανὴν ἀπόδειξιν μᾶς δίνει καὶ ἡ ἱστορία τῆς μουσικῆς. Μ' αὐτὴν κατεγίνοντο πολὺ περισσότερον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου. Ὄργανα ἐκτελεστικὰ ἦσαν ἔκτακτα. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἴσως δὲν ὑστεροῦν. Ἐν τούτοις μ' ὅλην τὴν φαντασίαν ποὺ ἔχουν, δὲν ἐπέτυχον νὰ δώσουν εἰς τὴν τέχνην τίποτε τὸ ἀξιοσημείωτον. Οἱ ἄνδρες καὶ εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ ἐμεγαλούργησαν. Διατί; Διὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον. Ἡ ἔλλειψις δημιουργικῆς φαντασίας καὶ πρωτοτυπίας ἦσαν τὰ αἴτια. Καὶ εἰς ἄλλους ἀκόμα κλάδους, ποὺ ἦσαν ἴσως ἀποκλειστικὸν στάδιον διὰ τὰς γυναῖκας βλέπομεν καὶ πάλιν τοὺς ἄνδρας νὰ πρωτοστατήσουν καὶ τὴν πρόοδον νὰ ἐπέλθῃ εὐθὺς ὡς ἀνεμίχθησαν αὐτοί. Εἰς τὴν μαγειρικὴν π. χ. Εἰς τὸ μαγειρεῖο κατεγίνοντο ἀπὸ τὰς ἀρχὰς μόνον αἱ γυναῖκες. Οἱ ἄνδρες ἔτρεχον εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ δάση, ἔφερνον καρποὺς καὶ ζῷα, τὰ παρέδιδον εἰς τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι τὰ παρεσκεύαζον ἀνάλογα μὲ τὰς γνώσεις ποὺ εἶχον. Ὅταν ὅμως μὲ τὴν τεχνητὴ τελειοποίησι καὶ τὰς λεπτὰς ἀπαιτήσεις τοῦ στομάχου ἔγινεν ἀνάγκη νὰ εἰδικευθῇ ἡ μαγειρικὴ περισσότερον καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ καλλίτερα στὰ γοῦστα τοῦ συγχρόνου καλομαθημένου ἀνθρώπου, ἡ ἱκανότης τῆς γυναικὸς δὲν ἦτο ἀρκετὴ καὶ ἐχρειάσθη πάλιν νὰ ἐπέμβῃ ὁ ἄνδρας γιὰ νὰ δώσῃ τὴν ἀναγκαίαν ὤθησιν πρὸς τελειοποίησιν καὶ αὐτῆς τῆς τέχνης. Καὶ ἐδῶ κατέστη ἀναγκαία ἡ δημιουργικότης. Ἀλλὰ καὶ ἕνα ἄλλο παράδειγμα τὸ ὁποῖον ὁσονδήποτε καὶ ἂν φαίνεται παράξενο, εἶνε ὅμως ἀκριβές. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ φορεσιὰ τῆς γυναικός, ζήτημα καθαρῶς τοῦ φύλου της, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σημερινὸν βαθμὸν τῆς ἐξελίξεως ἔγινεν ἀντικείμενον ἀπασχολήσεως τοῦ ἀνδρός.Οἱ μεγαλείτεροι ράπται καὶ κόπται τῶν μεγαλουπόλεων, αὐτοὶ ποὺ δίνουν τὸν τόνον εἰς τὴν μόδαν, εἶνε ἄνδρες. Διατί; Διότι καὶ ἐδῶ ἡ δημιουργικότης ἦτο ἀναγκαία. Νομίζω περιττὸν νὰ παρατάξω καὶ ἄλλα τεκμήρια. Δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ μειώσω τὸ γόητρον καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν γυναικῶν. Τὸ ἀναφέρω γιὰ νὰ καταφανῇ ὅτι εἰς κάθε ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον γιὰ ν' ἀναπτυχθῇ ἔχει ἀνάγκην δημιουργικότητος, πρωτοβουλίας, πρωτοτυπίας, πρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ ὁ ἄνδρας, νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἡ γυναῖκα καὶ νὰ γίνῃ ἁπλοῦν ἐκτελεστικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον ὅμως διὰ τὴν διεκπεραίωσιν καὶ πραγματοποίησιν τῶν λεπτομερειῶν ἐπιδεικνύει ἱκανότητας ποὺ δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸ ἰσχυρὸν φῦλον, ἐπιδεξιότητας ποὺ μόνον εἰς τὸ ἀσθενὲς φῦλον ἐγκλείονται, ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονήν, ποὺ ματαίως θ' ἀναζητήσῃ τις εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐπιθυμῶ νὰ ἐξαγάγω τὸ συμπέρασμα ὅτι ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν πρωτοβουλίαν δυνατήν, πρωτοτυπίαν ζωηράν, δημιουργικότητα καταφανῆ, δὲν ἁρμόζουν διὰ τὰς γυναῖκας. Βεβαίως, εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις. Ἡ κυρία Κιουρί, ἡ κόρη της καὶ τόσες ἄλλες διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες γυναῖκες, τιμοῦν τὸ φῦλον των. Εἶνε ὅμως πάντοτε ἐξαιρέσεις, αἱ ὁποῖαι εὔκολα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐξηγηθοῦν μὲ τὸ πιστοποιημένον κληρονομικὸν γεγονὸς ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ καὶ νὰ ἐξακριβωθῇ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς αὐτοὺς δὲν ἐγκλείονται στοιχεῖα καὶ κεφάλαια ἀρσενικά, τὰ ὁποῖα νὰ δίνουν τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὴν διανόησιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Ὁ δρόμος πάντοτε πρέπει ν' ἀφεθῇ καὶ εἰς τὰς γυναῖκας ἀνοικτός, ὥστε νὰ μὴ στερηθῇ ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἠμποροῦσε νὰ προσπορισθῇ ἀπὸ τὴν σχετικὴν δρᾶσιν γυναικῶν προικισμένων μὲ ἔκτακτον ἰδιοφυΐαν, ἱκανὴν νὰ ὠθήσῃ τὴν κάτοχόν της νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὰς ἀνωτάτας ἀκόμα βαθμίδας τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως. Ἐναπόκειται βέβαια εἰς τὰς ἰδίας τὰς γυναῖκας νὰ ἐκτιμήσουν δεόντως τὰ προσόντα αὐτὰ καὶ νὰ διευκολύνουν ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ηὐνοήθησαν ἀπὸ τὴν φύσιν. Εἶνε ὅμως αὐτὸ εὔκολον; Εἶνε δυνατὸν ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον σημεῖον τελειοποιήσεως, ὥστε νὰ εἰμπορῇ κάθε φορὰ ν' ἀποφανθῇ μὲ ἀκρίβειαν καὶ θετικότητα, πρὸς ποῖον ἐπάγγελμα εἶναι καθ' ἕνας ἢ κάθε μιὰ κατάλληλος; Ἡ σχετικὴ ἐνέργεια εὑρίσκεται ἀκόμα εἰς τὴν ἀρχήν της. Τὰ ἐφόδια ποὺ διαθέτει διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς ἱκανότητας ἑκάστου εἶνε μικρά. Ὡρισμέναι βέβαια σημαντικαὶ παθήσεις, ἀνεπάρκειαι, παραμορφώσεις, ἐλλείψεις αἱ ὁποῖαι εἶνε φανεραί, ἀποκλείουν τὴν ἐπίδοσιν εἰς ὡρισμένον ἐπάγγελμα, ὅπως ἴσως καὶ ὡρισμέναι ψυχικαὶ καταστάσεις αἱ ὁποῖαι διαγιγνώσκονται εὔκολα. Αὐτὰ ὅμως ὅλα ἀφοροῦν μικρὸν μόνον ἀριθμὸν ἀνθρώπων. Οἱ περισσότεροι νέοι καὶ νέαι, οἱ ὁποῖοι θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς μίαν σχετικὴν ἐξέτασιν διὰ τὸν ἀνάλογον προσανατολισμὸν εἶνε φυσιολογικοί, ἀρτιμελεῖς, καὶ δὲν παρουσιάζουν κανένα κτυπητὸν σημεῖον ἐλαττωματικότητος. Δι' αὐτοὺς αἱ δυσκολίαι εἶνε μεγάλαι. Ἀπαιτεῖται ἔρευνα εἰς ὅλον τὸ κληρονομικόν των δένδρον, εἰς ὅλην τὴν μέχρι τοῦδε ζωήν των, διὰ νὰ ἐξαχθῇ συμπέρασμα ὁπωσδήποτε ἀσφαλές. Καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἐμπιστευθῇ ἡ πολιτεία μίαν τοιαύτην ἐντολὴν πρέπει νὰ γνωρίζουν καὶ ἰατρικὴν καὶ ψυχολογίαν, νὰ ἔχουν μεγάλην κοινωνικὴν πεῖραν διὰ νὰ εἰμποροῦν νὰ ἐκφράσουν γνώμην χρήσιμον διὰ τοὺς καταφεύγοντας πρὸς αὐτούς. Εἰς ἄλλα μέρη λειτουργοῦν τοιαῦτα γραφεῖα. Εἰς τὸν τόπον μας δὲν ὑπάρχει τίποτα ἀκόμη. Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν κανόνων ποὺ διέπουν τὴν φυσικὴν τῆς γυναικὸς ἱκανότητα, νὰ καθορίσωμεν κατὰ προσέγγισιν εἰς ποιὰ ἐπαγγέλματα θὰ εὐδοκιμήσῃ περισσότερον καὶ εὐκολώτερον τὸ γυναικεῖον φῦλον. Περὶ αὐτῶν θὰ ἀσχοληθῶμεν προσεχῶς.

ΑΠ. ΔΟΞΙΑΔΗΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Τί πρέπει νὰ ξέρουν οἱ γυναῖκες ἀπὸ τὴν Νομικὴ ἐπιστήμη

ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ Κ. ΑΓΝΗΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΤΑΝ πρωτοπῆγα στὸ Πανεπιστήμιο, πρωτοετὴς στὴ Νομικὴ Σχολὴ (εἴμαστε ἀκόμη πέντε μόνον φοιτήτριες μέσα σὲ 500 ἀγόρια καὶ καθόμαστε ὅλες μαζὺ σ' ἕνα θρανίο ἐπίτηδες τοποθετημένο κοντὰ στὴν ἕδρα, ποὺ τὸ ἔλεγαν ὁ «Παρθενών») πολλοὶ γνωστοί μου μοῦ ἔλεγαν: «Ἐσὺ γυναῖκα, τί τὰ θέλεις τὰ νομικά;» Τὴν ἴδια γνώμη φαίνεται νὰ εἶχαν καὶ οἱ συμφοιτηταί μας, γιατὶ μόλις μπαίναμε στὴν αἴθουσα μᾶς ὑπεδέχοντο μὲ τρομερὴ πρόγκα καὶ μὲ ἄγριες κραυγές: «Ἔξω, ἔξω τὰ κορίτσια».

Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ πιὰ σήμερα. Ἡ Νομικὴ Σχολὴ εἶναι γεμάτη κορίτσια καὶ καμμιὰ ἀπὸ αὐτές, εἶμαι βεβαία, δὲν θὰ εἶχε ν' ἀπαντήσῃ στὴν ἐρώτησι τί τὰ θέλει τὰ νομικά, γιατὶ ὅλοι σήμερα ἔχουν ἐξοικειωθῆ μὲ τὴν ἰδέα ὅτι μπορεῖ μιὰ γυναῖκα νὰ διαλέξῃ γιὰ ἐπάγγελμά της τὴ δικηγορία ἢ τὴν δημοσία ὑπαλληλία καὶ ἄλλοι πάλι τὸ βρίσκουν φυσικώτατο ἕνα κορίτσι τῆς λεγομένης «καλῆς τάξεως» νὰ τελειώσῃ τὸ γυμνάσιο καὶ νὰ πάρῃ ὕστερο καὶ ἕνα δίπλωμα τῆς Νομικῆς ποὺ θἆναι ἕνα προσὸν μορφώσεως παρὰ πάνω χρήσιμο γιὰ τὴν κοινωνική του θέσι ἢ καὶ γιὰ τὴν ἀποκατάστασί του — ὅπως ἦταν ἄλλοτε τὰ γαλλικὰ καὶ τὸ πιάνο.

Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ θέμα μου.

Δὲ θέλω σήμερα νὰ μιλήσω γιὰ κεῖνες τὶς λίγες (τὶς ἑκατοντάδες ἴσως ποὺ ἀπεφάσισαν νὰ σπουδάσουν τὰ νομικὰ σὰν ἐπιστήμη, μὰ γιὰ τὶς πολλές, τὶς χιλιάδες γυναῖκες, ποὺ βιοπαλεύουν στὰ γραφεῖα, στὰ μαγαζειά, στὰ ἐργοστάσια καὶ στὰ σπίτια, καὶ ποὺ θὰ ἔπρεπε ν' ἀποκτήσουν καὶ αὐτές, ὅπως ἄλλωστε κάθε πολίτης, λίγες νομικὲς γνώσεις ποὺ θὰ τὶς βοηθήσουν νὰ καταλάβουν καλλίτερα τί γίνεται γύρω τους στὴ δημοσία ζωὴ καὶ θὰ τὶς βοηθήσουν ἴσως κάποτε καὶ στὴν ἰδιωτικὴ ζωή, ὥστε νὰ μὴν πέφτουν θύματα κακῶν συμβούλων γιατὶ ἀγνοοῦν ὡρισμένα ἐντελῶς στοιχειώδη πράγματα.

Καὶ νομίζω ὅτι ὅλες ἐμεῖς οἱ γυναῖκες ποὺ σπουδάσαμε νομικὰ ὄχι μόνο γιὰ τὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ γιατὶ ἀγαπήσαμε τὴν ἐπιστήμη, θὰ ἔπρεπε νὰ φροντίσωμε νὰ μεταδώσωμε τὶς γνώσεις αὐτὲς καὶ στὶς ἄλλες γυναῖκες, εἴτε μὲ διδασκαλία στὰ σχολεῖα, εἴτε μὲ διαλέξεις στοὺς συνοικισμοὺς καὶ στὶς ἐπαρχίες, εἴτε τέλος μὲ βιβλία, μὲ φυλλάδια ἢ μὲ μελέτες σὲ ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἀπὸ τὸ Δημόσιο Δίκαιο πρέπει νὰ μάθουν οἱ γυναῖκες σὲ γενικὲς γραμμὲς τί εἶναι τὸ κράτος καὶ τί εἶναι τὰ διάφορα εἴδη τῶν πολιτευμάτων ποὺ ἐπεκράτησαν ἄλλοτε καὶ ἐπικρατοῦν σήμερα. Οἱ γνώσεις αὐτὲς δὲν εἶναι μόνο θεωρητικὲς ἀλλὰ ἔχουν πολὺ μεγάλη πρακτικὴ σημασία γιατὶ ὅλοι μας ξέρουμε πόσο βαθειὰ ἐπηρεάζεται ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων ἢ τῶν ὁμάδων ἀπὸ τὸ κράτος. Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ πάψῃ πιὰ νὰ εἶναι ἄτομο καὶ νὰ γίνῃ πολίτης. Δὲν μπορεῖ κανεὶς σήμερα νὰ εἶναι ξένος πρὸς τὰ πολιτικὰ προβλήματα καὶ κανεὶς δὲν πρέπει νὰ εἶναι ξένος πρὸς τὴν μόρφωσιν ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ κατανοηθοῦν τὰ προβλήματα αὐτά.

Οἱ γνώσεις γιὰ τὴν ὀργάνωσι τοῦ κράτους, γιὰ τὴ διοίκησί του, γιὰ τὸν δῆμο, τὴν κοινότητα, τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀτόμου στὴν ἰδιωτικὴ καὶ δημοσία ζωή, εἶναι σήμερα καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες ἀπαραίτητες, ὅσο εἶναι καὶ γιὰ τοὺς ἄνδρες. Ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ ἐπιστήμη ποὺ διδάσκεται μαζὺ μὲ τὰ νομικά, πρέπει ἐπίσης νὰ ἀποκτήσουν οἱ γυναῖκες ἀρκετὲς γνώσεις. Ὡρισμένες στοιχειώδεις ἔννοιες τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ ἄλλες τόσες γιὰ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους, τὸν προϋπολογισμό, τὸ δημόσιο χρέος, εἶναι πάρα πάνω ἀπὸ ὠφέλιμες. Ἰδίως ὅμως εἶναι χρήσιμες μερικὲς γνώσεις ἀπὸ τὸ φορολογικὸ δίκαιο, λ. χ. γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον βεβαιώνονται καὶ εἰσπράττονται οἱ φόροι, γιατὶ ἡ γυναῖκα στὴν Ἑλλάδα ἂν δὲν εἶναι ἀκόμη ἐνεργὸς πολίτης, ἦταν ἀνέκαθεν καὶ θὰ εἶναι πάντα φορολογουμένη, καὶ οἱ γυναῖκες ἀφοῦ εἶναι τὸ μισὸ τοῦ πληθυσμοῦ, εἶναι φυσικὸ νὰ καλύπτουν μὲ τὶς συνεισφορές τους ἀνάλογο μέρος ἀπὸ τὰ δημόσια ἔξοδα.

Ἡ κυρία Ἀγνὴ Ρουσοπούλου

Ὅσο γιὰ τὸ Ἰδιωτικὸ δίκαιο, θὰ ἔπρεπε οἱ γυναῖκες νὰ κατέχουν μερικὲς ἔννοιες ἀπὸ τὸ Οἰκογενειακὸ δίκαιο, δηλαδὴ τί ὁρίζει ἡ νομοθεσία μας γιὰ τὸ γάμο, γιὰ τὴν υἱοθεσία, γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν, γιὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τῶν συζύγων, γιὰ τὴν προῖκα, γιὰ τὴν διατροφή, γιὰ τὸ διαζύγιο κλπ. γιατὶ αὐτὰ εἶναι θέματα ποὺ τὰ βρίσκομε κάθε μέρα στὴ ζωή μας. Καὶ μολονότι ὅπως εἶναι σήμερα οἱ νόμοι στὴν Ἑλλάδα δὲν μπορεῖ κανεὶς βῆμα νὰ κάνῃ χωρὶς δικηγόρο, ἐν τούτοις οἱ γνώσεις αὐτὲς θὰ βοηθήσουν τὴ γυναῖκα νὰ κατατοπίσῃ καλλίτερα τὸ δικηγόρο της ἢ καὶ κάποτε νὰ τὸν ἀποφύγῃ. Πάντως δὲ νὰ ξέρῃ τί τῆς γίνεται καὶ γιατί τῆς γίνεται ἀπὸ τὸν δικαστὴ καὶ ἀπὸ τὸν νόμο. Τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸ Ποινικὸ Δίκαιο ποὺ μὲ τὰ ἀδικήματα καὶ τὶς ποινὲς ποὺ καθιερώνει βρίσκεται πολὺ συχνὰ μπερδεμένο στὴ ζωή μας.

Σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουν εἰδικὰ βιβλιαράκια ἁπλᾶ γραμμένα ποὺ δίνουν στὶς γυναῖκες αὐτὲς ἀκριβῶς τὶς γνώσεις. Ἔχω δῆ γαλλικά, γερμανικά, βελγικά, ἑλβετικὰ καὶ ἐγγλέζικα. Στὴ Γαλλία ἐπεχείρησε τὴ δουλειὰ αὐτὴ μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ Maria Verone, ἡ γνωστὴ δικηγορίνα, στὴ Γερμανία ἡ Camilla Gelineck, ἡ γυναῖκα τοῦ μεγάλου δημοσιολόγου.

Καὶ ἐδῶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μιὰ τέτοια κίνησι καὶ ὅσο γρηγορώτερα γίνει τόσο καλλίτερα, γιατὶ ἐνῷ ἡ γυναῖκα ἔχει ἀρκετὰ ξυπνήσει στὸν τόπο μας, ἡ κατάρτισίς της στὶς ἀπαραίτητες γνώσεις γιὰ τὴ ζωὴ εἶναι ἀκόμη καθυστερημένη. Ἐμεῖς οἱ γυναῖκες ποὺ ἔτυχε νὰ σπουδάσωμε νομικά, πρέπει νὰ ἀνοίξωμε τὰ μάτια τῶν ἄλλων γυναικῶν στὸ ζήτημα αὐτό.

ΑΓΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΤΑ ΔΕΙΛΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΙ Π ΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΡΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

ΕΙΔΑΜΕ στὸ προηγούμενο μιὰ σειρὰ αἰτίων τῶν νυκτερινῶν φόβων τῶν παιδιῶν. Σχεδὸν πάντα τὰ νευρικὰ αὐτὰ παιδιὰ εἶναι μονάκριβα ἢ στερνοπαίδια καὶ δείχνουν στὴν ὅλη τους συμπεριφορὰ δειλία καὶ ὑπεξουσιότητα. Προσπαθοῦν νὰ κάμουν τὴν ἀδυναμία τους δύναμι, δηλαδὴ μὲ τὴν ὑπεξουσιότητά τους νὰ θέσουν τοὺς μεγάλους εἰς τὴν ὑπηρεσία τους.

Ἡ στενὴ καὶ ψυχολογικῶς τόσο σημαντικὴ σχέσις μεταξὺ δειλίας καὶ ἀργομανίας ἔχει ἐδῶ τὴν πηγή της. Αὐτοῦ τοῦ τύπου τὰ παιδιὰ φοβοῦνται στὸ σκοτάδι. Ἄδικα ἀποδίδουν οἱ μεγάλοι τὸν φόβο αὐτὸ στὶς ἱστορίες τῶν φαντασμάτων καὶ στὰ τρομακτικὰ παραμύθια. Σὲ ἕνα θαρραλέο καὶ γερὸ παιδὶ μπορεῖ νὰ διηγῆται κανεὶς τὶς πιὸ ἀπίθανες ἱστορίες γιὰ φαντάσματα καὶ δράκους. Αὐτὸ διασκεδάζει καὶ δὲν σκέπτεται κἂν νὰ τὶς φοβηθῇ ἀληθινά. Κάθε παραφούντωμα τῆς φαντασίας ποὺ κάνει τὸ παιδὶ νὰ μὴν ξεχωρίζῃ τὶς ἀλήθειες καὶ τὰ παραμύθια εἶναι ἐκδήλωσις ἀποθαρρύνσεως τοῦ παιδιοῦ. Μιὰ ποὺ τὸ παιδὶ εἶναι δειλό, θὰ βρῇ ἀντικείμενα φόβου ἔστω κι' ἂν κανεὶς δὲν τοῦ ἔχει διηγηθῆ παραμύθια.

Γιατὶ ὁ φόβος τοῦ χρησιμεύει συγχρόνως ὡς ἀσφάλεια καὶ ὡς μέσον κυριαρχίας.

Ἀφοῦ τρομάζει στὸ σκοτεινὸ δωμάτιο, πρέπει κάποιος νὰ εἶναι κοντά του κάθε φορὰ ποὺ πάει στὰ σκοτεινά. Καὶ ἡ μητέρα του κάθεται ἔτσι πολλὲς φορὲς πλάϊ στὸ κρεββάτι του ὥς ποὺ ν' ἀποκοιμηθῇ καὶ νὰ τοῦ σβύσῃ τὸ φῶς. Ἔτσι ἀπὸ τὴν ὑπεξουσιότητα τοῦ παιδιοῦ γίνεται ἡ ἐξάρτησι τῆς μητέρας. Γιατὶ μόνο μὲ τὴν προϋπόθεσι ὅτι οἱ μεγάλοι θὰ τὸ ἐξυπηρετήσουν μπορεῖ τὸ ἀποθαρρημένο παιδὶ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ αἴσθημα τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς ἀμηχανίας του. Καὶ ὅσο μαθαίνει πὼς ὁ φόβος του εἶναι ἕνα μέσο γιὰ νὰ ἐξουσιάζῃ τοὺς μεγάλους, τόσο τὸν δυναμώνει.

Ἡ νύκτα καταντᾶ τρόμος γιὰ τὸ δειλὸ παιδί, γιατὶ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν μοναξιὰ τοῦ ὕπνου. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν θέλει νὰ πάῃ νὰ κοιμηθῇ. Κάθε βράδυ στήνει πόλεμο. Πρέπει νὰ ἐκπληρωθοῦν κάθε εἴδους ὅροι. Κάποτε ξυπνᾶ καὶ τὸ βράδυ κι' ἂν ἡ ἀσυλλόγιστη μητέρα τοῦ ἐπιτρέψει νὰ πάῃ στὸ κρεββάτι της, τότε φυσικὰ περνᾶ ὁ τρόμος.

Πῶς λοιπὸν μποροῦν ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ζωὴ μὲ δύναμι τέτοια παιδιὰ ὅταν ἀπὸ τὴν νεαρή τους ἡλικία τὴν ἤδη δειλὴ φύσι των, τὴν ἔθρεψε καὶ τὴν καλλιέργησε ἡ κακὴ ἀνατροφὴ τῶν γονέων;

Τὸ παιδὶ τὰ χάνει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ θὰ τοῦ ζητηθῇ στὸ σχολεῖο τὸ πρῶτο κατόρθωμα. Γιὰ τὸ δειλὸ παιδὶ ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου σημαίνει ἕνα φρικτό, ἀλησμόνητο, πικρὸ γεγονός. Κυλιέται χάμω, φωνάζει καὶ πρέπει νὰ τὸ σύρουν στὸ σχολεῖο μὲ τὴν βία. Στὴν τάξι εἶναι σαστισμένο καὶ φοβισμένο καὶ δὲν παρακολουθεῖ τὴν παράδοσι. Ἀποτυχαίνει ἐντελῶς, ὄχι ἀπὸ ἔλλειψι ἱκανοτήτων, ἀλλὰ ἀπὸ ἔλλειψι θάρρους. Κάθε προσπάθεια νὰ τὸ ἑλκύσουν σὲ συνεργασία ναυαγεῖ στὴν συστολὴ καὶ τὴν σαστιμάρα του. Ἡ ἀθωότερη ἐρώτησις τοῦ δασκάλου τοῦ φαίνεται ἐξέτασι. Τὸ παιδὶ γίνεται διαδοχικῶς κόκκινο καὶ ὠχρό, οἱ σκέψεις του μπερδεύονται καὶ δὲν ξέρει νὰ δώσῃ καμμιὰ ἀπάντησι γιὰ τὰ στοιχειωδέστερα τῶν πραγμάτων.

Καθόλου παράξενο ὅτι τέτοια παιδιὰ συχνὰ περνοῦν γι' ἀνεπίδεκτα κι' ἐλαφρόμυαλα. Ἡ ὑποδεέστερη θέσις ποὺ κατὰ συνέπεια παίρνουν ἀνάμεσα στοὺς συμμαθητάς των εἶναι φυσικὸν νὰ τὰ ταράζῃ ἀκόμα περισσότερο καὶ νὰ μειώνῃ τὴν αὐτοπεποίθησί τους.

Ὁ κατήφορος τώρα εἶναι ἐπικίνδυνος. Κι' ὅλα αὐτὰ νὰ σκέπτεται κανεὶς πὼς εἶναι συνέπεια τῆς δειλίας καὶ τῆς ὑπεξουσιότητος ποὺ καλλιεργήθηκε στὸ παιδικὸ δωμάτιο.

Τέτοια παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ τὰ πῇ κανεὶς καθυστερημένα, εἶναι ἁπλῶς «νευρικά». Κι' αὐτὴ ἡ ἐτικέττα τῆς ἀρρώστειας εἶναι τὸ μοναδικὸ βάλσαμο στὰ βάσανά τους. Μαθαίνουν σὲ λίγο νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν.

Πρὶν ἀπὸ κάθε σχολικὴ ἐργασία ταράζονται τόσο ποὺ κάνουν ἐμετό. Κι' ἔτσι πετυχαίνουν νὰ μείνουν μακρυὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο τὴν κρίσιμη ἡμέρα ἢ κι' ἂν δὲν μείνουν βρίσκουν «ἐλαφρυντικὰ» τῆς ἀποτυχίας των. Κι' ἂν παρὰ προσδοκίαν ἐπιτύχουν, ἡ ἐπιτυχία ἐξογκοῦται στὴν φαντασία τους, γιατὶ ἔχουν τὴν ἐντύπωσι πὼς πάλαιψαν καὶ πέτυχαν ὑπὸ ἐντελῶς ἰδιαίτερες συνθῆκες.

Ὅπως στὸ πατρικὸ σπίτι ἡ ἀργομανία, ἔτσι ἐδῶ τρέφεται ἡ ματαιοδοξία σὰν ἄμεση συνέπεια τοῦ συναισθήματος τῆς ἀνεπαρκείας τῆς δειλίας καὶ τῆς ἐλλείψεως αὐτοπεποιθήσεως. Γιατὶ κάθε φαινομενικὴ ἐπιτυχία ἀποπλανᾶ μακρύτερα τὸ παιδί, ὥστε δὲν ἔχει πεποίθησιν σὲ ἀληθινὲς ἐπιτυχίες. Νὰ συναγωνισθῇ μὲ τοὺς συμμαθητάς του εἶναι ἐπικίνδυνο. Καὶ χρησιμοποιεῖ τὴν νευρικότητα γιὰ δικαιολογητικό, γιὰ νὰ καπαρώσῃ σὰν νὰ ποῦμε ἕνα εὐεργέτημα.

Τὸ παιδὶ μαθαίνει νὰ προκαλῇ διαρκῶς νευρικές, στομαχικὲς καὶ καρδιακὲς ἐνοχλήσεις ὅταν τοῦ χρειάζονται καὶ ἔτσι καταφέρνει νὰ μειονεκτῇ ἀπὸ τὸν φόβο τῆς μειονεξίας καὶ ν' ἀποτυγχάνῃ ἐπειδὴ φοβᾶται μὴν ἀποτύχῃ.

Ἡ δειλία αὐτὴ ἐξελίσσεται ἀργότερα σὲ ἐλάττωμα. Ἡ συστολή του καταντᾶ νοσηρότητα. Τώρα ὄχι μόνον οἱ φοβερὲς ἐρωτήσεις τοῦ δασκάλου, ἀλλὰ κάθε συνομιλία μὲ ἐνήλικο εἶναι γιὰ τὸ παιδὶ ἀνυπόφορο βάσανο. Ἀνίκανο νὰ συγκεντρωθῇ καὶ ν' ἀπαντήσῃ, σκύβει στὴν γῆ τὸ κεφάλι καὶ σωπαίνει.

Πολλὲς φορὲς ξεσπᾶ σὲ κλάματα, γιατὶ τὸ κλάμα εἶναι τὸ μοναδικό του ὅπλο. Ὑπὸ τὴν διαρκῆ πίεσι τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀδυναμίας του ἐπικαλεῖται τὸν οἶκτο τῶν μεγάλων, χωρὶς νὰ ὑποψιάζεται πὼς οἱ μεγάλοι ποὺ δὲν ἔχουν ὑπομονὴν καὶ ποὺ δὲν καταλαβαίνουν τὴν ψυχική του κατάστασι, τόσο λιγώτερο παίρνουν στὰ σοβαρὰ τὰ κλάματά του, ὅσο συχνότερα κλαίει.

Ὅτι τὸ ντροπαλὸ παιδὶ σὲ λίγο ἀπομονώνεται καὶ μεταξὺ τῶν ἴσων του εἶναι αὐτονόητο. Τὰ ἄλλα παιδιὰ λίγο τὸ λογαριάζουν καὶ δὲν ξέρουν τὴν συμπόνια. Ἐδῶ πρόκειται νὰ ὑπερισχύσῃ κανείς, εἰδὲ μὴ καταφρονεῖται. Τὸ δειλὸ παιδὶ ποὺ τοῦ ἁρπάζουν τὰ παιχνίδια του εἶναι εὐχαριστημένο ποὺ δὲν τὸ ἔδειραν κιόλας.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτη πικρὴ πεῖρα συμμαζεύεται καὶ φοβᾶται τὰ παιδιὰ περισσότερο κι' ἀπὸ τοὺς μεγάλους.

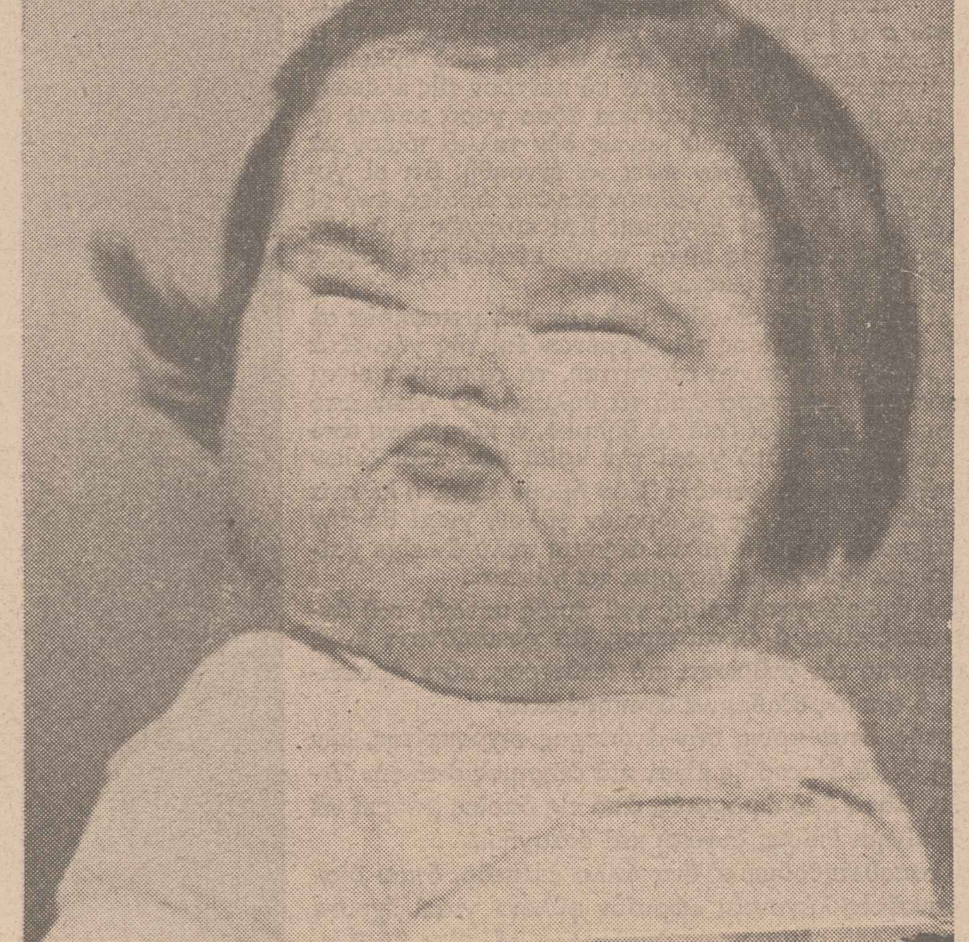

Πρὶν φθάσουν τὰ δῶρα....

...Καὶ μετά...

ΤΟ ΤΡΑΥΛΙΣΜΑ

Μιὰ ἄλλη συχνὴ ἐκδήλωσις τοῦ συναισθήματος τῆς παιδικῆς ἀδυναμίας εἶναι τὸ τραύλισμα. Ἡ ψυχολογικὴ σημασία αὐτοῦ τοῦ συμπτώματος φαίνεται πολλὲς φορὲς καθαρὰ σὰν κατορθώσῃ κανεὶς νὰ μάθῃ σὲ ποιὰ περίπτωσι πρωτοφανερώθηκε. Πάντα σχεδὸν ἀποκαλύπτεται πὼς ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ συμβαδίζει μὲ μιὰ δύσκολη, μιὰ ἀνυπέρβλητη περίστασι γιὰ τὸ παιδὶ καὶ γιὰ τὴν ἀντίληψί του: Μιὰ ἐξέτασις στὸ σχολεῖο, ἕνας καυγᾶς μὲ μεγαλείτερα ἢ δυνατώτερα παιδιά, μιὰ ἀνάκρισι ἀπὸ τὸν πατέρα γιὰ κάτι ποὺ ἔχει σκαρώσει κτλ. Τὸ τραύλισμα ἀκολουθεῖ τὸ παιδὶ σὲ μιὰ δύσκολη περίστασι, νὰ ξεφύγῃ γιατὶ κάνει τοὺς γύρω του νὰ στραφοῦν ἀπὸ τὸ οὐσιῶδες, ἀπὸ τὴν ἀνικανότητά του νὰ ὑπερασπισθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμία του νὰ ἐκφρασθῇ. Καὶ ἐπειδὴ τὸ τραύλισμα, ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἀποδεικνύεται χρήσιμο ἀμυντικὸ ὅπλο, γι' αὐτὸ τὸ μικροελάττωμα τῆς ὁμιλίας ποὺ συνήθως ἀπαντᾶται σὲ κάθε ἄνθρωπο ὡς ἐκδήλωσις ἀμηχανίας, στὰ νευρικὰ παιδιὰ σταθεροποιεῖται καὶ ἐξασκεῖται. Τώρα τραυλίζει σὲ κάθε περίπτωσι ποὺ τοῦ χρειάζεται. Οἱ γονεῖς ἀνησυχοῦν, καὶ ὁ γιατρὸς δηλώνει πὼς τὸ παιδὶ δὲν πρέπει νὰ ἐρεθίζεται καθόλου, εἰδεμὴ τὸ τραύλισμα θὰ χειροτερέψῃ.

Τὸ παιδὶ ἔτσι ἀρχίζει νὰ θέλῃ τὸν οἶκτο καὶ μαζὶ νὰ ἀνέχεται τὴν κάποια περιφρόνησι ποὺ ἔχει κανεὶς γιὰ τοὺς τραυλούς. Αὐτὸ δείχνει σὲ ποιὸ βαθμὸ ἔφθασε ἡ ἀποθάρρυνσί του καὶ πόσο πιστεύει πὼς τὸ ἄτομό του ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν βοήθεια τοῦ νευρικοῦ του ἐλαττώματος.

Τὸ τραύλισμα ποὺ ἀναπτύσσεται κυρίως ἀπὸ κάποιο μειονέκτημα τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, δηλαδὴ τῆς γλώσσας, τῶν στοματικῶν μυῶν, τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος καὶ τῶν σχετικῶν μερῶν τοῦ ἐγκεφάλου, ἐξαφανίζεται συνήθως μόλις τὸ παιδί, μεγαλώνοντας, ἀποκτήσῃ ὅση ἀσφάλεια τοῦ χρειάζεται γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ τοῦ παρουσιάζονται στὴ ζωή. Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ξανάρθῃ καὶ σ' ἕνα ἐνήλικο σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, ὅπως π. χ. σ' ἕνα βίαιο τρόμο, σ' ἕνα κίνδυνο ζωῆς κτλ. Τέτοια φαινόμενα παρατηρήθηκαν πολὺ συχνὰ σὲ στρατιῶτες κατὰ τὸν παγκόσμιο πόλεμο.

Δὲν εἶνε παράξενο σὲ στιγμὲς ὅπου αἰσθάνεται κανεὶς πὼς μήτε ἡ λογικὴ μήτε κανένα ἄλλο μέσο μπορεῖ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ μιὰ κατάστασι, νὰ ξαναθυμᾶται τὰ ἀμυντικὰ ὅπλα ποὺ μεταχειριζόταν στὴν παιδική του ἡλικία. Σὲ τέτοιες περιστάσεις, οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι ἀργίζουν νὰ κλαῖνε ὅπως ὅταν ἦσαν παιδιά.

ΕΝΑ ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΤΟ ΣΕΞ-ΑΠΠΗΛ ΚΑΙ Η ΩΜΟΡΦΙΑ

«....Νὰ ποιὸ εἶνε τὸ αἰώνιο ἐρωτικὸ αἴνιγμα...» Ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων μιὰ μυστηριώδης χημικὴ συγγένεια;

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΜΠΙΛΙΑΡ

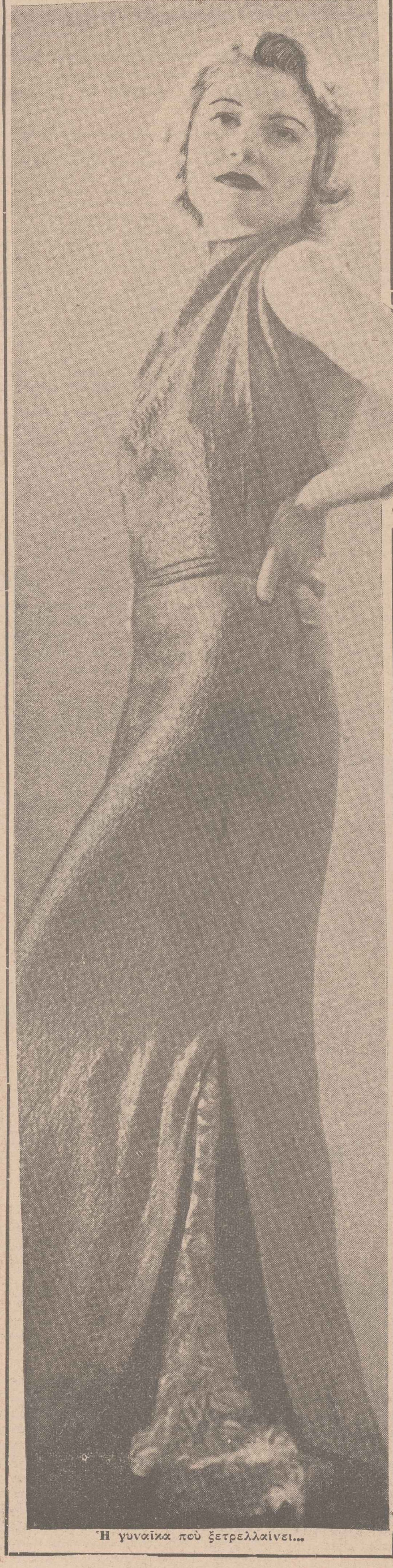

Ἡ γυναῖκα ποὺ ξετρελλαίνει...

Ἡ ἀμερικανικὴ λέξις «Σὲξ-ἀππὴλ» ἔγινε τόσο κοινὴ σ' ὅλων τὰ στόματα, ὅπως τὸ ψωμὶ καὶ τὸ νερό.

Ὅταν θέλουν νὰ ποῦνε πὼς ἡ ὠμορφιὰ δὲν εἶναι ἡ ἀπαραίτητη καὶ ἀρκετὴ προϋπόθεσις γιὰ τὴν ἐρωτικὴ συγκίνησι, ὅσον κι' ἂν ἡ ἐπιρροή της εἶναι μεγάλη, λένε: Χρειάζεται «σὲξ ἀππὴλ» ἢ «ὑπάρχει τὸ «σὲξ ἀππήλ». Μὲ ἄλλα λόγια, τὸ «αἰσθητικὸ» καὶ τὸ «ἐρωτικὸ» εἶναι δυὸ διαμερίσματα συχνὰ γειτονικά, ἀλλὰ πάντως διαφορετικά.

Ἤδη ἡ λέξις «ὠμορφιὰ» ἔχει παρεξηγηθῆ, γιατὶ συνήθως τὴν μεταχειριζόμεθα γιὰ πρόσωπα ποὺ μᾶς τραβοῦν αἰσθησιακὰ κι' ἔτσι συγχέομε δυὸ συγκινήσεις διαφορετικῆς φύσεως, οἱ ὁποῖες μπορεῖ καὶ νὰ μὴ συνυπάρχουν.

Ἔτσι ἡ μισὴ θηλυκὴ ἀνθρωπότης ὀνομάζεται «ὡραῖον φῦλον» ἀναμφιβόλως γιατὶ ὁ ὅρος αὐτὸς βρέθηκε ἀπὸ ἄνδρες ποὺ ἔβλεπαν δικαίως τὴν γυναῖκα σὰν τὸ κέντρον τῆς ἕλξεως. Καὶ ἡ παράδοσις ἐκάθησε τόσο γερὰ ἐπάνω σ' αὐτὸν τὸν ὅρο, ποὺ κανεὶς δὲν τολμᾷ πλέον νὰ τὸν θίξῃ. Μ' αὐτὸν πάει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι οἱ γυναῖκες εἶναι κατὰ γενικὸν κανόνα ὡραῖες, ἐνῷ οἱ ἄνδρες εἶναι οἱ ἄσχημοι. Καὶ εὐτυχῶς γιὰ μᾶς ποὺ οἱ γυναῖκες εἶναι πολὺ εὐαίσθητες μπρὸς στὴν ἀσχήμια μας....

Ὥστε ἐμεῖς οἱ ἄνδρες ἀποτελοῦμε μιὰ ταπεινὴ μειοψηφία σὲ ὅ,τι γενικὰ πιστεύεται γιὰ τὸ εἶδος τῶν ἀρρένων ἐπὶ τῆς γῆς. Στὰ ζῶα, κατὰ τὴν παραδεγμένη πάντα αἰσθητική, τὰ ἀρσενικὰ εἶναι ὡραιότερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα ἀπὸ τὰ θηλυκά: Ὁ λέων ἀπὸ τὴν λέαινα, τὸ ἀρσενικὸ ζαρκάδι ἀπὸ τὸ θηλυκό, ὁ κόκκορας ἀπὸ τὴν κότα. Μήπως συμβαίνει αὐτὸ γιατὶ τὴν κρίσι μας περὶ ζώων δὲν τὴν ἐπηρεάζει τίποτα τὸ «ἐρωτικό»; Ἐὰν ἤμουν λέων, ἡ λέαινα ἀναμφιβόλως θὰ μοῦ ἐφαίνετο ὡς τὸ ὡραῖον φῦλον, γιατὶ θὰ τὴν ἐπιθυμοῦσα καὶ θἄβρισκα πὼς θὰ ἤτανε ἄσχημη πολὺ ἂν εἶχε χαίτη, ὅπως κατήντησε νὰ βρίσκωμε ἄσχημα τὰ γένεια...

Γιὰ νὰ βγῇ μιὰ ἀμερόληπτη κρίσις τοῦ ποιὸς μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς εἶναι ὁ ὡραιότερος, θὰ χρειαζότανε ἕνας κριτὴς διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, πιὸ ἀνώτερος, οὔτε ἀρσενικός, οὔτε θηλυκός, ὁ ὁποῖος θὰ ἔκρινε ἀνεπηρέαστα.

Ἕνας ἰδεαλιστής, ὅταν κρίνῃ σὰν ἀνώτερος τεχνοκρίτης, δὲν νομίζω πὼς θὰ βρῇ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς εἶναι πιὸ ἄσχημος ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου. Εἶναι δυὸ ὠμορφιές, ἀπὸ τὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ ἔχῃ κανεὶς μιὰ συγκίνησι ἐπίσης δυνατὴ καὶ διαυγῆ....

Καὶ ἂν τώρα τοποθετηθοῦμε σ' ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο, ὅπου διατείνονται ὅτι οἱ γυναῖκες λέγονται «ὡραῖον φῦλον» γιατὶ ἔχουνε ὡραιότερη συμμετρία, πιὸ εὐχάριστες ἀναλογίες, αἵ, τότε θὰ διαμαρτυρηθῶ. Ἡ μετριότης εἶναι τὸ πιὸ καλὰ μοιρασμένο πρᾶγμα στὴ Γῆ καὶ οἱ κακοφτιαγμένες φυσιογνωμίες εἶναι ἐπίσης ἄφθονες καὶ στὸ ἕνα ὅπως καὶ στὸ ἄλλο φῦλο. Μάλιστα δὲν θὰ ἤτανε ἄδικο νὰ προσθέσῃ κανεὶς ὅτι ὑπάρχουνε πολὺ λιγώτερες ἐνδιαφέρουσες γυναῖκες, παρὰ ὑποφερτοὶ καβαλλιέροι. Ἂς ποῦμε καλύτερα πὼς ὑπάρχει μιὰ ὠμορφιὰ γυναικεία καὶ μιὰ ἀνδρικὴ καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ δὲν χρειάζεται νὰ διαλέξωμε μιὰ ἰδιαιτέρως. Μὲ τὰ τελειοποιημένα θεωρητικὰ ἀνδρικὰ χαρακτηριστικά, δημιουργεῖται ἕνας ἰδεώδης ἀνδρικὸς τύπος. Μὲ τὰ τελειοποιημένα θηλυκὰ χαρακτηριστικὰ δημιουργεῖται, ἐκ παραλλήλου, μιὰ ἰδεώδης γυναῖκα. Καὶ ὑπάρχει τέτοια ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν δύο μοντέλλων, ποὺ εἶναι τρομερὰ ἄσχημο ἕνας ἄνδρας νὰ γυναικοφέρνῃ, ὅπως καὶ ἀντιθέτως.

Ἡ κλασσικὴ ὠμορφιὰ θεωρεῖται σήμερα ψυχρὴ

Ἡ ἠθοποιὸς Καρὸλ Λομπάρ, ἡ «γυναῖκα μὲ τὸ σὲξ ἀππήλ». ὅπως τὴν λένε στὸ Χόλλυγουντ.

□□□

Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἰσθητικὴ συγκίνησι. Ἡ ἐρωτικὴ ὅμως συγκίνησις εἶναι ἐντελῶς ἄλλο πρᾶγμα καὶ ὑποτάσσεται σὲ αἰτίες ἐντελῶς δικές της.

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ συζῇ κανεὶς μὲ μοντέλλα ὠμορφιᾶς. Ὁ Ρενουάρ, ὁ μεγάλος ζωγράφος, ἔλεγε: «Δὲν ξέρω ἂν μιὰ γυναῖκα εἶναι ὡραία, τὸ σπουδαῖο εἶναι νὰ μὲ τραβᾷ, νὰ μὲ προκαλῇ». Καὶ ὅποιος πράγματι εἶδε τοὺς πίνακες τοῦ μεγάλου αὐτοῦ «μαῖτρ» τοῦ ἔρωτος, θὰ κατάλαβε τὰ προσωπικά του γοῦστα: Οἱ γυναῖκες ποὺ ζωγράφισε δὲν ἔχουν τίποτα ἀπὸ τοὺς κλασσικοὺς κανόνες περὶ ὠμορφιᾶς. Δὲν ἔχουν οὔτε συμμετρία, οὔτε κανονικὰ χαρακτηριστικά. Εἶναι ἀπὸ σάρκα, εἶναι ζωντανές, ἔχουν κάτι τὸ ζωϊκό, ἀλλὰ δὲν ἔχετε κανένα λόγο νὰ τὶς θαυμάσετε. Τοὐναντίον, πολλὲς φορὲς αἰσθάνεται κανεὶς κάποια ἀηδία.

Ἐνῷ ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου ἐκφράζει ἕνα κοινὸ ὅλων τῶν ἀνδρῶν ἰδεῶδες, χωρὶς νὰ τραβᾷ σεξουαλικὰ κανέναν, καθεὶς ἀπὸ μᾶς συγκινεῖται γιὰ τὸ τάδε ἢ δεῖνα πρόσωπο, γιατὶ ἐμᾶς μᾶς ἀρέσῃ, χωρὶς κἂν νὰ θυμόμαστε τὴν αἰσθητική. Ἡ τάδε γυναῖκα μπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ ἕνα πάθος πρωτοφανές, ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ χωρὶς νὰ σκανδαλισθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν θέλγει ἀναμφιβόλως θὰ εἶναι κάποια ἁρμονία, τὴν ὁποίαν μόνο αὐτὸς βλέπει, γιατὶ δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ εἶναι πλαστική, οὔτε καὶ νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς ἀναλογίες τῶν χαρακτηριστικῶν.

Ὑπάρχουν κινήσεις, λόγια, βλέμματα, μυρωδιές, κάτι τέλος πάντων τὸ ἐντελῶς ἀτομικό, τὸ ἐντελῶς προσωπικό. Ἕνας ἰδιαίτερος δυναμισμός. Κι' ὅλα αὐτὰ ταιριάζουν μ' αὐτὸ τὸ ἄλλο ἐγώ μας καὶ μᾶς συγκινοῦν.

□□□

Θυμᾶμαι ὅταν ἤμουνα νέος, μιὰ διάσημη ἠθοποιό, ποὺ συνετάραζε τότε τὰ πλήθη μὲ τὴν τέχνη καὶ τὴν ὠμορφιά της. Καὶ δὲν ξεχνῶ μιὰ σκέψι ποὺ ἕνας φίλος μου ἔκανε γι' αὐτήν: «Εἶναι τόσο τέλεια, ποὺ σοῦ κόβεται κάθε ἐλπίδα. Πῶς νὰ φαντασθῇς τὴν πραγματικότητα τοῦ ἔρωτος μὲ μιὰ ἀνέγγιχτη τέτοια θεά; Ὤ, νὰ μποροῦσα νὰ τῆς βρῶ μιὰν ἀτέλεια, ποὺ θὰ μοῦ τὴν παρουσίαζε σὰν γυναῖκα, στὴν ὁποίαν ἐπιτρέπεται νὰ μὴν ἔχῃ κανεὶς σέβας!»

Ὁ ἁγνός μου φίλος δὲν εἶχε ἀκόμα παρατηρήσει πὼς καὶ οἱ πιὸ περήφανες ὠμορφιὲς ἔρχεται στιγμὴ ποὺ ἐγγίζουν στὰ ἀνθρώπινα. Ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ φίλου μου εἶναι, ὅτι δὲν εἶναι ἑπόμενο κάθε πολὺ ὡραία γυναῖκα νὰ συγκινῇ ἐρωτικὰ τὸν θαυμαστή της. Ἡ σεξουαλικὴ ὄρεξις δὲν εἶναι καθόλου ἰδεαλιστική. Βεβαίως δὲν ἀρνεῖται κανεὶς πὼς μιὰ ὠμορφιὰ τραβᾷ περισσότερο. Θὰ τολμοῦσα ὅμως νὰ πῶ, πὼς συχνότερα γιὰ νὰ ξυπνήσῃ τὸ ἐρωτικὸ ἔνστικτο δὲν χρειάζεται νὰ ὑπάρχῃ τελεία αἰσθητικὴ ἱκανοποίησις. Μᾶλλον ἡ λεπτομέρεια, τὸ ἰδιαίτερο, τὸ κάτι τὸ προσωπικὸ τραβᾷ καὶ ξυπνᾷ: Μιὰ γραμμὴ καμπύλη, ἕνα φρέσκο δέρμα, τὰ μάτια ἢ καλύτερα τὸ βλέμμα τους, τὸ στόμα ἢ τὸ χαμόγελο, τὸ χέρι κ.τ.λ. Καί, πρᾶγμα ἀκόμη πιὸ περίεργο, μπορεῖ ἡ λεπτομέρεια ποὺ μᾶς θέλγει νὰ μὴν εἶναι οὔτε κἂν ὡραία, τοὐναντίον νὰ προσβάλλῃ τὴν κοινὴ αἰσθητική. Μήπως δὲν γεννήθηκαν μεγάλα πάθη ἀπὸ λεπτομέρειες ποὺ εἶχαν κάποια ὑπερβολὴ στὸ σχῆμα; Ἀπὸ μύτες γυριστές, ἀπὸ δόντια κακοφυτρωμένα ἢ ἀραιά, ἀπὸ μάτια κάπως μυωπικά!

Κάποτε μιλοῦσα σ' ἕναν κύκλο γιὰ μιὰ γυναῖκα ποὺ εἶχε τρίχες ἀπὸ τὸ λαιμὸ ἕως τὰ πόδια. «Ἄ, εἶπε κάποιος, ἂν τὴν συναντοῦσα ἐγώ, θὰ ξετρελλαινόμουνα μαζί της».

Οἱ περιπτώσεις ποὺ ἀναφέρω εἶναι βέβαια ὑπερβολικές. Εἶναι ὅμως κατάλληλες γιὰ ν' ἀποδείξουν πιὸ πειστικά, πὼς ἡ ἐρωτικὴ συγκίνησις εἶναι ἀδιάφορος πρὸς τὴν αἰσθητικὴ τελειότητα τοῦ ἀντικειμένου. Ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ἐντύπωσι μιᾶς κάποιας ἄλλης συγκινήσεως ποὺ προκαλεῖται. Μοιάζει πολὺ ἡ περίπτωσις αὐτὴ μὲ τὴν ὄρεξι γιὰ φαγητά, ποὺ πάντα δὲν ξυπνᾷ ἀπὸ τὰ στολισμένα σὲ πιατέλλες καὶ κακῶς παραδεγμένα ὡς ὡραῖα.

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 31ην ΣΕΛΙΔΑ]

Τὰ χείλη τῆς Κράουφορντ εἶναι ἡδονικά, γεμᾶτα αἰσθησιασμὸ καὶ ἕλξι...

Ὁ Ἡρακλῆς μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ... ἄσχημος;

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΔΑ

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΣΤΑ ΝΤΕΜΙ - ΣΑΙΖΟΝ ΚΑΠΕΛΛΑ

Λουΐζ Μπουρμπόν.

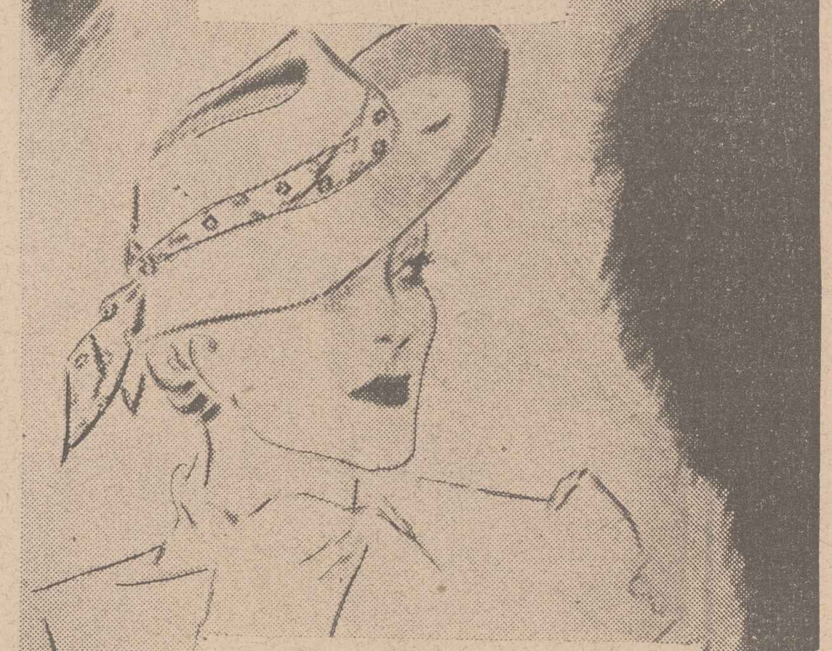
Ρὸζ Βαλουά

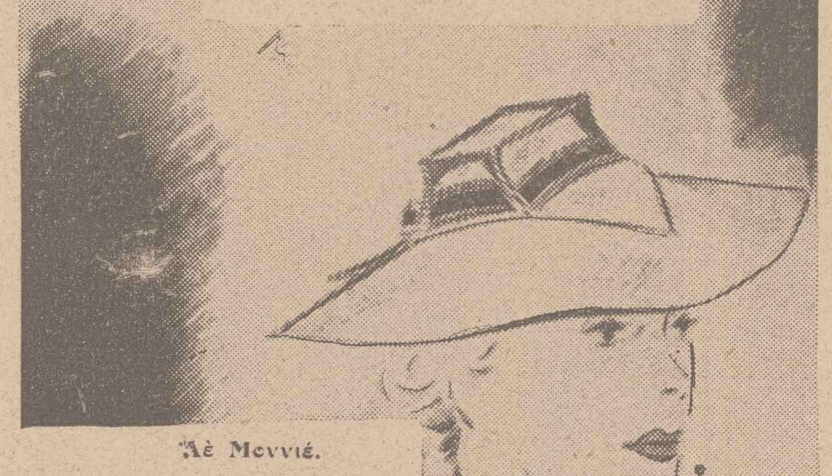
Λὲ Μοννιέ.

Μοντέλλο τῆς Ἀννές.

Ζὰν Πατοῦ

Μοντέλλο τῆς Λουΐζ Μπουρμπον

Μοντέλλα τῆς Μπλανσὸ

...καὶ τοῦ Λὲ Μοννιέ.

Τὰ καπέλλα, χάρις στὴν συνεχῆ ἐξέλιξί των, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν καμμιὰ θετικὴ πρόγνωσι. Πρέπει νὰ ἀρκῆται κανεὶς νὰ πληροφορῆται γρήγορα τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὶς ἰδιοτροπίες τῆς μόδας γιὰ νὰ μὴν μένῃ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐποχή.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ τοὺς περισσοτέρους οἴκους καπέλλων τοὺς ἐπηρέασε ἡ ἔκθεσις τῶν ζωγραφικῶν πινάκων τοῦ Ροῦμπενς. Διάφορα φέτρ, μὲ τσακισμένα μπόρ, ἐπάνω στὰ ὁποῖα βάζουν ξαπλωτὰ ἢ φτερὰ στρουθοκαμήλου ἢ ἕνα μπουκέτο μὲ τριαντάφυλλα, θυμίζουν πολλὲς ἡρωΐδες τοῦ Φλαμανδοῦ ζωγράφου.

Καὶ ἀφοῦ μιὰ φορὰ ἀντλήσουν ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴ αὐτὴ πηγὴ τὶς ἐμπνεύσεις των οἱ καπελλάδες, ἀφίνουν καθεὶς ἀνεξάρτητο τὸν ἑαυτό του νὰ τροποποιῇ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται τί κάνει ὁ ἄλλος.

Σ' ἕνα μονάχα σημεῖον εἶναι ὅλοι μαζὶ σύμφωνοι: «νὰ κατεβοῦν οἱ φόρμες».

Ἡ Λουΐζ Μπουρμπὸν ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ Μεξικανικὰ χτενίσματα, μὲ μπὸρ στρογγυλὰ καὶ ἴσια. Ἄρχισε ἤδη νὰ φτιάχνῃ τὰ μοντέλλα της ἀπὸ ψιλὴ ψάθα, ἀλλὰ δὲν ξεχνᾷ τὴν κορδέλλα, στριμμένη καὶ γυρισμένη, σὲ ποικίλα χρώματα.

Ἐπάνω στοὺς ἄσπρους παναμάδες σκορπᾷ γαρύφαλλα ἢ κεφαλάκια πολύχρωμα πουλιῶν.

Αὐτὰ τὰ «τυρμπὰν» θυμίζουν μᾶλλον χτενισιὲς Ἀνναμιτῶν. Οἱ τόκες βέβαια αὐτὲς δὲν φοβοῦνται τὸ ὕψος καὶ μεταχειρίζονται ἀνακατεμένα, λέζα, φέτρ καὶ γιὰ γαρνιτοῦρα θυρεοὺς κεντημένους. Πολλὰ καπέλλα ἀπὸ ψάθα φέρουν καλόττες φέτρ.

Ὁ Λὲ Μοννιὲ δημιουργεῖ μικρούτσικες καλόττες, ποὺ ψηλώνουν κάπως ἀπὸ φτερὰ ρουχένια. Τὸ μισὸ καπέλλο τὸ κάνει ἀπὸ φέτρ καὶ τὸ ἄλλο μισὸ ἀπὸ βελοῦδο. Στὰ ἀμπιγὲ καπέλλα του συνηθίζει τὶς αἰγκρέττες.

Ἔδωσε τελευταίως μιὰν ὁλόκληρη σειρὰ καπέλλων ἀπὸ σατὲν μὲ ἐντρουντέδες ἀπὸ ψάθα. Τὰ καπέλλα του γαρνίρονται τὰ περισσότερα μὲ βελέττες ποὺ πέφτουν ἕως τοὺς ὤμους. Στὶς βελέττες ἐπάνω εἶναι σπαρμένες ἐδῶ κι' ἐκεῖ παστίλλιες.

Ὁ Λὲ Μοννιὲ συνηθίζει ἐπίσης τὶς τόκες ἀπὸ χρυσὸ νῆμα, ποὺ μοιάζουν μὲ διαδήματα. Μεταχειρίζεται σατὲν σιρὲ γιὰ νὰ φτιάξῃ καπέλλα μυτερά, ποὺ σχηματίζουν «τυρμπὰν» γύρω ἀπὸ τὸ μέτωπο. Μὲ ψάθα τῆς Βεγγάλης συνθέτει διασκεδαστικὰ καπέλλα μὲ καλόττες καρρὲ καὶ μπὸρ στρογγυλὰ καὶ ἐλαφρῶς πεφτάτα. Μιὰ δερμάτινη γαρνιτοῦρα εἶναι τὸ μόνο τους στολίδι.

Βλέπει κανεὶς πολλὰ χαμηλὰ μπερὲ ἀπὸ παναμᾶ καὶ ἀντιλόπη ἀνάκατα. Ἄλλα πάλι ἔχουν στὴ μιὰ πλαγιὰ φέτρ καὶ στὴν ἄλλη ψάθα. Σὰν νέα λουλούδια γιὰ γαρνιτοῦρα ἐμφανίστηκαν οἱ γαρδένιες, ποὺ τοποθετοῦνται ἐπάνω σὲ κορδέλλα μουαρέ.

Ὁ Ἔρικ τονίζει σχεδὸν ὅλες του τὶς καλόττες, τετράγωνες ἢ στρογγυλές, μὲ ἄνθη, τὰ ὁποῖα τοποθετεῖ σὲ εἶδος κορωνας ὄχι στὴ βάσι τῆς καλόττας, ἀλλὰ στὴν κορυφή.

Μεταχειρίζεται τὴν λεπτὴ ψάθα μὲ ἐντελῶς πρωτότυπο τροπο, καὶ βλέπει κανεὶς σ' αὐτὸν μοντέλλα πλισσέ, σὰν λαμπιόνια στὸ μέσον τῆς καλόττας. Ἐργάζεται περίφημες καλόττες, ποὺ δὲν ἔχουν βάθος περισσότερο ἀπὸ πέντε ἕως ἕξη ἑκατοστόμετρα καὶ θυμίζουν πολὺ τὴν ἐποχὴ τοῦ 1880.

Ὁ Πατοῦ τελειοποιεῖ γιὰ τὴν γυναῖκα τὸ εἶδος κασκέτου. Ἐπάνω σὲ μικρὰ ψάθινα καπελλάκια ὑψώνει ἕνα κλαρὶ μὲ κεράσια ἢ δένει κορδέλλες ἀπὸ πράσινο βελοῦδο.

Ὡρισμένα μοντέλλα του εἶναι τόσο γυρισμένα πρὸς τὰ ἐπάνω, ποὺ ἀφίνουν νὰ φαίνεται τὸ μέτωπο καὶ τὰ μαλλιά.

Τὸ ἴδιο ὑψηλὰ τοποθετεῖ καὶ τὰ μπερέ του, γαρνιρισμένα μὲ τριαντάφυλλα ὁλόγυρα. Τὸν τύπο τοῦ καπέλλου μπρετὸν τὸν πλουτίζει μὲ λεπτὰ κεντήματα, ἀκόμα κι' ἂν εἶναι ψάθα.

Ἡ Ρὸζ Βαλουὰ στολίζει τὶς χαμηλὲς καλόττες της μὲ παπαροῦνες ἢ μὲ κισσούς. Ἂν καὶ χαμηλὰ τὰ καπέλλα, ὡστόσο ἡ γαρνιτοῦρα διατηρεῖ τὴν τάσι τοῦ ὕψους: Φτερὰ στρουθοκαμήλου καὶ πουλιῶν, κορδέλλες καὶ βελέττες τὰ στολίζουν.

Πολλοὶ οἶκοι ἀποφεύγουν ἐντελῶς τὰ μπὸρ καὶ προσπαθοῦν νὰ δώσουν ἀέρα στὸ καπέλλο μὲ τὶς βελέττες ποὺ πέφτουν ἐμπρὸς καὶ κατεβαίνουν πίσω μακρύτερα κι' ἀπὸ τὸ λαιμό. Τὰ τριγωνικὰ μπερὲ ἀπὸ γκρὸ-γκρὲν καὶ οἱ χρωματιστὲς τοκίτσες θὰ συνηθιστοῦν ὅσο ποτέ.

ΖΙΝΕΤ

ΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

ΝΤΥΘΗΤΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΣΑΣ

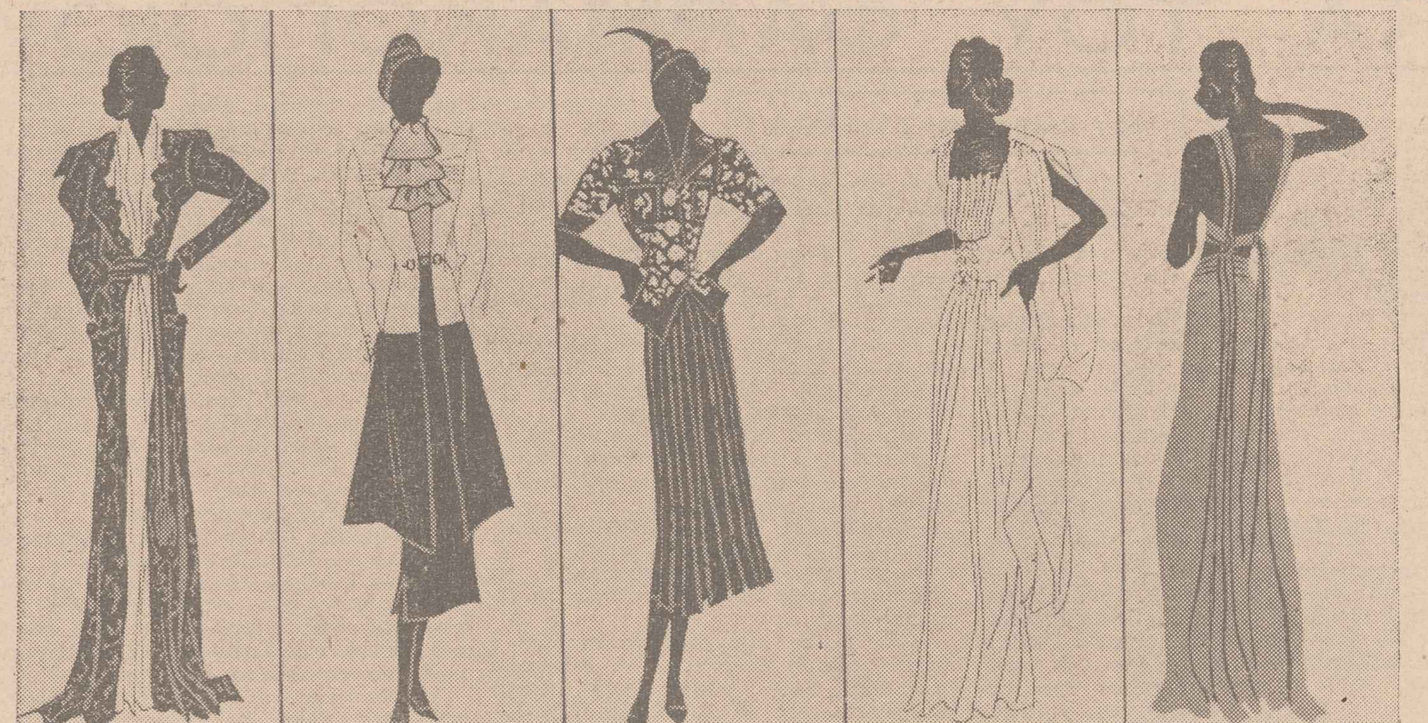
Ρόμπα σπιτιοῦ — Γιὰ τὴν πόλι — Γιὰ τὸ ἀπόγευμα — Γιὰ βράδυ — Γιὰ χορὲ

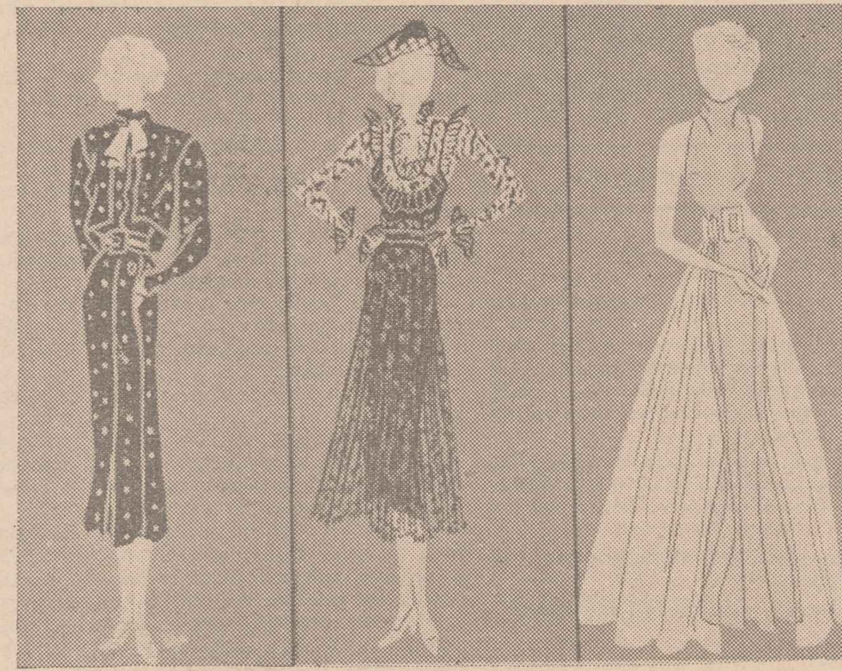
Ἀπόγευμα — Γιὰ γεύματα — Βραδυνὸ

Βραδυνὸ

ΝΑ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΘΕ ΜΙΑ ΝΑ ΦΟΡΕΣΗ

Γιὰ νὰ ντυθῆτε μ' ἕναν τρόπο ποὺ νὰ δείχνεται ὅ,τι καλὸ ἔχετε καὶ νὰ χάνεται ὅ,τι κακό, πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα νὰ βλέπεσθε στὸν καθρέπτη χωρὶς ἐπιείκεια. Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἀνακαλύψετε τί ἐλαττώματα ἔχετε, θὰ προχωρεῖστε ἀναμφιβόλως ἐμπρὸς πρὸς τὴν κομψότητα. Ἐδῶ σᾶς ὑποβάλλομε μιὰ σειρὰ μοντέλλα γιὰ ὅλους τοὺς τύπους καὶ γιὰ ὅλες τὶς ὧρες. Θὰ σᾶς κάνουν νὰ ἀποφύγετε πολλὰ λάθη στὸ ντύσιμό σας, ἂν τὰ μελετήσετε καλά.

ΠΡΙΝ ΑΠ' ΟΛΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑ

Ἐὰν εἶσθε λεπτὴ καὶ ὑψηλή, δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε κανένα χρῶμα. Τὸ καλὸ γοῦστο θὰ σᾶς ἐμποδίσῃ νὰ βάλετε χτυπητὰ καὶ σκληρὰ χρώματα, δὲν ὑπάρχει ὡς τόσο τόνος ποὺ νὰ μὴν μπορεῖτε νὰ τὸν φορέσετε. Ἐὰν εἶσθε πολὺ ἀδύνατη ἀποφεύγετε τὸ μαῦρο καὶ τὸ ἄσπρο. Δείχνουν πάντα ὑπερβολικὰ τὸ ἐλάττωμα αὐτό.

Ἐὰν εἶσθε κοντὴ καὶ λεπτή, διαλέγετε τόνους καὶ χρωματισμοὺς σοβαροὺς καὶ ὄχι χτυπητούς. Π.χ. διαλέγετε μπορντώ, πράσινο μπρονζέ, μπλὲ πρὸς τὸ βιολέ, καστανό. Ἀποφεύγετε τὸ μπλὲ μαρέν. Ἐὰν εἶσθε στρουμπουλή, προσοχή! Μὴν ντύνεσθε χρωματιστά, διαλέξετε γιὰ σύνηθες χρῶμα σας τὸ μαῦρο. Καὶ μὲ τὰ χρώματα φτιάχνετε μόνο τὶς γαρνιτοῦρες σας.

ΕΑΝ ΕΙΣΘΕ ΥΨΗΛΗ ΚΑΙ ΛΕΠΤΗ. .

Τότε γιὰ πρωῒ καὶ γιὰ σπὸρ διαλέξατε ἕνα «ντὲ πιὲς» μαρρὸν καντριγέ, κι' ἕνα παλτὸ ἀπὸ δέρμα «σοὺπλ» μὲ γοῦνα μπὲζ ἀρνιοῦ στὸ λαιμό. Γιὰ τὸ σπίτι σας μιὰ μουσελίνα ρὸζ κι' ἀπὸ πάνω ἕνα μαντὼ ἀπὸ χοντρὴ νταντέλλα πράσινη σκοῦρα. Γιὰ τὴν πόλι ἕνα ταγιὲρ μὲ φοῦστα ἀπὸ μαῦρο ντρὰ καὶ μπλοῦζα ἀπὸ σατὲν πράσινο καὶ ἡ ρεδιγκότα ἀπὸ ντρὰ μαῦρο καὶ πράσινο. Γιὰ τὸ ἀπόγευμα ἕνα φουστάνι μὲ μεγάλες πιέτες. Γιὰ τὸ βράδυ μιὰ τουαλέττα πολὺ ντεκολτέ.

ΕΑΝ ΕΙΣΘΕ ΚΟΝΤΗ ΚΑΙ ΠΑΧΟΥΛΗ...

Γιὰ σπὸρ καὶ πρωῒ διαλέξατε ἕνα φουστάνι μπλὲ μάλλινο λεπτὸ καὶ ἀπὸ πάνω ἕνα μαντὼ τρουὰ κὰρ ἀπὸ φώκια. Γιὰ τὸ σπίτι διαλέξατε μιὰ μουσελίνα φαρδειὰ ποὺ νὰ συγκρατεῖται στὴ μέση ἀπὸ ἕνα εἶδος κορσὲ κεντημένον μὲ χρυσό. Γιὰ τὴν πόλι ἕνα ταγιεράκι μὲ μικρὴ μπασκίνα. Γιὰ τὸ ἀπόγευμα ἕνα μάλλινο φουστανάκι μπλὲ μαρέν, τοῦ ὁποίου οἱ πιέτες θ' ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν μέση κρύβοντας τὰ πίσω. Γιὰ γεύματα, θέατρο κτλ. ἕνα φουστάνι πλισσὲ ἀπὸ μαρὸν λαμέ. Γιὰ βράδυ μιὰ τουαλέττα ἀπὸ σατὲν μαῦρο γαρνιρισμένη μὲ ἄσπρο κορσάζ.

Τὰ μοντέλλα ποὺ δὲν εἶναι κολλητὰ καὶ συγκεκριμένως ὅλα τὰ πλισσὲ καὶ τὰ ντραπέ, πηγαίνουν στὸν τύπο τῆς κοντῆς καὶ παχουλῆς.

ΕΑΝ ΕΙΣΘΕ ΛΕΠΤΗ ΚΑΙ ΚΟΝΤΗ

Γιὰ σπὸρ καὶ πρωϊνὸ διαλέξατε ἕνα ἀνσάμπλ ἀπὸ φοῦστα καὶ παλτὸ τουΐντ χοντρὸ σὲ χρῶμα μπλὲ καὶ μπλοῦζα λεπτὴ μάλλινη κόκκινη. Γιὰ τὸ σπίτι κάτι περισσότερο ἀνδρικό, ἀπὸ φοῦστα μαρρὸν μὲ ἐκλαὶρ καὶ ἀπὸ πάνω βέστα μὲ χοντρὰ κορδόνια γιὰ γαρνιτοῦρα. Γιὰ τὴν πόλι ἕνα ταγιὲρ ἀπὸ ντρὰ φοῦστα ἄσπρη σατὲν μπλοῦζα καὶ βέστα ἀζουστέ. Γιὰ ἀπόγευμα ἕνα φουστάνι μαροκὲν μαῦρο πουαντιγέ, γαρνιρισμένο μὲ πικὲ μεταξωτὸ καὶ μ' ἕνα μπολερὸ χωρὶς μανίκια. Γιὰ βραδάκι ἕνα φουστάνι ἀπὸ μαύρη νταντέλλα. Γιὰ τουαλέττα χοροῦ ἕνα φουρρὼ σατέν, στὸ ὁποῖο ἐφαρμόζεται μιὰ φοῦστα «στὺλ» ἀπὸ τοῦλι.

Σπὸρ πρωϊνὲ

Σπὸρ πρωϊνὸ — Γιὰ τὸ σπίτι — Γιὰ τὴν πόλι

Σπὸρ πρωϊνὸ — Γιὰ τὸ σπίτι — Γιὰ τὴν πόλι — Ἀπογευματινὸ — Γιὰ γεῦμα

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΤΣΕΧΩΦ

Η ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΗ πόλη Β ποὺ τὴν ἀποτελοῦν δυὸ - τρεῖς μικροὶ φειδωτοὶ δρόμοι, κοιμᾶται σ' ἕναν ὕπνο ληθαργικό. Ὁ παγωμένος ἀέρας εἶναι ἥσυχος. Ἀπὸ κάπου μακρυὰ — δίχως ἄλλο ἔξω ἀπ' τὴν πόλη — ἀκούγεται μονάχα τὸ βραχνιασμένο κι' ἀδυνατισμένο ἀλύχτημα σκυλιοῦ. Κοντεύει νὰ ξημερώσῃ. Ὅλα κοιμοῦνται, ἀπὸ τόσες ὧρες πιά. Μόνο ἡ νέα γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ Τσερνομόρντικ εἶναι ξάγρυπνη. Τρεῖς φορὲς ἔγειρε νὰ πλαγιάσῃ, μὰ δὲν τὴν πιάνει ὕπνος, χωρὶς νὰ ξέρῃ γιατί.

Καθισμένη κοντὰ στὸ παράθυρο, μὲ τὸ πουκάμισο, κυττάζει τὸ δρόμο. Πνίγεται, ἐρεθίζεται, νευριάζει: πάλι δὲν τὸ ξέρει τὸ γιατί. Κυλάει μέσ' στὸ στῆθος της σὰν ἕνα τόπι, ποὺ τῆς ἀνεβαίνει στὸ λαρύγγι.

Πίσω της, λίγα βήματα παρέκει, πεσμένος στὰ πλάγια σὰ λύκος ντουφεκιοῦ, ὁ ἄντρας της ρογαλίζει μακάρια. Μιὰ ἀχόρταγη μυῖγα ἔχει κολλήσει στὴν ἄκρη τῆς μύτης του, χωρὶς νὰ τὴ νοιώθῃ, καὶ μάλιστα χαμογελάει βλέποντας στὸν ὕπνο του πὼς ὅλος ὁ κόσμος βήχει κι' ἀγοράζει ἀπ' αὐτὸν ἕνα φάρμακο τελευταίας κατασκευῆς. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ξυπνήσῃ, μήτε δάγκωμα ζώου, μήτε κανόνι, μήτε χάδια.

Τὸ φαρμακεῖο βρίσκεται στὸ ἀκρινώτερο μέρος τῆς πόλης κ' ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ ἔχει μπροστά της τ' ἀτέλειωτα χωράφια... Βλέπει ν' ἀσπρίζῃ σιγὰ-σιγὰ ὁ οὐρανὸς στὴν ἀνατολὴ κι' ἔπειτα νὰ γίνεται πορφυρὸς σὰν ὕστερα ἀπὸ μεγάλη πυρκαϊά.

Μὲ μιᾶς, πίσω ἀπ' τὰ μακρυνὰ χαμόκλαδα, προβάλλει ὁλόγιομο τὸ φεγγάρι. Εἶναι κόκκινο καὶ φαίνεται πάντα στενοχωρημένο, ποιὸς ξέρει γιατί, ὅταν βγαίνῃ πίσω ἀπ' τὰ χαμόκλαδα.

Ἄξαφνα, μέσ' στὴ γαλήνη τῆς νύχτας, ἀντηχοῦν βήματα καὶ κρότοι σπηρουνιῶν.

— «Θἆναι ἀξιωματικοί, λέει μὲ τὸ νοῦ της ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ, ποὺ βγαίνουν ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ ἀστυνόμου καὶ γυρίζουν στὸν καταυλισμό».

Σὲ λίγο φανερώνονται δυὸ σιλουέττες μὲ ἄσπρα ἀμπέχονα, ἡ μιὰ μεγάλη καὶ χοντρή, ἡ ἄλλη μικρὴ καὶ λεπτή.

Βαριεστημένα, κολλητὰ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, μιλῶντας ποιὸς ξέρει γιὰ τί, οἱ ἀξιωματικοὶ ἔρχονται ἀργὰ προχωρῶντας πλάϊ στὴ δενδροσειρά.

Σιμώνοντας στὸ φαρμακεῖο, ἀρχίζουν νὰ βραδύνουν τὸ βῆμα τους καὶ κυττάζουν τὰ παράθυρα.

— Ἐδῶ μυρίζει φαρμακεῖο... λέει ἡ λεπτὴ σιλουέττα. Κι' ἀλήθεια, νά το κιόλας!... Ἄ! θυμᾶμαι... ἀγόρασα ἀπὸ δῶ, τὴν περασμένη βδομάδα, ρετσινόλαδο... Κι' εἶναι ἕνας φαρμακοποιὸς μὲ κρεμασμένα μοῦτρα καὶ γαϊδουρινὸ σαγόνι... Ἕνα σαγόνι, ἀδερφέ μου!... Εἶναι παρόμοιο μὲ κεῖνο ποὺ σκότωσε ὁ Σαμψὼν τοὺς Φιλισταίους.

— Ναί, εἶπε μὲ μιὰ βαθειὰ φωνὴ ὁ χοντρὸς ἀξιωματικός. Κι' ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ, Ὀμπτγιόσσοβ, εἶναι ὤμορφη.

— Τὴν εἶδα. Μοῦ ἄρεσε πολύ... Πέστε μου, δόκτωρ, πῶς μπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ ἕνα γαϊδουρινὸ σαγόνι; Πῶς γίνεται αὐτό;

—Ὄχι, φαίνεται πὼς δὲν τὸν ἀγαπᾶ...στενάζει ὁ δόκτωρ: θὰ κοιμᾶται πίσω ἀπ' τὸ παράθυρο, ἡ ὤμορφη, μόνη. Ὁ βλάκας ὁ φαρμακοποιὸς δὲν καταλαβαίνει, βάνω στοίχημα, τὶ θησαυρὸ ἔχει στὰ χέρια του!...Γι' αὐτὸν μιὰ γυναῖκα ἢ μιὰ μποτίλια μὲ φανικὸ εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα!

—Ἀκοῦστε, δόκτωρ, εἶπε σταματῶντας ὁ ἀξιωματικός, δὲ μπαίνουμε στὸ φαρμακεῖο ν' ἀγοράσουμε κάτι; Ἴσως νὰ δοῦμε τὴν γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ.

—Μωρὲ ἰδέα! Τώρα τὴν νύκτα!...

—Κι' ἔπειτα;... Ἔχουν ὑποχρέωσι νὰ μᾶς ὑπηρετήσουν καὶ τὴν νύκτα. Ἐλᾶτε ἀγαπητέ μου!...

—Ἀφοῦ τὸ θέλετε...

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ, ποὺ παραμόνευε πίσω ἀπ' τὸ παντζοῦρι, ἀκούει νὰ χτυπάῃ βραχνὰ τὸ κουδοῦνι. Κυττάζοντας τὸν ἄνδρα της, ἐνῷ ρογαλίζει ὅπως πρὶν μ' εὐχαρίστησι, χαμογελάει, φοράει τὴν ρόμπα της, βάνει τὰ γυμνὰ πόδια της στὶς παντοῦφλες καὶ τρέχει βιαστικὴ στὸ φαρμακεῖο. Βλέπει μὲς ἀπ' τὴν τζαμένια πόρτα δυὸ σκιές.. Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ ἀνεβάζει τὸ φυτίλι τῆς λάμπας της καὶ βιάζεται ν' ἀνοίξῃ. Δὲ στενοχωριέται πιά, δὲν εἶναι νευρική, δὲν ἔχει διάθεσι νὰ κλάψῃ: ἡ καρδιά της μονάχα κτυπάει δυνατά.

Ὁ χονδρὸς ταγματάρχης κι' ὁ λεπτὸς Ὀμπτγιόσσοβ μπαίνουν. Τώρα μπορεῖ νὰ τοὺς ἰδῇ καλλίτερα κανένας.

Ὁ χονδροκοιλαρᾶς ὁ ταγματάρχης εἶναι μελαχρινός, γενᾶτος κι' ἴσιος. Στὴν παραμικρότερη κίνησί του τὸ ἀμπέχονο τρίζει κι' ὁ ἱδρῶτας σκεπάζει τὸ πρόσωπό του. Ὁ ροδοκόκκινος, ἀγένειος, γυναικεῖος ἀξιωματικὸς εἶναι λυγερὸς σὰν ἀγγλικὸ μαστίγιο.

—Τί θέλετε; ρωτάει ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ βαστῶντας τὴ ρόμπα της στὸ στῆθος της.

—Δῶστε μας...ἕ, ἕ, ἕ... δεκαπέντε καπίκια μέντες.

Χωρὶς νὰ βιάζεται, ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ κατεβάζει ἕνα μπουκάλι ἀπὸ τὸ ράφι κι' ἀρχίζει νὰ ζυγίζῃ. Οἱ πελάτες της κυττάζουν τὴν ράχη της, χωρὶς καμμιὰ σύσπασι τοῦ προσώπου. Ὁ ταγματάρχης, σὰ χονδρὸς γάτος, κλείνει τὰ μάτια, κι' ὁ ὑπολοχαγὸς εἶναι πολὺ σοβαρός.

—Εἶναι ἡ πρώτη φορά, λέει ὁ ταγματάρχης, ποὺ βλέπω κυρία νὰ πουλάῃ σὲ φαρμακεῖο.

—Δὲν εἶναι καὶ παράξενο αὐτό, ἀποκρίνεται ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ λοξὰ κυττάζοντας τὸ τριανταφυλλένιο πρόσωπο τοῦ Ὀμπτγιόσσοβ: ὁ ἄνδρας μου δὲν ἔχει βοηθό: στὴν θέσι του εἶμαι ἐγώ.

—Ἄ! ἔτσι εἶναι!...Ἔχετε ὡραῖο φαρμακεῖο! Τί μπουκάλια!... δὲ σᾶς πειράζει νὰ ζῆτε μέσα σὲ τόσα φάρμακα;...Μπρρ!

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ δένει τὸ μικρὸ πακέτο καὶ τὸ δίνει στὸν ταγματάρχη. Ὁ Ὀμπτγιόσσοβ τὴν πληρώνει δεκαπέντε καπίκια.

Μισὸ λεπτὸ περνάει στὴν σιωπή.

Οἱ ἄνδρες, κυττάζοντας ἕνας τὸν ἄλλο, κάνουν ἕνα βῆμα πρὸς τὴν πόρτα, ἔπειτα γυρίζουν πίσω...

—Δῶστε μου ἀκόμα, ζητάει ὁ ταγματάρχης, δέκα καπίκια σόδα.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ μὲ μιὰ τεμπέλικη κίνησι, ἁπλώνει, τὸ χέρι στὸ ράφι....

—Δὲν ἔχετε ἐδῶ, μουρμουρίζει ὁ Ὀμπτγιόσσοβ κινῶντας τὰ δάκτυλά του, κάτι, χοὺμ, χούμ.... κάτι, καταλαβαίνετε...ποὺ νὰ μοιάζῃ μὲ δυναμωτικὸ φάρμακο;...Νερὸ σέλτζ λόγου χάρι;... Ἔχετε νερὸ σέλτζ;

—Ἔχω, ἀποκρίθηκε ἐκείνη.

—Μπράβο! Ἐσεῖς δὲν εἶσθε γυναῖκα, εἶσθε νεράϊδα ἕ...Δῶστε μας κάμποσα μπουκαλάκια.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ τυλίγει γλήγορα τὴν σόδα καὶ χάνεται μὲς στὸ σκοτάδι, πίσω ἀπ' τὴν πόρτα.

—Ἕνα ἀληθινὸ φροῦτο! λέει ὁ ταγματάρχης μισοκλείνοντας τὸ μάτι. Δὲν μπορεῖς νὰ βρῇς, Ὀμπτγιόσσοβ, μήτε στὴν νῆσο Μαδέρα τέτοιον ἀνανᾶ! Πῶς! Τί λέτε; Ἀκοῦστε αὐτὸ τὸ ρουχούνισμα!... Εἶναι ὁ κύριος φαρμακοποιὸς ποὺ ἀναπαύεται.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ γυρίζει σ' ἕνα λεπτὸ καὶ βάζει ἀπάνω στὸ τραπέζι πέντε μπουκαλάκια. Ἀνεβαίνει ἀπ' τὸ ὑπόγειο, εἶναι κόκκινη καὶ κονταναασαίνει λιγάκι.

—Σούτ!... τῆς λέει ὁ Ὀμπτγιόσσοβ, ὅταν ἀφοῦ ξεβούλωσε τὰ μπουκάλια ἄφησε νὰ πέσῃ τὸ τραβηκτῆρι. Μὴ θορυβεῖτε! Μὴν κάνετε ἔτσι. Θὰ ξυπνῆστε τὸν σύζυγό σας.

—Κι' ἂν τὸν ξυπνήσω;....

—Κοιμᾶται ἥσυχα... Σᾶς βλέπει στ' ὄνειρό του...Στὴν ὑγεία σας!...

—Μπᾶ! λέει ὁ ταγματάρχης μὲ τὴν βαθειὰ φωνή του,—καθὼς ρεβόταν ἀφοῦ ἤπιε νερὸ σέλτζ—οἱ σύζυγοι εἶναι μιὰ γενιὰ ἐνοχλητικὴ ποὺ θἄκαναν καλὰ νὰ κοιμοῦνται παντοτεινά!

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ κυττάζει τὰ ξαναμμένα πρόσωπα τῶν ἀξιωματικῶν, ἀκούει τὶς φλυαρίες τους καὶ σὲ λίγο ἔρχεται στὸ κέφι κι' αὐτή. Ὤ! Πόσο νιώθει τὸν ἑαυτό της χαρούμενο τώρα! Κουβεντιάζει, γελάει, κακαρίζει μαζύ τους.

Ἀφοῦ ἐφλυάρησαν ἀρκετά, ὁ δόκτωρ τὴν ἐρώτησε πόσα χρωστοῦν.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ, μὲ τὰ μάτια στὸ ταβάνι, κινεῖ πολλὴν ὥρα τὰ χείλη:

—Ἔξη ρούβλια καὶ σαρανταοκτὼ καπίκια!

Ὁ Ὀμπτγιόσσοβ βγάζει ἕνα χονδρὸ πορτοφόλι, μ' ἕνα μάτσο τραπεζογραμμάτια καὶ πληρώνει.

—Ὁ σύζυγός σας κοιμᾶται ἥσυχα... μουρμουρίζει σφίγγοντας τὸ χέρι τῆς γυναίκας τοῦ φαρμακοποιοῦ: βλέπει γλυκὰ ὄνειρα...

—Δὲ μοῦ ἀρέσει ν' ἀκούω κουταμάρες...

—Κουταμάρες;... Δὲν ἔχεις δίκηο! Ὁ Σαίξπηρ εἶπε: «Καλότυχος ὅποιος ἦτανε νιὸς στὰ νιᾶτα του!»

—Ἀφῆστε μου τὸ χέρι!

Στὸ τέλος οἱ ἀξιωματικοί, ὕστερα ἀπὸ πολλὰ λόγια, φιλοῦν τὸ χέρι τῆς γυναίκας τοῦ φαρμακοποιοῦ, καὶ βγαίνουν ἀναποφάσιστοι ἀπ' τὸ κατάστημα.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ, ποὺ γύρισε γρήγορα στὴν κάμαρή της, κάθησε στὴν ἴδια θέσι. Βλέπει τὸν ταγματάρχη καὶ τὸν ὑπολοχαγὸ νὰ κάνουν καμμιὰ δεκαριὰ βήματα τεμπέλικα, ἔπειτα νὰ σταματοῦν καὶ κάτι νὰ μουρμουρίζουν. Γιὰ τί μιλοῦν;... Ἡ καρδιά της χτυπᾶ, τὰ μηνίγγια της κτυποῦν: γιατί;...Μήτε ἡ ἴδια δὲν ξέρει..Ἡ καρδιά της κτυπᾶ δυνατὰ σάμπως οἱ δυὸ ἄνθρωποι ποὺ μουρμουρίζουν ἐκεῖ κάτω νὰ ἀποφασίζουν γιὰ τὸν θάνατό της...

Ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτά, ὁ ταγματάρχης ἀφήνει τὸν Ὀμπτγιόσσοβ κι' ἀπομακρύνεται: ὁ Ὀμπτγιόσσοβ γυρίζει πίσω.

Περνάει μιὰ φορά, δυὸ φορὲς μπροστὰ ἀπ' τὸ φαρμακεῖο...Πότε σταματάει στὴν πόρτα, πότε φεύγει. Τέλος τὸ κουδοῦνι κτυπάει σιγανά.

—Ποιὸς εἶναι κεῖ;...Ποιὸς εἶναι κεῖ; λέει ἔξαφνα ἡ φωνὴ τοῦ συζύγου. Κτυποῦν κι' ἐσὺ δὲν ἀκοῦς!... Τί ἀκαταστασία εἶναι αὐτή;...

Ἐκεῖνος σηκώνεται, σιάζει τὸ νυκτικό του καὶ σέρνοντας τὶς παντοῦφλες του μπαίνει στὸ φαρμακεῖο...

—Τί θέλετε; ρωτάει.

—Δῶστε μου... δῶστε μου, λέει ὁ Ὀμπτγιόσσοβ, δεκαπέντε καπίκια μέντες.

Σὲ δυὸ λεπτὰ ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ βλέπει τὸν Ὀμπτγιόσσοβ νὰ βγαίνῃ ἀπ' τὸ φαρμακεῖο κι' ἀφοῦ ἔκαμε κάμποσα βήματα νὰ πετάῃ μὲ ἀηδία τὶς μέντες στὸ σκονισμένο δρόμο.

Πιὸ πέρα στὴν γωνία ἀνταμώνει τὸν ταγματάρχη καὶ χάνονται χειρονομοῦντες στὴν ἄχνα τοῦ δρόμου.

«Πόσο εἶμαι δυστυχισμένη! εἶπε ἡ γυναῖκα τοῦ φαρμακοποιοῦ κυττάζοντας ὠργισμένα τὸ σύζυγό της ποὺ γδύνεται γρήγορα γιὰ νὰ ξαναπλαγιάσῃ. Ὤ! πόσο εἶμαι δυστυχισμένη! ξαναλέει ἔξαφνα κι' ἀναλύεται σὲ δάκρυα. Καὶ κανένας δὲν τὸ ξέρει...».

—Ξέχασα δεκαπέντε καπίκια στὸ τραπέζι, μουρμουρίζει ὁ φαρμακοποιὸς καθὼς τυλίγεται στὸ σκέπασμά του: βάλ' τα, σὲ παρακαλῶ, στὸ ταμεῖο...

Καὶ ξαναπέφτει νὰ κοιμηθῇ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΕΧΩΦ

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἀποτέλεσμα μέθης

Μιὰ μέρα — γράφει μιὰ βερολινέζικη ἐφημερίδα τοῦ 1896 — μιὰ ἐξαιρετικὰ ὡραία νέα μέθυσε ἀπ' τὶς μπύρες, ποὺ ἤπιε σὲ κάποιο οἰκογενειακὸ γλέντι. Εἶπε στὴ μητέρα της, ὅτι εἶχε ζαλισθῆ καὶ πῆρε τὴν ἄδεια νὰ κατεβῇ στὸν κῆπο νὰ πάρῃ ἀέρα. Ἡ νέα ὅμως δὲν ἔμεινε μέσα στὸν κῆπο, παρὰ βγῆκε ἔξω στὸ δρόμο γιὰ νὰ ἀναπνεύσῃ περισσότερο.

Καθὼς περνοῦσε ὅμως μπροστὰ ἀπ' τὰ ἀνάκτορα τοῦ αὐτοκράτορος, εἶδε τὸν σκοπό, κάποιο στρατιώτη γεροδεμένο ποὺ τὸν λέγανε Βέντζελ καὶ τοῦ φώναξε, ἀνοίγοντας τὰ χέρια της νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ:

— Ἐσένα ἀγαπῶ!

Ὁ στρατιώτης τῆς συνέστησεν ἐπανειλημμένως νὰ τὸν ἀφήσῃ ἥσυχον. Ἐκείνη ὅμως προσεβλήθη ἀπὸ τὴν ἄρνησί του. Γίνηκε ἔξω φρενῶν καὶ τὸν ἅρπαξε ἀπ' τὸ λαιμὸ νὰ τὸν πνίξῃ. Ὁ Βέντζελ τότε θύμωσε κι' αὐτός, σήκωσε τὸ ὅπλο του καὶ τῆς κατάφερε ἕνα γερὸ χτύπημα κατακέφαλα καὶ τὴν σώριασε κάτω αἱμόφυρτη.

Ἡ δυστυχισμένη νέα, ποὺ τὴν λέγανε Λουΐζα Κόν, πρὶν τὴν μεταφέρουν ἀκόμη στὸ νοσοκομεῖο εἶχε ξεψυχήσει!....

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΛΟΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἡ κυρία γυρίζοντας σπίτι της, ἐρωτᾷ τὴν ὑπηρέτρια:

— Ἄναψες πάλι τὸ γκάζι στὴν κουζίνα;

— Ὄχι, κυρία, δὲν τὸ ἄναψα τώρα. Εἶνε ἀναμμένο ἀπὸ τὸ πρωΐ.

— Ἀπὸ τὸ πρωΐ;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἔβρασα τὸ γάλα. Γιὰ νὰ μὴ μὲ μαλώνετε ὅτι κάνω σπατάλη στὰ σπίρτα, τὸ ἄφησα ἀναμμένο γιὰ νὰ μὴ τὸ ξανανάψω!...

⁂

ΠΩΣ ΕΣΩΘΗ

— Ὥστε σοῦ ἐπετέθησαν τὴν νύχτα λωποδύτες;

— Ναί. Καὶ ἐσώθηκα χάρις στὸ περίστροφό μου...

— Τί λές; Τοὺς ἐπυροβόλησες;

— Ὄχι. Ἀλλὰ μοῦ τὸ πῆραν καὶ τὤσκασαν ἀμέσως!...

⁂

Η ΑΠΑΡΗΓΟΡΗΤΗ ΧΗΡΑ :

—Ἄχ!...Τέτοιο πρᾶγμα δὲν ἔλπιζα νὰ μοῦ τὸ κάμῃ ὁ ἄντρας μου, νὰ μοῦ πεθάνῃ...ἀφοῦ ἤξερε πὼς δὲν μοῦ πηγαίνουν τὰ μαῦρα!....

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

— Τί δῶρα σκέπτεσαι νὰ δώσῃς στὴ γυναῖκα σου, γιὰ τὴν πρωτοχρονιά;

- Νὰ σοῦ πῶ δὲν ξεύρω ἀκόμη, ἀλλὰ ζητάω κάτι ποὺ νὰ εἶναι χρήσιμο καὶ σὲ..... μένα.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

ΕΥΤΥΧΙΑ

ΤΟΥ ΣΙΛΛΕΡ

Ὅταν ἡ εὐτυχία ἦρθε στὸν κόσμο συνοδευόταν ἀπὸ ἕναν εὐνοούμενό της, μὲ τὸν ὁποῖον ὅμως γρήγορα ἦρθε σὲ διάστασι. Ἐκεῖνος τράβηξε τότε θυμωμένος ἀριστερὰ κι' αὐτὴ πρὸς τὰ δεξιά.

Ὅταν ὅμως ἡ εὐτυχία ἔμεινε ἐντελῶς μόνη, ἔννοιωσε τὴν μοναξιά της νὰ τῆς πιέζῃ τὸ στῆθος καὶ τότε πέταξε στὴν σοφία καὶ τῆς εἶπε:

—Σοῦ προσφέρω τοὺς θησαυρούς μου, γίνεσαι φίλη μου;

—Εἶσαι, λοιπόν, τόσο ἔρημη; τὴν ρώτησε ἡ σοφία.

—Τώρα ναί. Ἄλλοτε εἶχα ἕνα φίλο, ποὺ τὸν ἀγαποῦσα σὰν παιδί μου. Τοῦ πρόσφερα τὰ ὡραῖα καὶ πλούσια δῶρα μου, ἀλλ' αὐτὸς μοῦ ζητοῦσε πάντα περισσότερα. Ἦταν ἀχόρταγος κι' ὅσα κι' ἂν τοὔδινα μ' ἔλεγε πάντα «φειδωλή»... Ἔλα, ἀδελφή μου, νὰ γίνουμε φιλενάδες. Ἐσὺ εἶσαι φρόνιμη καὶ θὰ μείνῃς εὐχαριστημένη μὲ μένα. Θὰ ρίξω ὅλα τὰ δῶρα μου στὴν ποδιά σου, θὰ σὲ κάνω πλούσια γιὰ νὰ μὴ βασανίζεσαι πιὰ μὲ τὸ βαρὺ τῆς ἔρευνας ἀλέτρι.

Ἡ σοφία, ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἐχαμογέλασε, ἐσκούπισε τὸν ἱδρῶτα τοῦ μετώπου της κι' ἀπήντησε:

—Καλή μου εὐτυχία,—ξέρεις; — ὁ φίλος σου πάει ν' αὐτοκτονήσῃ γιατὶ τὸν ἀπαράτησες. Πήγαινε νὰ τὸν γλυτώσῃς τὸν δυστυχῆ κι' ἄφησέ με ἐμένα. Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ βοήθεια. Θὰ εἶμαι πάντα φτωχή, ἀλλὰ καὶ σοφή.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΔ

Πολλοὶ ἄνθρωποι χρεωκόπησαν στὴν ζωή τους, γιατὶ εἶχαν περισσότερο θάρρος ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀνέχεται ὁ πεζός μας αἰῶνας.

* * *

Νοιώθει κανεὶς μεγάλη εὐχαρίστησι, ὅταν ξεφορτώνεται ἐκείνους ποὺ τοὺς ἔχει μεγάλη ἀνάγκη.

* * *

Μπορῶ, ἐπὶ τέλους, νὰ παραδεχθῶ τὴν κτηνώδη δύναμι, ἀλλὰ τὴν κτηνώδη λογικὴ ποτέ.

* * *

Πόσες ἀνοησίες λέγονται γιὰ εὐτυχισμένους γάμους!...Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι κάθε ἄνδρας μπορεῖ νὰ ζῇ εὐτυχισμένα μὲ κάθε γυναῖκα, ἀρκεῖ...νὰ μὴ τὴν ἀγαπᾷ!

* * *

Ὅταν μιὰ γυναῖκα, ποὺ χήρεψε, ξαναπαντρεύεται, τὸ κάνει αὐτὸ γιατὶ μισοῦσε τὸν πρῶτο ἄνδρα της.

Ὅταν πάλι ἕνας ἄνδρας, ποὺ χήρεψε, παίρνει δεύτερη γυναῖκα, τὸ κάνει αὐτὸ γιατὶ λάτρευε τὴν πρώτη του γυναῖκα.

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΝΟΡΒΗΓΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ
ΚΝΟΥΤ ΧΑΜΣΟΥΝ

ΒΙΚΤΩΡΙΑ

Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΕΝΟΣ ΦΤΩΧΟΥ ΓΥΙΟΥ ΜΥΛΩΝΑ ΚΑΙ
ΜΙΑΣ ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΑΣ

Ἡ «Γυναῖκα» εἰς κάθε φύλλον της θὰ προσφέρῃ ἰς τοὺς ἀναγνώστας της καθ' ἑβδομάδα, αὐτοτελῆ περίληψιν ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς διεθνοῦς μυθιστοριογραφίας. Τοιουτοτρόπως οἱ ἀναγνῶσται μας ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς μὲ ὀλιγόλεπτον μόνον ἀνάγνωσι θὰ ἔχουν τὴν πνευματικὴ ἀπόλαυσι, τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς προσέφερε μελέτη πολλῶν ὡρῶν ἢ καὶ ἡμερῶν, ἀφ' ἑτέρου, χωρὶς κόπο καὶ χωρὶς ἔξοδα—συγκεντροῦντες ὅλας τὰς περιλήψεις—θὰ ἔχουν πλῆρες τὸ συγκρότημα τῶν ἐξόχων ἔργων τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς. Ὅσον ἀφορᾷ πάλιν τοὺς ἀναγνώστας μας ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους τὰ ἀριστουργήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουν αἱ δημοσιευόμεναι μεταφράσεις, εἶναι γνωστά, καὶ εἰς αὐτοὺς ἕνα «φρεσκάρισμα» τῶν γνώσεών των, ὠφέλειαν θὰ φέρῃ καὶ ὄχι ζημίαν.

Ἡ «Βικτώρια» τῆς ὁποίας δίνομε σήμερα μίαν ὡραιοτάτην περίληψιν εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ λεπτότερα καὶ δυνατώτερα σὲ ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν τῶν τύπων του καὶ σὲ πλοκὴν αἰσθηματικὰ μυθιστορήματα τοῦ διασήμου Νορβηγοῦ συγγραφέως Κνοὺτ Χάμσουν, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἔζησε μίαν νεότητα γεμάτην ἀπὸ δραματικὰς στερήσεις καὶ δυστυχίαν ἐγνώρισε βραδύτερον μὲ τὰ ἔργα του τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐζωΐαν. Τὸ 1920 ὁ Χάμσουν ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας μὲ τὸ βραβεῖον Νόμπελ, σήμερον δὲ ζῇ μετὰ τῆς δευτέρας του συζύγου Μαρίας εἰς μίαν ἀγροικίαν ἐν Λάρδικ.

ΜΑΥΡΙΣΜΕΝΟ ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὸν ἀέρα, γεμᾶτο ὡραῖες ἰδέες καὶ φιλοδοξίες γιὰ τὴν ζωὴ περνᾷ τὸν καιρό του στὸ μικρὸ Νορβηγικὸ χωριὸ ποὺ γεννήθηκε ὁ Γιοχάννες, ἕνα δυνατὸ παλληκάρι ἕως δέκα πέντε χρόνων. Κατάγεται ἀπὸ μιὰ ἄσημη καὶ ταπεινὴ οἰκογένεια μυλωνάδων καὶ περνᾷ τὴν ἡμέρα του βοηθῶντας τὸν πατέρα του καὶ διαβάζοντας ὅποιο βιβλίο πέσει στὰ χέρια του τὶς ὧρες τῆς ἀναπαύσεώς του.

Ἕνα πρωῒ τὰ παιδιὰ τοῦ γειτονικοῦ πύργου θέλησαν νὰ πᾶνε ἐκδρομὴ στὸ νησὶ ποὺ βρισκόταν κοντὰ στὸν πύργο. Παρακάλεσαν λοιπὸν τὸ γυιὸ τοῦ μυλωνᾶ νὰ τὰ πάῃ ἐκεῖ μὲ τὴν βάρκα. Ὁ Γιοχάννες κολακευμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἔνδειξι εὐνοίας τῶν πλουσίων καὶ ἀρχοντικῶν του γειτόνων προθυμοποιήθηκε νὰ κάνῃ τὸν κωπηλάτη, ἀφοῦ, μάλιστα, μαζὺ μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ ἦταν καὶ ἡ Βικτωρία, ἡ μικρὴ ἀρχοντοποῦλα τοῦ πύργου.

Ὅταν ἔφθασαν στὸ νησὶ ὁ Γιοχάννες ἱπποτικὸς καθὼς ἦταν ρώτησε τὴν νέα μὲ τὴν ἁπλότητα τῶν ἀνθρώπων τοῦ χωριοῦ:

—Νὰ σὲ πάρω στὰ χέρια;

—Μοῦ ἐπιτρέπεις ἐμένα; εἶπε στὴν Βικτωρία, παρεμβαίνοντας μεταξὺ ἐκείνης καὶ τοῦ Γιοχάννες ὁ Ὄττο ἕνας νεαρὸς εὐγενής, λεπτός, πουδρασισμένος καὶ παρφουμαρισμένος. Καὶ πρὶν ἀκόμη ἀπαντήσῃ ἡ νέα, ὁ Ὄττο τὴν ἐπῆρε στὰ χέρια του, χωρὶς ἐκείνη νὰ φέρῃ ἀντίστασι.

Ὁ γυιὸς τοῦ μυλωνᾶ ποὺ ἀπὸ καιρὸ τώρα ἀγαπᾷ τὴν Βικτωρία μ' ἕνα βαθὺ καὶ σιωπηλὸ αἴσθημα κακοκαρδίζεται ἀπὸ τὴν στάσι της ἐκείνη. Ἡ νέα ποὺ δὲν μένει κι' αὐτὴ ἀδιάφορη στὸ αἴσθημα τοῦ Γιοχάννες καταλαβαίνει τὴν κακὴ ἐντύπωσι ποὺ ἔκανε στὸ πτωχό της γείτονα, μὰ ὑπερήφανη καθὼς εἶναι ἐξακολουθεῖ τὰ παιγνίδια της μὲ τὸν Ὄττο ποὺ εἶναι κι' ἐκεῖνος ἕνα παιδὶ τῆς σειρᾶς της.

Περνᾷ κάμποσος καιρὸς καὶ ὁ Γιοχάννες φεύγει ἀπὸ τὸ χωριό του πηγαίνοντας νὰ σπουδάσῃ. Ἀποχαιρετῶντας τὴν Βικτωρία τῆς λέει σφίγγοντάς της τὸ χέρι μὲ μιὰ περίεργη θέρμη:

—Θὰ σπουδάσω, θὰ δουλέψω, θὰ ἀγωνισθῶ στὴν ζωὴ καὶ θὰ πάρω μιὰ πριγκήπισσα.

—Σοῦ τὸ εὔχομαι, Γιοχάννες. Καὶ θἆναι ὤμορφη;

—Ὠμορφότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη γυναῖκα στὸν κόσμο.

—Καὶ δὲ θὰ ξαναγυρίσῃς ποτὲ ἐδῶ;

—Θὰ ξαναγυρίσω...κάποτε.

—Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὴ τὴν φέρῃς μαζύ σου.

—Καλά. Τότε....θὰ γυρίσω μόνος.

Κι' ὁ Γιοχάννες μὲ βῆμα ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τὸ κάνῃ ὅσο μποροῦσε σταθερώτερο, ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη του φίλη.

ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΑ ΚΑΙ ΚΑΚΗ

Περνοῦν λίγα χρόνια κι' ἕνα καλοκαῖρι ὁ Γιοχάννες ἐπιστρέφει στὸ χωριό του ἀλλαγμένος καὶ σχηματισμένος σὲ σωστὸ ἄνδρα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Βικτωρία εἶναι σχηματισμένη σὲ μιὰ πολὺ ὤμορφη γυναῖκα. Ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ τοῦ φέρεται ψυχρὰ σὰν καὶ πρίν. Ἕνα ἀπόγευμα Κυριακῆς συμβαίνει ἕνα ἀτύχημα: Τὸ ρεῦμα παρασύρει μιὰ βάρκα καὶ τὴν ἀναποδογυρίζει. Ἕνα κορίτσι ποὺ βρίσκεται μέσα ρίχνεται στὴ θάλασσα, ἀφήνοντας σπαρακτικὲς κραυγές. Κινδυνεύει ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ πνιγῇ. Ὁ Γιοχάννες ποὺ βρίσκεται στὴν ἀκτὴ πετᾷ τὸ σακκάκι του, πέφτει στὸ νερὸ καὶ σώζει τὴν νέα ἀπὸ βέβαιο πνιγμό. Ὕστερα ἀδιαφορῶντας τελείως γιὰ τὶς εὐμενεῖς ἐκδηλώσεις ποὺ τοῦ κάνουν οἱ συγχωριανοί του, γυρίζει σὰν κλέφτης σπίτι του ἀπὸ παρόδους καὶ στενοσόκκακα. Ἔχει κάνει τὸ καθῆκον του καὶ εἶναι εὐτυχισμένος. Τί τοῦ χρειάζονται τὰ συχαρήκια καὶ τὰ μπράβο; Ἀλλὰ καὶ ἡ Βικτωρία ἦταν πολὺ εὐτυχισμένη, τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Ὅταν ὁ Γιοχάννες ἔκαμε αὐτὸ τὸ κατόρθωμα τὸν εἶδε. Μὰ τὰ μάτια γεμᾶτα περηφάνεια—τὴν περηφάνεια τῆς γενιᾶς της—τὸν παρηκολούθησε μὲ ἀγωνία, ποὺ μόλις κατώρθωνε νὰ τὴν ἀποκρύψῃ, κι' ἄφησε ἕνα ξεφωνητὸ χαρᾶς τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Γιοχάννες κολυμπῶντας ἔβγαλε τὴν πνιγμένη στὴν ξηρά.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες οἱ δυὸ νέοι συναντήθηκαν, ἐκείνη τὸν ρώτησε:

—Πόσο καιρὸ ἔχουμε νὰ συναντηθοῦμε Γιοχάννες;

Ὁ νέος σήκωσε τὰ μάτια του ἐπάνω της, σὰν νἄθελε νὰ ρωτήσῃ ἂν εἶχε ἀκούσει καλά. Ὥστε λοιπὸν εἶχε λησμονήσει ἡ Βικτωρία τὴν μεγάλη αὐτὴ στιγμὴ τῆς ζωῆς του, τὸ λαμπρό του κατόρθωμα τῆς περασμένης Κυριακῆς; Περιωρίσθηκε ν' ἀπαντήσῃ:

—Σᾶς εἶδα τὴν Κυριακὴ στὴν γέφυρα.

—Ἄ ναί, ἔκαμε ἡ Βικτωρία σὰ νὰ θυμήθηκε ξαφνικά. Θυμᾶμαι ποὺ...βοηθήσατε τὸ βαρκάρη...Τί εὐτύχημα ποὺ ...μπόρεσε νὰ σωθῇ τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι.

Ποὺ βοήθησε τὸ βαρκάρη!; Ποὺ σώθηκε τὸ κορίτσι!; Δὲν εἶχε λοιπὸν προσέξει πὼς αὐτὸς καὶ μόνον αὐτὸς τὸ εἶχε σώσει; Μετὰ κάμποσα λεπτὰ χωρίζονται. Ἡ Βικτωρία ὅμως κοντοστέκεται. Τὰ μάτια της εἶναι δακρυσμένα.

—Τί ἔχετε; τὴν ρωτᾷ τρομαγμένος ὁ Γιοχάννες, ποὺ εἶναι δικός της, ὁλότελα δικός της, ἀνέκφραστα δικός της.

—Τίποτα, ἀπαντᾷ ἐκείνη.

—Γιατὶ μὲ κυττάζετε ἔτσι;

—Σᾶς κυττάζω ἁπλῶς. Βρίσκετε τίποτε τὸ ἀνάρμοστο;

—Κάθε ἄλλο.

Ἔγινε μιὰ μικρὴ διακοπὴ κι' ὕστερα:

—Ξέρω καλὰ πὼς μ' ἀγαπᾶτε, τῆς εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ νέος.

—....μὰ ὁ μπαμπᾶς δὲν θὰ τὸ ἐπιτρέψῃ. Τὸ καταλαβαίνετε. Εἶναι ἀδύνατον.

—Ναὶ ἀλήθεια, εἶναι ἀδύνατον, ἐπανέλαβε μηχανικὰ σὰν ὑπνωτισμένος ὁ Γιοχάννες.

—Τί παράξενα φαρδειὰ χέρια ποὺ ἔχετε, ψιθύρισε ἐκείνη.

Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἅρπαξε τὰ χέρια του μέσα στὰ δικά της.

Ὅταν ξανασυναντήθηκαν μιὰ μέρα τοῦ Σεπτεμβρίου ἡ Βικτωρία φοροῦσε στὸ χέρι της ἕνα δακτυλίδι. Ἦταν ἀρραβωνιασμένη.

—Σᾶς εὔχομαι νὰ εὐτυχήσετε, τῆς εἶπε ὁ Γιοχάννες.

Καὶ πρόσθεσε:

—Ἔπρεπε, φυσικά, νὰ τὸ περίμενα. Ἐγὼ εἶμαι ὁ γυιὸς ἑνὸς μυλωνᾶ, ἐνῷ σεῖς...Βρίσκω μάλιστα πὼς δείχνω πολὺ θάρρος τολμῶντας νὰ κάθωμαι κοντά σας. Ὤ! πάντα καταλάβαινα πὼς κανεὶς ἄλλος δὲν ἔστεκε μακρύτερα ἀπὸ σᾶς ὅσο ἐγώ. Καὶ ὅμως!... Ἂν μ' ἀγαπούσατε λιγάκι...Δὲν ξέρω. Ἀλλὰ πέστε, ὅτι μ' ἀγαπᾶτε λιγάκι, πέστε το κι' ἂν ἀκόμη αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια.

Ἡ Βικτωρία δὲν εἶπε λέξι. Ἔβγαλε μόνο ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα χαρτάκι καὶ τοῦ τὤδωσε. Ἦταν ἕνα ποίημα τοῦ Γιοχάννες ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ μιὰ ἐφημερίδα.

—Λένε, τὸν ρώτησε, πὼς θὰ πάρετε τὸ κοριτσάκι, ποὺ σώσατε τὸ καλοκαῖρι. Τὴν Καμίλλα Σέγερ. Εἶναι ἀλήθεια;

—Βικτωρία! Μὰ αὐτὴ εἶναι ἕνα παιδὶ ἀκόμη. Ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν πρόκειται νὰ τὴν πάρω. Δὲν θέλω νὰ παντρευθῶ.

Ξαφνικὰ ἡ νέα τὸν πλησιάζει πολύ. Ἡ μυρωμένη ἀνάσα της θωπεύει τὸ πρόσωπό του. Τὸν σέρνει στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸν φιλεῖ. Ὕστερα φεύγει.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ

Πλημμυρισμένος ἀπὸ εὐτυχία ὁ Γιοχάννες περνᾷ τὶς ἡμέρες του τραγουδῶντας, εὔθυμος, χαρούμενος, γελαστός. Δὲν τὸν εἶχε φιλήσει μὲ τὸ κόκκινο στοματάκι της ἡ γυναῖκα ποὺ τόσο ἀγαποῦσε; Τί ἄλλο ἤθελε;

Περνᾷ κάμποσος καιρὸς κι' ὁ Γιοχάννες τυπώνει τὰ πρῶτα βιβλία του ποὺ σημειώνουν μιὰ τεραστία ἐπιτυχία. Τὸ ὄνομά του γίνεται πασίγνωστο. Γι' αὐτὸ ὅταν μιὰ μέρα γυρνᾷ στὸ χωριό του ὅλοι τὸν ὑποδέχονται μ' ἐκδηλώσεις μεγάλης ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ. Τὴν ἑπομένη τῆς ἀφίξεώς του συναντᾷ τὴν Βικτωρία ποὺ τὸν προσκαλεῖ σὲ μιὰ συναναστροφὴ σπίτι της. Θὰ τοῦ ἔκανε, μάλιστα, καὶ μιὰ ἔκπληξι. Ὁ Γιοχάννες πηγαίνει καὶ βλέπει ἐκεῖ τὴν Καμίλλα. Αὐτὴ ἦταν ἡ ἔκπληξις.

—Γνωρίζεσθε; ρωτᾷ εὔθυμα ἡ νέα φέρνοντας τὴν Σέγερ κοντά του.

Καὶ γελοῦν κι' οἱ τρεῖς.

Ἐν τούτοις ὁ Γιοχάννες μὲ τὸ ἔμπειρο μάτι του καὶ μὲ τὴν διαίσθησι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀγαπάει καταλαβαίνει πὼς ἡ ἔκπληξις δὲν εἶναι αὐτή, ἀλλὰ οἱ ἀρραβῶνες τῆς Βικτωρίας μὲ τὸν Ὄττο ποὺ εἶχε γίνει ἀνθυπολοχαγός.

—Δεσποινὶς Βικτωρία τῆς εἶπε ἔχετε... πολὺ γοῦστο. Νὰ σᾶς συγχαρῶ! Εἶναι ὡραῖος ἄνδρας ὁ ἀρραβωνιαστικός σας κι' οἱ ἐπωμίδες του κρύβουν ἀρκετὰ τοὺς στενοὺς ὤμους του.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ γεῦμα συμβαίνει ἕνα σοβαρὸ ἐπεισόδιο. Ὁ Ὄττο, φύσις ζηλότυπος καὶ μικρὸς χαρακτῆρας, ἔρχεται στὰ χέρια μὲ τὸν Γιοχάννες ποὺ μὲ τὰ στιβαρά του μπράτσα εἶναι ἱκανὸς νὰ διπλώσῃ στὰ δυὸ τὸν καμψευόμενο ἀνθυπολοχαγό. Τὸν συγκρατεῖ ἡ Καμίλλα μὲ τὴν ὁποία καὶ φεύγει καταγανακτισμένος μὲ τὴν Βικτωρία καὶ τὸν Ὄττο της. Στὸ δρόμο ὁ Γιοχάννες θέλοντας νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὴν Καμίλλα, ποὺ ἔδειξε τόσο ὤμορφη συμπεριφορὰ ἀπέναντί του, κατὰ τὸ ἐπεισόδιο, τῆς λέει:

—Ἂν σᾶς ἀγαποῦσα κι' ἂν περίμενα θὰ γινόσαστε κάποτε δική μου Καμίλλα;

—Ναί, τοῦ ἀπήντησε ἐκείνη μὲ φωνὴ συγκινημένη, ἀλλὰ σταθερή.

Η ΤΙΜΩΡΙΑ

Ἔχουν περάσει λίγα χρόνια κι' ἡ οἰκογένεια τῆς Βικτωρίας ἔχει περιέλθει σὲ πολὺ κακὴ οἰκονομικὴ κατάστασι. Ἔχει πτωχεύσει. Ἡ ἄλλοτε περήφανη ἀρχοντοποῦλα, ἡ Βικτώρια ἐγκαταλελειμμένη ἀπὸ τὸν Ὄττο, γυρνᾷ στὸν Γιοχάννες. Ἐκεῖνος ὅμως τῆς ἀπαντᾷ μὲ σκληρότητα καὶ εἰρωνεία:

—Εἶμαι ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴν Καμίλλα.

Μὰ καὶ ἡ Καμίλλα δὲν εἶναι στὸ ὕψος της. Σὰν γυναῖκα κι' ἐκείνη εἶναι ἄστατη. Ἀγαπᾷ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Γιοχάννες κι' ἕναν ἄλλο νέο, τὸν Ρίσμοντ. Μιὰ μέρα ὁ Γιοχάννες μαθαίνει τὴν φρικτὴ εἴδησι: Ἡ Βικτώρια πέθανε. Κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ τοὔφερε τὴν εἴδησι, τοὔδωσε καὶ μιὰ ἐπιστολή της, τὴν τελευταία ἐπιστολή της:

«Ἀγαπημένε μου Γιοχάννες, ἔγραφε ἡ Βικτώρια, ὅταν θὰ διαβάζῃς αὐτὸ τὸ γράμμα, θἆμαι νεκρή. Ἀγαπημένε Γιοχάννες, ἂν ἤξερες, ἂν μποροῦσες νὰ φαντασθῇς, πόσο σπαράζεται ἡ ψυχή μου ὅταν σκέπτωμαι πὼς ἔκαμα στὴν ἀνώφελη ζωή μου ὅ,τι μποροῦσα γιὰ νὰ σὲ κάμω δυστυχισμένο. Καὶ ὅμως σ' ἀγάπησα πολύ. Δὲν μπόρεσα ὅμως νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω. Μ' ἐμπόδισαν τόσα πράγματα. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ὁ χαρακτῆρας μου. Ὕστερα ὁ μπαμπᾶς ἦταν τόσο κακός!... Τώρα πιὰ εἶναι ἀργά. Ἀποχαιρετῶ τὴν ζωὴ χωρὶς καμμιὰ πικρία στὰ χείλη...Γιοχάννες μου, σ' εὐχαριστῶ γιὰ κάθε μέρα ποὺ σ' ἔβλεπα. Συγχώρησέ με ποὺ δὲν ἔπεσα στὰ πόδια σου καὶ δὲν σοῦ ζήτησα συγγνώμη. Τὸ κάνω τώρα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.

Ἡ Βικτώριά σου».

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Μία θαυμασία περίληψις τοῦ ἀριστουργήματος «Μανὸν Λεσκώ».

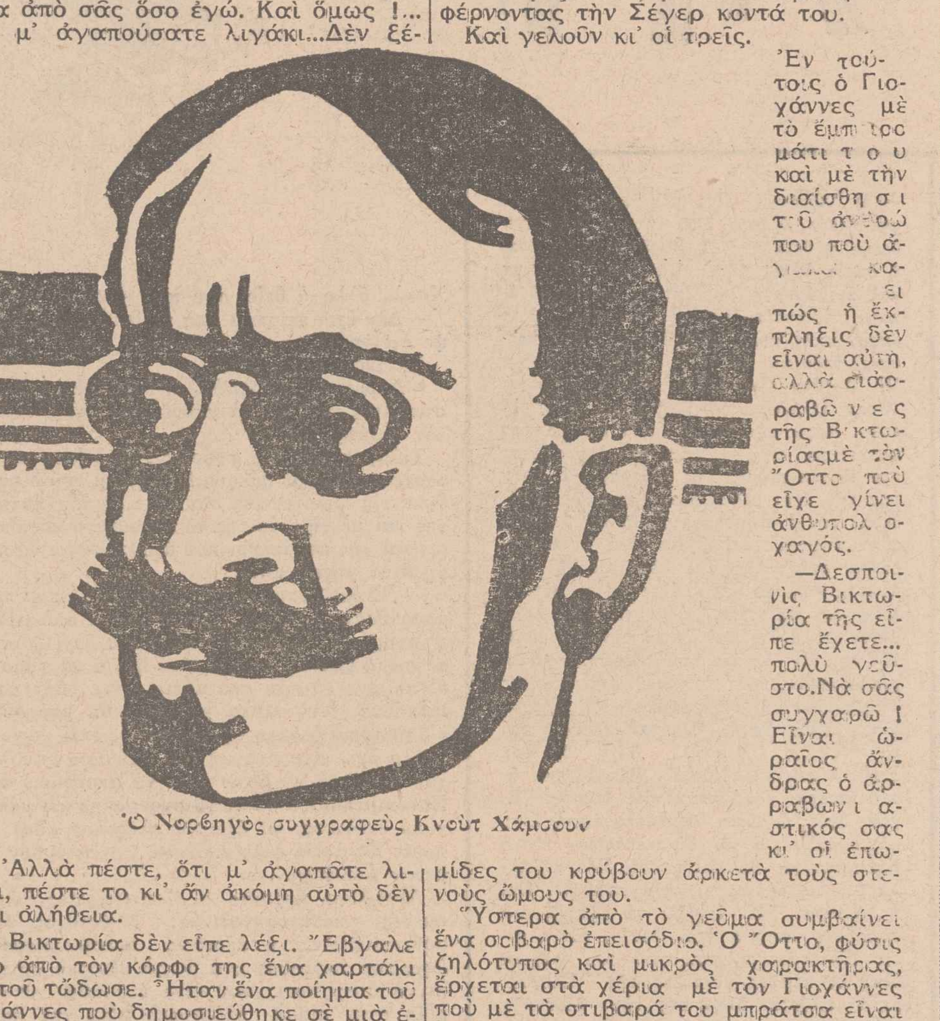

Ὁ Νορβηγὸς συγγραφεὺς Κνοὺτ Χάμσουν

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ὁ Σουλτᾶνος κι' ὁ Βεζύρης του

Διηγοῦνται ὅτι ὁ Σουλτᾶνος Μαχμοὺτ μὲ τοὺς ἀδιακόπους πολέμους καὶ τὴν τυραννικὴ διοίκησί του, εἶχε μεταβάλλει τὸ κράτος του σὲ ἐρείπια.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ζοῦσε κι' ἕνας βεζύρης τοῦ μεγάλου Σουλτάνου, ὁ ὁποῖος ἔλεγε ὅτι εἶχε μάθει ἀπὸ κάποιον δερβίση νὰ καταλαβαίνῃ τὴ γλῶσσα τῶν πουλιῶν. Ἔτσι κανένα πουλὶ δὲν μποροῦσε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του, χωρὶς ὁ βεζύρης νὰ καταλαβαίνῃ τί θέλει νὰ πῇ.

Ἕνα βράδυ λοιπόν, τὴν ὥρα ποὺ ὁ βεζύρης αὐτός, μαζὺ μὲ τὸν Σουλτᾶνο ἐπέστρεφαν ἀπὸ τὸ κυνῆγι, εἶδαν ἕνα ζευγάρι κουκουβάγιες νὰ κάθεται ἐπάνω σ' ἕνα δένδρο κοντὰ σὲ κάτι παληὰ ἐρείπια.

— Θὰ ἤθελα νὰ μάθω, εἶπε ὁ Σουλτᾶνος στὸ βεζύρη, τί λένε τάχα αὐτὲς οἱ δυὸ κουκουβάγιες. Παρακολούθησε τὴ συζήτησί τους κι' ὕστερα πές μου τί λένε.

Ὁ βεζύρης ἐπλησίασε στὸ δένδρο, προσποιούμενος ὅτι ἀκούει μὲ προσοχή, κι' ὕστερα ἐπιστρέφοντας εἶπε στὸν Σουλτᾶνο:

— Μεγαλειότατε, κατώρθωσα ν' ἀκούσω τί λένε οἱ κουκουβάγιες, ἀλλά... δὲν τολμῶ νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω.

Ὁ Σουλτᾶνος ὅμως ἐπέμεινε.

— Θέλω, τοῦ εἶπε, νὰ μοῦ διηγηθῇς λέξι πρὸς λέξι ὅ,τι ἄκουσες.

— Μάθε, λοιπόν, ὅτι ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἔχει ἕνα γυιὸ κι' ἡ ἄλλη μιὰ θυγατέρα. Καὶ θέλουν νὰ τοὺς παντρέψουν. Ὁ γονιὸς λοιπὸν τοῦ γυιοῦ ἔλεγε στὸ γονιὸ τῆς κόρης: —«Δέχομαι νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ γάμος μὲ τὴ συμφωνία ὅμως νὰ δώσῃς στὴν κόρη σου ὡς προῖκα πενῆντα ἐρειπωμένες πολιτεῖες»! Κι' ὁ ἄλλος ἀπάντησε: — «Πενῆντα μονάχα; Τῆς δίνω πεντακόσιες! Ἂς εἶναι καλὰ ὁ μεγάλος μας Σουλτᾶνος Μαχμούτ! Ὅσο βασιλεύει αὐτὸς δὲν ἔχουμε φόβο ἐμεῖς οἱ κουκουβάγιες νὰ στερηθοῦμε ἀπὸ ἐρείπια».

Ὁ Σουλτᾶνος κατάλαβε τί ἐσήμαιναν τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ βεζύρη του, κι' ἀπὸ τότε σταμάτησε τοὺς πολέμους καὶ τὶς καταστροφές.

ΑΡΙΑΝΑ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΚΛΩΝΤ ΑΝΕ

—Ἡ Ἀριάνα εἶνε μία νεαρὰ Ρωσσὶς φοιτήτρια, ὀρφανὴ ἀπὸ μητέρα. Τὴν ἀνέθρεψε ἡ θεία της, ἡ Βαρβάρα Πετρόβνα, ἡ ὁποία ἔχει ζήσει μιὰ ζωὴ ἐλεύθερη καὶ ἀνεξάρτητη ὡς ἰατρὸς, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε περιουσίαν ἐγκατεστάθη εἰς μίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν τῆς Μεσημβρινῆς Ρωσσίας, ὅπου καὶ ἀνέθρεψε τὴν ἀνεψιά της. Ἡ Ἀριάνα εἶνε ὡραία καὶ εὐφυεστάτη. Ὅταν τελείωσε τὸ Γυμνάσιο, μόλις 17 ἐτῶν, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατέρα της φεύγει ἀπ' τὴν ἐπαρχίαν καὶ ἐγγράφεται στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μόσχας. Ἡ θεία της τὴν ἔχει μεγαλώσει ἐντελῶς ἐλεύθερα, τὴν ἔχει μεταχειρισθῆ πάντοτε ὡς φίλη της—ἂν καὶ ἡ Βαρβάρα εἶναι σαράντα ἐτῶν—τῆς ἔχει ἐμπιστευθῆ τοὺς ἔρωτάς της καὶ τὴν ἔχει πείσει ὅτι ὁ ἔρως δὲν ὑφίσταται ὡς αἴσθημα ἀλλὰ μόνον ὡς πόθος ποὺ ζητεῖ τὴν ἱκανοποίησί του. Ἡ Ἀριάνα ὅσο ζοῦσε στὴν ἐπαρχία συνεκέντρωνε τριγύρω της πλῆθος θαυμαστῶν. Μόλις ἔφθασε στὴ Μόσχα, ἕνα βράδυ στὴν Ὄπερα, συναντᾶ τὸν Κωνσταντῖνο Μιχαήλ. Τὴν δεύτερη βραδειὰ τοῦ παραδίδεται. Μεταξύ των ἀναπτύσσεται ἕνας παράδοξος δεσμός. Ἔχουν θέσει ὡς ὅρον ὅτι θὰ περάσουν λίγο καιρὸ μαζὺ γιὰ νὰ «διασκεδάσουν» ὅσο ὁ Κωνσταντῖνος θὰ μείνῃ στὴ Μόσχα, ἀλλὰ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀγαπηθοῦν. Καὶ ἡ Ἀριάνα ποὺ ἀρχίζει νὰ ἐξασκῇ μιὰ παράξενη γοητεία στὸν ὡραῖο, τὸν πλούσιο Κωνσταντῖνο, ποὺ πίσω του τρέχουν ὅλες οἱ κομψὲς γυναῖκες τῆς Μόσχας, μεταχειρίζεται ὅλην της τὴν ἐξυπνάδα γιὰ νὰ τὸν τυραννῇ, ὑπενθυμίζουσα διαρκῶς τὸ «παρελθόν» της.

Η ΑΡΙΑΝΑ ὅλη τὴν ἡμέρα εἶχε μείνει σιωπηλή, ἐχθρική, μὲ κάτι λόγια τόσο δυσάρεστα, ποὺ ὁ Κωνσταντῖνος, θυμωμένος, προτίμησε νὰ δειπνήσῃ μόνος του στὸ ἑστιατόριο. Γύρισε ὅμως νωρίς. Ὅλο τὸ βράδυ ἡ Ἀριάνα δὲν ἄνοιξε τὸ στόμα της, ἔμενε ξαπλωμένη στὸ ντιβάνι, διαβάζοντας στίχους τοῦ Πούσκιν.

Τώρα ἡ λάμπα εἶχε σβύσει καὶ ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο στὸ στενὸ κρεββάτι, προσπαθοῦσαν ν' ἀποκοιμηθοῦν. Ὁ Κωνσταντῖνος ἄκουσε ἕνα πνιγμένο στεναγμό. Δὲν κινήθηκε. Ἕνα ἀνυπόφορο αἴσθημα ἀγωνίας ἔσφιγγε τὴν καρδιὰ τοῦ Κωνσταντίνου. Πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα φοβόταν αὐτὲς τὶς νυκτερινὲς σκηνές. Ὅταν δὲν ἔβλεπε τὰ εἰρωνικὰ μάτια τῆς Ἀριάνας, ὅταν αἰσθανόταν κοντά του τὴ δροσιὰ τοῦ νεανικοῦ αὐτοῦ κορμιοῦ, δὲν εἶχε καμμιὰ δύναμι, ἦταν ἕτοιμος γιὰ κάθε ὑποχώρησι. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ κοιμηθῇ. Τὸ δρᾶμα ποὺ προαισθανόταν ἦταν ἀναπόφευκτο. Πῆρε τὴ νεαρὰ κόρη στὴν ἀγκαλιά του καὶ τῆς εἶπε:

—Τί ἔχεις ;

—Εἶμαι λυπημένη, τοῦ εἶπε καὶ σφίχθηκε κοντά του.

Τὴν ἐπίεσε μὲ ἐρωτήσεις. Δὲν τοῦ ἀπαντοῦσε.

—Ὄχι, ὄχι, τοῦ εἶπε, δὲν μπορῶ. Ἂν σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν θὰ μ' ἀγαπᾷς πειά. Θὰ μὲ διώξῃς... Εἶνε κάτι τρομερό...

Τὰ λόγια αὐτὰ κατατάραξαν τὸν Κωνσταντῖνο. «Ἆ, ἐσκέφθηκε τότε, χωρὶς ἄλλο μὲ ἀπάτησε. Σὲ μιὰ στιγμὴ θυμοῦ, ἔπειτα ἀπὸ καμμιὰ ἀπ' τὶς τόσες μας φιλονεικίες, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς ἄλλου. Σήμερα δὲν μπορῶ νὰ ζῶ μ' αὐτὸ τὸ βάρος στὴ συνείδησι... Ἂς κάνω κουράγιο νὰ τὴν ἀκούσω. Ὁ Θεὸς ἂς μοῦ δώσῃ τὴ δύναμι νὰ χωρισθῶ πειὰ ἀπ' αὐτὴν καὶ νὰ βάλω τέλος σ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο. Ἂς μιλήσῃ ἐπὶ τέλους...».

Μὲ τὴν καρδιὰ ταραγμένη ἀπὸ τὰ πιὸ ἀντίθετα συναισθήματα, τρέμοντας στὴν ἰδέα νὰ χάσῃ τὴν Ἀριάνα, θὰ ἤθελε νὰ ἀναβάλῃ αὐτὴ τὴν ὁριστικὴ ἐξήγησι. Καὶ συγχρόνως λαχταροῦσε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια. Προσπάθησε νὰ τὴν ἡσυχάσῃ, νὰ τὴν πείσῃ πὼς θὰ ἦταν γεμᾶτος ἐπιείκεια, καὶ πὼς μόνο τὸ ψέμμα θὰ καθιστοῦσε ἀναπόφευκτο τὸ χωρισμό τους.

Τὴν ἀνάγκασε τέλος νὰ ἐξομολογηθῇ. Ἀλλὰ κάθε στιγμὴ διεκόπτετο ἀπὸ λυγμούς. Ἔπρεπε νὰ μαντεύσῃ, ἔπρεπε νὰ τὴν ρωτάῃ.

Ἐπρόκειτο γιὰ χρήματα.

—Ἀπὸ τί νομίζεις πῶς ζῶ ἐδῶ; τὸν ρώτησε.

—Δὲν ξέρω, ἀπάντησε ὁ Κωνσταντῖνος, ποτὲ δὲν μ' ἄφησες νὰ ἐγγίσω αὐτὸ τὸ θέμα... Χωρὶς ἄλλο ἡ θεία σου ποὺ εἶνε πλούσια...

—Δὲν ἔχω πεντάρα ἀπὸ τὴ θειά μου, διέκοψε ἐκείνη.

Ἐπακολούθησε σιωπή.

«Ἀκόμα μιὰ προσπάθεια, σκέφθηκε ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ θὰ τὰ μάθω ὅλα» καὶ ὁ πόνος τὸν κατέτρωγε.

Τέλος, μὲ μικρὲς φράσεις ποὺ διέκοπταν ἀναστεναγμοὶ καὶ δάκρυα, ἡ Ἀριάνα τοῦ διηγήθηκε τὶς φιλονεικίες ποὺ εἶχε μὲ τὸν πατέρα της καὶ μὲ τὴ θεία της τὸ περασμένο καλοκαῖρι, καὶ τὴν παράκλησι ποὺ ἀναγκάσθηκε νὰ κάνῃ στὸν μηχανικό...

— Ἐνόμιζα, τοῦ εἶπε, μὲ καταλαβαίνεις; πῶς μποροῦσα, χωρὶς νὰ δώσω τίποτα ἀπὸ μένα, ν' ἀγοράσω τὴν ἀνεξαρτησία μου δανείζοντας τὸ σῶμα μου. Ὁ σκοπὸς ποὺ ἤθελα νὰ φθάσω, ἐδικαίωνε τὸ πᾶν στὰ μάτια μου... Δὲν πουλιόμουνα. Ἂν ἤθελα χρήματα, θὰ μποροῦσα ν' ἀποκτήσω ὁλόκληρες περιουσίες ἐκεῖ κάτω... Ἀλλὰ ὄχι, εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ διακόσια ρούβλια τὸν μῆνα, γιὰ νὰ ζήσω καὶ νὰ σπουδάσω στὸ Πανεπιστήμιο. Πρέπει νὰ σημειώσῃς ὅτι μόλις γίνω ἐνήλικος, θὰ ἔχω νὰ πληρώσω αὐτὸ τὸ ποσό. Εἶχα ἕνα φίλο πλούσιο... σκεπτόμουν νὰ μείνω ἐλεύθερη...

Λίγο-λίγο ἤρχοντο οἱ λεπτομέρειες, ὡρισμένες, κατηγορηματικές: ὁ ἀριθμὸς τῶν συνεντεύξεων, ἡ ἀκριβῶς προσδιωρισμένη ὥρα ποὺ περνοῦσε στὸ μικρὸ ἐξοχικὸ σπιτάκι, ἡ ὑποχρέωσις ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ γυρίζῃ στὴν μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι της κατὰ τὰς διακοπάς, σὲ ὡρισμένη ἡμερομηνία. Δὲν εἶχε καταλάβει πόσο τρομερὴ ἦταν ἡ θέσις της, παρὰ τὴν ἡμέρα ποὺ συνήντησε τὸν Κωνσταντῖνο. Θὰ ἤθελε νὰ μὴ ἀνήκῃ παρὰ μόνο σ' αὐτόν. Ἀλλὰ ὁ ἄλλος ἐκεῖ κάτω τὴν περίμενε. Ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ τὶς ὑποχρεώσεις της...

Ἔπειτα ἀπὸ δυὸ ὧρες διαλόγου μέσ' στὴ νύχτα, ἰκέτευε τὸν Κωνσταντῖνο νὰ μὴ τὴν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ γιὰ τὴν ἐπαρχία ἢ νὰ τὴν διώξῃ ἀμέσως, ὅπως τῆς ἄξιζε.

Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε παγώσει ἀπὸ φρίκη. Πνιγόταν ἀπὸ ἀηδία. Μιὰ λέξις τοῦ ἐρχόταν ἀδιάκοπα στὸ στόμα, ἀλλὰ τὰ χείλη του δὲν τὴν πρόφεραν: «Τί βρωμιά, τί βρωμιά!» Ἡ Ἀριάνα εἶχε βάλει ἀνάμεσά τους ἕνα ἀδιάβατο φραγμό. Πῶς θὰ μποροῦσε νὰ ξεχάσῃ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τὴν ἔπαιρνε στὴν ἀγκαλιά του πὼς εἶνε παραδοθῆ στὰ χάδια ἑνὸς ἀρρώστου : Ὅλα εἶχαν τελειώσει μεταξύ τους... Καὶ ὅμως ἡ ψυχή του ξεχειλοῦσε ἀπὸ οἶκτο. Εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάσῃ τὴν Ἀριάνα ; Δὲν εἶχε κάνει παρὰ ἕνα λάθος ἀπὸ ἀνοησία. Ἡ καρδιά της δὲν εἶχε ἁμαρτήσει ! Εἶχε μείνει ἁγνή! Τὰ δάκρυά της ἔδιναν τὴν ἀπόδειξι. Καί, πρᾶγμα παράδοξο, μετὰ τὴν ἀποκάλυψι αὐτὴ τοῦ ἦταν ἀκόμα πιὸ ἀγαπητή... κι' αὐτό, τὴν ἴδια ὥρα ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν παρουσία της.

Μὲ συγκίνησι ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ συγκρατήσῃ, τὴν ἔσφιξε κοντά του, τὴν χάϊδεψε, προσπάθησε νὰ καταπραΰνῃ τὸν πόνο της. Ἤθελε νὰ τῆς μιλήσῃ. Δὲν εὕρισκε ἄλλα λόγια, παρὰ «Ἀγαπημένη μου ! Μικρή μου ! Καρδιά μου!», κι' οἱ δυὸ αὐτοὶ ἐρασταὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἔκλαψαν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου, ὥς που, σπασμένοι ἀπὸ τὴν κούρασι, ἀπεκοιμήθησαν τέλος κατὰ τὰ χαράματα.

* * *

Τὴν ἄλλη νύχτα, ὅταν ἡ λάμπα ἔσβυσε, ὁ Κωνσταντῖνος ξανάρχισε τὴν ὁμιλία στὸ ἴδιο θέμα. Μὲ τὸν πιὸ ἀδιάφορο — δῆθεν — τόνο τῆς εἶπε:

—Ὅταν ἔκανες αὐτὴ τὴ συμφωνία, τὸν περασμένο χρόνο, δὲν ἦσουν πειὰ παρθένος;

Ἐκείνη ἔκανε ἕνα κίνημα ἀγανακτήσεως. Ἔπειτα:

—Ὄχι, εἶπε μὲ σιγανὴ φωνή.

—Εἶχες ἕνα ἐραστὴ ἐκείνη τὴ στιγμή ;

—Ναί.

— Καὶ ὁ ἐραστὴς αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος;

Μὲ κακία, ἐκείνη τοῦ εἶπε:

— Ἄφησέ με. Αὐτὸ δὲν σ' ἐνδιαφέρει.

Ἀλλὰ ὁ Κωνσταντῖνος ἐξακολούθησε μὲ ψυχρὴ φωνή:

— Ξέρεις καλὰ πὼς τώρα δὲν ἔχεις τίποτα νὰ κρύψῃς. Καὶ εἶμαι ἔτσι καμωμένος ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ζήσω σήμερα χωρὶς νὰ μάθω ὅλη τὴν ἀλήθεια. Πές μου το κι' αὐτὸ ἀκόμα. Ὁ ἐραστὴς αὐτὸς δὲν ἦταν ὁ πρῶτος :

—Ὄχι, εἶπε ἡ Ἀριάνα, ὄχι.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀνατινάχθηκε. Ἀλλὰ κάθε λέξι ποὺ ἐπρόφερε ἡ Ἀριάνα ἔμπαινε μέσα του σὰν μαχαιριά. Λογάριαζε μὲ τὸ νοῦ του: «Ἰδοὺ τέσσαρες ἐρασταί: ὁ πρῶτος ἄγνωστος, ὁ δεύτερος τὴ στιγμὴ τοῦ δράματος, ὁ τρίτος ἕνας τραπεζίτης, ὁ τέταρτος, ὁ ἠθοποιός. Ἐπὶ πλέον αὐτοὶ ποὺ δὲν ξέρω καὶ ποὺ θὰ μάθω πρὶν τὴν ἀφήσω. Εἶναι δέκα ὀκτὼ ἐτῶν. Δὲν ἔχασε τὸν καιρό της. Ἤξερε ἐπίσης νὰ κερδίσῃ καὶ τὴ ζωή της. Εἶναι ἕνα γοητευτικὸ κορίτσι, ἀλλὰ εἶναι μιὰ παληογυναῖκα...»

Ὡς τόσο, μέσ' στὸ σκοτάδι, κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του τὸ λεπτὸ κορμὶ τῆς Ἀριάνας καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ τῆς μιλῇ, μὲ μιὰ ἄτονη φωνὴ ἀλλὰ ἐντελῶς ἐλεύθερα. Προσπαθοῦσε νὰ βρῇ τρόπους νὰ ὑποφέρῃ. Φαινόταν σὰν νὰ ἤθελε νὰ καταμετρήσῃ πόσο πόνο μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ. Συνέκρινε τὸν ἑαυτό του μ' ἕνα χειροῦργο, πού, κατεχόμενος ἀπὸ τὸν πόθο νὰ μελετήσῃ μιὰ δύσκολη περίπτωσι, ἔκανε ἀπάνω στὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, μιὰ ἐπικίνδυνη ἐγχείρησι.

—Δὲν καταλαβαίνω, τῆς ἔλεγε. Ὑπάρχουν πράγματα σκοτεινά, ποὺ ὡς τόσο εἶναι ἐνδιαφέροντα. Ἐξήγησέ μού τα, σὲ παρακαλῶ. Ὅταν ἐπῆγες στὸ μικρὸ ἐξοχικὸ σπίτι, εἶχες διακόψει τὶς σχέσεις μὲ τὸν ἐραστὴ ποὺ εἶχες τότε; Ἢ ἐνόμιζες πὼς εἶχες τὸ δικαίωμα νὰ πᾷς καὶ σ' ἐκεῖνον τὴν ἴδια μέρα ;

—Πῶς μπορεῖς νὰ μ' ἐρωτᾷς ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ; εἶπε ἡ Ἀριάνα μὲ ἀγανάκτησι. Ἤμουν ἄρρωστη ὅταν βγῆκα ἀπὸ τὸ ἐξοχικὸ σπίτι. Γύρισα στὴ θεία μου. Ἔτρεμα ἀπὸ πυρετό... Ἡ Ὄλγα Δημητριέβνα μ' ἔβαλε στὸ κρεββάτι. Μὲ φιλοῦσε καὶ μ' ἐχάϊδευε. ...Ἡ Πάσσα μοῦ ἔφερε τσάϊ. Ἔκλαιγε κι' αὐτὴ χωρὶς νὰ ξέρῃ γιατί... Σὲ παρακαλῶ, μὴ μ' ἐρωτᾷς πειά, πρέπει νὰ ξεχάσω...

Τὰ Χριστούγεννα ἔφθασαν καὶ ἡ Ἀριάνα δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὴ Μόσχα. Δυὸ μέρες ἀργότερα ὁ Κωνσταντῖνος εἶδε ἕνα τηλεγράφημα ἀνοικτὸ δίπλα στὴν τσάντα τῆς Ἀριάνας. Τὸ πῆρε μηχανικά. Δὲν περιεῖχε παρὰ αὐτὰ τὰ λόγια :

«Πότε φθάνετε ; Ἡ ὡρισμένη ἡμερομηνία ἐπέρασε.»

Ἡ Ἀριάνα δὲν ἦταν ἐκεῖ. Κουρέλιασε τὸ τηλεγράφημα καὶ τὸ πέταξε στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων.

Χριστούγεννα ! Ναί, ἦταν στὸ συμβόλαιό της πὼς θὰ περνοῦσε τὶς διακοπὲς κοντὰ σ' αὐτὸν ποὺ ὠνόμαζε τραπεζίτη της. Καθυστεροῦσε στὶς ὑποχρεώσεις της. Καὶ στὴν ἰδέα πὼς μποροῦσε νὰ τὸν ἀφήσῃ γιὰ νὰ πάῃ στὸ μικρὸ ἐξοχικὸ σπίτι, ὁ Κωνσταντῖνος ἔτριζε τὰ δόντια του.

Μὲ τὴ φαντασία του τὴν ἔβλεπε νὰ φθάνῃ κατὰ τὸ δειλινό. Ἡ πόρτα ἄνοιγε ἀμέσως. Ἔμπαινε, ἔβγαζε ἀπ' τὸ χέρι της τὸ ρολόϊ ποὺ αὐτὸς τῆς εἶχε χαρίσει. «Εἶναι ἕξη ἡ ὥρα» ἔλεγε — δὲν τοῦ εἶχε κρύψει καμμιὰ λεπτομέρεια ἀπ' αὐτὲς τὶς συναντήσεις. Νόμιζε πὼς θὰ πεθάνῃ ἀπὸ λύσσα καὶ ἀπὸ ἀηδία, ὅσο τὰ συλλογιζόταν ὅλα αὐτά... Καὶ ὅμως, ἀφοῦ εἶχε ἀποφασίσει νὰ διακόψῃ μαζύ της, γιατί τὴν εἶχε κρατήσει στὴ Μόσχα ; Εἶχε ὑπακούσει σ' ἕνα αἴσθημα οἴκτου μπροστὰ στὴν ἀπελπισία τῆς νέας ; Τί παράδοξη ἀδυναμία τὸν ἔκανε νὰ συνεχίζῃ αὐτὸ τὸ δεσμό ; Θυμόταν τὴν ἀκατανίκητη ὁρμὴ ποὺ ἕνα βράδυ τὸν εἶχε ὁδηγήσει στὴ βαρώνη Κόρτινγκ. Γιατί δὲν ἔμεινε κοντὰ στὴ χαριτωμένη αὐτὴ γυναῖκα ; Ἀλλὰ ὄχι, εἶχε γυρίσει στὴν Ἀριάνα, εἶχαν φύγει μαζὺ γιὰ τὴν Κριμαία. Στὴ Νέα Ὑόρκη ἀκόμα, τόσο μακρυά της, ἔτρεμε ἀπὸ χαρὰ στὴ σκέψι πὼς οἱ ὑποθέσεις του θὰ τὸν ξανάφερναν στὴ Μόσχα. Κι' ἔπειτα, ἕνα ὁλόκληρο χειμῶνα τὸν εἶχε περάσει μαζύ της μὲ σκληροὺς ἀγῶνες, ὅπου ἡ Ἀριάνα ἔχυνε ὅλο της τὸ δηλητήριο...

Ἀλλὰ τώρα τὸ ποτῆρι εἶχε ξεχειλίσει. Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασί του. Μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὴν Ἀριάνα μερικὲς ἡμέρες ἀκόμα, ἀλλὰ ἤξερε πὼς ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ μικροῦ ἐξοχικοῦ σπιτιοῦ, οἱ ζωές τους ἔπρεπε νὰ χωρίσουν. Ἤδη ἐσχεδίαζε ἕνα ταξεῖδι στὴν Πετρούπολι. Θὰ ἔφευγε μόνος καὶ δὲν θὰ ξαναγύριζε... Λίγη ὑπομονή, λίγες ἡμέρες ἀκόμα, λίγες ἑβδομάδες ἴσως, ὥς που νὰ κανονίσῃ τὶς ὑποθέσεις του. Ἄλλως τε τί μποροῦσε νὰ φοβηθῇ πειά;

Ἡ Ἀριάνα δὲν μποροῦσε νὰ τὸν κάνῃ νὰ ὑποφέρῃ περισσότερο.

VIII

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἐδείπνησαν μαζὺ ἔξω ἀπὸ τὴ Μόσχα, στοῦ Γιάρ. Ἡ Ἀριάνα ἤπιε σαμπάνια καὶ εὐθύμησε. Στὴ σκηνή, ἕνα τσιγγάνικο κόρο τραγουδοῦσε παράξενες, νοσταλγικὲς μελωδίες. Οἱ ἔνρινες φωνές τους ἀναπολοῦσαν μιὰ θερμὴ καὶ περιπαθῆ Ἀνατολή. Τὰ μεσάνυχτα ἡ Ἀριάνα σήκωσε τὸ ποτῆρι της.

—Μὲ ποιὰν θὰ εἶσαι τοῦ χρόνου ; Μὲ ποιὸν θὰ εἶμαι ἐγώ ; Μπᾶ!... Ἂς πιοῦμε !

Κι' ἄδειασε τὸ ποτῆρι.

Ἔμειναν ἀργὰ στὴν πλατειὰ αἴθουσα ἀνάμεσα στὸ θόρυβο τοῦ ἄλλου κόσμου, ἀνάμεσα στὸ θόρυβο τῆς ὀρχήστρας. Ἡ Ἀριάνα, ἀδιάφορη σ' ὅ,τι συνέβαινε τριγύρω της, διηγεῖτο μὲ ἄπειρη χάρι τὶς ἱστορίες τῆς θαυμαστῆς παιδικῆς της ἡλικίας καὶ πὼς εἶχε κάνει τὴν ἀνακάλυψι τοῦ κόσμου.

Ὁ Κωνσταντῖνος τὴν ἄκουε γερμένος ἐλαφρὰ πρὸς τὸ μέρος της. Μιὰ στιγμὴ τῆς εἶπε :

—Θὰ ἤθελα νὰ σὲ συναντήσω τότε. Θὰ σὲ ἔκλεβα. Θὰ ἀνέθετα σὲ γρηὲς γυναῖκες, πολὺ σοφές, καὶ σὲ ἀκίνδυνους ἄνδρες, ἀλλὰ γεμάτους σοφία, νὰ σὲ ἀναθρέψουν μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο. Θὰ σοῦ μάθαιναν χορό, τραγοῦδι, ρητορική, καὶ τοὺς στίχους τῶν ποιητῶν. Ἔπειτα ὅταν θὰ μεγάλωνες θὰ σ' ἔφερναν μὲ κάθε ἐπισημότητα σὲ μένα...

Μὲ τὸ ἀμίμητο χαριτωμένο κίνημά της, ἀνεσήκωσε τὸν ἀριστερό της ὦμο καὶ τοῦ εἶπε :

— Νομίζεις πὼς θὰ σ' ἀγαποῦσα; Θὰ μὲ εἶχες πρῶτος. Ὡραία ἀφέλεια! Καὶ θὰ μ' ἐγκατέλειπες πολὺ γρήγορα!

Βγῆκαν. Ἡ νύχτα ἦταν κρύα καὶ σκοτεινή. Ἀνέβηκαν σ' ἕνα ἕλκηθρο καὶ πῆραν τὸ δρόμο γιὰ τὴ Μόσχα. Ἡ Ἀριάνα μαζεύθηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Κωνσταντίνου.

—Εἶμαι λίγο ζαλισμένη, τοῦ εἶπε. Τὴν περσυνὴ πρωτοχρονιὰ ἤμουν στὴν ἐπαρχία. Εἴχαμε ἕνα μεγάλο δεῖπνο καὶ ὅπως σήμερα παραήπια σαμπάνια. Ἀλλὰ δὲν ἦσουν ἐκεῖ γιὰ νὰ μὲ προσέξῃς καὶ ...

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔσφιξε τὶς γροθιές του. Μιὰ φορὰ ἀκόμα αἰσθανόταν τὴν ἀρρωστημένη ἐπιθυμία νὰ μάθῃ τί εἶχε ἀκόμα κάνει ἡ Ἀριάνα. Ἔγειρε πρὸς τὴν ἐρωμένη του καὶ τῆς ἐψιθύρισε μὲ γλυκύτητα:

— Ἡ σαμπάνια ἀπαιτεῖ πολλὰ πράγματα. Ἂν ἡ ἱστορία σου εἶναι διασκεδαστική, πές την.

—Ὄχι, δὲν θὰ πῶ τίποτα. Δὲν μὲ καταλαβαίνεις. Καὶ εἶσαι τρομερὰ αὐστηρὸς μαζύ μου.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΕΣ

Ἰδοὺ μιὰ μικρὴ ἀληθινὴ ἱστορία, ποὺ μοιάζει μὲ παραμύθι :

Ζοῦσαν κάποτε στὴ Φραγκφούρτη τρεῖς ἀδελφές, οἱ ὁποῖες κάθε μῆνα, ἔπαιρναν ἀπὸ τὸν πατέρα τους δεκαπέντε μάρκα γιὰ τὰ ἰδιαίτερά τους ἔξοδα. Ἔρραβαν μόνες τους τὰ φορέματά τους, ἔπλεκαν, κεντοῦσαν, σιγύριζαν τὸ σπίτι τους καὶ μὲ τὴν ἀφελῆ φαιδρότητά τους περνοῦσαν τὶς μέρες τους φτωχικά, ἀλλὰ ὤμορφα κι' εὐχαριστημένα. Ἦσαν κι' οἱ τρεῖς τους ὤμορφες, φρόνιμες κι' εὐγενικές.

Ὁ πατέρας τους ἦταν δούξ, ἀλλὰ τόσο φτωχός, ὥστε ἀναγκαζόταν νὰ παραδίδῃ μαθήματα ἰχνογραφίας γιὰ ν' ἀνταπεξέρχεται στὰ καθημερινά του ἔξοδα.

Τὸ οἰκογενειακό του ὄνομα ὅμως ἦταν ἱστορικό, καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἐπεφύλασσε σπουδαῖες ἐκπλήξεις.

Ἦλθε πράγματι ἡ μέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ δοὺξ τοῦ Σλέσβιγκ—Ὀλστέϊν ἐφόρεσε τὸ στέμμα τῆς Δανίας. Καὶ οἱ κόρες του, οἱ τρεῖς ὤμορφες καὶ χαρούμενες ἀδελφές, ἄφησαν τὸ φτωχικό τους σπίτι στὴ Φραγκφούρτη, ἀφοῦ πειὰ εἶχαν γίνει βασιλικὲς Ὑψηλότητες.

Αὐτὸ ὅμως ὑπῆρξε μιὰ ἁπλὴ ἀρχὴ γιὰ τὴν μελλοντική τους ἐξέλιξι. Γιατὶ ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια, ἡ μεγαλείτερη, ἡ πριγκήπισσα Ἀλεξάνδρα παντρεύτηκε τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐαλλίας, καὶ σὲ λίγο ἔγινε βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας καὶ αὐτοκράτειρα τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ δεύτερη πῆρε τὸν δοῦκα τῆς Κουμβερλάνδης, κι' ἡ τρίτη, ἡ πιὸ χαριτωμένη, τὸν Ἀλέξανδρο τὸν Γ' τῆς Ρωσσίας.

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΗΡΩΪΔΕΣ

ΤΟΥ κ. ΝΙΚ. ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ

ΣΑΝΟΥΚΟΥ, Η ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΔΡΟΜΗΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΑΛΒΑΝΩΝ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ, εἶναι κωμόπολις, ὡς εἴκοσι πέντε χιλιόμετρα μακρυὰ ἀπὸ τὴν Κοζάνη. Τὰ τελευταῖα χρόνια, πρὶν τ' ἀμπέλια της τὰ κάψει ὁ περονόσπορος, ἦταν ξακουστὴ γιὰ τὰ περίφημα κρασιά της. Πιὸ μπροστὰ ἦταν ξακουσμένη γιὰ τὰ ὡραῖα της κορίτσια. Κορίτσια σὰν τὸ κλῖμα της, δροσερά, ὅλο ὑγεία, μὲ κορμιὰ λυγερὰ καὶ καλίγραμμα, κορίτσια τόσο ξακουστὰ γιὰ τὶς ὠμορφιές τους, ποὺ ξεκινοῦσαν νὰ τὰ θαυμάσουν τὰ παλληκάρια ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς Μακεδονίας. Πιὸ μπροστὰ ἀκόμη, τὰ χρόνια τῆς Τουρκίας, ἡ Σιάτιστα μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες ἕνα γῦρο πολιτεῖες, ἦταν ξακουστὴ γιατὶ δὲν εἶχαν κατορθώσει νὰ τὴν «πατήσουν» Τοῦρκοι. Ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχεν ἴχνος Τούρκου στὴν κωμόπολι αὐτή. Οὔτε ἀκόμη, ἔστω κι' ἕνας χωροφύλακας, ἐκπρόσωπος νὰ ποῦμε, τοῦ Τουρκικοῦ κράτους. Κι' ἀκόμη πιὸ παληά, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνος ἦταν ξακουστὴ — τὸ λέει αὐτὸ κι' ἡ ἱστορία ὄχι μοναχὰ ἡ παράδοσις — γιὰ τὰ πλούτη της. Ἦταν γνωστὴ πιὰ ὄχι ὡς Σιάτιστα, μὰ ὡς «Φλουροχῶρι». Ὅλοι οἱ Σιατιστινοὶ ἦταν γεμάτοι χρυσάφι. Ὁ τόπος τους, βλέπετε, ἦταν κέντρον ἐμπορίου. Μεγάλοι «πραματευτάδες» Σιατιστινοί, ἐμπορευότανε μὲ τὴν Βιέννη, τὴν Τεργέστη, τὴ Βενετία, τὴ Βουδαπέστη καὶ τὸ Μοναστῆρι, γιὰ λογαριασμὸ τῶν μεγάλων ἀγορῶν τῆς ἐποχῆς, τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Ἰωαννίνων. Τὴν ἐποχὴ αὐτή, τὴ Σιάτιστα τὴ φθονοῦσαν οἱ ἄλλες ἑλληνικὲς πολιτεῖες. Τὰ πλούτη της δὲ σκανδάλιζαν τὶς ληστοσυμμορίες τῶν Τουρκαλβανῶν, οἱ ὁποῖες τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐλυμαίνοντο τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ληστοσυμμορίες τόσον τρομερὲς καὶ φοβερὲς ποὺ εἶχαν καταστῆ ἀνώτερες σὲ δύναμι κι' ἀπ' αὐτὸν τὸν τουρκικὸν στρατόν. Ἀναφέρεται σὲ διάφορα λαογραφικὰ ἱστορικὰ σημειώματα ποὺ σώζονται σὲ πολιτεῖες τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, πώς τέτοια ἦταν ἡ δρᾶσις των — σχεδὸν ἀπρόσκοπτη — ποὺ ἐνεφανίζοντο μὲ... σημαῖες καὶ μὲ μουσικὲς, σὲ παρατάξεις στρατιωτικῶν μονάδων γιὰ νὰ καταλαμβάνουν καμμιὰ φορὰ ὁλόκληρες πολιτεῖες. Ποιὸς ξεύρει μάλιστα ἂν δὲν ἦσαν συνεννοημένοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ληστοσυμμοριῶν αὐτῶν, ποὺ εἶχαν ἀκόμη καὶ κανόνια στὴ διάθεσί των, μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κατὰ τόπους στρατιωτικῶν δυνάμεων γιὰ νὰ μοιράζωνται τὰ «πλιάτσικα». Πιθανώτατον μάλιστα φαίνεται τοῦτο, ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς ὁ τακτικὸς στρατὸς ἔβγαινε σὲ καταδίωξι τῶν Τουρκαλβανῶν ληστῶν εἰς ἐντελῶς ἀντίθετον κατεύθυνσιν αὐτῆς ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγίνετο ἡ ληστρικὴ ἐπιδρομή. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὴ Σιάτιστα. Ἔπλεε στὸ φλουρί, τὰ σπίτια τῶν ἀρχόντων της ἦταν σωστὰ παλάτια, βουτηγμένα σὲ πολύτιμα στρωσίδια καὶ βενετσιάνικα στολίδια, μυθικῆς ἀξίας. Ἑνώθηκαν τρεῖς μεγάλες συμμορίες καὶ διωργάνωσαν τὴν ἐναντίον της ἐπίθεσιν. Ἦταν ἄνοιξις ποὺ οἱ περισσότεροι ἄνδρες λείπανε στὴν ξενητιά. Ἄλλοι πραγματευτάδες καὶ ἄλλοι ἀγωγιάτες. Ἦταν ἐποχὴ ποὺ οἱ μεταφορὲς γινότανε μονάχα μὲ ζῶα. Ὁλόκληρα καραβάνια ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴ Σιάτιστα γιὰ τὶς πολιτεῖες τῆς Οὑγγαρίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Σερβίας καὶ γιὰ τὴ Βενετία, μέσῳ Τεργέστης. Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ διάλεξαν οἱ Τουρκαλβανοὶ ληστές. Θὰ ξεγύμνωναν ὅλη τὴν πολιτεία ἀπὸ ὅ,τι πολύτιμο εἶχε. Θὰ ξεσήκωναν τὰ πάντα ἀπὸ τ' ἀρχοντικά της. Ἀκόμη θὰ ἔσερναν τὰ «παλληκάρια», οἱ ληστοσυμμορῖτες μαζύ τους, σκλάβες γιὰ λίγο καιρὸ τὶς ὤμορφες — ξακουστὲς γιὰ τὴν ὠμορφιά τους — κοπέλλες τῆς πλούσιας πολιτείας. Τὸ τελευταῖο τοῦτο τὸ ὑπεσχέθησαν στοὺς ληστὰς οἱ ἀρχηγοί τους, γιὰ νὰ τοὺς κάνουν νὰ πολεμήσουν — ἂν παρίστατο ἀνάγκη — πιὸ γενναῖα ἀπὸ ὅσο γενναῖα εἶχαν πολεμήσει ὡς τότε. Ἂν παρίστατο ἀνάγκη... Ἦταν ἀδύνατος σχεδὸν ἡ διοργάνωσις ἀντιστάσεως, ἀφοῦ τὸ ἓν τρίτον σχεδὸν τῶν ἀνδρῶν ἔλειπε στὰ ξένα. Ποῦ νὰ φανταζότανε ὅμως, ὅτι μποροῦσαν νὰ πολεμήσουν κι' οἱ γυναῖκες. Ἔτσι καὶ τὴν ἔπαθαν. Σὰν ἔφθασαν κοντὰ στὴ Σιάτιστα, κάτω ἀπ' τὸν Ἀλιάκμονα, ἀπ' τὸ Τσιαρούσινο — ἕνα γραφικὸ χωριὸ μιὰ ὥρα μακρυὰ ἀπὸ τὴ Σιάτιστα — ἄναψε γενναῖο ὅσο κι' ἀνεπάντεχο τουφεκίδι. Ταμπουρωμένοι οἱ Σιατιστινοὶ μὲ τὶς γυναῖκες τους στὰ βράχια, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὸ δρόμο, τοὺς αἰφνηδίασαν καὶ τοὺς «ἔκαναν πέρα», κατὰ τὸ ποτάμι, στὰ Τουρκοχώρια. Στὴ φευγάλα τους εἶδαν ἀπὸ κοντὰ τὶς γυναῖκες νὰ πολεμοῦν μὲ ἀφάνταστη γενναιότητα. Καὶ μιὰ ἀπ' ὅλες, ποὺ ἔλαμπεν ἡ ὠμορφιά της πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο, νὰ εἶναι ἀρχηγός, μὲ ἕνα τουφέκι στὸ ἕνα χέρι κι' ἕνα γιαταγάνι στὸ ἄλλο. Νὰ δίνῃ αὐτὴ προσταγές, αὐτὴ νὰ εἶναι σεβαστὴ ἀπὸ ὅλους, πλάϊ της νὰ ἀνεμίζῃ ἡ σημαία, ἕνα λάβαρο ἀπὸ ἐκκλησιά, γύρω της νὰ πολεμοῦν σὰν λιοντάρια, μὲ τὴν ἴδια ὁρμή, ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Στὰ τουρκοχώρια, οἱ «κονιαρέοι» — Τοῦρκοι φανατικοὶ ποὺ μισοῦσαν τοὺς Ἕλληνες γιατὶ στὴν οὐσία ἦσαν σκλάβοι τους καὶ δοῦλοι τους — ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν ἐπιδρομέων. Πῆραν κι' αὐτοὶ τουφέκια καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα ξεκίνησαν νὰ «πατήσουν» τὴ Σιάτιστα.

«Ὅ,τι ἁρπάξει καθένας θὰ γίνῃ βιός του», εἶπαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ληστῶν καὶ μαθεύτηκε ἕνα γύρο στὰ χωριὰ τοῦ κάμπου. Ἀφοῦ πίσω ἀπὸ τοὺς ἄνδρες ξεκίνησαν γιὰ τὴ μάχη κι' οἱ γυναῖκες μὲ τὰ ζῶα καὶ τὶς βοϊδάμαξες, νὰ τὰ φορτώσουν λάφυρα.

Τώρα οἱ ἐπιδρομεῖς χωρίστηκαν στὰ δύο. Ἄλλοι θὰ πήγαιναν ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος ὅπου τὴν προηγουμένη τσακίστηκεν ἡ ἐπίθεσίς τους κι' ἄλλοι βόλτα ἀπὸ τὴ Γεράνια, τὴν κάτω συνοικία τῆς Σιατίστης. Τὰ σχέδιά τους τὰ εἶχαν φαντασθῆ οἱ Σιατιστινοὶ ἀπὸ βραδύς. Κι' ἀποφάσισαν νὰ ἀντισταθοῦν μονάχα στὰ σπίτια τους, στὰ πιὸ μεγάλα σπίτια. Διάλεξαν κι' ἀρχηγό. Τὴν πανώμορφη Σανούκου, ποὺ μὲ τὴν γενναιότητά της τὴν προηγούμενη ἡμέρα συνετέλεσε στὴν κατατρόπωσι τοῦ ἐχθροῦ. Τὴν δέχτηκε τὴν ἀρχηγία ἡ τολμηρὴ γυναῖκα, ἡ μεγάλη ἡρωΐς. Διάλεξε τὰ παλληκάρια της καὶ διωργάνωσε τὴν ἄμυνα, ἀφοῦ ἔστειλεν ἀπεσταλμένους της στὴν Κοζάνη καὶ στὰ Γρεβενά, γιὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν.

Ἀλαλάζοντες ἐπετέθησαν οἱ λησταὶ κατὰ τῆς Σιατίστης. Γρήγορα δὲ μπῆκαν στὴν πλατεῖα. Ποῦ ὅμως νὰ μποῦν καὶ στ' ἀρχοντικά της; Ἀπὸ μέσα πολεμοῦσαν σὰν θηρία ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀπὸ τὶς πολεμήστρες τῶν σπιτιῶν ὁ θάνατος χυνότανε ἄγριος, τρομερός. Στὰ στενὰ σοκάκια τὰ πτώματα σωριαζότανε τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο. Μὰ τὸ μεγαλείτερο μακελειὸ γινότανε ἐκεῖ στὰ Τρία Πηγάδια, τὸ κέντρον τῆς πολιτείας. Ἐκεῖ ἦταν στὸ πατρικό της σπίτι, ταμπουρωμένη ἡ ἡρωΐς Σανούκου. Ταμπουρωμένη μὲ πολλοὺς Σιατιστινοὺς καὶ πολλὲς γυναῖκες Σιατιστινές. Μὲ τὰ στρώματα καὶ τὰ χαλιὰ τοῦ σπιτιοῦ εἶχε κλείσει ὅλα τὰ παράθυρα — βενετσιάνικα παράθυρα ποὺ κάθε ἕνα στοίχιζε ὁλάκερη περιουσία — πίσω ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ τουφεκίδι ἦταν ἄγριο. Ἕνα μερόνυχτο κράτησεν ἡ ἀντίστασις τῆς Σανούκου. Ὕστερα ἄρχισαν νὰ τελειώνουν οἱ σφαῖρες. Ἔβαλε καὶ ἄναψαν φωτιὲς στὰ ὑπόγεια καὶ ἐκεῖ ἔλυωσαν ὅλα τὰ μπακιρικὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἔκαναν βόλια. Κι' αὐτὰ ὅμως τελείωναν. Φώναξε τότε ὅλους κοντά της ἡ ἡρωΐς μας καὶ τοὺς ἀνήγγειλε τὴν ἀπόφασί της:

— Γενικὴ ἔξοδος!

Χαιρετήθηκαν, φιληθήκαν καὶ συχωρεθήκαν ὅλοι καὶ ἡ ἔξοδος ἔγινεν ἀνεπάντεχη, θυελλώδης. Μπροστὰ ἡ Σανούκου, πίσω τὰ παλληκάρια της. Οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Ἀλβανοὶ σαστισμένοι πετοῦσαν τὰ ὅπλα καὶ ἔφευγαν πανικόβλητοι. Στὸ δρόμο τῆς φυγῆς τους τοὺς πέτυχαν καὶ οἱ στρατιῶτες ποὺ ἔσπευσαν ἀπὸ τὰ Γρεβενὰ καὶ τὴν Κοζάνη. Οἱ Τοῦρκοι ἔκριναν ὅτι ἦταν ντροπὴ ν' ἀφήσουν ἀνυπεράσπιστες τὶς γυναῖκες τῆς Σιατίστης. Ἂν ἦταν ἄνδρες, ἴσως νὰ μὴ ἐνισχύοντο.

Ὁ ἆθλος τῆς Σανούκου διαδόθηκε σ' ὅλη τὴ Μακεδονία. Κι' ὁ λαὸς τῆς ἔκαμε τραγούδια. Τοῦρκοι ἐπίσημοι πῆγαν ὡς τὴ Σιάτιστα νὰ τὴν γνωρίσουν καὶ νὰ τὴν συγχαροῦν.

Ἀπὸ τότε ὅμως ἡ Σιάτιστα ἄρχισε νὰ παρακμάζῃ. Ἀπὸ τὸν φόβον τῶν ληστρικῶν ἐπιδρομῶν ἔφευγαν στὴ Θεσσαλονίκη ὅλοι οἱ πλούσιοι.

Ν. ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ

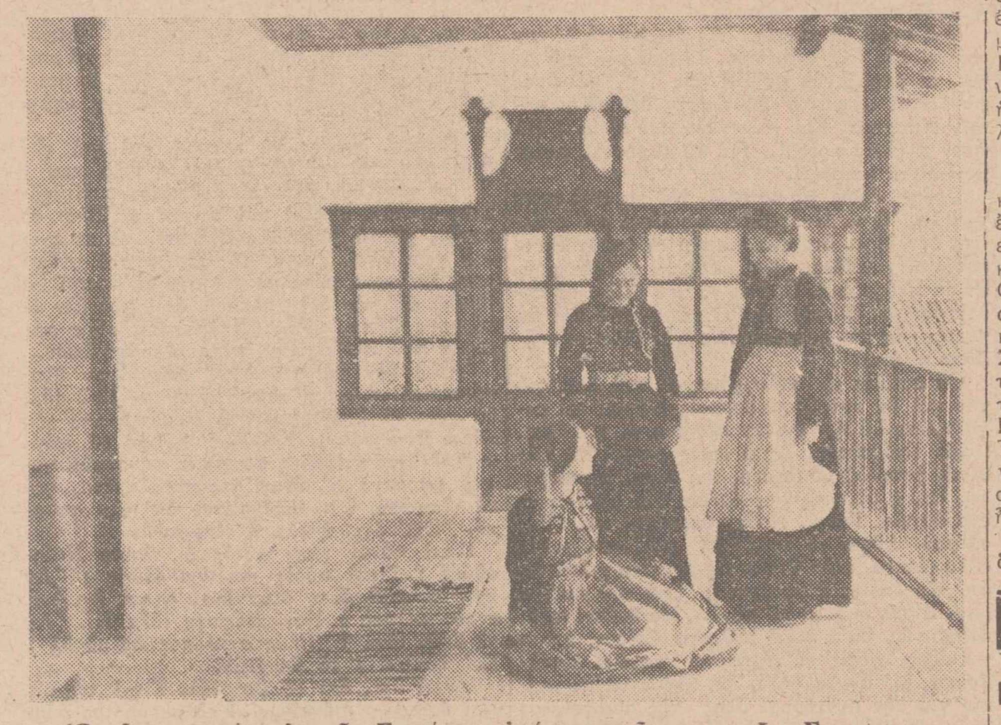

Ὡραῖα κοριτσόπουλα τῆς Σιατίστης, ἀπόγονοι τῆς ἱστορικῆς Σανούκου.

Στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Σαχίνη, ὅπου ἡ ἡρωΐς μας Σανούκου εἶχεν ἀμυνθῆ κατὰ τῶν ἐπιδρομέων Τουρκαλβανῶν

ΠΑΛΗΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΣΩΣΗ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 503 μ. Χ., ἐπὶ τῆς δυναστείας τοῦ Γοῦ-Τί, ἕνας μανδαρῖνος κατηγορήθηκε ὡς ἐγκληματίας καὶ καταδικάστηκε στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν. Ὅταν ὁ γυιὸς τοῦ μανδαρίνου ἔμαθε τὴν τρομερὴ ἀπόφασι τοῦ δικαστηρίου, κίνησε ἀπὸ τὴν ἐπαρχία του καὶ κατέβηκε στὴν πρωτεύουσα, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ σώσῃ ὁπωσδήποτε τὸν πατέρα του, θυσιάζοντας ἀκόμα καὶ τὴν ἴδια του τὴ ζωή.

Ὅταν ἔφτασε ἐκεῖ, πῆγε στὸ παλάτι καὶ παρακάλεσε νὰ ὁδηγηθῇ ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος.

Μόλις ὁ νέος ποὺ δὲν ἦταν μεγαλείτερος ἀπὸ δεκαεπτὰ ἐτῶν, παρουσιάσθηκε μπροστὰ στὸν «Υἱὸ τοῦ Οὐρανοῦ», ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ νὰ λυπηθῇ τὸν πατέρα του.

Ὁ αὐτοκράτωρ παρεξενεύτηκε γιὰ τὴν αὐθαίρετη παρουσίασι τοῦ νέου ἐνώπιόν του, κι' ἀφοῦ τὸν διέταξε νὰ σηκωθῇ, τὸν ἐρώτησε:

— Γιατί ἔσπευσες νὰ παρουσιασθῇς ἀντικανονικῶς ἐνώπιόν μου καὶ δὲν ἔκαμες ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι πολίτες;

Ὁ μικρὸς ἀπάντησε μὲ θάρρος, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σοβαρᾶς ὑποθέσεως, ποὺ δὲν ἐπιδεχόταν καμμιὰ βραδύτητα.

— Ὁ πατέρας μου καταδικάσθηκε σὲ θάνατο καὶ σὲ λίγο πρόκειται νὰ θανατωθῇ, εἶπε. Ἦρθα, λοιπὸν ἐδῶ νὰ παρακαλέσω τὸν αὐτοκράτορα νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ πατέρα μου καὶ νὰ δεχθῇ ἐμένα στὴ θέσι ἐκείνου!

Τὰ λόγια αὐτὰ συνεκίνησαν τὸν Γοῦ-Τί, ὁ ὁποῖος, θέλοντας νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ νέου ἦταν εἰλικρινὴς ἢ ἦταν ἁπλῶς ἕνα τέχνασμα γιὰ νὰ σώσῃ τὸν πατέρα του, ἐκάλεσεν ἕναν ἀπὸ τοὺς αὐλικούς του καὶ τοῦ εἶπε:

— Πάρε τὸν νέον αὐτὸν καὶ ἐξέτασέ τον νὰ ἰδῇς ἂν ἡ ψυχή του εἶναι ἀποφασιστική, ἂν πράγματι ἀγαπάει μέχρις αὐτοθυσίας τὸν πατέρα του ἢ ὑποκρίνεται.

Τότε ὁ νέος φώναξε θαρρετὰ καὶ τίμια:

— Ἐκεῖνο ποὺ ἀπεφάσισα εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν δικῶν μου σκέψεων καὶ κανένας δὲν μοῦ ἐνέπνευσε τὴν ἰδέα νὰ προσφέρω τὴ ζωή μου γιὰ τὸν πατέρα μου. Τὸ ζήτημα τοῦ θανάτου εἶναι πολὺ σοβαρὸ καὶ δὲν ἐπιδέχεται φλυαρίες ἢ ἐπιπολαιότητες. Δὲν ὑπάρχει βέβαια κανεὶς στὸν κόσμο γιὰ νὰ σώσω τὸν πατέρα μου, ἐπιθυμῶ νὰ ποὺ νὰ μὴ φοβᾶται τὸ θάνατο. Ἐγὼ ὅμως, ὑποστῶ τὴ φοβερὴ αὐτὴ θυσία!...

Ὅταν ὁ Γοῦ-Τὶ ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ νέου αἰσθάνθηκε τέτοια συγκίνησι, ὥστε διέταξε ἀμέσως νὰ ἀποφυλακισθῇ ὁ κατάδικος μανδαρῖνος καὶ νὰ ἀποδοθοῦν δημοσίως τιμὲς στὸν νέο ἐκεῖνον γιὰ τὴν ὑπέροχη φιλοστοργία του.

Ἡ παραπάνω ἱστορία εἶναι πολὺ διαδεδομένη κι' ὡς σήμερα ἀκόμη στὸν κινέζικο λαό.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΚΑΚΑ ΠΝΕΥΜΑΤΑ

Σὲ πολλοὺς λαούς, κι' ὄχι μονάχα στοὺς πρωτογόνους, ἀλλὰ καὶ σὲ κείνους ποὺ λέγονται πολιτισμένοι, ἐπικρατοῦν ἀνόητες προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες, σχετικῶς μὲ τὴν γέννησι καὶ τὴν ἀνατροφὴ τοῦ παιδιοῦ.

Σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη, πρὸ παντὸς ὅμως στὴν Ἰταλία, Γαλλία καὶ Ἑλλάδα, πιστεύουν ὅτι ἕνα πλῆθος φαντασμάτων περιτριγυρίζουν τὸ παιδὶ ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τοῦ κάμουν κακό. Γι' αὐτὸ κρεμοῦν στὸν λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ ἕνα πλῆθος φυλαχτά, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ διώχνουν τὰ κακὰ πνεύματα.

Οἱ χωρικοὶ τῆς Βρεττανίας κρεμοῦν στὸ λαιμὸ τοῦ νεογέννητου ἕνα κομμάτι μουχλιασμένο καὶ ξερὸ ψωμί, τοῦ φοροῦν ἀκόμα κουρελιασμένα καὶ λερὰ ροῦχα, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὰ πνεύματα ὅτι τὸ παιδὶ εἶναι πολὺ φτωχό, νὰ τὸ λυπηθοῦν καὶ νὰ μὴ θελήσουν νὰ τοῦ κάμουν κακό. Τοῦ φτειάνουν ἀκόμα φυλαχτὰ ἀπὸ κεφάλι ὄχιας ἢ πόδια τυφλοπόντικα.

Στὰ περίχωρα τῆς Νεαπόλεως βυθίζουν τὸ μωρὸ μέσα στὸ κρύο νερὸ μιᾶς πηγῆς, γιὰ νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ εὐδοκιμήσῃ στὴ ζωή του κι' ἂν θὰ γίνῃ γερό. Ἂν δηλαδὴ τὸ δυστυχισμένο μωρὸ ἁπλώσῃ τὰ ποδαράκια του, σημαίνει ὅτι θὰ ζήσῃ καὶ θὰ προκόψῃ, ἂν τὰ μαζέψῃ, ὅτι γρήγορα θὰ πεθάνῃ.

Ἄλλοτε καὶ στὴν Ἰαπωνία γινόταν κάτι ἀνάλογο : Ἐγέμιζε ἡ μητέρα τὸ στόμα της κρύο νερὸ καὶ τὸ ἔρριχνε κατόπιν μὲ δύναμι στὸ πρόσωπο τοῦ μωροῦ της. Ὅσο περισσότερα κλάμματα ἔκανε τότε τὸ μωρό, τόσο μεγαλείτερες ἐγγυήσεις ἔδινε γιὰ τὴν μελλοντικὴ σταδιοδρομία του καὶ τὴν μακροζωΐα του. Ἀντιθέτως, ἂν τὸ παιδὶ δὲν ἐφώναζε καθόλου, αὐτὸ ἐσήμαινε ὅτι ἦταν καταδικασμένο σὲ σύντομο θάνατο !...

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Ἡ δεσποινὶς Ἔλσα, ἕνα κορίτσι δεκαέξ ἐτῶν, κόρη ἑνὸς διασήμου δικηγόρου τῆς Βιέννης, φιλοξενεῖται στὸ Σὰν—Μαρτῖνο τῶν Αὐστριακῶν Ἄλπεων ἀπὸ τὴν πλουσία θεία της Ἔμμα. Ἐκεῖ βρίσκεται καὶ ὁ ἡλικιωμένος ἔμπορος ἔργων τέχνης κ. Ντόρσδαιη ποὺ ἀπὸ καιρὸ γλυκοκυττάζει τὴν Ἔλσα, ἐνῷ αὐτὴ τὸν ἀντιπαθεῖ φοβερά. Ἕνα βράδυ φθάνει ἀπὸ τὴν Βιέννη μία ἐπείγουσα ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς Ἔλσας. Αὐτὴ τὴν ἀνοίγει μὲ ἕνα κακὸ προαίσθημα. Τῆς γράφει ὅτι ὁ πατέρας της ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη γιὰ τριάντα χιλιάδες φιορίνια καὶ τῆς συνιστᾶ νὰ τὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν κ. Ντόρσδαιη. Ἡ Ἔλσα ἀποφασίζει χωρὶς δισταγμοὺς καὶ κάνει τὴν σχετικὴ πρότασι στὸν κ. Ντόρσδαιη, ὁ ὁποῖος συγκατατίθεται νὰ τῆς δώσῃ τὸ ποσὸν αὐτὸ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ θαυμάσῃ τὴν γυμνὴν καλλονήν της ἐπὶ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, πηγαίνοντας στὸ δωμάτιό του. Ἡ Ἔλσα πρὸ τῆς ἀνηθίκου αὐτῆς προτάσεως τοῦ Ντόρσδαιη εὑρίσκεται πρὸ διλήμματος. Μιὰ φοβερὴ πάλη σκέψεων βασανίζει τὸ μυαλό της. Δὲν ξέρει τί ν' ἀποφασίσῃ. Νὰ ὑποκύψῃ στὴν πρότασι τοῦ Ντόρσδαιη ἢ ν' ἀφήσῃ τὸν πατέρα της νὰ φυλακισθῇ γιὰ τριάντα χιλιάδες φιορίνια ;

ΠΟΣΕΣ φορὲς ἔκαμα τὸν γῦρο τοῦ ξενοδοχείου; Ἀλλὰ τώρα; Βρίσκομαι μπροστὰ στὴν εἴσοδο. Δὲν εἶναι ἀκόμα κανεὶς μέσα στὸ χώλλ. Φυσικά, ἀφοῦ ὅλοι βρίσκονται ἀκόμη στὸ δεῖπνο. Τὸ χώλλ φαίνεται παράξενο ἔτσι, ἐντελῶς ἄδειο. Ἀπάνω σ' ἐκείνη τὴν καρέκλα βρίσκεται ἕνα καπέλλο, καστόρι μὲ ὡραία κονκάρδα. Νὰ ἕνας ἡλικιωμένος κύριος στὴν πολυθρόνα. Φαίνεται ὅτι αὐτὸς δὲν ἔχει ὄρεξι. Διαβάζει τὴν ἐφημερίδα του. Ὅλα πᾶνε καλὰ γι' αὐτόν. Δὲν ἔχει σκοτοῦρες. Διαβάζει ἥσυχα τὴν ἐφημερίδα του, ἐνῷ ἐγὼ σπάω τὸ κεφάλι μου γιὰ νὰ βρῶ τριάντα χιλιάδες φιορίνια στὸ μπαμπᾶ μου.

Μὰ ὄχι, ἀφοῦ ξέρω πῶς θὰ τὰ βρῶ, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἁπλούστατο. Τί θέλω λοιπὸν τώρα; Τί γυρεύω μέσα στὸ χώλλ αὐτό; Τώρα θὰ γυρίσουν ἀπὸ τὸ δεῖπνο. Τί πρέπει νὰ κάμω; Ὁ κύριος Ντόρσδαιη θὰ πατάῃ σίγουρα στὰ καρφιά. Μὰ ποῦ εἶνε ἡ Ἔλσα; θὰ σκέφτεται. Μήπως σκοτώθηκε; Μήπως πῆγε νὰ βρῇ κανέναν γιὰ νὰ μὲ σκοτώσῃ; Μήπως θέλει νὰ στείλῃ ἐναντίον μου τὸν ἐξάδελφό της Πάουλ;

— Μὴ φοβεῖσθε καθόλου, κύριε Ντόρσδαιη, δὲν εἶμαι τόσο ἐπικίνδυνη. Εἶμαι μιὰ μικρὴ παληογυναῖκα καὶ τίποτα περισσότερο. Θ' ἀποζημιωθῆτε γιὰ τὸν φόβο ποὺ δοκιμάσατε. Τὰ μεσάνυχτα, δωμάτιο 65. Ἔξω θὰ κρυώνω πάρα πολύ. Καὶ ἀπ' τὴν κάμαρά σας θὰ πάω, κύριε Ντόρσδαιη, κατ' εὐθεῖαν στὴν κάμαρα τοῦ ἐξαδέλφου μου Πάουλ. Πιστεύω ὅτι δὲν ἔχετε καμμιὰν ἀντίρρησι, κύριε Ντόρσδαιη;

— Ἔλσα! Ἔλσα!

Τί; Πῶς; Αὐτὴ εἶνε ἡ φωνὴ τοῦ Πάουλ. Τὸ δεῖπνο τελείωσε κιόλας;...

— Ἔλσα!

— Ἄ! Τί συμβαίνει, Πάουλ;

Κάνω τὴν ἀθώα.

— Μὰ ποῦ εἶσαι λοιπόν, Ἔλσα;

— Ποῦ μποροῦσα νὰ εἶμαι; Ἔκαμα ἕναν περίπατο.

— Τώρα, στὴν ὥρα τοῦ δείπνου;

— Καὶ μ' αὐτό, τί; Εἶνε ἡ καλλίτερη ὥρα γιὰ περίπατο.

Λέω κουταμάρες.

— Ἡ μαμὰ φαντάστηκε ἕνα σωρὸ πράματα. Πῆγα καὶ χτυποῦσα τὴν πόρτα σου.

— Δὲν ἄκουσα τίποτα.

— Μὰ πές μου σοβαρά, Ἔλσα, πῶς σοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ μᾶς ἀνησυχήσῃς ἔτσι; Θὰ μποροῦσες τοὐλάχιστον νὰ εἰδοποιήσῃς τὴ μαμὰ πῶς δὲν θἄρχόσουνα στὸ δεῖπνον.

— Ναί, ἔχεις δίκηο, Πάουλ, ἂν ἤξερες ὅμως τί πονοκέφαλο εἶχα!

Ἡ φωνή μου γίνεται κλαψάρικη! Τί διεφθαρμένη ποὺ εἶμαι ;

—Εἶσαι τοὐλάχιστον καλλίτερα τώρα ;

—Ὄχι, δυστυχῶς, ὄχι.

—Πάω λοιπὸν νὰ πῶ στὴ μαμά μου...

—Στάσου, Πάουλ, ὄχι ἀκόμα ! Ζήτησε ἐκ μέρους μου συγγνώμην ἀπὸ τὴν θεία μου. Θὰ κατεβῶ γιὰ ἕνα λεπτὸ στὴν κάμαρά μου νὰ συγυριστῶ λιγάκι. Κ' ἔπειτα θὰ κατεβῶ ἀμέσως καὶ θὰ ζητήσω νὰ μοῦ σερβίρουν κάτι.

—Εἶσαι τόσο χλωμή, Ἔλσα! Θέλεις νὰ σοῦ στείλω τὴ μαμά μου ;

—Μά, Πάουλ, μὴν κάνεις λοιπὸν τόσην φασαρία γιὰ μένα, καὶ μὴ μὲ κυττάζεις ἔτσι. Δὲν ἔχεις δῆ ποτέ σου μιὰ γυναῖκα μὲ πονοκέφαλο ; Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ξανακατέβω. Σὲ δέκα λεπτὰ τὸ ἀργότερο. Γειά σου, Πάουλ.

—Λοιπόν, ὠρεβουάρ, Ἔλσα.

Δόξα τῷ Θεῷ, φεύγει. Τί βλάκας ! Ἀλλὰ πολὺ νόστιμος, μολαταῦτα. Ἀλλὰ τί μὲ θέλει ὁ θυρωρός ; Πῶς, ἕνα τηλεγράφημα ;

—Εὐχαριστῶ. Πότε ἦρθε αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα ;

—Πρὶν ἀπὸ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, δεσποινίς.

Γιατί ὅμως μὲ κυττάζει ἔτσι, σὰν νὰ μὲ λυπότανε ; Θεέ μου ! Τί μπορεῖ νὰ γράφῃ τάχα αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα ; Θὰ τὸ ἀνοίξω ἀπάνω μόνο, γιατί ἀλλιῶς ἴσως θὰ λιποθυμοῦσα. Ἴσως ὁ μπαμπᾶς...

Μὰ ἂν ὁ μπαμπᾶς ἔχῃ πεθάνει ὅλα κανονίζονται καὶ δὲν ἔχω πειὰ ἀνάγκη νὰ πάω μαζὶ μὲ τὸν κύριο Ντόρσδαιη στὸ δάσος... Ὤ, τί ἐλεεινὴ ποὺ εἶμαι! Θεέ μου, δῶσε νὰ μὴν ἔχῃ κανένα κακὸ αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα. Θεέ μου, δῶσε νὰ εἶναι ἀκόμα ζωντανὸς ὁ μπαμπᾶς. Στὴ φυλακὴ ἔστω, ἂν εἶναι ἀνάγκη, ἀλλὰ ὄχι νεκρός.

Ἂν δὲν ὑπάρχῃ καμμιὰ κακὴ εἴδησι μέσα στὸ τηλεγράφημα, θὰ κάμω μίαν θυσία. Θὰ γίνω γκουβερνάντα, θὰ πάω νὰ δουλέψω σ' ἕνα γραφεῖο. Ὄχι, μὴν εἶσαι πεθαμένος, μπαμπᾶ! Ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμη ! Ἀφοῦ θὰ κάμω ὅ,τι θελήσῃς...

Δόξα σοι ὁ Θεός, ἔφτασα ἐπάνω. Ἂς ἀνάψω γρήγορα τὸ φῶς. Ἄ! τί ψύχρα ποὺ κάνει ! Τὸ παράθυρο ἔμεινε ἀνοιχτὸ πάρα πολύ. Θάρρος, θάρρος. Ἄ ! Ἴσως νὰ γράφῃ μέσα ὅτι ἡ ὑπόθεσις κανονίστηκε. Ἴσως ὁ θεῖος Βερνάρδος νἄδωσε τὰ χρήματα καὶ νὰ μοῦ τηλεγραφῇ: Μὴ μιλήσῃς στὸν Ντόρσδαιη.

Τώρα θὰ τὸ μάθω. Μά, βέβαια, δὲν θὰ διαβάσω τί γράφει τὸ τηλεγράφημα, κυττάζοντας ἔτσι τὸ ταβάνι ! Ἐμπρός, ἐμπρός, θάρρος ! Ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη.

«Θερμοπαρακαλῶ πάλιν μιλήσῃς Ντόρσδαιη ζητήσῃς ὄχι τριάντα, ἀλλὰ πενῆντα, διαφορετικὰ ὅλα περιττά...» Χά, χά! Πενῆντα... «διεύθυνσις μένει Φιάλα».

Βέβαια ὅμως, πενῆντα ἢ τριάντα δὲν ἔχει σημασία. Οὔτε καὶ γιὰ τὸν κύριο Ντόρσδαιη, ἀσφαλῶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπάρχει καὶ τὸ βερονὰλ στὸ κάτω-κάτω. Γιατί δὲν εἶπα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πενῆντα ; Καὶ ὅμως τὸ εἶχα σκεφθῆ! Διαφορετικὰ ὅλα περιττά...

Ἐμπρός. Ἂς κατεβῶ γρήγορα. Ἂς μὴ μένω ἔτσι καθισμένη στὸ κρεββάτι. Ἔγινε ἕνα μικρὸ λάθος, κύριε Ντόρσδαιη, μὲ συγχωρεῖτε. Ὄχι, τριάντα, ἀλλὰ πενῆντα, διαφορετικὰ ὅλα εἶναι περιττά. Διεύθυνσις μένει Φιάλα...

Μὲ παίρνετε, λοιπόν, γιὰ ἠλίθιον, δεσποινὶς Ἔλσα ;... Μὰ καθόλου, κύριε ὑποκόμη. Πῶς θὰ μποροῦσα νὰ σκεφθῶ τέτοιο πρᾶγμα ;... Γιὰ πενῆντα ὅμως χιλιάδες θὰ ἔπρεπε νὰ ζητήσω περισσότερα ἀπὸ ὅσα γιὰ τὶς τριάντα, δεσποινίς. Διαφορετικὰ ὅλα περιττά. Διεύθυνσις μένει Φιάλα. Ὅπως σᾶς ἀρέσει, κύριε Ντόρσδαιη. Δὲν ἔχετε καιρὸ νὰ διαβάζετε. Προπάντων ὅμως γράψετε τὸ τηλεγράφημα γιὰ τὴν Τράπεζά σας, φυσικά, γιατί ἀλλιῶς δὲν ἔχω καμμιὰν ἐγγύησι.

Ναί, αὐτὸ θὰ κάμω. Θὰ πάω στὸ δωμάτιό του καὶ μόνον ὅταν θὰ γράψῃ τὸ τηλεγράφημα μπροστὰ στὰ μάτια μου... θὰ γδυθῶ. Καὶ τὸ τηλεγράφημα θὰ τὸ κρατῶ στὸ χέρι. Ὤ, τί ἀηδιαστικὰ ποὺ εἶναι ὅλα αὐτά ! Καὶ ποῦ θ' ἀφήσω τὰ ροῦχα μου ; Ὄχι, ὄχι, θὰ γδυθῶ ἀπὸ πρὶν ἐδῶ καὶ θὰ πάρω τὸ μεγάλο μαῦρο ἐπανωφόρι μου ποὺ μὲ τυλίγει ὁλόκληρην. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρακτικώτερο καὶ γιὰ τοὺς μας.

Διεύθυνσις μένει Φιάλα... Τὰ δόντια μου κροταλίζουν. Τὸ παράθυρο εἶναι ἀκόμα ἀνοιχτό. Ἂς τὸ κλείσω. Ἔξω ; Θὰ μποροῦσα νὰ πεθάνω ἀπὸ τὸ κρύο. Ἐλεεινά ! Πενῆντα χιλιάδες. Δὲν μπορεῖ νὰ πῇ ὄχι. Δωμάτιον ἑξῆντα πέντε. Πρῶτα ὅμως θὰ πῶ στὸν Πάουλ νὰ μὲ περιμένῃ στὴν κάμαρά του. Ἀπὸ τὴν κάμαρα τοῦ Ντόρσδαιη θὰ πάω κατευθεῖαν στὴν κάμαρα τοῦ Πάουλ καὶ θὰ τοῦ τὰ πῶ ὅλα. Καὶ τότε ὁ Πάουλ θὰ πρέπει νὰ τὸν χαστουκίσῃ.

Ναί, τὴν ἴδια νύχτα μάλιστα. Πρόγραμμα πλουσιώτατο ! Καὶ ἔπειτα, τὸ βερονάλ. Μὰ ὄχι, γιατί λοιπόν ; Νὰ πεθάνω ; Καθόλου. Εὐθυμία, εὐθυμία, τώρα μόλις ἀρχίζει γιὰ μένα ἡ ζωή!

Θὰ διασκεδάσετε καλά ! Θὰ μπορῆτε νὰ περηφανεύεσθε γιὰ τὴν μικρή σας. Θέλω νὰ γίνω μιὰ παληογυναῖκα, ποὺ ὅμοιά της δὲν ἔχει ξαναδῆ ὁ κόσμος. Διεύθυνσις μένει Φιάλα. Θὰ λάβῃς τὶς πενῆντα χιλιάδες σου, μπαμπᾶ.

Μὲ τὰ ἄλλα ὅμως ποὺ θὰ κερδίσω τὴν ἐρχόμενη φορά, θ' ἀγοράσω καινούργια νυχτικά, γαρνιρισμένα μὲ δαντέλλες τρανσπαράν, καὶ ὄμορφες μεταξωτὲς κάλτσες.

Μιὰ φορὰ ζῇ κανείς. Ἂς ἀνάψω τὴ λάμπα ἀπάνω ἀπὸ τὸν καθρέφτη. Τί ὄμορφα ποὺ εἶναι τὰ πυρόξανθα μαλλιά μου ! Κ' οἱ ὦμοι μου! Καὶ τὰ μάτια μου ἐπίσης δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημα. Καὶ τί μεγάλα ποὺ εἶναι ! Θὰ ἦταν ἀλήθεια κρῖμα... Γιὰ τὸ βερονάλ, ὑπάρχει πάντα καιρός...

Πρέπει ὅμως νὰ κατεβῶ. Νὰ κατεβῶ πολὺ χαμηλά. Ὁ κ. Ντόρσδαιη περιμένει καὶ μάλιστα δὲν ξέρει ὅτι στὸ μεταξὺ τὸ ποσὸν ἔγινε πενῆντα χιλιάδες. Ναί, αὔξησε ἡ ἀξία μου, κύριε Ντόρσδαιη. Πρέπει νὰ τοῦ δείξω τὸ τηλεγράφημα, ἀλλιῶς δὲν θὰ μὲ πίστευε καὶ θὰ νόμιζε πὼς μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴν θέλω νὰ κερδίσω κ' ἐγώ.

Θὰ στείλω τὸ τηλεγράφημα στὸ δωμάτιό του καὶ θὰ προσθέσω μερικὰς λέξεις. Μὲ μεγάλη μου λύπη, ἔγιναν πενῆντα οἱ χιλιάδες, κύριε Ντόρσδαιη. Αὐτὸ ὅμως μπορεῖ νὰ σᾶς εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορο, καὶ εἶμαι πεπεισμένη, ὅτι ἡ ἀξίωσίς σας ἐκείνη δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ἀστεῖο. Γιατί εἶσθε ὑποκόμης καὶ τζέντλεμαν. Αὔριο τὸ πρωΐ θὰ στείλετε, χωρὶς ἄλλο τίποτα, στὸν Φιάλα τὶς πενῆντα χιλιάδες, ἀπ' τὶς ὁποῖες ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ τοῦ πατέρα μου. Εἶμαι βεβαία γι' αὐτό... Μὰ βεβαιότατα, δεσποινίς, θὰ στείλω μάλιστα ἀμέσως ἑκατὸ χιλιάδες, χωρὶς νὰ περιμένω κανένα ἀντάλλαγμα, κι' ἀναλαμβάνω ἐπὶ πλέον νὰ φροντίσω γιὰ τὴν συντήρησι ὅλης τῆς οἰκογενείας σας ἀπὸ σήμερα, καὶ νὰ ἀποδώσω ὅλην τὴν περιουσία τῶν ἀνηλίκων ποὺ κατεχράσθη ὁ πατέρας σας.

Διεύθυνσις μένει Φιάλα. Χά! χά! χά! Νὰ ὁ ἀληθινὸς ὑποκόμης ντ' Ἐπερί!... Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνοησίες. Τί μοῦ μένει τάχα νὰ κάμω ; Μὰ εἶναι ἀνάγκη, πρέπει ἀπαραίτητα νὰ κάμω ὅ,τι θὰ ζητήσῃ ὁ κ. Ντόρσδαιη, γιὰ νὰ πάρῃ ὁ μπαμπᾶς αὔριο τὰ λεπτά ; γιὰ νὰ μὴν τὸν βάλουν φυλακή, γιὰ νὰ μὴ σκοτωθῇ.

Καὶ θὰ τὸ κάμω... Ναί, θὰ τὸ κάμω, μ' ὅλο ποὺ θὰ εἶναι ἴσως χαμένος κόπος... Σὲ ἕξη μῆνες θὰ βρισκόμαστε πάλι στὴν ἴδια θέσι ὅπως σήμερα ! Ἴσως καὶ σὲ ἕνα μῆνα! Μὰ τότε, δὲν μπορεῖ νὰ μ' ἐνδιαφέρῃ ἐμένα πειά. Θὰ κάμω τώρα αὐτὴ τὴ θυσία, ἀλλὰ δὲν θὰ κάμω πειὰ ἄλλην. Ποτέ, ποτέ, ποτὲ πειά.

Ναί, αὐτὸ θὰ πῶ στὸν μπαμπᾶ μου, μόλις φτάσω στὴ Βιέννη. Καὶ ἔπειτα θὰ φύγω ἀπ' τὸ σπίτι μας, γιὰ νὰ πάω ὁπουδήποτε ἀλλοῦ. Θὰ μιλήσω γι' αὐτὸ στὸν Φρέδ. Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ποὺ μ' ἀγαπάει στ' ἀληθινά.

Δὲν ἔφτασα ὅμως ἀκόμα σ' αὐτό. Δὲν βρίσκομαι στὴν Βιέννη, εἶμαι ἀκόμα στὸ Σὰν Μαρτῖνο ντὶ Καστράτσα. Καὶ δὲν ἔχει γίνει ἀκόμα τίποτα. Τότε λοιπόν, τί ; Νὰ τὸ τηλεγράφημα. Τὶ πρέπει νὰ κάμω μ' αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα ;

Πρὶν ἀπὸ λίγο τὸ εἶχα σκεφθεῖ. Πρέπει νὰ τοῦ τὸ στείλω στὸ δωμάτιό του. Μὰ τὶ ἄλλο ἀκόμα ; Πρέπει νὰ προσθέσω κάτι. Τὶ λοιπόν ; Τὶ πρέπει νὰ τοῦ γράψω ; Περιμένετέ με τὰ μεσάνυχτα. Ὄχι, ὄχι, ὄχι ! Δὲν θέλω νὰ τοῦ δώσω αὐτὸν τὸν θρίαμβο. Δὲν θέλω, δὲν θέλω !

Δόξα σοι ὁ Θεός, ὅμως, ἔχω τὰ χάπια μου. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη μου σωτηρία. Ἀλλὰ ποῦ βρίσκονται ; Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μήπως μοῦ τὰ κλέψανε ; Μὰ ὄχι, νά τα. Ἐκεῖ, μέσα στὸ κουτί. Τάχα εἶναι ἀκόμα ὅλα ; Ναί, νά τα. Ἕνα, δυό, τρία, τέσσερα, πέντε, ἕξη... Δὲν θέλω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τὰ κυττάζω, τὰ ἀγαπημένα μου χάπια. Αὐτὸ δὲν μὲ δεσμεύει σὲ τίποτε. Κι' ἂν τὰ ἀδειάσω μέσα σ' ἕνα ποτῆρι, δὲν μὲ δεσμεύει σὲ τίποτα αὐτό.

Ἕνα, δύο, ἀλλὰ εἶμαι σίγουρη πὼς δὲν θὰ σκοτωθῶ. Κάθε ἄλλο !...Τρία, τέσσερα, πέντε, ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ πεθάνῃ κανείς. Θὰ ἦταν τρομερό, ἂν δὲν εἶχα φέρει μαζύ μου τὸ βερονάλ. Θἄπρεπε νὰ πέσω ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ σίγουρα δὲν θἄχα τὸ κουράγιο. Ἀλλὰ μὲ τὸ βερονάλ...κοιμᾶται κανεὶς σιγὰ - σιγά, καὶ δὲν ξυπνᾶ πιά, χωρὶς βάσανα, χωρὶς πόνους. Πλαγιάζεις στὸ κρεββάτι, ἀδειάζεις τὸ ποτῆρι μονομιᾶς, ἀρχίζεις νὰ ὀνειρεύεσαι καὶ ἔτσι τελειώνουν ὅλα.

Προχθὲς εἶχα πάρει ἕνα χάπι, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, μάλιστα, δύο. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ πῶ σὲ κανέναν. Λοιπόν, σήμερα θὰ πάρω λίγα περισσότερα. Δηλαδὴ μόνον στὴν περίπτωσι ποὺ...Ἂν αὐτὸ θὰ μοῦ προκαλοῦσε πάρα πολὺ τὴν φρίκη.

Ἀλλὰ γιατὶ νὰ μοῦ προκαλέσῃ τὴν φρίκη; Ἂν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μ' ἀγγίξῃ, θὰ τὸν φτύσω κατάμουτρα. Ἁπλούστατα.

Πῶς ὅμως θὰ τοῦ στείλω αὐτὸ τὸ γράμμα; Βέβαια δὲν μπορῶ νὰ διαβιβάσω μὲ τὴν καμαριέρα ἕνα γράμμα γιὰ τὸν κύριο Ντόρσδαιη. Τὸ καλλίτερο εἶναι νὰ κατεβῶ, νὰ τοῦ μιλήσω, νὰ τοῦ δείξω τὸ τηλεγράφημα. Ὁπωσδήποτε, πρέπει νὰ κατεβῶ. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἐδῶ μέσα, στὴν κάμαρά μου. Δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ὑποφέρω, τρεῖς ὁλόκληρες ὧρες, ἕως τὴν ὡρισμένη στιγμή...

Ἔπειτα, πρέπει νὰ κατεβῶ καὶ γιὰ τὴν θεία μου. Ὤ, τὶ μὲ νοιάζει ἡ θεία μου ! Τὶ μὲ νοιάζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ; Κυττάξετε λοιπόν, κυρίες καὶ κύριοι ! Ἰδοὺ τὸ ποτῆρι μὲ τὸ βερονάλ. Βλέπετε, τὸ παίρνω στὸ χέρι μου. Τώρα, τὸ φέρνω στὸ στόμα μου. Μάλιστα, μέσα σὲ μιὰ στιγμὴ μπορεῖ νὰ βρεθῶ ἀπ' τὴν ἄλλη πλευρά, ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχουν θεῖες, οὔτε Ντόρσδαιη, οὔτε πατέρας ποὺ κλέβει τὴν περιουσία ἀνηλίκων...

Ἀλλὰ δὲν θὰ σκοτωθῶ. Δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ κάμῃ τέτοιο πρᾶγμα. Καὶ οὔτε θὰ πάω νὰ βρῶ μέσα στὸ δωμάτιό του τὸν κύριο Ντόρσδαιη. Καθόλου ! Δὲν θὰ πάω, γιὰ πενῆντα χιλιάδες φιορίνια, νὰ σταθῶ γυμνὴ μπροστὰ σ' ἕναν γεροπαραλυμένο, γιὰ νὰ γλυτώσω ἕνα καταχραστὴ ἀπ' τὴν φυλακή. Ὄχι' ὄχι, ἢ ὅλα ἢ τίποτα.

Γιατὶ νἆναι τάχα αὐτὸς ὁ κύριος Ντόρσδαιη ; Γιατὶ αὐτὸς καὶ ὄχι ἄλλος ; Ἂν παρουσιασθῶ ἔτσι στὸν ἕναν γιατὶ ὄχι καὶ στοὺς ἄλλους ; Ναί, ὑπέροχη ἰδέα !... Ἂς μὲ δοῦν ὅλοι ! Ὅλος ὁ κόσμος ἄς μὲ δῇ ! Καὶ ὕστερα : τὸ βερονάλ.

Ἀλλὰ ὄχι, ὄχι τὸ βερονάλ. Γιατὶ τάχα ; Καὶ ὕστερα : ἡ ἔπαυλις μὲ τὰ μαρμάρινα σκαλοπάτια καὶ τοὺς ὡραίους νέους, καὶ ἡ ἐλευθερία, καὶ ἡ πλατειὰ ζωή ! Καλησπέρα σας, δεσποινὶς Ἔλσα, μοῦ ἀρέσετε ἔτσι.

Χά, χά ! Κάτω θὰ πιστέψουν πὼς εἶμαι τρελλή. Ποτὲ ὅμως ὥς τώρα, δὲν ἤμουν γλυκύτερη. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ζωή μου εἶμαι πραγματικὰ λογική. Πρέπει νὰ μὲ δοῦν ὅλοι, ὅλοι !...

Τότε δὲν θἆνε πιὰ δυνατὸν νὰ ὀπισθοχωρήσω. Δὲν θὰ μπορῶ νὰ γυρίσω στὸ σπίτι τοῦ μπαμπᾶ καὶ τῆς μαμᾶς ἢ στὸ σπίτι τῶν θείων καὶ τῶν θειάδων μου. Δὲν θἆμαι πιὰ τότε αὐτὴ ἡ δεσποινὶς Ἔλσα, ποὺ ἤθελαν νὰ τὴν παντρέψουν μὲ κάποιον κύριο Βελλαμίτσερ. Κι' ἔτσι θὰ τὴν πάθουν ὅλοι...καὶ προπάντων αὐτὸς ὁ ἐλεεινὸς Ντόρσδαιη...Καὶ ἔπειτα θὰ ξαναγεννηθῶ γιὰ δεύτερη φορά... χωρὶς αὐτό, ὅλα εἶναι περιττά. Ἡ διεύθυνσις μένει Φιάλα. Χά, χά !...

Δὲν ἔχω πιὰ καιρὸ γιὰ χάσιμο, δὲν πρέπει νὰ ξαναδειλιάσω. Κάτω τὰ προσχήματα! Ποιὸς θἆναι ὁ πρῶτος ; Θὰ εἶσαι ἐσύ, ἐξάδελφέ μου Πάουλ ; Εἶσαι τυχερὸς ποὺ δὲν βρίσκεται πιὰ ἐδῶ ὁ νέος μὲ τὴν ρωμαϊκὴ κεφαλή. Θὰ βάλῃς τὰ χείλη σου ἀπόψε τὴν νύκτα ἀπάνω στὸ ὡραῖο αὐτὸ στῆθος ; Ὤ, τὶ ὡραία ποὺ εἶμαι !

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΤΑ ΑΥΓΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γεώργιος Α΄ ταξείδευε κάποτε στὴν Ὁλλανδία. Περνῶντας μιὰ μέρα μὲ τὸν ὑπασπιστή του ἀπὸ ἕνα χωριό, κάθησαν σ' ἕνα μικρὸ ἑστιατόριο καὶ παράγγειλαν δυὸ αὐγὰ γιὰ νὰ προγευματίσουν.

Ὅταν ἔφαγαν, ζήτησαν τὸν λογαριασμό.

— Πόσο κάνουν τὰ δυὸ αὐγά ; ρώτησε ὁ ὑπασπιστής.

— Διακόσια φλωρίνια ! ἀπάντησε ἡ ξενοδόχος.

— Πόσα εἴπατε ;

— Διακόσια φλωρίνια.

— Ἑκατὸ φλωρίνια κάθε αὐγό ;...

— Μάλιστα.

— Τόσο σπάνια λοιπὸν γεννοῦν ἐδῶ οἱ κόττες κι' εἶναι τόσο ἀκριβὰ τ' αὐγά ; ἐρώτησεν ὁ βασιλεύς.

— Οἱ κόττες γεννοῦν τακτικά, Μεγαλειότατε, στὸ χωριό μας, ἀπάντησε χωρὶς διόλου νὰ τὰ χάσῃ ἡ ξενοδόχος, μόνο οἱ βασιληάδες περνοῦν σπάνια...

Ὁ Γεώργιος Α΄ ἐγέλασε γιὰ τὴν ἔξυπνη ἀπάντησι τῆς χωρικῆς κι' ἐπλήρωσε τὰ διακόσια φλωρίνια.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΕΛΙΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Πουὰν ζαρτιέρ—Πουὰν ζέρσεϋ

ΤΗΝ περασμένη φορὰ σᾶς ἐξηγήσαμε τὸ πουὰν ζαρτιέρ, ποὺ σᾶς δείχνει σήμερα ἡ 1η εἰκόνα. Ἡ 2α εἰκόνα σᾶς παρουσιάζει τὸ πουὰν ζέρσεϋ. Προσέξατε καλὰ τὶς δυὸ αὐτὲς βελονιές, γιατὶ μὲ τὸν συνδυασμὸ αὐτῶν τῶν δύο κάνουμε τὰ περισσότερα πλεξίματα. Τὸ πουὰν ζέρσεϋ γίνεται ὅταν τοποθετῆστε στὴν 1η σειρὰ τὴ βελόνα σας ποὺ κρατᾶτε στὸ δεξιὸ χέρι κάτω ἀπὸ τὴ βελόνα ποὺ κρατᾶτε στὸ ἀριστερὸ χέρι καὶ στὴ 2α σειρὰ κάνετε τὸ ἀντίθετο. Ἐξακολουθεῖτε πάντοτε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο νὰ ἔχετε τὸ πουὰν ζέρσεϋ.

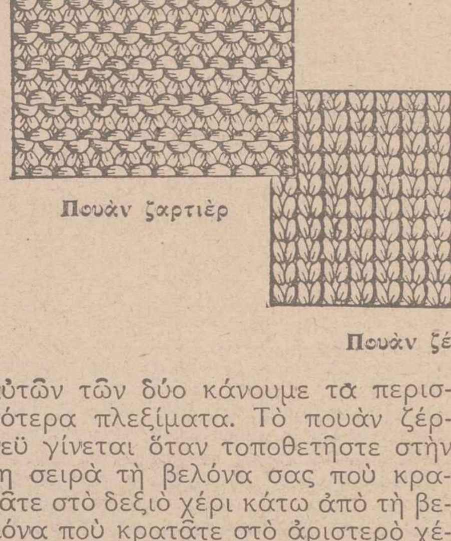
Πουὰν ζαρτιὲρ

Πουὰν ζέρσεϋ

Τὸ σημερινό μας πλέξιμο θὰ εἶναι μὲ πουὰν ζαρτιέρ, ποὺ σᾶς ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο. Εὔκολο καὶ εὐχάριστο.

Ἀλήθεια, τί χαρὰ αἰσθάνονται ὅλες οἱ γυναῖκες καὶ πρὸ πάντων οἱ μητέρες ὅταν ἑτοιμάζουν κομψὰ καὶ ὡραῖα πράγματα γιὰ τὶς ἀγαπημένες ὑπαρξοῦλες των. Τὰ πλεκτὰ εἶναι τὸ πιὸ πρακτικὸ παιδικὸ ντύσιμο. Ζεστὰ καὶ μαλακά, ὥστε νὰ μὴ πονοῦν τὰ τρυφερά τους σωματάκια. Μὴ σᾶς τρομάζει ἡ ἰδέα πὼς χαλοῦν μὲ τὸ πλύσιμο. Μιὰ χλιαρὴ σαπουνάδα μὲ μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ἀμμωνία καὶ κατόπιν ἕνα ξέβγαλμα μὲ χλιαρὸ νερὸ σᾶς ἐξασφαλίζουν ἀπὸ κάθε φθορά. Γιὰ νὰ στεγνώσουν ὕστερα τὰ ἁπλώνετε σὲ πετσέτα χνουδωτή, προσέχοντας νὰ τοὺς δώσετε τὸ σχῆμα ποὺ εἶχαν πρὶν τὰ πλύνετε.

Θὰ σᾶς δώσουμε σήμερα ἕνα ὡραῖο παιδικὸ κουστουμάκι.

□□□

Τὸ καταλληλότερο μαλλὶ γιὰ τὰ παιδικὰ εἶναι τὸ «Μαρκίζ».

Στὸ ζακετάκι θὰ μεταχειρισθῆτε βελόνες ἀριθ. 3 καὶ στὴν κυλόττα βελόνες ἀριθ. 4.

Τὸ ζακετάκι αὐτὸ πλέκεται στὸ μάκρος καὶ μὲ βελονιὰ πουὰν ζαρτιέρ, πού, ὅπως εἴπαμε, σᾶς ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο. Τὸ ἄνοιγμά του εἶναι στὴν πλάτη, ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ ἀρχίζετε.

Περνᾶτε στὴ βελόνα σας 56 πόντους καὶ πλέκετε 20 σειρές. Κατόπιν ἀρχίζετε 1η σειρὰ καὶ πλέκετε μόνον 44 πόντους. Στὴ βελόνα ποὺ κρατᾶτε στὸ ἀριστερό σας χέρι θὰ μείνουν 12 πόντοι, τοὺς ὁποίους δὲν πλέκετε. Γυρίζετε 2α σειρὰ μὲ τοὺς 44 πόντους. 3η σειρὰ πλέκετε 50 πόντους. Σᾶς μένουν 6, τοὺς ὁποίους δὲν πλέκετε, ἀλλὰ γυρίζετε 4η σειρὰ πάλι μὲ 50 πόντους. 5η σειρὰ πλέκετε ὅπως στὴν ἀρχὴ 56 πόντους, γυρίζετε 6 σειρὰ πάλι μὲ 56 πόντους καὶ ἐπαναλαμβάνετε 1η σειρὰ μὲ 44 πόντους. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἔχει κάτω φάρδος τὸ ζακετάκι καὶ ἐπάνω σχηματίζεται ὁ νωμίτης. Ὅταν πλέξετε 54 σειρές, μετρῶντας ἀπ' τὴν ἀρχή, φθάνετε στὴ θέσι ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ μανίκι. Μὲ τὴ βελόνα ποὺ κρατᾶτε στὸ δεξιό σας χέρι πλέκετε τοὺς πόντους ἀπὸ τὸν νωμίτη. Ὅταν πλέξετε 18 πόντους, δὲν πλέκετε ἄλλους, ἀλλὰ θὰ προσθέσετε στὴν ἴδια βελόνα ποὺ κρατᾶτε πάντα στὸ δεξιό σας χέρι 36 πόντους. Αὐτοὶ εἶναι οἱ πόντοι γιὰ τὸ μανίκι. Θὰ σᾶς μείνουν 38 πόντοι στὴ βελόνα ποὺ εἴχατε στὸ ἀριστερὸ χέρι. Τοὺς ἀφίνετε καὶ γιὰ νὰ μὴ σᾶς ξηλώσουν τοὺς περνᾶτε σὲ μιὰ κλωστή. Καὶ τώρα ἀρχίζετε νὰ πλέκετε τὸ μανίκι συνέχεια μὲ τὸ νωμίτη, τὸν ὁποῖον ἐξακολουθεῖτε νὰ πλέκετε ὅπως στὴν πλάτη.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ μανικιοῦ σχηματίζεται ὡς ἑξῆς : Στὴν 1η σειρὰ πλέκετε ὅλους τοὺς πόντους καὶ γυρίζετε 2α σειρά. Στὴν 3η σειρὰ ἀφίνετε 10 πόντους καὶ γυρίζετε 4η σειρά. Καὶ συνεχίζετε νὰ πλέκετε 2 σειρὲς μὲ ὅλους τοὺς πόντους καὶ 2 σειρὲς ἀφίνοντας 10 πόντους. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ πλέξετε 80 σειρὲς καὶ ὅταν τελειώσουν θὰ κλείσετε τοὺς 36 πόντους τοῦ μανικιοῦ. Ὕστερα ἀπὸ αὐτά, ξαναπερνᾶτε στὴ βελόνα σας στοὺς 38 πόντους τῆς πλάτης, ποὺ ἀφήσατε, καὶ συνεχίζετε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ νὰ πλέξετε τὸ ἐμπρὸς μέρος. Ὅταν πλέξετε 116 σειρές, φθάνετε στὴ θέσι ποὺ θὰ γίνῃ τὸ δεύτερο μανίκι ἀκριβῶς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ ἔγινε καὶ στὸ πρῶτο.

Παιδικὸ ζακετάκι

Συνεχίζετε τὴν πλάτη καὶ τὴν τελειώνετε ὅπως τὴν ἀρχίσατε, μὲ 20 ὁλόκληρες σειρές.

Γιὰ νὰ σχηματισθῇ τώρα ὁ λαιμός, θὰ περάσετε καινούργιους πόντους στὴν ἄκρη τοῦ νωμίτη. Σὲ κάθε πόντο τοῦ νωμίτη θὰ βάζετε τὴ βελόνα σας καὶ θὰ τραβᾶτε τὸ μαλλί. Ὁ λαιμὸς θέλει 9 σειρὲς μὲ βελονιὰ πάντα πουὰν ζαρτιέρ, ἀλλὰ στὴν 5η σειρὰ θὰ σχηματίσετε ἕνα τροὺ-τροὺ γιὰ νὰ περάσετε τὸ κορδονάκι. Γίνεται δὲ μὲ τὸν ἑξῆς τρόπο. Πλέκετε 6 πόντους, κατόπιν 2 μαζὶ καὶ ἔπειτα ἀνεβάζετε ἕνα πόντον. Τὸ ἀνέβασμα γίνεται ὅταν περάσετε τὸ μαλλί σας πάνω ἀπὸ τὴ βελόνα. Συνεχίζετε πάλι 6 πόντους, 2 μαζί, ἕνα ἀνέβασμα. Ὅταν τελειώσῃ ἡ σειρά, πλέκετε κανονικά. Στὴν 9η σειρὰ κλείνετε καὶ εἶναι ἕτοιμο τὸ ζακετάκι.

ΚΥΛΟΤΤΑ

Γιὰ τὴν κυλόττα, ὅπως σᾶς εἴπαμε, χρειάζονται βελόνες ἀριθ. 4. Ἀρχίζετε ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος καὶ περνᾶτε 60 πόντους. Πλέκετε 17 σειρὲς λάστιχο, δηλαδὴ 2 πόντους καλὴ καὶ 2 πόντους ἀνάποδη. Στὴν 9η σειρὰ θὰ γίνῃ τροὺ-τροὺ γιὰ τὸ κορδονάκι. Γίνεται ὡς ἑξῆς : Πλέκετε 2 πόντους, κατόπιν 2 πόντους μαζὶ καὶ ἔπειτα ἀνέβασμα καὶ πάλι 2 πόντους, 2 πόντους μαζί, ἀνέβασμα. Τελειώνει ἡ σειρά, ἐξακολουθεῖτε νὰ πλέκετε κανονικά. Μετὰ τὸ λάστιχο συνεχίζετε μὲ πουὰν ζαρτιὲρ 80 σειρές. Στὴν ἀρχὴ τῆς 81ης σειρᾶς θὰ κλείσετε 24 πόντους. Θὰ πλέξετε κατόπιν μόνον 12 καὶ θὰ κλείσετε τοὺς ἄλλους 24 πόντους ποὺ σᾶς μένουν. Μὲ τοὺς 12 αὐτοὺς πόντους θὰ πλέξετε 12 σειρὲς γιὰ νὰ σχηματίσετε τὸ μέρος μεταξὺ τῶν σκελῶν. Στὴ 13η σειρὰ θὰ περάσετε στὴν ἀρχὴ τῆς βελόνας σας 24 πόντους. Θὰ πλέξετε συνέχεια τοὺς 12 καὶ κατόπιν θὰ περάσετε ἄλλους 24 πόντους. Πλέκετε πάλι 80 σειρὲς πουὰν ζαρτιὲρ καὶ κατόπιν τὸ λάστιχο ὅπως στὴν ἀρχή. Διπλώνετε τὴν κυλόττα στὰ δύο καὶ τὴ ράβετε στὶς δύο ἄκρες. Ὕστερα μὲ τὴ βελόνα σας θὰ πάρετε πόντους γύρω-γύρω στὸ ἄνοιγμα τῶν ποδιῶν. Θὰ πλέξετε σὲ κάθε ἄνοιγμα 6 σειρὲς λάστιχο, 2 πόντους καλή, 2 πόντους ἀνάποδη, καὶ κλείνετε.

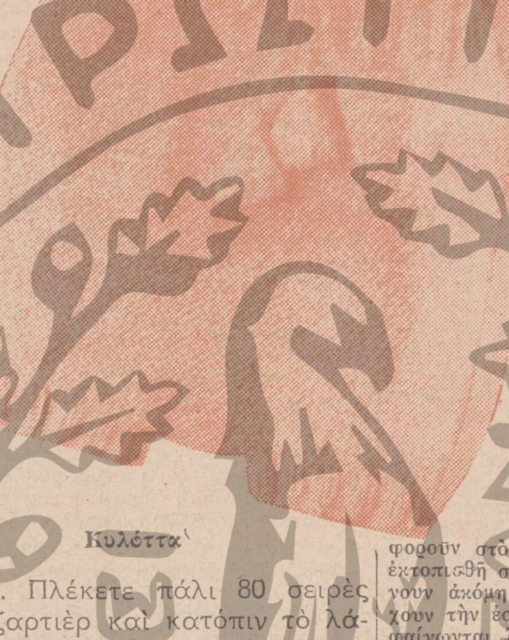
Κυλόττα

ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΙΑ

Κατάλληλο μαλλὶ εἶναι τὸ πεντάκλωνο καὶ κατάλληλες βελόνες ἀρ. 4. Πλέκονται ἀνοικτά, ἡ δὲ ραφὴ γίνεται στὸ πίσω καὶ στὸ κάτω μέρος.

Περνᾶτε 50 πόντους στὴ βελόνα σας καὶ πλέκετε 5 σειρὲς πουὰν ζαρτιέρ. Συνεχίζετε 5 σειρὲς πουὰν ζέρσεϋ καὶ ἐξακολουθεῖτε 6 σειρὲς λάστιχο, δηλ. ἕνα πόντο καλή, ἕναν ἀνάποδη. Ὅταν τελειώσετε τὶς 6 σειρές, θὰ μετρήσετε ἀκριβῶς τὴ μέση καὶ θὰ κλείσετε 4 πόντους δεξιά, 4 ἀριστερά. Δηλαδὴ θὰ πλέξετε 8 πόντους δυὸ-δυὸ μαζί. Κατόπιν πλέκετε 4 σειρὲς πουὰν ζαρτιέρ, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὸ μέσον πλέκετε δύο πόντους μαζὶ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ παπουτσάκι ἐμπρὸς στρογγυλό. Μετὰ τὶς 4 σειρὲς θὰ κλείσετε εἰς τὸ μέσον 14 πόντους, τοὺς 7 δεξιά, τοὺς 7 ἀριστερά. Ἀφίνετε τοὺς πόντους ποὺ σᾶς ἔμειναν στὴν ἀριστερὴ βελόνα καὶ στοὺς πόντους τῆς δεξιᾶς προσθέσετε ἄλλους 6, μὲ τοὺς ὁποίους πλέκετε 4 σειρὲς πουὰν ζαρτιὲρ γιὰ νὰ σχηματισθῇ τὸ ἕνα λουράκι στὸ παπουτσάκι. Παίρνετε κατόπιν τοὺς πόντους ποὺ ἀφήσατε, προσθέτετε ἄλλους 6, πλέκετε 4 σειρὲς πουὰν ζαρτιέρ, γιὰ νὰ σχηματίσετε καὶ τὸ δεύτερο λουράκι. Κάνετε τότε τὴ ραφὴ πίσω καὶ κάτω. Ὕστερα μὲ ἕνα κροσεδάκι πλέκετε μιὰ γραμμὴ ἀκριβῶς στὴ σειρὰ ποὺ τελειώνει τὸ πουὰν ζαρτιὲρ καὶ ἀρχίζει τὸ ζέρσεϋ. Μὲ τὸ ἴδιο κροσεδάκι πλέκετε καὶ μιὰ σειρὰ στὸ τελείωμα τοῦ παπουτσιοῦ καὶ σχηματίζετε ἕνα φιογγάκι γιὰ τὸ ἐμπρὸς μέρος.

Παπουτσάκια

Η ΕΙΔΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΟΝΗ ΣΑΣ

ΤΑ ΧΡΩΜΑΓΑ ΤΗΣ ΠΟΥΔΡΑΣ

Εἶναι δύσκολο νὰ συνδυάσῃ μιὰ κυρία τὸ χρῶμα τοῦ δέρματός της, ὅσο ποικίλες καὶ ἂν εἶναι οἱ ἀποχρώσεις ἀπὸ τὶς διάφορες ποῦδρες ποὺ κυκλοφοροῦν στὸ ἐμπόριο. Ἡ λευκὴ πούδρα ἔχει ἐκτοπισθῆ σχεδόν, ἀλλὰ μερικὲς κυρίες ἐπιμένουν ἀκόμη νὰ τὴν χρησιμοποιοῦν, γιατὶ ἔχουν τὴν ἐσφαλμένη γνώμη, ὅτι μ' αὐτὴν θὰ φαίνωνται λευκότερες. Οἱ καταλληλότερες ἐν τούτοις ποῦδρες εἶναι γιὰ τὴν μελαχροινὴ ἡ «ρασὲλ» καὶ γιὰ τὴ σταράτη ἡ «ρασὲλ Νο 1» καὶ γιὰ τὴν ξανθὴ ἡ «νατυρὲλ» ἢ ἡ ρόζ.

Γιὰ τὸ βράδυ μπορεῖτε νὰ μεταβάλλετε τὸ χρῶμα τῆς πούδρας σας. Μιὰ μελαχροινὴ μπορεῖ νὰ βάλῃ πούδρα «ὄκρ» καὶ μιὰ ξανθὴ πούδρα μώβ, ἡ ὁποία μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς δίδει στὸ δέρμα μιὰ διαφάνεια μοναδική. Τὸν λαιμό σας καὶ τὸ ντεκολτέ σας τὸ πουδράρετε μὲ ἀνοικτότερη πούδρα, πάντως ὄχι λευκή. Ἂν εἶσθε μελαχροινή, θὰ πουδραρισθῆτε μὲ ρασὲλ καὶ ἂν εἶσθε ξανθὴ θὰ προτιμήσετε τὴν ρὸζ πούδρα.

Οἱ κομψὲς Παριζιάνες χρησιμοποιοῦν γιὰ τὸ ντεκολτέ τους μιὰ πούδρα ὑγρή, ποὺ κολλάει καὶ δὲν πέφτει, ἀλλὰ τὰ καλλυντικὰ αὐτὰ εἶναι ἀκόμη ἀπρόσιτα γιὰ τὰ ἑλληνικὰ βαλάντια.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΣΤ'.

ΑΘΗΝΑΪΣ — ΘΕΟΔΩΡΑ — ΕΙΡΗΝΗ — ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ — ΘΕΟΦΑΝΩ — ΖΩΗ Η ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΣ — ΑΝΝΑ ΔΑΛΑΣΗΝΗ

ΣΤΗ μεγάλη αὐτὴ διήγησι, ὁ Κυπριανὸς ἐξηγεῖ πῶς ἐμυήθη σ' ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους τῆς εἰδωλολατρείας, στὰς Ἀθήνας καὶ στὴν Ἐλευσῖνα, στὸν Ὄλυμπο, «ὅπου οἱ ἀμαθεῖς θνητοὶ λένε πὼς κατοικοῦν οἱ μάταιοι θνητοί», στὸ Ἄργος καὶ στὴ Φρυγία ὅπου διδάσκουν τὴ μαντικὴ τέχνη, στὴν Αἴγυπτο καὶ στὴ Χαλδαία, ὅπου διδάσκουν τὰ μυστήρια τῆς ἀστρολογίας, μὲ ζωηρὲς ἐκφράσεις λέει πὼς ἐδιδάχθη «τὶς παροδικὲς αὐτὲς μορφές, ποὺ εἶναι ἀπομιμήσεις τῆς αἰωνίας σοφίας», πὼς ἐτράφη μὲ τὴν ἀρχαϊκὴ καὶ ἀνόσιο ἐπιστήμη ποὺ οἱ δαίμονες διαδίδουν στὸν κόσμο γιὰ τὸ κακὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Χάρις στὴν κατηραμένη του ἐπιδεξιότητα κατώρθωσε νὰ καλέση αὐτὸν τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμόνων καὶ αὐτὸς «τοῦ ἔδωσε τὴν κυριαρχία στὸν κόσμο καὶ ἔβαλε στὰς διαταγάς του τὴν στρατιὰ τῶν κακῶν πνευμάτων». Ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Σατανᾶς ποὺ περιγράφει ὁ Κυπριανός, δὲν εἶναι καθόλου ὁ διάβολος ποὺ φανταζόταν ὁ μεσαίων. Μὲ τὴ σκοτεινή του μεγαλοπρέπεια, θυμίζει περισσότερο τὸν ἐκπεσόντα ἀρχάγγελον ποὺ ὁ Μίλτων θὰ περιγράψη στὸν «Ἀπολεσθέντα Παράδεισον» — τόσα χρόνια ἀργότερα. «Τὸ πρόσωπό του — λέγει τὸ ποίημα — ἔμοιαζε μὲ λουλοῦδι ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι ποὺ λαμποκοποῦσε στὴ φλόγα τῶν ματιῶν του. Στὸ κεφάλι του φοροῦσε ἕνα διάδημα ἀπὸ λαμπρὰ πολύτιμα πετράδια. Καὶ ἡ γῆ ἔτρεμε σὲ κάθε του κίνησι. Τριγύρω στὸ θρόνο του τὸν περικύκλωναν φύλακες, κι' αὐτὸς θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του Θεό, ἐπίστευε πὼς μποροῦσε νὰ κάνη ὅλα ὅσα ἔκανε ὁ Θεός, καὶ δὲν φοβόταν καθόλου νὰ πολεμήση μὲ τὸν Αἰώνιο Κύριο». Εἶναι πατέρας κάθε φαντασιοπληξίας αὐτὸς ὁ ἐκπεσὼν Θεός, ποὺ μὲ μάταιες σκιὲς κτίζει ὅλα ἐκεῖνα ποὺ μποροῦν νὰ ἀπατήσουν καὶ νὰ καταστρέψουν τοὺς ἀνθρώπους, «πόλεις, παλάτια, σκιερὲς ὄχθες, πυκνὰ δάση, τὴν ἀγαπημένη στέγη τοῦ πατρικοῦ σπιτιοῦ, ὅλες ἐκεῖνες τὶς μάταιες εἰκόνες ποὺ διακρίνουν οἱ νυκτερινοὶ ὁδοιπόροι» ἀπατηλὰ θαύματα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ δαίμονες ἐμπαίζουν τοὺς θνητοὺς καὶ τοὺς παρασύρουν στὴν καταδίκη.

Ἔπειτα ἀκολουθεῖ ἡ διήγησις τοῦ πειρασμοῦ τῆς Ἰουστίνης. Ἐναντίον της ὁ Κυπριανὸς ἐξαπολύει δαίμονας ἐπὶ δαιμόνων κι' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Σατανᾶ. Ὅλοι εἶναι ἄχρηστα. Τότε ὁ μάγος γιὰ νὰ τὴν κατανίκηση φτιάχνει γοητευτικὰ φαντάσματα, γιὰ νὰ τὴν πλησιάση πιὸ εὔκολα καὶ νὰ τὴν ἐμβάλη στὸν πειρασμό, μεταμορφώνεται ὁ ἴδιος τότε σὲ νεαρὴ γυναῖκα καὶ πότε σὲ ὡραῖο πουλὶ μὲ μελωδικὸ κελάδημα. Μεταβάλλει ἀκόμα καὶ τὸν Ἀγλαΐδα σὲ στρουθὶ γιὰ νὰ μπορέση νὰ πετάξη κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του. Ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὸ ἤρεμο καὶ ἁγνὸ βλέμμα τῆς παρθένου, τὸ ἀπατηλὸ πουλὶ πέφτει βαρὺ κατὰ γῆς. Τότε ὁ Κυπριανὸς δοκιμάζει ἄλλα μέσα. Ἡ οἰκογένεια τῆς Ἰουστίνης ὑποφέρει ἀπὸ τὶς πιὸ διαφορετικὲς καὶ μεγάλες δυστυχίες, ἡ πανώλης ἐρημώνει τὴν γενέθλιο πόλι της, ἀλλὰ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ συγκινήση τὴν ἄκαμπτο κόρη. Μπροστὰ σὲ τόσες ἀποτυχίες, ὁ ἀνίσχυρος μάγος, ἀρχίζει ν' ἀμφιβάλη γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἀπειλεῖ τὸν Σατανᾶ, θέλει νὰ σπάση τὴ συνθήκη ποὺ τὸν ἑνώνει μὲ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμόνων, κι' ὅπως ἡ Ἰουστίνη, στὶς προσβολὲς τοῦ πονηροῦ, ἀντιτάσσει τὸ σημεῖο τοῦ χριστιανικοῦ σταυροῦ. Ἀλλὰ ὁ Σατανᾶς, εἰρωνικὸς καὶ ἀμείλικτος, περιπαίζει τὸ θῦμα του ποὺ νομίζει πὼς μπορεῖ νὰ τοῦ διαφύγη: «Ὁ Χριστὸς δὲν θὰ σὲ ἀποσπάση ἀπὸ τὰ χέρια μου, ὁ Χριστὸς δὲν δέχεται ἐκείνους ποὺ μιὰ φορὰ μὲ ἀκολούθησαν». Καὶ ὁ δυστυχισμένος, τρομαγμένος μπρὸς στὴν αἰώνια καταδίκη ποὺ τὸν ἀπειλεῖ, τελειώνει τὴν ἐξομολόγησί του μὲ τὰ γεμάτα πόνο καὶ ἱκεσία αὐτὰ λόγια: «Σᾶς διηγήθηκα τὴν ζωή μου. Πέστε μου ἐσεῖς τώρα, ἂν θὰ μπορέσω νὰ κάνω τὸ Χριστὸ νὰ μὲ λυπηθῆ καὶ νὰ εἰσακούση τὴν προσευχή μου».

Δυνατὲς καὶ πραγματικὲς ὠμορφιὲς ὑπάρχουν μέσα σ' αὐτὸ τὸ ποίημα καὶ μᾶς φέρνει ἀμέσως πολλὲς φιλολογικὲς ἀναμνήσεις ἡ ἀνάγνωσίς του. Ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ Σατανᾶς εἶναι κιόλας ὁ Φάουστ καὶ ὁ Μεφιστοφελῆς καὶ στὸν μεγαλόπρεπο καὶ ὑπερήφανο αὐτὸ διάβολο τοῦ Ἕλληνος ποιητοῦ, στὰ ἀγέρωχα λόγια του, ὑπάρχει κιόλας κάτι ἀπ' τὸν κεραυνοβοληθέντα ἀρχάγγελο τοῦ «Ἀπολεσθέντος Παραδείσου». Σὲ ἄλλα μέρη πάλι κανεὶς θυμᾶται τὴν «Θεία Κωμῳδία» τοῦ Δάντη, ἐκεῖ ὅπου ἡ Εὐδοκία περιγράφει ζωηρὰ τὶς προσωποποιημένες κακίες ποὺ τὰ κακὰ πνεύματα φέρνουν στὸν κόσμο, τὸ ψέμμα καὶ τὴν ἀσέλγεια, τὴν ἀπάτη καὶ τὸ μῖσος, τὴν ὑποκρισία καὶ τὴν ἀνοησία. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου μικρὸς ἔπαινος γιὰ τὸ ἑλληνικὸ αὐτὸ ἔργο τοῦ 5ου αἰῶνος νὰ μᾶς κάνη νὰ σκεπτώμεθα ἔτσι τὸν Δάντη, τὸν Γκαῖτε καὶ τὸν Μίλτωνα. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσωμε στὴν ἀξία τῆς Ἀθηναΐδος—Εὐδοκίας. Κι' ἐδῶ ἡ προσωπικότης της πολὺ μικρὸ ρόλο ἔπαιξε καὶ δὲν ἐδημιούργησε τίποτα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ὡραῖες ἐμπνεύσεις ποὺ θαυμάζομε. Ἡ παράδοσις τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ τῆς Ἀντιοχείας εἶχε γεννηθῆ κιόλας ἀπὸ τὸν 4ον αἰῶνα, ἴσως στὴ Συρία, καὶ εἶχε ἀρέσει τόσο, ὥστε ὑπῆρχε μιὰ ἔκδοσίς της σὲ ἑλληνικὴ πρόζα. Τὴν διήγησι αὐτὴ ποὺ ἦταν σὲ πεζὸ λόγο, ἡ αὐτοκράτειρα μετέτρεψε σὲ στίχους, ὅπως ἔκανε γιὰ τὰ ἄλλα ἅγια βιβλία καὶ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ὠμορφιὰ τοῦ θέματος ποὺ μετεχειρίσθη, δὲν μᾶς ἀποδεικνύει καθόλου τὴν ὑπεροχὴ τῆς διανοίας της.

Ἀλλὰ τοὐλάχιστον εἶναι πρὸς ἔπαινό της τὸ ὅτι ἐδιάλεξε αὐτὸ τὸ θέμα καὶ γιὰ τὴ μελέτη τῆς ψυχῆς της τὸ ἔργο της γίνεται ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐννοήση γιατὶ ἡ περιπέτεια τοῦ Κυπριανοῦ τῆς Ἀντιοχείας ἐγοήτευσε ἰδιαίτερα τὴν Ἀθηναΐδα—Εὐδοκία: Ἦταν κάτι ἀπὸ τὴ δική της ἱστορία. Ὅπως εἶχε συμβῆ καὶ στὸ μάγο, οἱ γονεῖς της εἶχαν θελήσει νὰ διδαχθῆ κι' αὐτὴ «ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὴ γῆ, στὸν ἀέρα καὶ στὴ θάλασσα». Ὅπως ἐκεῖνος κι' αὐτὴ εἶχε διδαχθῆ τὴν «μάταια σοφία τῶν Ἑλλήνων». Ὅπως ἐκεῖνος, κι' αὐτὴ «εἶχε πιστεύσει πὼς ζοῦσε, ἐνῷ ἀληθινὰ ἦταν νεκρή». Ἔπειτα ὅπως ἐκεῖνος καὶ αὐτὴ εἶχε ἀπαρνηθῆ «τὴν ἀσεβῆ πίστι τῶν εἰδώλων» καὶ εἶχε σπάσει «τὰ ψευδῆ ὁμοιώματα τῶν θεῶν». Ὅπως ἐκεῖνος, τέλος, κι' αὐτὴ τώρα εἶχε γίνει χριστιανὴ καὶ εὐσεβής, ἐπιθυμοῦσε νὰ πείση «ἐκείνους ποὺ ἀρέσκονται ἀκόμη στὰ διεστραμένα εἴδωλα». Καὶ γι' αὐτὸ μποροῦμε νὰ πιστέψωμε πὼς στὴν ἐποικοδομητικὴ αὐτὴ ἱστορία ποὺ διηγεῖται ἡ Ἀθηναΐς—Εὐδοκία, ἔχει βάλει κάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτό της.

Μποροῦμε ἴσως νὰ ποῦμε πὼς ἡ εἰλικρίνεια αὐτὴ τῆς ἔδωσε κάποια ἀνταύγεια μεγαλοφυΐας; Οὔτε αὐτό. Κι' ἐδῶ, ὅπως καὶ στὰ ἄλλα της ἔργα, ἡ φόρμα τοῦ ποιήματος — τὸ μόνο ποὺ εἶναι δικό της — εἶναι πολὺ μέτρια. Ἀλλὰ τὸ ἔργον διατηρεῖ ὅλο του τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ψυχολογία τῆς ἡρωΐδος μας. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ χριστιανισμὸς ἄγγισε τὴν Ἀθηναΐδα, ἔσβυσε μέσα στὴν ψυχή της ὅλες τὶς ὠμορφιὲς τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ὅλη τὴ γοητεία τῶν νεανικῶν της ἀναμνήσεων. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ Ἐλευσίς, τὸ Ἄργος, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἱεροὶ τόποι, ὅπου εἶχε ζήσει τὰ πρῶτα της χρόνια, δὲν ἦσαν πιὰ γι' αὐτὴν παρὰ ἄσυλα τῶν ψευδῶν θεῶν. Ἡ ἐπιστήμη, μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε ἀνατραφῆ, τῆς φάνηκε πιὰ σὰν φαντασιοπληξία ποὺ εἶχαν δημιουργήσει ἀπατηλοὶ δαίμονες, καὶ οἱ ὡραῖες παραδόσεις ποὺ εἶχαν λικνίσει τὴν παιδική της ἡλικία, δὲν ἦσαν πιὰ στὰ μάτια της παρὰ «παραμύθια γηραιῶν γυναικῶν». «Ἀ! Ὡραῖες καὶ ἁγνὲς εἰκόνες, ἀληθινοὶ θεοὶ καὶ ἀληθινὲς θεὲς τρέμετε! — ἔγραψε ὁ Ρενὰν σὲ μιὰ περίφημη σελίδα τοῦ «Ἁγίου Παύλου» — ἡ μοιραία λέξις ἀπηγγέλθη: Εἶσθε εἴδωλα. Τὸ λάθος τοῦ ἄσχημου αὐτοῦ μικροῦ Ἰουδαίου, θὰ εἶναι ἡ καταδίκη σας εἰς θάνατον!» Τὸ ἴδιο καὶ ὁ νικηφόρος χριστιανισμὸς μεταμόρφωσε μέσα σὲ μιὰ μέρα τὴν Ἀθηναΐδα. Ἡ ἄλλοτε σοφὴ κόρη, ἡ εἰδωλολάτρις φιλόσοφος, ἔγινε ἡ εὐσεβεστάτη αὐτοκράτειρα Εὐδοκία, καὶ ὅταν μέσα στὴν ψυχή της ξυπνοῦσε κάποια σκοτεινὴ ἀπήχησις ἀπὸ τὴν κλασσική της μόρφωσι, ὅταν ἀπὸ τὴν ἑλληνική της ἀνατροφὴ διατηροῦσε τὴ λατρεία τοῦ Ὁμήρου, ἴσως ἐφοβόταν μήπως ὑποχωρήση ἀκόμα μιὰ φορὰ στὶς ἀπατηλὲς φαντασίες τοῦ Σατανᾶ — ἐκτὸς ἂν δὲν ἐσκέπτετο μᾶλλον σὰν καλὴ χριστιανὴ πὼς καθιερώνοντας ὅλες αὐτὲς τὶς εἰδωλολατρικὲς «μαγγανεῖες» στὴν ἐξυπηρέτησι τῆς θείας δόξης, τὶς καθηγίαζε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἡ περιπέτεια τῆς Θεοδώρας αὐτοκρατείρας τοῦ Βυζαντίου, ποὺ ἀπὸ τὶς σκηνὲς τοῦ Ἱπποδρόμου ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῶν Καισάρων, ἐκέντησε ἀνέκαθεν τὴν περιέργεια καὶ διήγειρε τὴν φαντασία ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐφόσον ζοῦσε ἀκόμη ἡ φανταστική της τύχη εἶχε καταπλήξει τοὺς συγχρόνους της ποὺ οἱ ἀργόσχολοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφεῦραν γιὰ νὰ τὴν ἐξηγήσουν τὶς πιὸ ἀπίστευτες ἱστορίες, ὅλες ἐκεῖνες τὶς κακογλωσσιὲς ποὺ ἐσύναξε καὶ διαφύλαξε γιὰ τοὺς μεταγενεστέρους ὁ Προκόπιος στὰ «Ἀνέκδοτά» του. Μετὰ τὸ θάνατό της ὁ θρύλος γιὰ τὴν Θεοδώρα ἔγινε ἀκόμα μεγαλείτερος: Ἀνατολῖτες καὶ Δυτικοί, Σύριοι, Βυζαντινοὶ καὶ Σλαῦοι ἐπρόσθεσαν ὅσες περισσότερες ρωμαντικὲς λεπτομέρειες μποροῦσαν στὴ ρωμαντικὴ της ἱστορία καὶ χάρις στὴν θορυβώδη αὐτὴ φήμη, ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκόμα καὶ στὴν ἐποχή μας, ἀνάμεσα ἀπὸ τόσες ἡγεμονίδες ποὺ πέρασαν ἀπ' τὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου, μόνη ἡ Θεοδώρα ἀπομένει γνωστὴ καὶ σχεδὸν δημοφιλής.

Ἀλλὰ μήπως κι' ἔτσι θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε πὼς ξέρουμε ἀκριβῶς ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ περίφημη αὐτοκράτειρα στὴν ὁποία πολλοὶ δὲν βλέπουν παρὰ μιὰ δοξασμένη τυχοδιώκτιδα; Δὲν εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος. Ὡς τώρα οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἀνέλαβαν νὰ τὴν περιγράψουν, ἐβασίσθησαν κυρίως καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικὰ στὰ ἀνέκδοτα τοῦ Προκοπίου. Δὲν μπορῶ βέβαια νὰ ἀρνηθῶ κάθε ἀξία σὲ τοῦτο τὸ δοκίμιο, καὶ παραδέχομαι μάλιστα πὼς μπορεῖ κανεὶς μελετῶντας το προσεκτικά, νὰ βγάλη πιὸ τέλεια ἀπ' ὅ,τι ἔγινε ἕως τώρα, μερικὰ ὡρισμένα ψυχολογικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Θεοδώρας κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς θυελλώδους της νεότητος. Ἀλλὰ ὡστόσο πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψει μας πὼς δὲν εἶναι μόνο τὰ «Ἀνέκδοτα» τοῦ Προκοπίου. Κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἰδίως ἀνευρέθησαν ἄλλα συγγράμματα, ἀρκετὰ νέα, ποὺ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ σκιαγραφήσωμε πιὸ πιστὰ τὴν φυσιογνωμία τῆς διασήμου αὐτοκράτειρας. Οἱ «Βίοι τῶν μακαρίων ἀνατολικῶν» ποὺ ἔγραψε περὶ τὰ μέσα τοῦ 6ου αἰῶνος, εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ οἰκείους τῆς αὐτοκρατείρας, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐφέσου Ἰωάννης, τὰ ἀνέκδοτα ἀποσπάσματα τῆς μεγάλης Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ ἰδίου συγγραφέως, τὸ ἀνώνυμο «Χρονικὸν» ποὺ φέρεται στὸ ὄνομα Ζαχαρίου ἐκ Μυτιλήνης, ἄλλα ἔργα ἐπίσης σύγχρονα, ὅπως οἱ βιογραφίες τοῦ πατριάρχου Σεβήρου καὶ τοῦ Ἰακώβου Βαραδαίου — τοῦ ἀποστόλου τῶν Μονοφυσιτῶν — ἐδημοσιεύθησαν ἢ μετεφράσθησαν κατὰ τὰ συριακὰ χειρόγραφα ποὺ μαζύ τους εἶχαν ξεχασθῆ γιὰ καιρό, καὶ διαφωτίζουν μὲ ἀρκετὰ περίεργο τρόπο τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξε ἡ Θεοδώρα στὰ θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ πράγματα. Σ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ προσθέση κανεὶς καὶ ἄλλους συγγραφεῖς ποὺ εἶναι ἀρχαιότερα γνωστοὶ ἀλλὰ ποὺ πολὺ σπανίως συμβουλεύονται, ὅπως εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ Λυδὸς ἢ τὰ νεώτερα ἀποσπάσματα τοῦ Μαλαλᾶ χωρὶς νὰ μιλήσωμε περὶ τῶν «Αὐτοκρατορικῶν Εἰδήσεων», ποὺ τὸ κουραστικὸ λεκτικό τους ἔκανε πολλοὺς νὰ χάσουν τὸ κουράγιο τους, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ Προκοπίου, ποὺ εὐτυχῶς γιὰ μᾶς, ἄφησε καὶ ἄλλα συγγράμματα ἀκόμα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ «Ἀνέκδοτά» του. Καὶ ἂν κανεὶς θελήση νὰ διαβάση ὅλα αὐτὰ προσεκτικά, μπορεῖ νὰ βγάλη μερικὰ πράγματα ποὺ δείχνουν τὰ πρόσωπα τοῦ αἰῶνος τοῦ Ἰουστινιανοῦ κάπως διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι μᾶς τὰ παρουσιάζουν συνήθως.

Ι.

Περὶ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ 6ου αἰῶνος, ἡ Θεοδώρα, ἠθοποιὸς καὶ χορεύτρια, ἐγέμιζε τὴν Κωνσταντινούπολι μὲ τὴ θορυβώδη της διασημότητα.

Ἀπὸ ποῦ κατήγετο, δὲν μποροῦμε νὰ ἐξακριβώσωμε. Ἀπὸ τοὺς μεταγενέστερους χρονικογράφους μερικοὶ λένε πὼς γεννήθηκε στὴν Κύπρο, στὴ γεμάτη φλόγα καὶ πάθος χώρα τῆς Ἀφροδίτης, ἄλλοι, πιὸ ἀληθοφανεῖς, τῆς δίνουν γιὰ πατρίδα τὴ Συρία. Ὅπως κι' ἂν ἦταν τὸ πρᾶγμα, ἦλθε στὸ Βυζάντιο παιδάκι μὲ τὴν οἰκογένειά της, μεγάλωσε καὶ ἀνετράφη στὴν πολυθόρυβη καὶ διεφθαρμένη αὐτὴ πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας.

Οὔτε ξέρει κανεὶς καλλίτερα ἀπὸ ποιὰ οἰκογένεια κατήγετο. Ὁ θρύλος — ἀπὸ ἕνα εἶδος σεβασμοῦ γιὰ τὴν αὐτοκράτειρα ποὺ ἔγινε ἔπειτα — τῆς κατασκεύασε ἀργότερα μιὰ ἔνδοξη γενεαλογία, ἢ τοὐλάχιστον πιὸ παρουσιάσιμη, καὶ τῆς ἔδωσε γιὰ πατέρα ἕνα σοβαρὸ καὶ εὐκατάστατο συγκλητικό. Στὴν πραγματικότητα ἡ καταγωγή της φαίνεται πὼς ἦταν πολὺ πιὸ ταπεινή. Ὁ πατέρας της, ἂν πρέπει νὰ πιστέψωμε τὰ «Ἀνέκδοτα» τοῦ Προκοπίου, ἦταν ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἀκάκιος, ποὺ ἐπάγγελμά του ἦταν νὰ φυλάη τὶς ἀρκοῦδες στὸν Ἱππόδρομο. Ἡ μητέρα της ἦταν μιὰ γυναῖκα πολὺ λίγο αὐστηρή, ποὺ παρόμοιές της ὑπῆρχαν πολλὲς στὸν ἀνάμικτον αὐτὸν κόσμο τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ ἱπποδρομίου. Ἀπ' τὸ καλλιτεχνικὸ αὐτὸ ζεῦγος ἐγεννήθησαν τρεῖς κόρες: Ἡ δεύτερη, ἡ μέλλουσα αὐτοκράτειρα, θὰ ἦλθε στὸν κόσμο πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 500.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Τα κρυολογήματα

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 9ης ΣΕΛΙΔΟΣ]

πὸ παντοῦ ὅ,τι εἶναι χρήσιμο καὶ εὐχάριστο στὸν ὀργανισμό μας.

Τὰ χειμωνιάτικα σπὸρ ποὺ ἄρχισαν τόσο νὰ διαδίδωνται καὶ νὰ κατακτοῦν, εἶναι ὑπὲρ ὄχα βέβαια, ἀλλὰ γι' αὐτοὺς ποὺ μποροῦν νὰ τὰ πραγματοποιήσουν. Γι' αὐτό, καλὸν θὰ ἦτο πρὶν ἐπιχειρήσετε κάτι τέτοιο, νὰ συμβουλευθῆτε τὸ γιατρό σας. Ἀφίνω πὼς πρὶν ἀνεβῆ κανεὶς στὰ βουνὰ πρέπει νὰ εἶναι κάπως συνηθισμένος μὲ τὸ ὕπαιθρο, τοὺς δρόμους, τὴ γυμναστικὴ καὶ τὶς ἐκδρομές.

Ὥστε ὑπάρχουν περισσότερα ὑπὲρ καὶ λιγώτερα κατὰ τοῦ κρύου; Ἀπὸ μόνη τὴν ὑγιεινὴ ἄποψι, θὰ ἀπαντήσωμε «ναί», γιατὶ ἡ χειμωνιάτικη περίοδος μᾶς λιγοστεύει τὶς τοξίνες τῶν κυττάρων τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μᾶς προετοιμάζει χωρὶς κόπο στὸ γύμνασμα τῶν μυῶν μας, μὲ τὶς ἀναβάσεις, τοὺς περιπάτους καὶ ὅλα τὰ χειμωνιάτικα σπόρ.

Βεβαίως ἡ τροφή μας τὸ χειμῶνα πρέπει νὰ εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ καλοκαίρι. Πρέπει νὰ καταναλίσκωμε περισσότερα λίπη, ὑδατάνθρακες, ζάχαρι κλπ. Ἐπίσης τὰ ζεστὰ μὲ λίγο μέσα ἀλκοὸλ καὶ ζάχαρι εἶναι πολὺ τονωτικά. Τέλος ἐπιβάλλεται ἀναζήτησις τῶν βιταμινῶν στοὺς φρέσκους καὶ στοὺς ξηροὺς καρπούς.

Δὲν μπορῶ νὰ τελειώσω αὐτὸ τὸ ἄρθρο χωρὶς νὰ προσθέσω ὅτι στοὺς περισσοτέρους ποὺ ἔχουν προδιάθεσι γιὰ κρυολογήματα, ὑπάρχει ἕνας ἐλαττωματικὸς ὀργανισμὸς ποὺ ὅταν ἀφαιρεθῆ ἡ αἰτία του, ἀφαιρεῖται καὶ ἡ προδιάθεσις. Γι' αὐτὸ οἱ ἐπιρρεπεῖς στὰ κρυολογήματα πρέπει νὰ ἐξετάζωνται μὲ πολλὴ προσοχὴ ἀπὸ τὸ γιατρό τους.

Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει σήμερα πὼς ὅταν πάσχη κανεὶς ἀπὸ πονόλαιμο πρέπει νὰ κόβη τὶς ἀμυγδαλές του. Ὡστόσο ὑπάρχουν παθήσεις τοῦ λαιμοῦ — ὅπως ἡ «κόρυζα» — ποὺ πολλὲς φορὲς δὲν εἶναι ἁπλᾶ κρυολογήματα, ἀλλὰ πολὺ σοβαρώτερα προαναγγέλματα. Γι' αὐτὸ ἡ ἐπιστήμη πρέπει νὰ διαθέτη ὅλα τὰ ὄργανα καὶ τὰ φῶτα ποὺ κατέχει σήμερα γιὰ νὰ βρίσκη τὸν λόγο τῶν συχνῶν αὐτῶν μολύνσεων.

HENRI NEUMAN

ΟΣΟΙ ΥΠΟΦΕΡΕΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΣΑΣ

ΠΛΑΤΥΠΟΔΙΑΝ. ΚΑΛΟΥΣ, ΣΚΛΗΡΥΝΣΕΙΣ, ΚΟΤΣΙΑ

καὶ λοιπὰς ἀνωμαλίας τῶν ποδιῶν.

Τὸ Φαρμακεῖον μας, ἀντιπροσωπεῦον τὸν μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον Οἶκον Scholl, ἵδρυσε τμῆμα Chiropodie ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπίβλεψιν ξένου εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου ἐκ Λονδίνου μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐξαρτήματα τοῦ Οἴκου Scholl εἰς τιμὰς λογικάς. ΚΑΘΕ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΔΩΡΕΑΝ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ — ΑΘΗΝΑΙ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΧΑΝΕΤΕ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, αἱ ἐφημερίδες τῆς Νέας Ὑόρκης ἐδημοσίευσαν τὴν μικρὰν αὐτὴν ἀγγελίαν: «Στείλατέ μου δέκα λεπτὰ καὶ θὰ σᾶς μάθω ἕνα τρόπον νὰ μὴ χάνετε εἰς τὰ χαρτιά». Αἱ ἐπιταγαὶ μὲ τὰ δέκα λεπτὰ κατέκλυσαν τὸ σπίτι τοῦ ἀγγελιοδότου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπάντησιν, ἐδίδετο ἀμέσως μὲ ἕνα ταχυδρομικὸν δελτάριον, ποὺ ἀνέγραφε τὰς δύο αὐτὰς λέξεις: «Μὴ παίζετε».

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐξαπατηθέντας, ἐγέλασαν μὲ τὸ πάθημά των. Ἕνας ὅμως ἐξ αὐτῶν κατήγγειλε τὸν ἀγγελιοδότην. Ἀλλὰ ὁ δικαστὴς τὸν ἀθώωσε, τονίσας εἰς τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι μία τόσον ἠθικὴ συμβουλὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀποτελῇ ἀπάτην.

Τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἔχων ὑπ' ὄψιν του ἕνας ἔμπορος, ἐδημοσίευσε προσφάτως μίαν ἄλλην μικρὰν ἀγγελίαν: «Μὲ δέκα λεπτὰ σᾶς ἀπαλλάσσω ἀπὸ τὴν χρῆσιν μελάνης καὶ πένας». Καὶ ἀπαντοῦσε εἰς τοὺς ἀποστέλλοντας τὰ δέκα λεπτά: «Χρησιμοποιῆτε μολῦβι».

Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ὑπεβλήθη μήνυσις. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τώρα ὁ δικαστὴς κατεδίκασε τὸν ἀγγελιοδότην, διότι ἡ ἀγγελία του ἀπέβλεπε εἰς παραπλάνησιν τῶν ἠλιθίων. Καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἠλιθιότητος τῶν ἄλλων εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἠθικήν.

ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΤΕΛΝΟΥΝ ΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ποῖες εἶναι οἱ χῶρες ποὺ στέλνουν τὰς περισσοτέρας ἐπιστολάς;

Μᾶς τὸ πληροφορεῖ μιὰ πρόσφατος στατιστική.

Εἶναι, κατὰ πρῶτον λόγον, ἡ Ἀγγλία, ἡ ὁποία ταχυδρομεῖ κατ' ἔτος τὰς περισσοτέρας ἐπιστολάς, μεταξὺ ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν — ἂν πιστεύσουμε τοὺς Ἄγγλους — ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία λειτουργεῖ καλλίτερα.

Οἱ Ἄγγλοι γράφουν, κατὰ μέσον ὅρον, 78 ἐπιστολὰς κατ' ἔτος καὶ κατὰ κάτοικον. Κατόπιν ἔρχονται αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι μὲ 67 ἐπιστολάς· ἡ Νέα Ζηλανδία μὲ 55· ἡ Ἑλβετία 59· ἡ Γερμανία 55· ἡ Δανία 41· ἡ Αὐστρία 38· τὸ Λουξεμβοῦργον 34· ἡ Ὁλλανδία 31· τὸ Βέλγιον 29· ἡ Σουηδία 26,4· ἡ Γαλλία 26,2. Κατόπιν ἔρχονται ἡ Ἰταλία, ἡ Ἱσπανία καὶ τέλος ἡ Πορτογαλία, εἰς τὴν ὁποίαν κάθε κάτοικος δὲν γράφει παρὰ 20 ἐπιστολὰς κατ' ἔτος. Τὴν Ἑλλάδα ἡ στατιστικὴ δὲν τὴν ἀναφέρει. Ἀσφαλῶς θὰ ἔρχεται μεταξὺ τῶν τελευταίων.

Ἀλλὰ τί συμπεράσματα ἠμποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν ἀπὸ τὴν στατιστικὴν αὐτήν; Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιστολῶν ἔχει σχέσιν μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐγγραμμάτων ἑκάστης χώρας ἢ ἔχει σχέσιν μὲ τοὺς βαθμοὺς τῆς...ὀκνηρίας τῶν κατοίκων της;

ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΕΣ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑΤΟΥΑΖ

Ἕνας ἐγκληματίας ποὺ συνελήφθη πρὸ ἡμερῶν εἰς τὴν Γαλλίαν, εἶχε τὴν πλάτη του γεμάτην ἀπὸ «τατουὰζ» ποὺ παρίσταναν τὸν Μέγαν Ναπολέοντα εἰς διαφόρους στάσεις. Ἀλλὰ ἡ μόδα τοῦ τατουὰζ δὲν εἶναι διαδεδομένη μονάχα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἐγκληματικοῦ ὑποκόσμου καὶ τῶν ἀγρίων φυλῶν.

Ὁ γάλλος καθηγητὴς Λακασσὰζ βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Ἐδουάρδος 7ος εἶχε ξετρελλαθῆ μὲ τὰ ὡραῖα μάτια τῆς κόρης ἑνὸς «τατουὲρ» τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὸν πατέρα της νὰ τοῦ κεντήσῃ ἕνα ἀστέρι εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα. Ἡ πριγκήπισσα Μαρία, ἡ κόρη τοῦ δουκὸς τοῦ Σάρτρ, ἔφερεν εἰς τὸν βραχίονα μίαν ἄγκυραν καμωμένην μὲ τατουάζ, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πρίγκηπος Βαλδεμάρ, υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτει εἰς τὸ ναυτικὸν καὶ τὸν ὁποῖον ἀγαποῦσε. Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Ρωσσίας Νικόλαος, εἶχε καὶ τοὺς δύο βραχίονας γεμάτους ἀπὸ τατουάζ. Ἐπίσης μία πριγκήπισσα τοῦ Καραμὰν-Σιμαὶ ἔφερε στὸ χέρι κεντημένον τὸ πορτραῖτο ἑνὸς τσιγγάνου. Ἦτο ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ τσιγγάνοι ἐδόλωναν τὶς καρδιὲς μὲ τὴν ἄκρη τοῦ μαγικοῦ δοξαριοῦ των...

ΤΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ ΑΥΣΤΗΡΟΤΑΤΑ ΟΣΟΙ ΦΤΑΡΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Ἡ κυβέρνησις τῆς Δανίας ἔλαβε δρακόντεια μέτρα διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν τρομερὰν ἐξάπλωσιν τῆς γρίππης.

Τί νομίζετε ὅτι ἔκαμε διὰ νὰ περιορίσῃ τὴν ἐπιδημίαν;

Ἁπλούστατα!

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς ἐξέδωκε νόμον διὰ τοῦ ὁποίου τιμωροῦνται αὐστηρότατα ὅσοι συλλαμβάνονται ἐπ' αὐτοφώρῳ... νὰ φταρνίζωνται εἰς τὸν δρόμον, τὰ τράμ, ἢ τὰ δημόσια κέντρα.

Ὅσοι προδίδονται ὅτι εἶναι συναχωμένοι, ὁδηγοῦνται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ... φρέσκο, γιὰ νὰ... ἀποσυναχωθοῦν.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

Ἕνα πρόσωπο ποὺ ἐξαφανίζεται:

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ

Τὸ μέλλον ἀνήκει στὴ μεθοδικὴ ἐργασία

ΔΕΝ θὰ γνωρίσουμε ποτὲ τοὺς μεγαλύτερους ἐφευρέτας. Μέσα στὸ σκοτάδι τῶν αἰώνων, ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐφεῦρε τὸ τόξο καὶ τὸ βέλος ἢ τὸ ἱστιοφόρο ἢ ποὺ ἐπεξεργάσθηκε στὴ φωτιὰ τὸ πρῶτο μέταλλο; Ἢ ποιὰ εἶναι ἐκείνη ἡ γυναῖκα ποὺ ἔρραψε δυὸ δέρματα κ' ἔτσι ἄνοιξε τὸν δρόμο πρὸς τὸ βελόνι; Χωρὶς ἄλλο ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔκαμαν τὶς ἐφευρέσεις των ψάχνοντας καὶ χωρὶς νὰ καταλαβαίνουν τί ἔκαμναν. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ ἐχρησιμοποίησε τὴν σφενδόνη δὲν ἤξερε τὴν ὕπαρξι τῆς κεντρόφυγος δυνάμεως. Σ' ὅλην τὴν ἱστορίαν βλέπομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νὰ φτιάνη τὰ πράγματα. Ἔπειτα σκέπτεται, παρατηρεῖ καὶ ἀντιλαμβάνεται ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε. Καὶ σήμερα ἀκόμη αὐτὸ εἶναι ἀληθές. Ἔκαμαν ἐμβολιασμὸ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ὅταν ὁ Παστὲρ μὲ τὴν ἀνακάλυψι τῶν μικροβίων ἀνεκάλυψε τὴν αἰτία γιὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι ἔκαμναν τὸν ἐμβολιασμό.

Τὸ τόξο καὶ τὸ κανόνι : πόσο δρόμο ἐπέρασε ἡ ἀνθρωπότης μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἐφευρέσεων...

ΟΙ ΑΔΙΚΙΕΣ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ

Ποιὸς δὲν ἐπίστεψε σὲ μιὰ στιγμὴ τῆς παιδικῆς ἡλικίας του, ὅτι θὰ ἐγινόταν ἕνας ἐφευρέτης; Ποιὸς δὲν ἐπίστεψε ὅτι θὰ ἔκαμνε μιὰν μεγάλη ἐφεύρεσι ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἔδινε δόξαν καὶ πλοῦτον; Ἡ αἰτία εἶναι ὅτι ἁπλοποιήθηκε πολὺ ἡ ἱστορία τῶν ἐφευρετῶν.

Ἔχετε ἀκούσει νὰ λένε ὅτι ὁ Γουτεμβέργιος μὲ τὴν ἀνακάλυψι τῆς τυπογραφίας, ἔγινε αἰτία νὰ ἐπαναστατήσῃ ἡ ἀνθρωπίνη σκέψις. Ἀλλ' ἡ ἀρχὴ τῆς τυπογραφίας εἶχε εὑρεθῆ ἀκόμη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Οἱ ἄνθρωποι τῆς Μεσοποταμίας 2 ἢ 3 χιλιάδες ἔτη πρὸ Χριστοῦ, εἶχαν σφραγῖδες μὲ τὶς ὁποῖες ἐχάραζαν ἀπεριορίστως ἐπάνω στὰ τοῦβλα σημεῖα, εἰκόνες, γράμματα ἢ ὀνόματα. Δὲν εἶναι αὐτὸ ἡ ἀρχὴ τῆς τυπογραφίας; Καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα ὁλόκληρες σελίδες ἐγράφοντο ἐπάνω σὲ σανίδια εἰς ἑκατοντάδες ἀντίτυπα.

Ἀσφαλῶς ὁ Γουτεμβέργιος δὲν ἐφεῦρε οὔτε κἂν τὸ κινητόγραμμα. Μόλις μπορεῖ νὰ πιστευθῆ ὅτι αὐτὸς βρῆκε τὸ μῖγμα τοῦ μολυβιοῦ των. Βρῆκαν ἀντὶ αὐτῶν τὸ Σύμπαν, καὶ τοῦ ἀντιμονίου, μὲ τὸ ὁποῖον γίνονται τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου. Ἀλλ' ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ τυπώνωνται βιβλία μονάχα ἐπάνω σὲ περγαμηνὴ ἢ σὲ μαροκινόδερμα, σὲ τί θὰ ἐχρησίμευε ἡ νέα ἐφεύρεσις; Γι' αὐτὸ ὅσο δήποτε σπουδαία καὶ ἂν ἦταν ἡ τυπογραφία, ἡ ἐφεύρεσις τοῦ χαρτιοῦ μὲ κουρέλια δὲν ἔδωκε τὴν ἴδια δόξα στοὺς ἐφευρέτες του. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐφεύρεσις ἦταν πολὺ σπουδαία γιὰ τὴν εὐδοκίμησι τῆς τυπογραφίας.

ΒΡΙΣΚΟΥΝ ΕΚΕΙΝΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΓΥΡΕΥΑΝ

Ἡ μεγαλύτερη ἀρχὴ στὴν ἱστορία τῶν ἐφευρέσεων εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν βρίσκουν ἐκεῖνο ποὺ γυρεύουν. Οἱ ἄνθρωποι ἔξαφνα ἐγύρεψαν στὰ ἄστρα τὴν μαγικὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἰδιαιτέρων πεπρωμένων μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἠσχολοῦντο καὶ τὸ μέσον νὰ κατευθύνουν τὰ πλοῖα. Οἱ ἀλχημισταὶ ἐγύρευαν νὰ φτιάσουν χρυσὸ καὶ βρῆκαν τὴν χημεία, ποὺ εἶναι μιὰ ὠφέλιμη ἐπιστήμη.

Ἀναμφιβόλως οἱ ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις παρουσιάζουν μιὰν γόνιμη ἐφαρμογὴ ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐπιτυχαίνει καὶ τὴν ἀνακάλυψι καὶ τὴν ἐφαρμογή. Αἴφνης ὁ Μαρτὲν βρῆκε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται ὁ χάλυψ. Ἀλλ' ὁ Ρεωμὺρ ἔθεσε τὴν ἀρχὴ πρὸ 150 ἐτῶν, χωρὶς νὰ ἐπιτύχη κανένα πρακτικὸ ὄφελος. Σημειωτέον ὅτι ὁ Μαρτὲν ἀπέθανε καταχρεωμένος. Ἄλλος βγῆκε πιὸ κερδισμένος: ὁ Ἄγγλος Μπίσσεμερ, ποὺ βρῆκε καλύτερο τρόπο κατασκευῆς τοῦ χάλυβος. Ἐκέρδισε πολλὰ ἑκατομμύρια, ἀλλὰ τὰ ἔχασε γυρεύοντας νὰ φτιάση ἕνα γιγαντιαῖο κανόνι, ἕνα γιγαντιαῖο τηλεσκόπιο καὶ ἕνα βαπόρι, ὅπου οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ πάθαιναν ναυτίασι.

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΚΟΣΤΙΖΕΙ ΑΚΡΙΒΑ

Ἂν τὸν τελευταῖο αἰῶνα ὑπῆρχε καμμιὰ βιομηχανία ποὺ νὰ πλουτίση τὸν ἐφευρέτη της, δὲν θὰ ἦταν ἆρά γε τὸ τσιμέντο; Καὶ μόλα ταῦτα ὁ ἐφευρέτης του, ὁ κηπουρὸς Μοννιέ, δὲν ἐκέρδισε τίποτε καὶ ἀπέθανε μέσα στὴ μιζέρια σ' ἕνα νοσοκομεῖο. Γιατὶ ὅλες αὐτὲς οἱ ἀτυχίες; Διότι τὰ ἔξοδα τῆς ἐφευρέσεως εἶναι σχεδὸν πάντα πολὺ μεγάλα.

Ὑπάρχει γιὰ τοῦτο ἕνα πρακτικώτερο μέσο γιὰ νὰ κάμη κανεὶς ἐφευρέσεις παρὰ νὰ πηγαίνη στὰ τυφλά; Ὑπάρχει καὶ αὐτὸ εἶναι νὰ παίρνῃ δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας. Ἔτσι ὁ κλασσικὸς ἐφευρέτης σιγὰ-σιγὰ ἐξαφανίζεται. Καὶ μόλα ταῦτα οἱ πρόοδοι ὁλονὲν γίνονται ταχύτερες. Ἀναμετρήσατε τὰς προόδους ποὺ ἐσημείωσε κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια τὸ αὐτοκίνητο ἢ ἡ ἀεροπορία σὲ δύναμι, σὲ ἀσφάλεια ἢ σ' ἀπόδοσι;

Τί λοιπὸν ἀντικατέστησε τὸν ἐφευρέτη; Ἡ μεθοδικὴ ἀναζήτησις, ἡ ὠργανωμένη ὁμάς, τὰ γραφεῖα μελετῶν. Γιὰ νὰ ἐπιτύχετε ἕνα ἀποτέλεσμα καὶ τὸ ἁπλούστερο, βάλετε ἑκατὸ ἀνθρώπους, προικισμένους μὲ τάλαντο καὶ μὲ ὄρεξι, ἀλλὰ μεμονωμένους. Καθένας θὰ θέλῃ ἀπὸ ἕνα ἐργαστήριο. Δὲν θὰ μπορέσῃ παρὰ νὰ κάμῃ μερικὰ πειράματα. Ἴσως κατὰ τύχην θὰ κάμῃ μιὰ ἐφεύρεσι.

Τοὐναντίον, βάλετε ἑκατὸν μηχανικοὺς μαζί. Δώσατέ τους ἕνα σχέδιο ὠργανωμένο. Καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι ἀπὸ τὶς μελέτες των θὰ προκύψουν σπουδαῖα ἀποτελέσματα. Ἔτσι ἐργάσθηκε ὁ Ἀμερικανὸς Τάϋλορ, ποὺ ἐφεῦρε τὴν στόμωσι τοῦ χάλυβος. Κατόπι ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψι ἔγινε δυνατὸ νὰ χρησιμοποιοῦνται ἐργαλεῖα μὲ χονδρὴ κόψη καὶ νὰ κόβουν καλά, ἐνῷ προηγουμένως ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργαλεῖα μὲ λεπτὴ κόψη καὶ ἔσπαζαν εὔκολα.

Νὰ γιατί ὠργανώθηκαν σ' ὅλον τὸν κόσμο — στὴ Γαλλία, στὴν Γερμανία, στὴν Ἀγγλία, στὴν Ἀμερική, γραφεῖα μελετῶν, τὰ ὁποῖα κάμνουν τὴν ἐργασία τῶν παλαιῶν ἐφευρετῶν. Τὰ γραφεῖα αὐτὰ εἶναι φοβερὰ ὠργανωμένα καὶ ἐπέτυχαν ἕως τώρα μεγάλας προόδους σ' ὅλες τὶς βιομηχανίες.

ΖΑΝ ΠΡΕΒΟ

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΑΓΓΛΟΥ ΔΙΚΑΣΤΟΥ

Λένε συνήθως πὼς σὲ κάθε Ἀγγλικὸ σπίτι ὑπάρχει πάντα μιὰ Ἁγία Γραφή, ὅπως καὶ στὴν βαλίτσα κάθε Ἐγγλέζου. Αὐτὸ κι' ἂν εἶναι ἀκόμα ἀλήθεια, πάντως δὲν ἰσχύει γιὰ τοὺς ἔξω τῆς Ἀγγλίας Ἄγγλους. Καὶ νὰ ἡ ἀπόδειξις:

Σὲ μιὰ μικρὴ πόλι τῶν Ἰνδιῶν ἐπρόκειτο νὰ δικασθοῦν πέντε ἰθαγενεῖς γιὰ κάποιο ἔγκλημα. Ὅταν ἄρχισεν ἡ δίκη ὅμως, ὁ πρόεδρος εἶδε πὼς εἶχε χαθῆ τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ὁρκισθοῦν οἱ μάρτυρες. Ἔψαξαν παντοῦ, μὰ δὲν τὸ βρῆκαν. Ὁ πρόεδρος ἔστειλε τότε σ' ὅλη τὴν πόλι, ὅπου ἔμεναν ἀρκετοὶ Ἐγγλέζοι, γυρεύοντας Εὐαγγέλιο ἢ Ἁγία Γραφή. Τοῦ κάκου ὅμως. Δὲν εἶχε κανείς.

Κι' ὅμως ἡ δίκη δὲν μποροῦσε ν' ἀναβληθῆ. Τότε ὁ πρόεδρος ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν ἕνα βιβλίο δεμένο ποὺ νὰ μοιάζῃ ἐξωτερικῶς μὲ τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ὁρκωμοσίας. Βρῆκαν πράγματι ἕνα τέτοιο βιβλίο καὶ ὁ πρόεδρος ὥρκισε πάνω σ' αὐτὸ τοὺς μάρτυρας. Ἔβγαλε δὲ ἀπόφασι καταδικαστικὴ κι' ἔστειλε τοὺς πέντε ἰθαγενεῖς φυλακή.

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ δίκη, ἄνοιξεν ὁ πρόεδρος ἀπὸ περιέργεια τὸ βιβλίο, ποῦχε ὁρκίσει τοὺς μάρτυρας κι' ἐδιάβασε τὸν τίτλο: «Τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Σατανᾶ»! Τί... διαβολικὴ σύμπτωσις!...

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

Ὑπῆρξε καιρὸς ποὺ ἐξελέγοντο καὶ ἀκαδημαϊκοὶ ἀφελεῖς καὶ ἁπλοῖ... Τέτοιος ἦταν ὁ Ρακάντ, σύγχρονος τοῦ Ρισελιὲ καὶ περίφημος γιὰ τὴν ἁπλοϊκή του ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀφηρημάδα του.

Τὴν ἡμέρα ποὺ ἔγινε δεκτὸς στὴν Ἀκαδημία, ἐμαζεύθη ὅλο τὸ Παρίσι γιὰ ν' ἀκούσῃ τὸν λόγο του. Ἀνέβη λοιπὸν αὐτὸς στὸ βῆμα, ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα καταξεσχισμένο χαρτὶ καὶ εἶπε:

— Κύριοι, ἐσκόπευα νὰ σᾶς διαβάσω τὸν λόγο μου. Μὰ ἡ μεγάλη σκύλα μου τοῦ κυνηγιοῦ τὸν ἐμάσησε παίζοντας. Ὡστόσο σᾶς ἔφερα ἐδῶ τὸ χειρόγραφο. Διαλέξετε ἀπ' αὐτὸ ὅ,τι μπορέσετε, γιατὶ οὔτε τὸν ξέρω ἀπέξω, οὔτε ἔχω ἀντίγραφο.

Καὶ κατέθεσε τὴν ἀγόρευσί του στὰ χέρια τοῦ γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας.

Ο ΕΡΩΣ ΜΙΑΣ ΚΙΝΕΖΑΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑΣ ΜΕ ΕΝΑ ΑΓΝΟ ΠΟΙΗΤΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ : —Ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Κίνας Τσὲ - Χί, ποὺ εἶναι ἡρωΐς τῆς ἱστορίας μας, εἶναι ἱστορικὸ πρόσωπο. Ἀπέθανε μόλις στὰ 1908. Εἶναι ἡ τελευταία αὐτοκράτειρα ποὺ ἐκυβέρνησε τὴν Κίνα ἀπολυταρχικά. Ἡ ἱστορία μας ἀρχίζει στὰ 1874 ὅταν ἡ Τσὲ - Χὶ εἶναι σαράντα ἐτῶν, ὡραία, φιλήδονος καὶ κυβερνᾷ ἤδη μόνη της μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου της αὐτοκράτορος. Ἔχει κατορθώσει νὰ μεταβάλῃ τὸν γυιό της, τὸν αὐτοκράτορα Τοὺνγκ - Τσὲ, τὸν Ἅγιον Ἄνδρα, σὲ ἀνδρείκελο χωρὶς γνώμη. Πάντοτε ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὸν Μέγα Εὐνοῦχον Λὶ-Πὶ-Σιάο, τυφλὸν ὄργανον τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ διαταγῶν της, ἡ αὐτοκράτειρα ἀποκεφαλίζει ἀπαγχονίζει, βασανίζει ὅλους ὅσους τῆς ἀπαρέσκουν. Ἕνα ποίημα κινεῖ τὴν προσοχή της καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν Λὶ - Πὶ - Σιάο νὰ τῆς φέρῃ τὸν ποιητήν. Εἶναι ὁ νεαρός, μόλις εἴκοσι ἐτῶν Σένγκ - Σοὺ, τὸν ὁποῖον ὁ Λὶ-Πὶ-Σιάο δολίως παρασύρει εἰς τὸ περίπτερον τῶν Λευκῶν Ἐρωδιῶν, ὅπου συναντᾶται μὲ τὴν αὐτοκράτειραν μεταμφιεσμένην ὅμως εἰς χαριτωμένην ὑπηρέτριαν. Ὁ Σένγκ-Σοὺ ἀρνεῖται τὸν ἔρωτά της. Εἶναι ἁγνὸς καὶ ἐννοεῖ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἁγνότητά του μέχρι τοῦ γάμου του. Ἔτσι περνοῦν μίαν λευκὴν νύκτα, πρὸς μεγάλην ἀπελπισίαν τῆς Τσὲ—Χί. Τὸ ἑπόμενο βράδυ συναντᾶται ἐκ νέου ἡ αὐτοκράτειρα μὲ τὸν ποιητὴ καὶ τὴν φορὰ αὐτὴ πάλιν μεταμφιεσμένη εἰς ὑπηρέτριαν. Ἡ Τσὲ - Χὶ προσπαθεῖ πάλιν νὰ προκαλέσῃ τὶς φιλήδονες ὁρμὲς τοῦ ποιητοῦ. Ὁ Σένγκ - Σοὺ τὴ νύχτα αὐτὴ παρασύρεται ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς αὐτοκρατείρας. Ἡ Τσὲ - Χὶ ἀπορροφημένη πλέον ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ ποιητοῦ, παραμελεῖ τελείως τὴν αὐτοκρατορία. Ἐν τῷ μεταξὺ πεθαίνει ὁ γυιός της, ὁ Ἅγιος Ἄδρας, Τοὺνγκ—Τσέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVI

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΡΩΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

ΤΟ ΒΡΑΔΥ ἐκεῖνο, ὅπως κάθε μέρα, ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ περιπτέρου τῶν Λευκῶν Ἐρωδιῶν. Ἡ καρδιά της κτυποῦσε δυνατὰ γιατὶ ἤξερε πῶς ἐρχόταν ἐκεῖ γιὰ τελευταία φορά! Ὡς τόσο κατώρθωσε νὰ φανῇ ἤρεμη.

Στὸ κατώφλι ἔβγαλε τὰ ζεστά της σοσόνια κι' ἀπάνω σὲ μιὰ καρέκλα ἀκούμπησε τὴ γούνα της.

Τοῦ φάνηκε πιὸ ὡραία παρά ποτέ, τὰ μαῦρα μάτια της ἔλαμπαν μὲ μιὰ παράδοξη φλόγα, ὁ πόθος καὶ ἡ συγκίνησις ἔδιναν ἕνα δροσερὸ χρῶμα τσαγιοῦ στὰ μάγουλά της.

Ὁ ὡραῖος ποιητής, ἑνώνοντας τὰ μακρυὰ ἀριστοκρατικά του δάκτυλα σὲ μιὰ χειρονομία θαυμασμοῦ, τῆς ἀπήγγειλε αὐτὸν τὸν στίχο, ποὺ αὐτοσχεδίασε:

Ἐνόμιζα πῶς ἦταν χειμῶνας, καὶ φθάνει ἡ ἄ(νοιξις,
Ἐνόμιζα πῶς ἦταν νύχτα καὶ βλέπω τὸ φῶς!
Ἐνόμιζα πῶς κάνει κρύο, κι' ὅμως ἡ καρδιά (μου καίει...

Ὁ Μέγας Εὐνοῦχος ποὺ ἐπάγωνε ἔξω, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὴν ἐνοχη περιέργειά του κι' ἐκόλλησε τὸ αὐτί του στὸν τοῖχο τοῦ περιπτέρου.

— Μὰ τί γλῶσσα μεταχειρίζονται στὸν αἰῶνα μας οἱ νεαροὶ ποιηταί!—ἐψιθύρισε. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς ὑποφέρουν οἱ γυναῖκες τέτοιες ἀνοησίες!

Ἀλλὰ ἡ Τσὲ-Χὶ θὰ εἶχε χωρὶς ἄλλο ἄλλη γνώμη, γιατὶ χαμογελοῦσε ἀκούοντας τὸν ποιητικὸ αὐτὸν χαιρετισμό.

Ἀλλά, γρήγορα θυμήθηκε τὴν λυπηρὴ πραγματικότητα, καὶ ξαναπῆρε μιὰν ἀνάλογη μελαγχολικὴ ἔκφρασι.

Ὁ Σένγκ-Σοὺ τὴν κύτταξε μιὰ στιγμὴ μὲ τρυφερὴ ἀνησυχία, ἔπειτα τὴν ἐρώτησε ἁπαλά :

— Μοῦ φαίνεσθε συλλογισμένη ἀπόψε, δεσποινίς σᾶς συνέβη κανένα κακό;

— Ἄχ! ἀναστέναξε ἡ Τσὲ-Χί, δὲν τολμῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ.

Καί, χαμηλώνοντας τὰ βλέφαρα, πῆρε ἕνα ὕφος σεμνὸ καὶ γεμᾶτο λύπη.

Συγκινημένος ὁ Σένγκ Σού, ἐπέμεινε :

— Σᾶς παρακαλῶ, δεσποινίς. Ἐμπιστευθῆτε μου τὴ λύπη σας... ἴσως θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς παρηγορήσω...

Ἀλλὰ ἡ Τσὲ-Χὶ ἐκίνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι της. Ἔπειτα ἀναστέναξε πάλι.

Τέλος, ἀφοῦ ἄφησε νὰ τὴν παρακαλέσῃ πολλὴ ὥρα, τοῦ ὡμολόγησε:

— Ἀλλοίμονο!... Ἀπόψε εἶναι ἡ τελευταία μας ἐρωτικὴ νύχτα!...

Καὶ προσποιήθηκε πῶς τὴν ἔπνιγε ἕνας λυγμός.

Καταταραγμένος ὁ Σένγκ-Σοὺ ρώτησε:

— Εἶναι δυνατὸ αὐτό;... Δὲν μ' ἀγαπᾶτε λοιπὸν πιά;

Ἡ Τσὲ-Χὶ τὸν κύτταξε μὲ ἄπειρη τρυφερότητα.

— Πῶς μπορεῖτε ν' ἀμφιβάλλετε γιὰ τὸν ἔρωτά μου, ὦ ποιητὴ τῶν ὀνείρων μου;... Ὁ ἔρως αὐτὸς δὲν εἶναι αἰώνιος;

Κι' ἔπειτα ἐπρόσθεσε :

— Δυστυχῶς, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Αὐτοκράτειρα μὲ διέταξε νὰ μὴ βγαίνω πιὰ ἀπ' τὸ παλάτι της... Καὶ ὅταν ὁ «γέρο Βούδδας» διατάζῃ, ὀφείλουμε νὰ τὸν ὑπακούωμε.... Εἰδ' ἄλλως...

Ὁ Σένγκ-Σοὺ τὴν κύτταξε μὲ μιὰ ἀπερίγραπτη ἔκφραση λύπης.

Τότε ἡ Τσὲ-Χὶ εἶπε σοβαρά :

— Μὴ μπορῶντας πιὰ νὰ σᾶς βλέπω, ἀπεφάσισα νὰ πεθάνω...

Πρὸς μεγάλη ἔκπληξι τῆς Τσὲ-Χί, ὁ ὡραῖος ποιητὴς δὲν διεμαρτυρήθη.

Σὰν ποιητής, εὕρισκε αὐτὴ τὴ λύση ἐντελῶς φυσικὴ καὶ σύμφωνη μὲ τὰ καλλίτερα ἔργα τῶν κλασσικῶν.

Τῆς εἶπε ὅμως εὐγενικά :

— Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, δεσποινίς, νὰ σᾶς συνοδεύσω στὸ μακρυνὸ ταξεῖδι, ὅταν θὰ φθάσῃ αὐτὴ ἡ στιγμή.

Καὶ στὴν θεία αὐτὴ ἰδέα, ἔνοιωσε τὴν καρδιά του νὰ κτυπᾷ ἀπὸ τρυφερὴ συγκίνησι.

Μπροστὰ σὲ τέτοια ἁγνότητα, ἡ Τσὲ-Χὶ αἰσθανόταν ἀληθινὸ θαυμασμό. Μέσα της ἔλεγε: «Τί θαυμάσιο πρᾶγμα εἶναι ὁ ἔρωτας!...»

Φυσικά, θὰ ἄφινε τὸν Σένγκ-Σοὺ νὰ φύγῃ μόνος του γιὰ τὸ μακρυνὸ ταξεῖδι, ἀλλὰ ὡς τὴν τελευταία του στιγμὴ θὰ διατηροῦσε τὴν γοητευτικὴ ἰδέα πῶς δὲν ἔφευγε μόνος γιὰ τὶς Κίτρινες Πηγές. Καὶ ἡ Τσὲ-Χὶ ἄρχιζε νὰ βεβαιώνεται πῶς ἡ τύχη τοῦ ὡραίου ποιητοῦ ἦταν λιγώτερο λυπηρὴ ἀπὸ τὴ δική της.

Γιατὶ κι' αὐτὴ εἶχε ἐπίσης ποιητικὴ ψυχὴ καὶ τώρα θυμόταν τοὺς στίχους κάποιου ἀρχαίου κλασσικοῦ :

«Ἀπὸ δυὸ ἀνθρώπους ποὺ ἀγαπιοῦνται, ἀξιολύπητος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μένει στὴ γῆ.»

Ὡστόσο σφοδροὶ σαρκικοὶ πόθοι ἐθόλωναν τὸ νοῦ της. Πρὶν σπάσῃ τὸ μαγικὸ ποτῆρι, ἤθελε νὰ ρουφήξῃ τὴν τελευταία σταγόνα.

Ἀγκαλιάζοντας τὸν νέο, τοῦ ἐφώναξε :

— Ποιητή, ὡραῖε μου ποιητή, ἀφοῦ αὐτὲς οἱ ὧρες εἶναι οἱ τελευταῖες, δόσου ὁλόκληρος σ' ἐμένα!... Ἂς γίνῃ τὸ τελευταῖο σου τραγοῦδι μιὰ ἐρωτικὴ κραυγή!... Κ' ἡ τελευταία σου πνοὴ ἕνα ἀτέλειωτο φιλί!

Καὶ ὁ Σένγκ-Σού, ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὴ λυρικὴ αὐτὴ ποίησι, ἔνοιωσε κι' αὐτὸς νὰ θολώνῃ ὁ νοῦς του...

Βέβαια, αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν θυμόταν πιὰ τὶς σοφὲς συμβουλὲς τοῦ μακαρίτη καὶ ἀξιοσέβαστου πατέρα του, καὶ ἐπίσης ἦταν ἀνίκανος νὰ σκεφθῇ γνωστικά, ὅπως ἄλλοτε, γιὰ τὴν ἀμφιβολία ποὺ πρέπει νὰ ἐμπνέῃ ἡ γυναικεία φύσις...

Οἱ δύο ἐρασταὶ ἀφέθησαν λοιπὸν στὴν ἐρωτική τους τρέλλα...

Ἡ Τσὲ-Χί, τρελλὴ ἀπὸ πόθο κι' ἀπὸ ἔρωτα, θέλησε νὰ δώσῃ στὸν Σένγκ-Σοὺ τὴν ὑψίστη ἀπόδειξι τοῦ ἔρωτός της.

Μ' ἕνα φλογερὸ κίνημα, ἔλυσε τὰ κορδελάκια τῶν πεδίλων της — τὸ πόδι θεωρεῖται στὴν Κίνα ἡ ἕδρα τῆς γυναικείας αἰδοῦς—καὶ παρουσιάζοντάς το γυμνό, ἐπέτρεψε στὸν ὡραῖο ποιητὴ νὰ τὸ χαϊδέψῃ μὲ τὰ μακρυὰ ἀριστοκρατικά του νύχια.

Βέβαια, τὰ πνεύματα τῶν προγόνων θὰ ἐθύμωναν τρομερὰ βλέποντας μιὰ τέτοια ἀναίδεια, ποὺ δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ἐπιχειρήσῃ οὔτε ἡ πιὸ χυδαία κοινὴ γυναῖκα.

Ἀλλὰ ὁ ὡραῖος ποιητὴς θὰ αἰσθανόταν μιὰ δίκαια ὑπερηφάνεια!

Ὅταν κανεὶς ἔχῃ τὴν τιμὴ νὰ γίνεται πρὸς χάριν του μιὰ τέτοια πρᾶξις, μπορεῖ νὰ πεθάνῃ ἔπειτα ἥσυχος!

Εἶναι ὅμως ἀλήθεια πῶς ὁ Σένγκ-Σοὺ ἀγνοοῦσε ὅτι ἡ ὡραία του ἐρωμένη ἦταν μιὰ αὐτοκράτειρα.

Ἡ Τσὲ-Χὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφθηκε νὰ τοῦ τὸ ὁμολογήσῃ. Φοβήθηκε ὅμως πῶς θὰ πέθαινε ὁ δυστυχὴς ἀπὸ τρόμο κι' αὐτὸ θὰ ἦταν ἕνας πολὺ ἄσχημος θάνατος!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVII

ΠΩΣ Ο ΩΡΑΙΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΕΦΥΓΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΚΡΥΝΟ ΤΑΞΕΙΔΙ

Ὁ Μέγας Εὐνοῦχος ποὺ περίμενε ἔξω, μέσα στὸ κρύο, εὕρισκε πῶς ἦταν ἀτέλειωτη ἡ τελευταία νύχτα ποὺ περνοῦσε ἡ Τσὲ-Χὶ μὲ τὸν ὡραῖο νέο.

Εἶχε χώσει τὰ χέρια του στὰ μακρυά του μανίκια, εἶχε κατεβάσει τὸ γούνινο σκοῦφο του στ' αὐτιά. Ἀλλὰ ἡ ἄκρη τῆς μύτης του ἦταν παγωμένη, πρᾶγμα ποὺ τοῦ ἀποσποῦσε παραπονετικοὺς ἀναστεναγμούς, ποὺ ἔμοιαζαν μὲ νιαουρίσματα.

Καὶ καταριόταν τὸν ἔρωτα, ποὺ τοῦ προξενοῦσε τόσες δυσάρεστες ὧρες.

Τέλος ἔφθασε ἡ ὥρα τῆς Τίγρεως ποὺ προηγεῖται ἀπ' τὴν αὐγή. Ἀφίνοντας ἕνα στεναγμὸ ἀνακουφίσεως, ὁ Μέγας Εὐνοῦχος τέντωσε τὰ μπράτσα του τόσο ὥστε τὰ νύχια του νὰ ξεπροβάλουν λίγο ἀπ' τὸ μανίκι καὶ γραντζούνισε ἐλαφρὰ τὴν πόρτα τοῦ περιπτέρου τῶν Λευκῶν Ἐρωδιῶν.

Ἡ ἀπαισία αὐτὴ προειδοποίησις ἔκανε τὴν Τσὲ-Χὶ ν' ἀνατριχιάσῃ.

Ἐκύτταξε τὸν Σένγκ - Σοὺ ποὺ κοιμόταν ξαπλωμένος στὸ πλευρό της. Ποτὲ δὲν τῆς εἶχε φανῆ τόσο γοητευτικός. Κουρασμένος ἀπ' τὸν ἔρωτα, εἶχε ἀποκοιμηθῆ μὲ τὸ ἕνα χέρι ἀκουμπισμένο στὴν καρδιά του, ἐνῷ ἕνα ἐλαφρὸ χαμόγελο διέστελλε τὰ ὠχρά του χείλη, κι' ἄφηνε νὰ λάμπουν τὰ σιντεφένια δόντια του.

Θὰ ἔβλεπε στὸν ὕπνο του τὴν ἀγαπημένη του...Αὐτὴ ποὺ τὴν στιγμὴ αὐτὴ ἔγερνε ἀπάνω του γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ὕστατο φιλί !...

Καὶ ἡ Τσέ - Χὶ δὲν μποροῦσε ν' ἀποσπάσῃ τὰ μάτια της ἀπ' τὴν ἀγαπημένη αὐτὴ μορφή...καὶ οἱ στιγμὲς κυλοῦσαν γοργές, σύντομες !...

Ξαφνικά, γιὰ δεύτερη φορά, ἕνα γκρατσούνισμα στὴν πόρτα ξανάφερε τὴν Τσὲ - Χὶ στὴν πραγματικότητα !...Ἡ νύκτα προχωροῦσε ! Ἡ τελευταία καὶ θλιβερὴ ἐρωτικὴ νύκτα !

Τότε, μὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια, ἡ Τσέ - Χὶ σηκώθηκε ἀθόρυβα ἀπὸ τὸ ἐρωτικὸ κρεββάτι..τρέμοντας πῆγε στὸ βάθος τοῦ δωματίου ὅπου ἀπάνω στὴν φωτιά, μέσα σὲ μιὰ ἀσημένια τσαγιέρα ἔβραζε τὸ νερό....

Γιὰ μερικὲς στιγμὲς στάθηκε ἀφηρημένη ἀκούοντας τὸ γνώριμο ψιθύρισμα τοῦ νεροῦ.

Ἔπειτα πῆρε δυὸ φλυτζάνια ἀπὸ λεπτὴ πορσελλάνη καὶ σὲ καθένα ἔβαζε μερικὰ φύλλα ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸ ἐκεῖνο τσάϊ ποὺ τὸ ἄρωμά του ἄρεσε τόσο στὸν Σέγκ - Σού. Νοιώθοντας ἀπερίγραπτη ταραχή, ἐπρόσθεσε στὸ ἕνα φλυτζάνι τὸ δηλητήριο ἀπ' τὸ μικρὸ πακεττάκι ποὺ εἶχε φέρει κρυμμένο μέσα στὸ μανίκι της.

Ἔπειτα ἔρριξε τὸ βραστὸ νερὸ κι' ἐσκέπασε τὰ φλυτζάνια.

Ἡ καρδιά της ἔτρεμε ὅταν ἐπλησίαζε στὸ κρεββάτι...Ὁ Σένγκ - Σοὺ κοιμόταν ἀκόμα χαμογελῶντας στὸ ὄνειρό του.

Καὶ ἡ Τσὲ - Χὶ διερωτιόταν ἂν θὰ εἶχε ποτὲ τὸ θάρρος νὰ τὸν ξυπνήσῃ.

Τὴν στιγμὴ αὐτή, γιὰ τρίτη φορὰ ἀκούσθηκε τὸ σύνθημα τοῦ Μεγάλου Εὐνούχου...

Τότε ἡ Τσὲ - Χὶ ἐκόλλησε ἀπελπισμένη τὰ χείλη της στὸ στόμα τοῦ θύματός της ! Τὰ μάτια τοῦ ποιητοῦ ἄνοιξαν...καὶ μὲ γλυκειὰ φωνὴ ὁ Σὲγκ-Σοὺ ἐψιθύρισε:

— Ἔβλεπα ἕνα ὡραῖο ὄνειρο ! ἡ ψυχή μου ἑνωμένη μὲ τὴν δική σας πετοῦσε σ' ἕνα καταγάλανο οὐρανό...

Καταβάλλοντας μεγάλο κόπο γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησί της, ἡ Τσὲ - Χὶ τοῦ εἶπε :

—Θὰ μὲ συγχωρήσετε, ὡραῖε μου ποιητή, ποὺ διέκοψα ἔτσι ἄσχημα αὐτὸ τὸ ὄνειρο !... Ἀλλὰ σᾶς εἶδα ν' ἀνατριχιάζετε...φοβήθηκα μήπως μ' αὐτὸ τὸ δυνατὸ κρύο ποὺ κάνει ἔξω κρύωσε τὸ δωμάτιο...καὶ σᾶς φέρνω ἕνα φλυτζάνι ζεστὸ τσάϊ γιὰ νὰ ζεσταθῆτε.

Συγκινημένος ἀπ' τὸ λεπτὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον, ὁ Σένγκ - Σού, δὲν ἤξερε πῶς νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ. Χαρούμενος πῆρε τὸ φλυτζάνι ποὺ τοῦ πρόσφερνε ἡ ἀγαπημένη του.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴ ποὺ ἐπήγαινε νὰ βρέξῃ τὰ χείλη του, ἀντελήφθη πῶς τὰ μάτια τῆς Τσέ - Χὶ ἦσαν γεμάτα δάκρυα.

—Ἆ ! εἶπε μὲ συγκίνησι, μοῦ φαίνεται πῶς βλέπω τὰ ἴδια ἐκεῖνα ἀγαπημένα δάκρυα ποὺ ἔλαμπαν στὰ μάτια σας, στὴν πρώτη μας ἐρωτικὴ νύκτα... Θυμᾶσθε, ἀγαπητή μου φίλη ;

Ἡ ἀναπόλησις αὐτὴ ἔκανε τὴν Τσέ - Χὶ νὰ ταραχθῇ τόσο βαθειὰ ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ ἕνα παραπονετικὸ ἀναστεναγμό :

—Τί ἔχετε ; ρώτησε ὁ Σένγκ - Σοῦ, κατασυγκινημένος ἐπίσης.

Ἀλλὰ ἡ Τσὲ - Χὶ εἶχε γυρίσει τὸ κεφάλι καὶ γιὰ νὰ συγκρατηθῇ, χωρὶς μάλιστα νὰ σκεφθῇ τί ἔκανε, πῆρε τὸ δικό της φλυτζάνι καὶ ἄρχισε νὰ πίνῃ μὲ μικρὲς ρουφηξιὲς τὸ αὐτοκρατορικὸ τσάϊ ποὺ τὸ ἄρωμά του ἐγέμιζε ὅλο τὸ δωμάτιο.

Ὁ Σένγκ-Σοὺ τῆς εἶπε:

—Πόσο καλὴ εἶσθε νὰ σκεφθῆτε νὰ μοῦ δώσετε αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησι !

Τότε ἡ Τσέ - Χὶ ἔννοιωσε μιὰ τέτοια ἀπέραντη λύπη, ποὺ γύρισε ἀπότομα... Ἦταν ἀποφασισμένη νὰ τοῦ ἁρπάξῃ τὸ φρικτὸ φλυτζάνι...Ναί, ἦταν πολὺ τρομερὸ καὶ πολὺ ἄτιμο αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἐκεῖ...Ὁ ἔρως της ἦταν πιὸ ἰσχυρὸς ἀπ' τὴν ὑπερηφάνειά της ! Τόσο τὸ χειρότερο ἂν ὤφειλε νὰ πληρώσῃ μὲ τὸ θρόνο της κι' ἀκόμα μὲ τὴν ζωή της αὐτὴ τὴν εὐσπλαγχνία της !

Ἀλλοίμονο ! Ὁ Σένγκ - Σοὺ μειδιῶντας εἶχε κιόλας βρέξει τὰ χείλη του μὲ τὸ δηλητηριασμένο ποτό.

Ἔτρεξε, ἔπεσε ἀπάνω του, καὶ μ' ἕνα γοργὸ κίνημα τοῦ ἅρπαξε τὸ φλυτζάνι ἀπ' τὰ χέρια.

Ἐκεῖνος, κατάπληκτος, ἐφώναξε :

—Μὰ τί πάθατε ;

Καὶ ἐπρόσθεσε γελῶντας :

—Αὐτὸ τὸ τσάϊ, ποὺ μοῦ ἑτοιμάσατε ἐσεῖς, δὲν μπορεῖ νὰ περιέχῃ δηλητήριο.

Ἡ Τσὲ-Χὶ εἶπε μὲ μιὰ βραχνὴ φωνή, μὴ ἔχοντας πιὰ τὸ κουράγιο νὰ ψευσθῇ :

—Ἀπατᾶσθε !

Ὁ Σένγκ - Σοὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν πιστέψῃ.

Γελῶντας τώρα ξαναεῖπε :

—Πάντως εἶναι πολὺ ἀργά !... Ἤπια κιόλας ἀρκετὸ καὶ τὸ βρῆκα ἐξαίσιο!...

Ἡ Τσέ - Χὶ ἔβγαλε μιὰ διαπεραστικὴ κραυγή, κραυγὴ ζώου ποὺ τὸ σφάζουν...γονάτισε κι' ἐκτύπησε τὸ κεφάλι της στὸ πάτωμα.

Συγκινημένος ὁ Σένγκ - Σοὺ θέλησε νὰ τρέξῃ, νὰ τὴν σηκώσῃ...Ἀλλὰ μάταια ! Τὸ δηλητήριο ἔκανε κιόλας τὴν ἐνέργειά του !... Καί, νοιώθοντας τρομεροὺς πόνους, ὁ Σένγκ - Σοὺ δὲν εἶχε πιὰ τὴν δύναμι νὰ κινηθῇ.

Ἀπ' τὸ σφιγμένο του λάρυγγα ἔβγαινε τώρα ἕνας ἀδιάκοπος ρόγχος. Τὰ μάτια του ἦσαν πεταγμένα ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες τους ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀγωνία.

Μ' ἕνα πήδημα, ἡ Τσὲ-Χὶ εἶχε ἀνασηκωθῆ καὶ τώρα, σκυμμένη ἀπάνω του, τὸν φώναζε, τὸν χάϊδευε, ἱκετεύοντας τὴ συγγνώμη του.

Ὁ Σένγκ-Σοὺ ποὺ διατηροῦσε ὅλη του τὴ συναίσθησι, ἔκανε μιὰ ἡρωϊκὴ προσπάθεια γιὰ ν' ἀνασηκώσῃ λίγο τὸ κεφάλι.

Μὲ τὴν αἰωνία του ἀθωότητα φανταζόταν, ἐπειδὴ τὴν εἶχε ἰδῆ νὰ πίνῃ κι' αὐτὴ ἀπ' τὸ ἴδιο τσάϊ, πῶς ἡ Τσὲ-Χὶ ἠθέλησε μὲ μιὰ ρωμαντικὴ αὐτοκτονία νὰ κάνῃ τὶς δυὸ ψυχές των νὰ πετάξουν μαζὺ πρὸς τὴν Αἰώνια Εὐτυχία, πρὸς τὶς Κίτρινες Πηγές !

Καὶ προσπαθῶντας νὰ μειδιάσῃ, παρὰ τοὺς πόνους του, ἐψιθύρισε:

—Σᾶς συγχωρῶ καὶ σᾶς ἀγαπῶ πάντα!...

Τότε ἡ Τσὲ - Χὶ περιέβαλε μὲ τὸ μπράτσο της, ποὺ ἔτρεμε τὸ κεφάλι του καὶ μέσα σ' ἕνα ἀτέλειωτο φιλὶ ρουφοῦσε τὴν ψυχὴ τοῦ ὡραίου νέου!... Καὶ δὲν διέκοψε τὸ χάδι της, παρὰ γιὰ νὰ τοῦ ψιθυρίσῃ στὸ αὐτί:

—Θὰ πεθάνωμε μαζύ!... Εἶναι ἡ πιὸ ὡραία μοῖρα γιὰ τοὺς πιστοὺς ἐραστὰς νὰ φεύγουν μαζὺ γιὰ τὸ μακρυνὸ ταξεῖδι!

Καὶ ὁ Σένγκ Σού, ἀγωνιῶντας, ἐψιθύριζε:

—Τί ὡραῖο ὄνειρο!

Ἔπειτα τὴν εὐχαρίστησε.

—Εἴχατε, δεσποινίς, μιὰ θαυμασία ἰδέα! Ἡ εὐγένεια ἀπαιτεῖ, ὅταν κανεὶς φεύγῃ, νὰ βρέξῃ τὰ χείλη του στὸ φλυτζάνι τοῦ τσαγιοῦ.. Λοιπὸν θ' ἀποχαιρετίσωμε αὐτὸν τὸν κόσμο σὰν ἄνθρωποι μὲ ἀνατροφή, πρᾶγμα ποὺ μοῦ προξενεῖ μεγάλη εὐχαρίστησι!...

Ἀλλὰ ἤδη ἡ φωνή του μόλις ἀκουόταν καὶ τὰ ὡραῖα του μάτια εἶχαν ἀρχίσει νὰ θαμπώνουν!

Ὡς τόσο, ὁ Μέγας Εὐνοῦχος, πολὺ ἀνήσυχος, ἀπετόλμησε νὰ μισοανοίξῃ τὴν πόρτα καὶ ἔχωνε τὸ γέρικο κεφάλι του περίεργος.

Σιγὰ-σιγὰ ἐπλησίασε, κι' ἔκανε νόημα στὴν Τσὲ-Χὶ πῶς ἔπρεπε νὰ βιασθῇ.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

Ἕνα περίεργον ἔθιμον ἐπικρατεῖ σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Πολωνίας.

Τὴν βραδειὰ τοῦ γάμου, στὸ γλέντι ποὺ ἐπακολουθεῖ, ἡ νύφη πρέπει νὰ χορέψῃ μὲ ὅλους τοὺς προσκαλεσμένους ἄνδρες. Αὐτὸ τέλος πάντων ὑποφέρεται. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ χορέψῃ μόνο. Πρέπει καὶ νὰ τοὺς κουράσῃ σε τέτοιο σημεῖον, ὥστε νὰ τῆς ζητήσουν ἔλεος ! Καὶ τότε ἡ νύφη γιὰ νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ καθήσουν ζητάει πληρωμή. Ὁ συγχορευτής της λοιπὸν πληρώνει καὶ...πέφτει σ' ἕνα κάθισμα, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούρασι. Ἀλλὰ ἡ νύφη παραλαβαίνει ἀμέσως ἄλλον, τὸν κουράζει καὶ αὐτὸν, τοῦ δίνει χάρι ἀφοῦ πάρει τὰ...λύτρα κι' ὕστερα ἁρπάζει ἄλλον κι' ἄλλον, ὡς τὸν τελευταῖο.

Φαντασθῆτε τώρα τί ἀντοχὴν πρέπει νὰ ἔχῃ ἡ νύφη.

Σὲ μερικοὺς γάμους, οἱ ἄνδρες λυποῦνται τὴ νύφη, κάνουν πῶς κουράζονται γρήγορα, πληρώνουν καὶ ἡσυχάζουν. Ἀλλὰ μερικοὶ τὸ βάζουν πεῖσμα. Ἀπὸ αὐτοὺς ὅμως, ὅταν ἐπὶ τέλους κουρασθοῦν, ἡ νύφη ζητάει πολὺ περισσότερα λύτρα. Ἔτσι δὲ συνήθως μαζεύει καὶ δίνει στὸν γαμπρὸ καμμιὰ φορὰ περισσότερα ἀπ' ὅσα παίρνει προῖκα. Κι' αὐτὰ τάγει κερδισμένα μὲ τὸν κόπο της καὶ μὲ τὸν ἱδρῶτα της.

Τώρα τελευταῖα, σ' ἕνα Πολωνικὸ χωριὸ ἡ νύφη ἐχόρεψε μὲ τριακόσιους προσκαλεσμένους, τοὺς ἐκούρασεν ὅλους καὶ εἰσέπραξε καμμιὰ τριανταριὰ χιλιάδες φράγκα, ποὺ θὰ πῇ πῶς δὲν ἦταν αἰσχροκερδής.

Ἀλλὰ ἄρχισε νὰ χορεύῃ ἀπὸ τὶς 9 μ.μ. τῆς Κυριακῆς κι' ἐσταμάτησε τὴν Δευτέρα τὰ μεσάνυκτα !....

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Τὸ μεθύσι τοῦ Ντωμιέ

Ὁ περίφημος Γάλλος γελοιογράφος Ντωμιέ, ποὺ ἔζησε τὸν περασμένον αἰῶνα στὸ Παρίσι, δὲν ἦταν πλούσιος, μὰ ἦταν καλόκαρδος, πνευματώδης καὶ βολικός. Εἶχε βρῆ ἕνα σπίτι στὴ συνοικία τοῦ Καὶ ντ' Ἀνζοῦ κ' εἶχε ἐγκαταστήσει ἐκεῖ τὸ ἀτελιέ του. Εὔθυμος καὶ ἀνοιχτόκαρδος καθὼς ἦταν, τάχε καλὰ μ' ὅλο τὸν κόσμο, ἀκόμα καὶ μὲ τὸ σπιτονοικοκύρη του, ἰδίως δὲ μὲ τὸ θυρωρὸ τοῦ σπιτιοῦ. Ὁ θυρωρὸς αὐτὸς ἦταν ἕνας χωριάτης ἀπὸ τὴν Ὠβέρνη, ρωμαλέος, ξεροκέφαλος, ἀλλὰ πιστὸς καὶ τίμιος. Ὁ Ντωμιὲ τὸν ἔβαζε πολλὲς φορὲς νὰ ποζάρῃ γιὰ τὰ σκίτσα του. Μιὰ μέρα ὁ καλλιτέχνης εἶδε τὸ θυρωρὸ πολὺ μελαγχολικό.

— Ἀνατόλ, τί ἔχεις; Τί σοῦ συμβαίνει; τὸν ρώτησε.

Μιλιὰ ὁ θυρωρός.

— Ἄρρωστος εἶσαι ἢ ἐρωτευμένος; Πές μου, τί ἔπαθες;

— Γιατὶ νὰ σᾶς σκοτίζω τώρα, κύριε Ντωμιέ... Ἀφῆστε με, δὲν ἔχω τίποτε...

Ὁ Ντωμιὲ ὅμως ἐπέμεινε καὶ ὁ θυρωρὸς ἐξεθάρρεψε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀφοῦ μὲ ρωτᾶτε, κύριε Ντωμιέ, θὰ σᾶς τὸ πῶ. Νά, μ' ἀρέσει τὸ θέατρο, ὅλα τὰ θέατρα, μ' ἀπ' ὅλα πιὸ πολὺ ἡ Ὄπερα...

— Αἴ, καὶ γι' αὐτὸ εἶσαι μουτρωμένος;

— Ἄχ, κύριε Ντωμιέ, ἐπῆγα κι' ἄκουσα τὴν «Κάρμεν».... Τρελλάθηκα!... Μὰ πῶς νὰ ξαναπάω; Ἂν ἤμουν τραπεζίτης θὰ πήγαινα κάθε μέρα στὴν Ὄπερα καὶ δὲν θὰ ξεκολλοῦσα ἀπὸ κεῖ....

— Καλέ μου Ἀνατόλ, δὲν εἶμαι κι' ἐγὼ πλούσιος, μὰ δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω ἔτσι. Θὰ σοῦ πῶ λοιπὸν ἐγὼ ἕναν τρόπο γιὰ νὰ πᾷς νὰ ξαναϊδῇς τὴν «Κάρμεν».

Καὶ βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ κάρτα του, τὴν ἔδωσε στὸν Ἀνατὸλ καὶ τοὖπε :

— Νὰ ἡ κάρτα μου, πήγαινε στὴν παράστασι, κι' ἂν σὲ ρωτήσουν, πές: «Εἶμαι ὁ κύριος Ντωμιέ». Νὰ τὸ πῇς μὲ θάρρος καὶ θὰ σὲ ἀφήσουν νὰ μπῇς.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Ἀνατὸλ μπῆκε χαρούμενος στὸ ἀτελιὲ τοῦ καλλιτέχνη:

— Κύριε Ντωμιέ, φώναξε, πῆγα στὴν Ὄπερα, μοὔδωσαν μάλιστα καὶ καλὴ θέσι στὴν πλατεῖα μπροστὰ-μπροστά, τρέλλα!... Νὰ χαρῇς ὅ,τι ἀγαπᾷς, κύριε Ντωμιέ, ἄφησέ μου τὴν κάρτα σου νὰ πηγαίνω τακτικά.

Ὁ Ντωμιὲ τοῦ τὴν ἄφησε. Τὸν διεσκέδαζε πολὺ αὐτὴ ἡ ἱστορία. Κι' ἀπὸ τότε ὅλο τὸ σπίτι ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Ἀνατόλ. Τραγουδοῦσε «Κάρμεν», «Ριγολέττο», «Λουτσία», ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ.

Μὰ ἕνα πρωΐ, ὁ Ἀνατὸλ πῆγε πάλι στενοχωρημένος στὸ ἀτελιὲ τοῦ καλλιτέχνου :

— Τί τρέχει, Ἀνατόλ; Δὲν περνάει πιὰ ἡ κάρτα μου; τὸν ρώτησε ὁ Ντωμιέ.

— Ὄχι, δὲν εἶν' αὐτό, κύριε Ντωμιέ, περνάει ἡ κάρτα, μὰ νά, ἐκεῖ ποὺ πάω εἶνε ὅλο καλοντυμένοι κύριοι καὶ κυρίες μυρωδάτες καὶ μὲ ντεκολτὲ καὶ καθὼς καταλαβαίνετε μὲ στραβοκυττοῦν, γιατὶ μὲ βλέπουν μ' αὐτὰ τὰ ροῦχα... Σκέφτηκα νὰ τοὺς πῶ νὰ μοῦ δώσουν μιὰ θέσι στὸ ὑπερῷο, μὰ φοβήθηκα μὴ σᾶς ἐκθέσω...

Ὁ Ντωμιὲ ἔβαλε τὰ γέλια. Καὶ ἀνοίγοντας ἕνα ντουλάπι, ἔδωσε στὸν Ἀνατὸλ ἕνα φράκο ποὺ τοῦ βρισκότανε ἐκεῖ.

Ἐπέρασαν δυὸ ἑβδομάδες. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Ἀνατὸλ ποὖχε μάθει ἀπ' ἔξω ὅλες τὶς ἄριες τῶν μελοδραμάτων, χαλοῦσε τὸν κόσμο μὲ τὸ τραγοῦδι του. Μὰ ἕνα πρωῒ παρουσιάστηκε στὸ ἀτελιὲ τοῦ Ντωμιὲ ἀπαρηγόρητος καὶ πάλι.

— Κύριε Ντωμιέ, μὴν τὰ ρωτᾷς... Μ' ἐπέταξαν ἔξω μὲ τὶς κλωτσιές, μουρμούρισε.

Καὶ δὲν ἔλεγε ψέματα.

Ὁ καλός μας ὁ Ἀνατόλ, ντυμένος πιὰ τὸ ξένο φράκο καὶ καμαρώνοντας στὰ πρῶτα καθίσματα τῆς πλατείας, εἶχε πάρει σιγὰ - σιγὰ πολὺ θάρρος. Καὶ τὸ χειρότερο ἦταν ὅτι περιμένοντας ν' ἀρχίσῃ ἡ παράστασι, τὰ ἔτσουζε γερὰ σὲ κάποια ταβέρνα καὶ γινόταν τύφλα στὸ μεθύσι, ὅταν δὲ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς μουσικῆς τὸν ἐξεμούρλαινε.... ἔστελνε ἀπὸ κάτω φιλιὰ στὴν πριμαντόνα, συνώδευε τὸν βαρύτονο στὸ τραγοῦδι του, ἐσφύριζε τὰ μέρη τοῦ χόρου, χειρονομοῦσε κι' ἐνωχλοῦσε ὅλους τοὺς γύρω του.... Τὸ κοινὸ διαμαρτυρότανε γιὰ τὸν ἐνοχλητικὸν αὐτὸν κύριο. Κι' ἕνα βράδυ ποὺ ὁ Ἀνατὸλ τὸ παράκαμε, δυὸ ὑπάλληλοι τῆς Ὄπερας τὸν ἔβγαλαν ἔξω διὰ τῆς βίας καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ντωμιὲ ἐσβύσθηκε ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν τζαμπατζήδων.

Ὁ Ντωμιὲ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του γιὰ τὴν περιπέτειαν αὐτὴ τοῦ Ἀνατόλ. Ἀλλὰ στοὺς ἀριστοκρατικοὺς κύκλους ποὺ ἐσύχναζαν στὴν Ὄπερα, ἔλεγαν :

— Μεγάλος καλλιτέχνης ὁ Ντωμιέ, σπουδαῖο ταλέντο, γραμμὴ ὑπέροχη!... Μὰ ἔχει τὸ φοβερὸ ἐλάττωμα νὰ πίνῃ, κι' ὅταν μεθάῃ δὲν ξέρει τί κάνει!...

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΤΟΥ ΕΡΝΕΣΤΟ ΣΕΡΑΟ

Ο ΝΕΑΡΟΣ ἐργάτης, ποὺ δούλευε στὸ περιβόλι τοῦ μοναστηριοῦ, εὑρῆκε ἕνα σημειωματάριο. Εἶχε πέσει ἀπὸ τὸ παράθυρο, ὅπου εἶχαν βγάλει τὰ σεντόνια τῆς ἀδελφῆς Θεοδούλης, ποὺ ξεψύχησε τὰ ξημερώματα. Μηχανικὰ τὦβαλε στὴν τσέπη του.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο, εἶδε τὶς καλογρηὲς νὰ περνοῦν βαστάζοντας τὸ ἁπλὸ φέρετρο ὅπου ἀναπαυόταν ἡ νεκρὴ κι' ἄκουσε τὶς ὁλοκάθαρες, παιδιάστικες σχεδὸν ἀκόμα, φωνὲς τῶν μαθητριῶν καὶ τῶν δοκίμων ποὺ τὴν συνώδευαν στὸ παρεκλῆσι τοῦ μοναστηριοῦ.

Τὸ σημειωματάριο ξεχάστηκε. Μόνο τὸ βράδυ, ὅταν πῆγε νὰ κοιμηθῇ, ἔπεσε ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ τότε τὸ ἄνοιξε. Φάνηκαν τότε μερικὰ κιτρινισμένα φύλλα, σὰν ἐκεῖνα ποὺ ἁρπάζει ὁ φθινοπωρινὸς ἄνεμος...

* * *

Ἄρχισεν ὁ νεαρὸς ἐργάτης νὰ φυλλομετράῃ τὸ σημειωματάριο. Τὰ δάχτυλά του ἔτρεμαν... Ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν ἀρχή. Δώδεκα χρόνια πέρασαν ἀπὸ ὅταν γράφηκαν οἱ πρῶτες σελίδες μέσα στὸ μοναστῆρι. Ἡ ἀδελφὴ Θεοδούλη λεγόταν ἀκόμα Θάλεια κι' ἦταν δεκατεσσάρων χρονῶν.

«30 Αὐγούστου. Μὲφεραν σήμερα ἐδῶ. Ἡ θεία Εἰρήνη ποὺ βιαζόταν νὰ μὲ ξεφορτωθῇ, μὲ παρέδωσε στὴν ἡγουμένη λέγοντας:

«Ἐλπίζω, Μητέρα μου, πὼς ἡ μικρή μου ἀνεψιὰ θαὔρῃ τὴ στοργὴ ποὺ ἔχασε, χάνοντας τὸν ἀδελφό μου. Εἶναι ἕνα παιδὶ καλό, φρόνιμο, ἀλλὰ ὑπερβολικὰ αἰσθηματικό. Ἐγὼ ἔχω πολλὲς ἀσχολίες μὲ τοὺς φτωχοὺς τοῦ συλλόγου μας. Ἄχ, Ἀδελφή μου, εἶναι τόσοι οἱ ἀπόκληροι τῆς Μοίρας! — κι' ἐδῶ σκούπισε τὰ μάτια της ἡ ἀδελφὴ Εἰρήνη— λοιπὸν σᾶς τὴν ἐμπιστεύουμαι. Κάνετέ την καλὴ Χριστιανή...

— Θὰ φροντίσουμε μὲ ὅλη μας τὴ στοργὴ γιὰ τὴ μικρὴ ὀρφανή, εἶπε μὲ τὴ μελωδική της φωνὴ ἡ Ἡγουμένη.

— Εὐχαριστῶ πολύ. Λοιπὸν ἀντίο μικρούλα μου, εἶπε, καὶ μοῦ χτύπησε χαϊδευτικὰ τὸ μάγουλο μὲ τὸ γαντοφορεμένο χέρι της, ἐνῷ μοὔδινε ἕνα φιλὶ στὸ μέτωπο.

Μ' ἐπῆραν ὕστερα, μοὔβγαλαν τὸ κομψὸ φόρεμα ποὺ μοῦ εἶχε φτιάξει ἡ μανούλα μου ὅταν ζοῦσε καὶ μοὔδωσαν τὰ φορέματα τῆς σχολῆς —γκρίζα μὲ μαῦρα κουμπιά.

11 Ὀκτωβρίου. Ὅταν ἔρχεται ἡ Κυριακή, συγχώρησέ με, Θεέ μου! Δὲ ζηλεύω, ἀλλὰ μοῦ πονεῖ τόσο ἡ καρδιὰ σὰν βλέπω νἄρχωνται οἱ συγγενεῖς τῶν ἄλλων, γεμᾶτοι ἀγάπη, νὰ πάρουν τὶς εὐτυχισμένες οἰκότροφες τοῦ μοναστηριοῦ. Μὲ πόση χαρὰ φεύγουν καὶ πῶς ξανάρχονται τὸ βράδυ χαρούμενες! Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ ἐνδιαφέρονται γι' αὐτές! Ἐνῷ ἐμένα!.... Κανεὶς δὲ μὲ ζητάει, κανεὶς δὲ μὲ συλλογίζεται!...

24 Δεκεμβρίου. Σήμερα ἔκλαψα. Μὲ ρώτησε μιὰ ἀδελφὴ τί ἔχω καὶ τῆς εἶπα πόσο ἤθελα νἄχω ἀκόμα τὴ μητέρα μου νὰ μ' ἀγαπᾷ.

— Ἐδῶ σ' ἀγαπᾶμε ὅλοι!

— Ἔ! Ἀδελφή μου. Ἤθελα κάτι ἄλλο. Ἤθελα νὰ ξέρω πῶς ὑπάρχει κἄποιος ποὺ θὰ πονέσῃ ὅταν θὰ μὲ δῇ νὰ κλάψω καὶ θὰ εἶναι εὐτυχισμένος γιὰ τὸ γέλιο μου. Ἤθελα...

— Ὄχι, παιδί μου, ἐδῶ θὰ μάθῃς νὰ μὴ λυπᾶσαι γιὰ τὶς δυστυχίες σου, νὰ μὴν ἐνθουσιάζεσαι γιὰ τὶς χαρές σου! Νὰ τὰ δέχεσαι ὅλα μὲ γαλήνη, ὅπως κάθε τί ποὺ δίνει ὁ Θεός.

Ἔσκυψα τότε τὸ κεφάλι μου καὶ ἐπίεσα μὲ τὸ χέρι μου τὴ φτωχὴ καρδιά μου ποὺ σκιρτοῦσε καὶ μόνο στὴν ἰδέα ἑνὸς βλέμματος πιὸ θερμοῦ. Καὶ ὅμως! Γιατὶ ἁμαρτάνω ἀφοῦ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη;

14 Σεπτεμβρίου. Ἐπιστρέφω πάλι ἀπὸ τῆς θείας μου ὅπου πέρασα τὶς διακοπὲς πολὺ πιὸ μόνη, ἀπὸ ὅσο θὰ τὶς περνοῦσα ἐδῶ. Ἡ θεία εἶναι τόσο φιλάνθρωπη, ποὺ δὲν τῆς μένει διόλου καιρὸς νὰ ἀσχοληθῇ μαζύ μου. Καὶ ὅμως ἐγὼ θὰ μποροῦσα νὰ τὴν ἀγαπήσω τόσο, ὅσο ἴσως δὲν τὴν ἀγαποῦν ὅλοι μαζὺ οἱ φτωχοί της...

12 Ὀκτωβρίου. Σήμερα ἡ μικρὴ Μαριάνα, ποὺ κάθεται δίπλα μου στὴν τάξι, μοῦ ἔδωσε ἀπὸ τὰ γλυκὰ ποὺ τῆς ἔφερε ὁ πατέρας της καὶ διαβάσαμε μαζὺ «τὴν Καλύβα τοῦ Μπάρμπα Θωμᾶ». Ὕστερα κατεβήκαμε στὴν αὐλὴ καὶ περπατήσαμε μαζύ. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε γύρω μου.

16 Ἀπριλίου. Τὸ Πάσχα ἡ Μαριάνα θὰ φύγῃ γιὰ τὸ σπίτι της καὶ μὲ κάλεσε καὶ μένα. Τῆς εἶπα νὰ ρωτήσῃ τὴ θεία ποὺ εἶναι κηδεμόνας μου. Ἄχ, καλέ μου Θεέ! Βοήθησε νὰ μὴ μοῦ ἀρνηθῇ τὴν ἄδειά της.

14 Μαΐου. Ἆ! Ἂς δώσῃ ὁ Θεὸς ὅλες τὶς χαρὲς στὴ θεία ποὺ μ' ἄφησε νὰ πάω στῆς Μαριάνας. Τί ὄνειρο. Οἱ γονεῖς της μοῦ φάνηκαν καλοὶ καὶ περιποιητικοὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ἡ Μαριάνα ἦταν καλλίτερη παρὰ ποτὲ καὶ ὁ Γιῶργος, ὁ ἀδελφός της, μὲ περιποιόταν πολύ. Πῶς ἐτρέχαμε ὅλοι μέσα στὸ πάρκο καὶ πῶς... ἔμαθα πάλι νὰ γελῶ...

Ὕστερα, κάποια μέρα, ποὺ ὁ Γιῶργος βρέθηκε μακρυὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μόνο κοντά μου, μοῦ εἶπε πὼς μ' ἀγαπᾷ! Σ' αὐτὴ τὴ θεία λέξι ἡ καρδιά μου χτύπησε ὅσο ποτὲ ἄλλοτε. Πόσο θὰ ἤθελα νὰ μποροῦσα νὰ τὴ βγάλω ἀπὸ τὰ στήθη μου καὶ νὰ τὴν παραδώσω ἔτσι θερμή, λαχταριστή, σ' ἐκεῖνον, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ σκιρτήσῃ...

Τί κι' ἂν πέρασαν γοργὲς οἱ μέρες τῆς χαρᾶς; Περιμένω τὸ καλοκαῖρι ποὺ θὰ ξαναπάω στῆς Μαριάνας. Γιατὶ θὰ πάω πάλι! Μἔχουν καλέσει ἀπὸ τώρα! Καὶ ὁ Γιῶργος, τὴν τελευταία στιγμή, σφίγγοντάς μου τὸ χέρι, μοῦ σύστησε νὰ μὴ λησμονήσω τὴν πρόσκλησή τους...

* * *

2 Ἰουλίου. Ὅταν ἔφθασα ἐδῶ, μὲ περίμεναν ἀνυπόμονα ἡ Μαριάνα καὶ οἱ γονεῖς της. Τὰ μάτια μου ζήτησαν τὸν Γιῶργο καὶ δὲν τὸν εὕρισκαν. Ρώτησα ἀργότερα τὴ φίλη μου γιὰ τὴν ὑγεία του καὶ κείνη μοῦ ἀπήντησε μὲ ἀδιαφορία:

— Ὁ ἀδελφός μου εἶναι καλά. Εἶναι στὸ δάσος, θὰ ἔρθῃ γιὰ τὸ δεῖπνο.

Στὸ δάσος! Ἀφοῦ ἤξερε πὼς θἄρθω! Ἡ καρδιά μου τώρα σφίχτηκε.

Γύρισε. Μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι χαμογελῶντας ὅπως θἄκανε μὲ τὸν καθένα. Βγῆκε ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγητό, βγῆκε σήμερα! Βγαίνει κάθε μέρα! Δὲν ζητάει νὰ μὲ ἀποφύγῃ, μὰ οὔτε νὰ μὲ συναντήσῃ. Εἶναι εὐγενὴς μαζύ μου ὅπως μὲ ὅλους.

Νοιώθω πὼς δὲν μ' ἀγαπάει πιά. Τοῦ εἶμαι ἀδιάφορη. Ἔχει ξεχάσει ὅ,τι ἐγὼ δὲν θὰ ξεχάσω ποτέ!

Δὲν ἔχω τὴ δύναμι νὰ δοκιμάσω νὰ ξανακερδίσω ὅ,τι ἔχασα...

Φεύγω σὲ λίγες μέρες πρὸς τὴ λήθη, πρὸς τὴ γαλήνη!...

15 Ἰουλίου. Ἦρθα ἐδῶ. Ὄχι πιὰ δόκιμος! Θὰ φορέσω ἀμέσως τὸ ράσο ποὺ θὰ σκεπάσῃ ὅλους μου τοὺς πόνους. Θὰ περιμένω ὥσπου νὰ μὲ ξανακαλέσῃ ὁ Θεὸς κοντά του. Τότε, ὅσοι δοῦν τὸ ἄψυχο πιὰ σῶμα μου, θὰ μουρμουρίσουν:

«Ἐξέλεξε τὴν ἀγαθὴ μερίδα καὶ ἦταν εὐτυχής!»

Ἡ μόνη μου ἐλπίδα εἶναι ὅτι δὲν θὰ τὸ ἀκούσω καὶ δὲν θὰ χαμογελάσω μὲ πίκρα!...»

ERNESTO SERAO

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Περὶ βασκανίας

Ὁ λαός, πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη, ἔκαμε τὴν παρατήρησι ὅτι ὡρισμένα ἄτομα εἶναι προικισμένα μὲ βλέμμα μαγνητικὸ ποὺ ἐξασκεῖ παράδοξη γοητεία σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ κυττάξουν, ποὺ ἐπηρεάζει τὸν ἄνθρωπο, τὸν «ματιάζει». Αὐτὸ εἶναι ἡ λεγομένη βασκανία, ποὺ ἐπιδρᾷ μυστηριωδῶς πάνω στοὺς ἀνθρώπους καὶ προκαλεῖ χίλια δυὸ κακά.

Ὁ λαὸς παραδέχεται ἀκόμα ὅτι εἶναι ἀρκετὸ τὸ «κακὸ μάτι» γιὰ νὰ κάμῃ ἕναν ἄνθρωπο, ἢ ἕνα ζῶο ὑγιέστατο, νὰ ἀδυνατίσῃ, ν' ἀρρωστήσῃ, ἀκόμα καὶ νὰ πεθάνῃ σὲ λίγες ἡμέρες, χωρὶς καμμιὰ φανερὴ αἰτία.

* * *

Ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης παραδέχονται τὴν βασκανία. Ἀκόμα κι' αὐτοὶ οἱ ἄγριοι τὴν φοβοῦνται πολύ.

Οἱ Ἰνδοὶ τῆς Ἀμερικῆς τὴν ὀνομάζουν «σιχαατὲν», δηλαδὴ δυστυχία. Πιστεύουν ὅτι ἡ λάμψις ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ ἐξαιρετικῶς ζωηρὰ μάτια, μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἀκαριαῖο θάνατο.

Πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ «κακοῦ ματιοῦ» μεταχειρίζονται κι' οἱ ἄγριοι, ὅπως κι' οἱ πολιτισμένοι λαοί, διάφορα φυλαχτά, τὰ ὁποῖα κρεμοῦν ἀπὸ τὸν λαιμὸ τοῦ προσώπου, ποὺ θέλουν νὰ προφυλάξουν.

Καὶ στὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος συνηθίζουν μὲ τέτοια φυλαχτὰ—«ἀβασκαντῆρες» καθὼς τὰ λένε—νὰ προασπίζουν τὴν ὑγεία τῶν μικρῶν παιδιῶν ἀπὸ τὸ «κακὸ μάτι». Ὑπάρχει ἀκόμα κι' ἡ συνήθεια, ὅταν θαυμάζῃ κανεὶς κανένα παχουλὸ κι' ὡραῖο παιδὶ νὰ τὸ ...φτύνῃ «γιὰ νὰ μὴ βασκαθῇ».

Κρεμοῦν ἐπίσης στὰ μικρὰ «μονομάτικα» σκόρδα, μπαρούτι καὶ λιβάνι, γιὰ τὸ «κακὸ μάτι».

* * *

Στὴν νότιο Ἰταλία πιστεύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κακὸ μάτι εἶναι λιπόσαρκος, μακροπρόσωπος, ὠχρός, μὲ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν πεταγμένα ἔξω, μὲ τὰ μάτια βουλιαγμένα μέσα στὶς κόγχες τους, ἀλλὰ καταστρόγγυλα καὶ σπινθηροβόλα, μὲ μύτη πλακουτσωτή, χείλη λεπτὰ καὶ γελαστὰ καὶ βλέμμα διαπεραστικό.

Στὴ Νεάπολι τῆς Ἰταλίας παραδέχονται ἐπίσης ὅτι ὁ βάσκανος εἶναι πιὸ ἐπικίνδυνος ὅταν φοράῃ πράσινα ματογυάλια.

* * *

Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἐπικίνδυνος βάσκανος θεωρεῖται ὁ ἀλλοίθωρος, ὁ σιωπηλὸς καὶ ἰδιότροπος, ὁ λιπόσαρκος, ἢ ἐκεῖνος, ποὺ τὰ μάτια του ἔχουν χρῶμα θαλασσοπράσινο, κοκκινωπὲς λάμψεις καὶ ἀπαισία ἔκφρασι.

Στὴ Γερμανία οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ βαθουλὰ καὶ διαπεραστικὰ ἢ κόκκινα, ἐρεθισμένα μάτια, θεωροῦνται ἐπίσης βάσκανοι.

Στὴν Ἱσπανία κακὸ μάτι εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ἀκαθόριστο ἢ ξασπρισμένο χρῶμα.

Στὸ Ἰὲρ τῆς Γαλλίας θεωροῦν βάσκανους ἐκείνους ποὺ ἐπιζητοῦν ἀδιακόπως τὴν μόνωσι, ποὺ δὲν μιλοῦν, παρὰ πολὺ σπανίως καὶ τότε πάλι μὲ τραχύτητα, συνοδεύοντας τὰ λόγια τους μὲ ἀπότομες χειρονομίες. Τὸ βλέμμα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι διαπεραστικώτατο καὶ ὀξύτατο καὶ χώνεται βαθειὰ ὡς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς τοῦ ὁμιλητοῦ των.

Στὴν Τρανσυλβανία καὶ στὴν Οὑγγαρία ἡ δύναμις τῆς βασκανίας ἀποδίδεται ἰδίως στὰ ἄτομα, τῶν ὁποίων τὰ φρύδια ἑνώνονται στὴν ρίζα τῆς μύτης.

* * *

Τέλος, ὁ βάσκανος ἀναγνωρίζεται κι' ἀπὸ τὰ κόκκινα μαλλιὰ ἢ τὰ γένεια του. Οἱ κοκκινοτρίχηδες εἶχαν πάντοτε κακὴ φήμη. Στὴν ἀρχαία Αἴγυπτο ὅταν συναντοῦσε κανεὶς πρωῒ - πρωῒ στὸ δρόμο του κανέναν κοκκινοτρίχη, εἶχε τὸ δικαίωμα, ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς πολιτείας, νὰ τὸν...σπάσῃ στὸ ξύλο ! Κι' ἂν ὁ δυστυχὴς κοκκινοτρίχης ἔφερνε ἀντίστασι, ἐδικαζόταν καὶ ἐτιμωρεῖτο μὲ πρόστιμο καὶ φυλάκισι.

* * *

Ἀλλὰ καὶ στὴν Κίνα καὶ στὴ Σκωτία καὶ στὴ Τουρκία ἡ κόκκινη τρίχα εἶναι πολὺ ἀντιπαθητική.

Οἱ Χριστιανοὶ ἐπίσης ἀναπαραστοῦν τὸν Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη μὲ πυρόξανθη γενειάδα.

Ἰδοὺ σχετικῶς καὶ δυὸ χαρακτηριστικὲς παροιμίες τῆς Ἰρλανδίας :

«Μὴν μπαίνεις ποτὲ ἀνάμεσα ἀπὸ βράχο κι' ἀπὸ κοκκινοτρίχη ἄνθρωπο».

«Μακρυὰ ἀπὸ πυρκαϊὰ κι' ἀπὸ μάτια κοκκινοτρίχη».

Εἶναι γνωστὸ ἐπίσης καὶ τὸ ἑλληνικὸ δίστιχο :

«Κόκκινα γένεια, μάτια γαλανά,
δοχεῖο τοῦ Διαβόλου, ψυχὴ τοῦ Σα(τανᾶ»!

Αισθηματική Αλληλογραφία

Β. Γ., Ἐνταῦθα.— Ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἀπογοήτευσις μαραίνει τὸ ὡραιότερο καὶ τὸ δροσερώτερο πρόσωπο. Καταλαβαίνω τὴ λύπη σας καὶ σᾶς συμπονῶ. Νὰ χάσετε ἕναν ἀρραβωνιαστικὸ τόσο ἔκτακτο, ν' ἀπορφανισθῆτε ἀπὸ μιὰν ἰδανικὴ ἀγάπη εἶναι πραγματικὰ φοβερό. Ποιὸς ἢ ποιὰ ὅμως δὲν ὑπέφερε τὰ χτυπήματα τῆς Μοίρας; Τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ὑποστοῦμε ἕνα πλῆγμα, νομίζουμε πὼς δὲ θὰ μπορέσουμε πιὰ νὰ ζήσωμε. Καὶ ὅμως ζοῦμε καὶ σιγὰ-σιγὰ ὁ χρόνος ἐπουλώνει τὴ μεγάλη, τὴν ἀγιάτρευτη λύπη μας... Μὲ ρωτᾶτε, τί σᾶς συμβουλεύω νὰ κάνετε... γιατὶ κινδυνεύετε νὰ τρελλαθῆτε...

Ἀγαπημένη μου ἄγνωστη φίλη, σκεφθῆτε τοὺς γονεῖς σας, τὴ στοργικὴ μητέρα σας ποὺ δὲν ἔχει παρὰ ἐσᾶς στὸν κόσμο... Σκεφθῆτε πὼς ὑπάρχουν ἄνθρωποι πολὺ πιὸ δυστυχισμένοι ἀπὸ σᾶς, ποὺ εἶσαστε νέα, ὤμορφη καὶ πλουσία... Ἐνδιαφερθῆτε γιὰ τὶς φτωχὲς ἀδελφές σας, ἐγγραφῆτε στὴ Σχολὴ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας... Διαβάστε βιβλία ποὺ θὰ κάνουν νὰ ξεχάσετε τὸν καϋμό σας... Ὅταν σκέπτεται διαρκῶς κανένας τὸ ἴδιο πρᾶγμα — θὰ πάθη νευρασθένεια. Ἐπιβληθῆτε στὸν ἑαυτό σας καὶ ἀσφαλῶς θὰ δῆτε πὼς ἡ Diana, ποὺ σᾶς συμπονεῖ, ἔχει δίκηο.

Μαρίαν Δρ., Σῦρον.— Μοῦ γράφετε πὼς ἐνθουσιασθήκατε ἀπ' τὴ στήλη ποὺ ἡ «Γυναῖκα» ἀφιέρωσε στὴ Γυναικεία Ἔκθεσι, μὲ ρωτᾶτε ὡς πότε θὰ διαρκέση. Δυστυχῶς τελειώνει τὴν Πέμπτην. Ἀλλὰ ἄν περάσετε ἀπ' τὰ γραφεῖα τῆς «Γυναίκας», ὅταν θὰ ἔλθετε στὰς Ἀθήνας, θὰ μπορέσετε νὰ ἐπικοινωνήσετε μὲ τὶς Ἑλληνίδες καλλιτέχνιδες καὶ λογογράφους ἢ μὲ μερικὲς ἀπ' αὐτές, ἀφοῦ τὸ ἐπιθυμεῖτε. Ὅταν περάσετε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ θὰ σᾶς τὶς ὑποδείξωμε.

Κλεὸ—Μυριαν... Θεσσαλονίκην.— Μοῦ λέτε πὼς ἡ ἀλήθεια εἶναι μαλώστρα... καὶ πὼς ἂν τὴν λέγει κανεὶς σώζεται ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους. Προσθέτετε πὼς τὸ ψέμμα εἶναι τόσο εὐεργετικὸ καὶ μᾶς ἀνοίγει τὸ δρόμο μας στὴ ζωή. Μὲ ρωτᾶτε τὴ γνώμη μου γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Βέβαια τὸ νὰ λέῃ κανεὶς πικρὲς ἀλήθειες καὶ νὰ ψυχραίνῃ τοὺς δικούς του δὲν εἶναι σωστό... γιατὶ δὲ θἄχῃ κανένα φίλο ὅποιος τολμήσῃ καὶ πεῖ τὴ γυμνὴ ἀλήθεια σὲ ὅλους... Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅμως μιὰ γυναῖκα νὰ λέῃ καὶ ψέμματα διαρκῶς στὸν ἄνδρα ποὺ ἀγαπάει. Σὲ κεῖνον πρέπει νὰ λέῃ πάντα τὴν ἀλήθεια, μὲ τρόπο, χωρὶς νὰ τὸν πικραίνῃ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ μερικὲς κακοτοπιές. Τὸ ψέμμα ἀγαπητές μου μοιάζει μὲ τὸν ἱστὸ τῆς ἀράχνης. Δὲν ξέρει κανένας ἀπὸ ποῦ ἀρχίζει καὶ ποῦ τελειώνει. Γίνεται συνήθεια... καὶ ἡ συνήθεια εἶναι δευτέρα φύσις... Μπορεῖ βέβαια ἡ γυναῖκα νὰ μὴν πῇ τὴν ἀλήθεια σὲ ξένους, ἀλλὰ νὰ μὴν πῇ καὶ ψέμμα. Τὸ ψέμμα ἐπιτρέπεται μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σώσωμε μιὰ φίλη ἀπὸ ἕνα κίνδυνο ποὺ τὴν ἀπειλεῖ, μιὰ ἀδελφή μας, μιὰ συντρόφισσά μας ἀπὸ μιὰ καταστροφή. Καὶ αὐτὸ ἅμα τὸ ἐπιβάλλει ἡ ἀνάγκη τῶν περιστάσεων. Στὸν ἄνδρα σας ὅμως, ἀφοῦ τὸν ἐκτιμᾶτε τόσο πολύ, γιατί νὰ τοῦ λέτε ψέμματα; Δὲν ἐγκρίνω τὴν ἄποψί σας ἀγαπητὴ φίλη. Καὶ κεῖνος τότε ἂν τὸ ἀντιληφθῇ θὰ σᾶς κρύβῃ τὶς σκέψεις του καὶ θὰ δημιουργήσετε ἕνα ψεύτικο κόσμο... ποὺ σιγὰ-σιγὰ θὰ μειώσῃ τὴν ἀγάπη τοῦ ἀνδρός σας καὶ θὰ καταστρέψῃ τὴ ζωή σας... Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου ἀγαπητὴ φίλη.... ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἐπιβάλω βέβαια. Ἅμα σκεφθῆτε ὅμως τὰ λόγια μου θὰ βρῆτε πὼς ἔχω δίκηο.

Μαριάνθην Ν., Βόλον.—Μὴν ἔλθετε στὰς Ἀθήνας ἀγαπητή μου πρὶν ἐξασφαλίσετε θέσιν ἀξιοπρεπῆ. Ἔχουν δίκηο οἱ γονεῖς σας νὰ σᾶς ἐμποδίζουν. Ἐγγραφῆτε εἰς τὸ Γραφεῖον εὑρέσεως ἐργασίας τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου Ἑλληνίδων, ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26. Καταλαβαίνω πὼς ὕστερα ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀπογοήτευσι θέλετε νὰ ἀλλάξετε περιβάλλον. Δὲν εἶσθε ὅμως οἰκονομικὰ ἀνεξάρτητη καὶ θέλετε νὰ δουλέψετε.... Δὲν σᾶς κατακρίνω γι' αὐτό. Κάθε ἄλλο. Στὴν Ἀθήνα ὅμως ἡ ζωὴ εἶναι ἀκριβὴ καὶ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνο γιὰ ἕνα κορίτσι νὰ βρεθῇ στὸ δρόμο δίχως λεπτὰ καὶ προστασία ἠθική. Ἂν βρεθῇ καμμιὰ θέσις διδασκάλισσας σὲ κάποια καλὴ οἰκογένεια μόνον τότε νὰ φύγετε ἀπ' τὸ σπίτι σας... Δὲ θὰ μπορούσατε νὰ βρῆτε κάποια ἀνάλογη θέσι στὸ Βόλο;

Λ. Γρ...., Πειραιᾶ.— Θὰ σᾶς λυπήσω, τὸ ξέρω. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια. Ὁ νέος ποὺ σᾶς ζητεῖ συνεντεύξεις σὲ γράμματα... καὶ ποὺ σᾶς προτείνει διαρκῶς νὰ πᾶτε στὴν γκαρσονιέρα του δὲν σᾶς ἀγαπάει. Ἐπιζητεῖ μιὰ περιπέτεια. Φυλαχθῆτε μικρή μου φίλη.

DIANA

Υ. Γ.— Οἱ ἄλλες ἀπαντήσεις κατὰ σειρὰν στὸ ἑπόμενον φύλλο τῆς «Γυναίκας».

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 10ης ΣΕΛΙΔΟΣ]

σχεδὸν τὸ χῶρο τοῦ διαμερίσματός της. Ἐγὼ σκεπτόμουν τότε τὰ μικρὰ γαρύφαλα τοῦ κήπου μας. Ὁποία διαφορά!! Δὲν τολμῶ πιὰ οὔτε νὰ τὴν κατηγορήσω, οὔτε νὰ τὴν ἐπαινέσω...

»— Ἑλένη, ὑποσχέσου μου: θὰ ἐπιστρέψῃς μιὰ μέρα;

»Μάντευα πόση ἀπήχησι, μποροῦσε νἄχῃ μπρὸς σ' ἕνα τόσο θρίαμβο, ἡ δική μου ἡ ἄτοπη καὶ παιδιάστικη πρόσκλησι κι' ἄθελα ἀπὸ τὰ μάτια μου κύλησαν δάκρυα... Ἐκείνη εἶχε ἀλλάξει ἀμέσως.

»— Μ' ἀγαποῦσες ὥστε Πέτρο, πολύ... Ναί, βλέπεις, μιὰ μέρα, ἀργότερα, θὰ ἐπιστρέψω...

»Μοὖρθε ἔτσι νὰ τὴν σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου γιὰ τὰ λόγια της αὐτά, ἀλλὰ ἤμουν τόσο κακοντυμένος ποὺ δὲν τολμοῦσα καθόλου νὰ τὸ ἐπιχειρήσω... Κι' ὕστερα ἡ γυναῖκα ποὺ τὴν στόλιζε καὶ τὴν ἔντυνε, τὴν ἔβιαζε τόσο πολύ... Ἔφυγα συγκινημένος.

»Γύρισα ἐδῶ. Ἀπὸ τότες πολλὰ μὰ καὶ βαρειὰ χρόνια πέρασαν γιὰ μένα.

Ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρὸ μάθαινα ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ὅτι ἡ Ἑλένη εἶχε ἀπότομα χάσει τὴν φωνή της καὶ εἶχε ἀποδοκιμασθῆ ἀπὸ ὅλη τὴν Ὄπερα. Ναί, κύριε, εἶχε ἀποδοκιμασθῆ. Τὸ κοινὸν εἶναι πολὺ σκληρόν! Παρ' ὅλον ποὺ ἡ Ἑλένη ὑπῆρξε κάποτε τὸ εἴδωλό του. Καὶ νὰ τώρα ποὺ τὴν λησμονοῦσε...

»Ἐγὼ σκέφθηκα τὴ θέσι της, σὲ τί φρικτὴ ἀπελπισία θὰ τὴν ἔφερνε μιὰ τέτοια κατάληξις... Ἀλλὰ μέσα στὴν τόση της λύπη ἴσως νὰ θυμήθηκε ὅτι τῆς ἔμενε ἀκόμη κάποιο στερνὸ καταφύγιο κοντά μου... Ἔκτοτε, γι' αὐτὸ κύριε ἔρχομαι τακτικὰ κάθε βράδυ καὶ τὴν περιμένω σ' αὐτὸ τὸ σταθμὸ ὅπου πολλὲς φορὲς ἔτυχε νὰ μὲ συναντήσετε καὶ σεῖς. Εἶχα ἀποσπάσει τὴν ὑπόσχεσί της... γνωρίζω καὶ πιστεύω ὅτι θἄρθῃ μιὰ μέρα... γιὰ νὰ τὴν κρατήσω... Εἶναι δέκα χρόνια τώρα ποὺ ἔρχομαι ἐδῶ δίχως νὰ κουρασθῶ, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὴν ἴδια πάντοτε ἐλπίδα... Δὲ θἄπρεπε βέβαια νὰ ἐπιστρέψῃ μόνη. Αὐτὸ θἄταν ἀκόμη πιὸ ἄσχημο, πιὸ ὀλέθριο γι' αὐτήν. Γιὰ τοῦτο εἶμαι ἄγρυπνος γιὰ τὸν ἐρχομό της αὐτόν, καὶ πιστέψτε με, κύριε, ὅτι δὲν θ' ἀργήσῃ... νοιώθω ὅτι δὲν θ' ἀργήσῃ ἀκόμη πολύ».

Ἐγὼ ἔνοιωθα τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἕνα κόμβο νὰ μοῦ ἀνεβαίνῃ στὸ λαιμό... Διασταυρωθήκαμε, τράβηξε ὁ καθένας πρὸς τὴν ἀντίθετη μεριά.

Τὴν ἑπομένη, καθὼς τὸ ἴδιο γινότανε καὶ στὸ «κὲ» τοῦ σταθμοῦ ἀγόραζα ἀπὸ κάποιο πλανόδιο ἐφημεριδοπώλη ἕνα φύλλο... κι' ἀμέσως καρφώθηκα στὴ θέσι ποὺ ἤμουνα.

Ἔβλεπα τὸ γέρο αὐτόν, τὸν ἰδεώδη τρελλὸ — ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν — νὰ σπεύδῃ νὰ ἀνοίγῃ μιὰ πόρτα, νὰ ἁπλώνῃ τὰ χέρια του.

Σ' αὐτὴν τὴν ὑποδοχή, σ' αὐτὴ τὴν ἔκκλησι... τῶν χεριῶν του, μιὰ ἡλικιωμένη γυναῖκα, μὲ τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπο, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ πρόδιδαν τὴν μεγάλη κούρασι τοῦ σώματος, ἀνταποκρινόταν σιωπηρὰ μὲ ἕνα της μειδίαμα μοναχὰ ποὺ ξανάνειωνε τὸ δυσφημισμένο της πρόσωπο.

Μὲ κόπο πολὺ κατέβηκε τὸ σκαλοπάτι τοῦ τραίνου.

— Μὲ περίμενες λοιπὸν ἀκόμη; εἶπε μὲ μεγάλη ταπεινότητα... κι' ἀμέσως στὸν ὦμο του ξέσπασε στὰ κλάματα....

— Δὲν ἔπαυσα νὰ σὲ περιμένω καθόλου, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος μὲ τρυφερότητα.

Καὶ ὁλοένα τὴν καθησύχαζε σκουπίζοντάς της τὰ δάκρυα...

Κατόπιν συνῆλθε, πῆρε ἕνα ὕφος ἀγαθῆς ἐπιβλητικότητας καὶ προσπάθησε νὰ κατευθύνῃ τὰ διστακτικὰ βήματά του πάνω στὸ πλακόστρωτο...

Περπατοῦσε τόσο ὑπερήφανα, ἔχοντας τὸ κεφάλι ψηλά, ποὺ τοῦ διέφυγε νὰ μὲ προσέξῃ... Μιὰ τέτοια εὐθυμία τὸν ἔκαμνε τώρα ὥστε τὰ χαμίνια ποὺ πρῶτα τὸν κοροΐδευαν στὸ διάβα του, νὰ μείνουν τὴ φορὰ αὐτὴ ἄφωνα, ἀπολιθωμένα. Ἡ γηρασμένη ἠθοποιός, σὰ μιὰ σπασμένη κούκλα ποὺ ἔμοιαζε, στηριζότανε ἀπάνω του... Ἡ παληὰ ρόμπα της σερνόταν κατὰ γῆς καὶ σκούπιζε τὴ σκόνη τοῦ δρόμου. Ἔτσι περπατοῦσαν μιλῶντας σιγὰ-σιγὰ σὰν τοὺς ἐρωτευμένους...

Μερικὲς μέρες ἀργότερα ἡ τύχη μ' ἔφερε στὸ σπιτάκι μὲ τὸν ἀνθισμένο κῆπο... Δὲν κατώρθωσα νὰ τὸ περάσω ἔτσι δίχως νὰ ρίξω πάνω σ' αὐτὸ μιὰ περίεργη ματιά...

Μέσα στὸ ἄρωμα τῶν τριανταφυλλιῶν καὶ ἄλλων λουλουδιῶν, κάτω ἀπὸ μιὰ σήραγγα ποὺ τὴν σχημάτιζαν τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα λουλούδια, ξαπλωμένη στὴν παληὰ σαῖζ-λὸγκ, φορῶντας μιὰ παληὰ ρόμπα τῆς σκηνῆς ἀπὸ μουσελίνα μεταξωτή, ἡ γηρασμένη γυναῖκα τραγουδοῦσε...

Τραγουδοῦσε σιγανὰ μὲ μιὰ φωνὴ φθαρμένη μέσα ἀπ' τὴν ὁποία ξεχώριζε κανεὶς καὶ μερικὲς καλὲς μελωδίες...

Μπροστά τους, μὲ τὰ χείλη μισάνοιχτα, πλέοντας μέσα σὲ μιὰ ἀκατανόμαστη μακαριότητα, σὰν νὰ τοῦ εἶχαν μισοανοιγῆ οἱ Πόρτες τοῦ Παραδείσου, ὁ γέρος, «ὁ ἰδεώδης τρελλὸς» ἐκστατικὸς τὴν ἀπεθαύμαζε...

Μ. Σ.

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΣΑΣ

ΑΥΓΑ ΠΟΣΣΕ

Σὲ μιὰ χαμηλὴ κατσαρόλα βάζετε τόσο νερὸ ὅσο φθάνει νὰ καλυφθοῦν ἕως 1—2 πόντους τὰ αὐγὰ ποὺ θὰ ρίξετε μέσα. Στὸ νερὸ αὐτὸ προσθέτετε μιὰ κουταλιὰ ἁλάτι καὶ 1—2 κουταλιὲς ξύδι. Ὅταν πάρῃ μιὰ σιγανὴ βράσι, σπάζετε μέσα 4--5 αὐγά, προσέχοντες νὰ τὰ ρίχνετε τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ χωρὶς νὰ σκορπίσῃ ὁ κρόκος οὔτε καὶ τὸ ἀσπράδι. Μετὰ 3 λεπτὰ τῆς ὥρας, ὁπότε θὰ ἔχῃ πήξει δηλ. τὸ ἀσπράδι καὶ θὰ ἔχῃ περικλείσει τὸν κροκόν, τὰ βγάζετε προσεκτικὰ μὲ μιὰ κουτάλα τρυπητὴ καὶ τὰ ἀφίνετε ἐπάνω σὲ μιὰ πετσέτα γιὰ νὰ στραγγίσουν. Κόβετε τὶς ἄκρες ποὺ ἐξέχουν καὶ τὰ σερβίρετε μὲ διάφορες σάλτσες ἢ μὲ σπανάκι πουρὲ ἢ μὲ σάλτσα ντομάτα.

Γιὰ νὰ μὴ σκορποῦν τὰ αὐγὰ μέσα στὸ νερό, πρέπει νὰ εἶναι πολὺ φρέσκα καὶ ἂν νομίζετε ὅτι δὲν σᾶς εἶναι εὔκολον νὰ τὰ σπάζετε ὁλόκληρα ἀπ' εὐθείας στὸ νερό, ἠμπορεῖτε νὰ τὰ σπάσετε ἀνὰ ἕνα σὲ ἕνα πιάτο καὶ τὸ ρίχνετε ἔπειτα στὸ νερό. Τὰ αὐγὰ ποσσὲ πρέπει νὰ σερβιρισθοῦν ζεστά.

ΣΟΥΠΙΕΣ ΓΙΑΧΝΙ

Δόσεις :

1 ὀκᾶ σουπιές.
150 δράμια κρεμμύδια.
75 » λάδι.
Ἕνα ποτῆρι ἄσπρο κρασί.
2 μαρουλάκια.

Ἐκτέλεσις. — Καθαρίζουμε τὶς σουπιὲς καὶ πετοῦμε τὰ ἐντόσθια καὶ τὸ μελάνι, κρατᾶμε δὲ μόνο δύο θῆκες μελάνι. Κόβουμε τὶς σουπιὲς σὲ κομμάτια. Ἔπειτα βάζουμε τὸ λάδι νὰ ζεματίσῃ καὶ ρίχνουμε τὰ κρεμμύδια εἰς φέτες καὶ ὅταν ξανθίσουνε ρίχνουμε τὶς σουπιές. Τότε, ἀφοῦ πάρουν ἕνα-δυὸ βράσεις, ρίχνουμε τὸ κρασί. Ἔπειτα κόβουμε μαϊντανὸ καὶ τὰ μαρουλάκια ψιλὰ-ψιλά. Τὰ βάζουμε μέσα καὶ βράζουν καὶ ρίχνουμε κι' ἕνα ποτῆρι νερό. Τὰ σκεπάζουμε καλὰ καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ σιγοβράζουν.

ΚΛΑΚΕΤΕΣ

Παραδίδονται μαθήματα κατ' οἶκον
Γράψατε

Ε. ΓΙΑΜΑΛΗΝ

Μέγαρον Κιουσοπούλου, ὁδὸς Κρατίνου 11, ἀριθ. γραφείου 10α
Πληροφορίαι καθημερινῶς 12 — 1

ΜΕΝΤΙΟΥΜ
ΕΛΕΝΗ ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΥ
Ἑταιρεία Ψυχικῶν Ἐρευνῶν
ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένη.
Δέχεται ὁδὸς Ὁμήρου 46
Τηλέφ. 28-129

Μία Πραγματική Ἱστορία σέ Εἰκόνας
Νέον μέσον εὔκολον διά νά φαίνεσθε φρέσκη καί Νέα

1 Εἰς τὰς 6, ὕστερα ἀπὸ μιὰ σκληρὰ ἡμέρα, ἔχει πρόσωπο κουρασμένο καὶ ρυτιδωμένο.

2 Εἰς τὰς 6.45' μεταχειρίζεται αὐτὴν τὴν νέαν μαγικὴν πούδραν «4 σὲ μία», ἔχουσαν ἐξαιρετικὴν λεπτότητα καὶ ὅπου κρατᾷ ὅπως οἱ βελόνες τὸν μαγνήτη.

3 Εἰς τὰς 7 φαίνεται φρέσκη καὶ νέα, μὲ θαυμάσιο χρῶμα.

Ἡ ἐξαιρετικὴ λεπτότης τῆς πούδρας αὐτῆς τὴν κάμνει νὰ κρατᾷ τόσον καλὰ ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος σας, ὥστε νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀδιόρατος. Ἀκόμη καὶ αἱ καλλίτεραί σας φίλαι δὲν θὰ φαντασθοῦν ποτε, οτι τὸ θαυμάσιο χρῶμα σας δὲν εἶναι ἀναπόσπαστον μέρος τῆς φυσικῆς σας ὡραιότητος. Ἔξω, ὑπὸ τὴν βροχὴν ἢ τὸν ἥλιον, κατὰ τὰ θαλάσσια λουτρὰ καὶ τὶς παρτίδες τέννις, ἐντός, κατὰ τὸν χορὸν εἰς τὰς ὑπερθερμασμένας αἰθούσας χοροῦ, δύνασθε πάντοτε νὰ ἔχετε ὡραῖο μὰτ χρῶμα προσώπου κτυπητῆς ὡραιότητος. Ἡ πούδρα αὐτὴ ἀντέχει εἰς δοκιμὰς ἱδρῶτος καὶ ὕδατος. Δὲν σχηματίζει ποτὲ πλάκας καὶ στίγματα.

Ζητήσατε τὴν πούδρα Tokalon. Ἐγγυώμεθα καλὰ ἀποτελέσματα, ἄλλως τὰ χρήματα ἐπιστρέφονται.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑΤΕ ΤΗΝ ΩΡΑ ΣΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΑΡΙΘ. 13

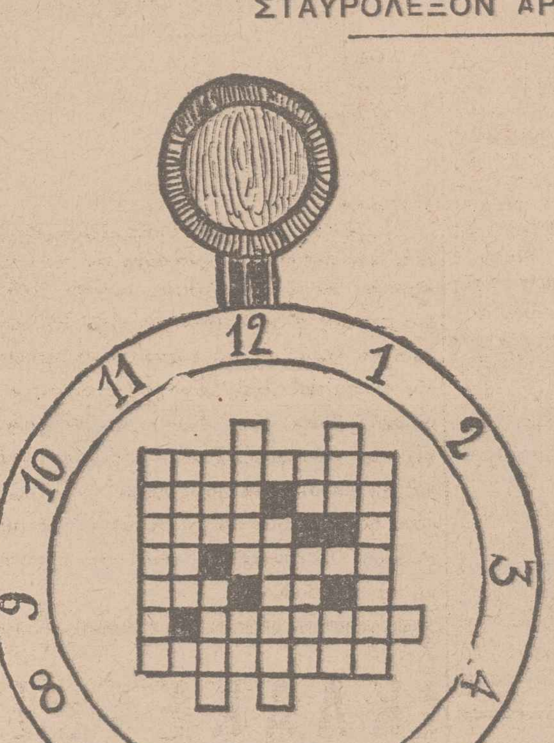

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:
1. Ὁμηρικὸς ἥρως.
2. Ἄβυσσος.
3. Πρόθεσις.
4. Ὁ λαὸς τὸ ἀποτελεῖ.
5. Δασύλλιον.
6. Ρῆμα (Εὔχρηστον στὰ σφαγεῖα).
7. Αὐτὰς δείχνει τὸ ὡρολόγι.
8. Δύο γράμματα τῆς λέξεως «Ἵππος».
9. Ἐπίθετον (ἀρσεν.).
10. Ἀρχαῖος φιλόσοφος.

ΚΑΘΕΤΩΣ :
1. Ποταμός.
2. Ἑβραϊκὸν ὄνομα (θηλ.).
3. Ἄνθος (οὐδ.).
4. Αὐτὸ πρωτομανθάνει ὁ μικρὸς μαθητής.
5. Δασύλλιον.
6. Δύο γράμματα τῆς λέξεως «Υἱός».
7. Μυθολογικὴ γυναῖκα εὑρισκομένη εἰς τὰς Πυραμίδας τῆς Αἰγύπτου (Αἰτ.).
8. Δύο γράμματα τῆς προθέσεως «Ἐπί».
9. Λέξις ποὺ φανερώνει φωτογένειαν. Εὔχρηστος στοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.
10. Αὐτὸ καταπολεμοῦν οἱ πυροσβέσται.
11. Δύο γράμματα τῆς λέξεως «Ὄρη».
12. Ἐθνικὸς ποιητής.

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΑΡΙΘ. 11

		20		1		8		Ἀρχαῖος σοφός
	30		40		10			Ἐπέτειος ἀγώνων
	10		10			70		Κύριον ὄνομα
70			1				10	Σῶμα οὐρανοῦ
	1	30			50			Νῆσος Δωδεκ.
	5		20			10		Πόλις Κύπρου
8			4			10		Ἀρχ. Ἱστορ. συγγραφεύς
	1			1			10	Ἡμέρα ἑβδομάδος

Ἀντικαταστήσατε τοὺς ἀριθμοὺς μὲ ἀντίστοιχα γράμματα τοῦ Ἀλφαβήτου. Συμπληρώσατε τὰ κενὰ τετραγωνίδια μὲ ἀνάλογα γράμματα, οὕτως ὥστε ν' ἀποτελεσθῇ ἡ ἀνταποκρινομένη λέξις πρὸς τὴν ἔναντι λύσιν.

Τὰ γράμματα τῆς πρώτης καθέτου γραμμῆς ἀποτελοῦν τὸ ὄνομα ἀρχαίου φιλοσόφου.

ΛΥΣΙΣ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ ΑΡΙΘ. 10

Π	Υ	Ρ	Α	Μ	Ι	Σ
Λ	Α	Υ	Ρ	Ι	Ο	Ν
Ι	Λ	Ι	Σ	Σ	Ο	Σ
Ν	Ε	Ο	Κ	Λ	Η	Σ
Ι	Ο	Υ	Ν	Ι	Ο	Σ
Ο	Λ	Υ	Μ	Π	Ο	Σ
Σ	Ε	Ρ	Ι	Φ	Ο	Σ

ΛΥΣΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 12

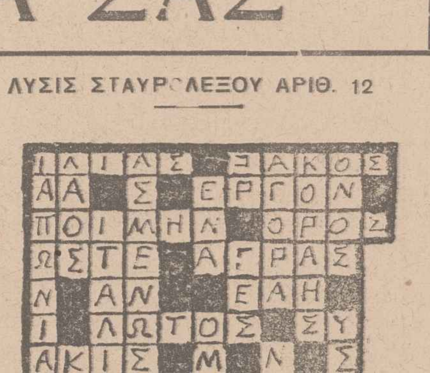

ΙΛΙΑΣ ΞΑΚΟΣ
ΑΑ Σ ΕΡΓΟΝ
ΠΟΙΜΗΝ ΟΡΟΣ
ΩΣΤΕ ΑΓΡΑΣ
Ν ΑΝ ΕΑΗ
Ι ΛΩΤΟΣ ΣΥ
ΑΚΙΣ Μ Ν Σ
ΕΑ ΜΗΤΗΡ
ΗΜ ΡΩΜΟΣ
ΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗ
ΑΛΛΟΣ ΚΑΝ

Τὸ σέξ ἀππὴλ καὶ ἡ ὠμορφιὰ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 17ης ΣΕΛΙΔΟΣ]

Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν κατάστασι αὐτὴ σὰν πρωτόγονο καὶ ἀγρία. Ὑπάρχει ὅμως καὶ στοὺς φυσιολογικώτερους τῶν ἀνθρώπων καὶ στοὺς πιὸ ἐκλεπτυσμένους καὶ πολιτισμένους κάτι ποὺ χωρὶς νὰ τοῦ δίνω τὴν κακὴ καὶ ὑποτιμητικὴ ἔννοια, ὡς συνήθως, θἄλεγα πὼς κρατᾷ ἀπὸ τὸ ζωῶδες. Ἕνα χαρακτηριστικό, ἕνα ἐλάττωμα γίνεται χάρισμα πικάντικο, ὅταν ἀπὸ μιὰ εὐτυχῆ ἀμέλεια φανῇ σὰν κάτι προσιτό. Ἐνῷ κάτι ἄλλο ὡραῖο σὲ ἀφίνει ψυχρό, γιατὶ τοῦ λείπει ἡ παρουσίασις, ἡ κίνησις, ἡ ζωή. Αἱ λέξεις «γοητεία», «μαγεία», «χάρις» εἶναι ἐρωτικὰ χαρίσματα καὶ ὄχι αἰσθητικά. Ὑπάρχουν Ἀφροδίτες χωρὶς γοητεία καὶ ἄσχημες, ποὺ γι' αὐτὲς θἄχανε κανεὶς τὰ μυαλά του.

□□□

Ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ἐξηγήσωμε τὴν ἕλξι αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῶν ἐσωτερικῶν ἐκκρίσεων. Μία ὡρισμένη «ὁρμονικὴ» ἐνεργητικότης φαίνεται νὰ προξενῇ τὴν ζωτικότητα καὶ τὴν ὁρμὴ ποὺ προστίθεται στὶς γυναῖκες αὐτὲς τὶς τόσο ἐπιθυμητές.

Τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον θίγομε σήμερα μὲ συντομία εἶναι μεγάλο, ἀπέραντο κι' ἀκόμα ἀνεξερεύνητο. Ἡ Ἑλένη ποὺ δὲν συγκινεῖ τὸν Γιάννη καὶ γιὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος δὲν αἰσθάνεται παρὰ ἀηδία, φέρνει τὸν Γιῶργο σὲ κατάστασι ποὺ δὲν ἀπέχει ἀπὸ τὴν τρέλλα. Ὁ Παῦλος ἀφίνει ἀδιάφορες καὶ τὴν Μαρία καὶ τὴν Ζερμαίν, ἐνῷ ἡ Ἑλένη δὲν μπορεῖ νὰ τὸν σκεφθῇ χωρὶς νὰ νοιώσῃ ἴλιγγο. Νὰ ποιὸ εἶναι τὸ αἰώνιο ἐρωτικὸ αἴνιγμα.

Ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει μιὰ χημικὴ συγγένεια, κάτι ποὺ σὰν μαγνητισμὸς τραβᾷ τὸ ἕνα ὂν πρὸς τὸ ἄλλο. Γιὰ νὰ γίνῃ μετάδοσις ραδιοφωνική, πρέπει ὁ δέκτης νὰ κανονιστῇ σύμφωνα μὲ τὸ μῆκος τῶν ἐκπεμπομένων κυμάτων. Κατ' ἀναλογίαν, ἂς κάνωμε, ἂν θέλετε, τὴν ὑπόθεσι, ὅτι δυὸ ὑπάρξεις ποὺ αἰσθάνονται ἀκατανίκητον ἕλξι μένουν σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι ἐφ' ὅσον οἱ ἀδένες τῆς γενετησίας ζώνης λειτουργοῦν μὲ συμμετρία καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἐσωτερικὲς ἐκκρίσεις εἶναι τῆς αὐτῆς ἐντάσεως.

Συνήθως δίνομε πολὺ λίγη σημασία στὴν αἴσθησι τῆς ὀσφρήσεως, ποὺ κατ' ἐμὲ παίζει ἕνα σπουδαῖο ρόλο στὴν ἐρωτικὴ ἕλξι. Ὑπάρχουν χοντρὲς μυρωδιές, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἀρώματα φίνα, λεπτά, τόσο λεπτά, ποὺ στὴν ἀρχὴ δὲν ἀντιλαμβανόμεθα κἂν πὼς μᾶς ἐπηρεάζουν, μᾶς τραβοῦν, μᾶς μεθοῦν.

Σ' αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον θέμα θὰ ἐπανέλθωμε ἄλλοτε, ἀποδεικνύοντας πόσο ἡ ὄσφρησις βοηθεῖ στὴν γένεσι ὄχι μόνον αἰσθημάτων καὶ αἰσθησιακῶν ἐντυπώσεων, ἀλλὰ καὶ σκέψεων.

Αὐτὸ ποὺ γεννᾷ τὸν ἔρωτα μπορεῖ καὶ νὰ εἶναι ἁπλῶς δυὸ μυρωδιὲς ποὺ ταιριάζουν.

OCTAVE BILLIARD

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Εὔθυμοι Διάλογοι

— Ἀλάνθαστον τεκμήριον

Ἡ κυρία στὸν σύζυγό της :

— Εἶνε ἡ δευτέρα φορὰ ποὺ πλένεις τὰ πόδια σου αὐτὸν τὸν μῆνα! Ἔ, αὐτὸ πιὰ εἶνε ἀλάνθαστο τεκμήριο ὅτι μὲ... ἀπατᾷς!

— Ὁ καλὸς σωφέρ

Μεταξὺ φίλων :

— Ἔμαθα μὲ λύπη μου τὴν ἀπαγωγὴ τῆς γυναίκας σου ἀπὸ τὸν σωφέρ σας. Τὰ εἰλικρινῆ μου συλλυπητήρια, φίλε μου.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ ! Τὸν καϋμένο!... Ὡδηγοῦσε τόσο καλά!

— Τὸ τέρας τῆς μόδας

— Σήμερα εἶδα ἕνα ἀξιοπερίεργο πρᾶμμα: Μπροστὰ φεῖδι καὶ πίσω κροκόδειλος!...

— Καὶ ποῦ τὸ εἶδες αὐτὸ τὸ τέρας; Στὸ Μουσεῖο;

— Ὄχι καλέ, σ' ἕνα παπουτσίδικο τῆς ὁδοῦ Σταδίου!

— Γιατί ἐπήγαινε στὴν ἐκκλησία

Ἡ γυναῖκα : (Ντυμένη κοκέττικα καὶ παρφουμαρισμένη).— Ἀγάπη μου, πάω νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στὰ καινούργια μοντελλάκια.

Ὁ σύζυγος : Μά, ἀγάπη μου, σήμερα εἶνε Κυριακὴ καὶ τὰ μαγαζιὰ εἶνε κλειστά.

Ἡ γυναῖκα (Χαμογελῶντας)— Μὰ τὸ ξέρω δά, ἀγάπη μου. Δὲν πάω στὰ μαγαζιά. Πηγαίνω στὴν ἐκκλησία!

— Ἐμύριζε τσιγάρο

Μεταξὺ φίλων :

— Μὰ τί σοῦ συμβαίνει κι' εἶσαι νευριασμένος;

— Πρὸ ὀλίγου φίλησα τὴν μνηστή μου καὶ μύριζαν τσιγάρο τὰ χείλη της.

— Ἔ καὶ μ' αὐτό; Ἐσένα σ' ἀρέσουν νὰ καπνίζουν οἱ γυναῖκες...

— Μ' ἀρέσουν νὰ καπνίζουν, μὰ ξέρω πὼς ἡ μνηστή μου δὲν καπνίζει!...

— Οἰκονομία

— Ὁ γιατρὸς εἶπε ὅτι ἡ γυναῖκα μου πρέπει ν' ἀναπνέῃ ἁλατοῦχον ἀέρα.

— Θὰ τὴν στείλῃς βέβαια σὲ καμμιὰ ἀκροθαλασσιά;

— Αὐτὸ μοὔλειπε μ' αὐτὴν τὴν κρίσιμη κατάστασι. Κρέμασα, ἁπλούστατα, μιὰ ρέγγα μπρὸς στὸ παράθυρο τῆς κρεββατοκάμαράς της !

— Ποιὰ ἦταν ἡ ἡλικία της

Σὲ μιὰ συναναστροφή :

Ἡ κυρία, ποὺ θέλει νὰ φαίνεται πολὺ νεώτερη ἀπ' ὅ,τι εἶνε, ἐρωτᾷ ἕναν κύριο:

— Πέστε μου, σᾶς παρακαλῶ, πόσων ἐτῶν μὲ νομίζετε;

— Ὄχι περισσότερο ἀπὸ τριάντα!...

— Καὶ σεῖς; ἐρωτᾷ τὸν ἀμέσως παρακαθήμενον κύριον.

— Τὸ πολὺ εἰκοσιπέντε !...

Ἡ κυρία βλέπει ὅτι ἕνας τρίτος κύριος, ποὺ παρακολουθεῖ τὴν συζήτησι μειδιᾷ εἰρωνικά, ἀκούοντας αὐτά. Ἀπευθύνεται καὶ πρὸς αὐτὸν νευριασμένη κάπως:

— Δὲν μοῦ λέτε καὶ σεῖς τὴ γνώμη σας;

— Ἐγώ, κυρία μου, νομίζω ὅτι ἔχουν δίκηο καὶ οἱ δυὸ κύριοι... μαζύ !...

— Ὑποχρέωσις

— Ἅμα τοῦ ζητήσῃς ἐκ μέρους μου αὐτὸ τὸ ρουσφέτι, θὰ σοῦ τὸ κάμῃ ἀμέσως!

— Θὰ εἶνε βέβαια ὑποχρεωμένος ἀπὸ σένα.

— Καὶ πολὺ μάλιστα! Ἂν δὲν ἔπαιρνα ἐγὼ τὴν γυναῖκα ποὺ πῆρα, θὰ τὴν εἶχε πάρει αὐτός!...

ΔΙΑ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΣΑΣ

Η ΜΠΡΙΓΙΑΝΤΙΝΗ
“ΑΝΘΗ ΛΕΜΟΝΙΑΣ,,
συγκρατεῖ καὶ γυαλίζει τὰ μαλλιά, ἀλλὰ καὶ δὲν λεκιάζει τὰ μαξιλάρια.
Ζητήσατέ την στὸ Φαρμακεῖο
ΒΟΣΥΝΙΩΤΗ
Ἔναντι Βασιλικοῦ Θεάτρου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μ. Ρήγα, Ἐνταῦθα. — Τὰ λόγια σας δὲν θέμε νὰ τὰ θεωρήσωμε σὰν κομπλιμέντα, γιατὶ πραγματικὰ προσπαθοῦμε νὰ κάναμε τὴν «Γυναῖκα» ἕνα σπάνιο περιοδικό. Θέμε νὰ μορφώσουμε τὴν νέα, νὰ κατευθύνωμε τὰ βήματά της στὴν ζωή, θέμε νὰ τέρψωμε καὶ νὰ διδάξωμε τὸ καλό, τὸ σωστό, τὸ ὡραῖο. Σὲ κάθε φύλλο μας κάνομε καὶ μιὰ νέα πρόοδο, σὲ κάθε φύλλο μας λέμε: «Στὸ ἄλλο θὰ γίνωμε τελειότεροι». Κι' αὐτὸς ὁ πόθος δὲν σταματᾶ ὅπως δὲν σταματᾶ καὶ ἡ ζωὴ νὰ προοδεύῃ.

Λιλὴ Ρ., Ἐνταῦθα. — Σὰν κι' ἐσᾶς πολλὲς δὲν τὸ ἤξεραν τὸ περιοδικό μας καὶ σὰν ἐσᾶς μένουν πολλὲς ποὺ ἀκόμα τὸ ἀγνοοῦν. Ἡ «Γυναῖκα» πρέπει νὰ μὴν λείπῃ ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γυναικῶν, ἀπὸ κανένα σπίτι. Ἔτσι μὲ τὴν δική σας τὴν βοήθεια θὰ δώσωμε στὸ γυναικεῖο πληθυσμὸ τοῦ τόπου μας ἕνα περιοδικὸ ποὺ ἐφάμιλλό του θὰ πρέπει ν' ἀναζητήσετε μόνο στὶς πρωτεύουσες τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἔχουμε τόσα ὄνειρα, νὰ πραγματοποιήσωμε... Ἔχουμε τόσες νέες ἐκπλήξεις γιὰ σᾶς.

Κώστα Μ., Πειραιᾶ. — Εἶσθε νεαρὸς πατέρας. Σᾶς συγχαίρομε. Ναί, ἔτσι θέμε κι' ἐμεῖς, οἱ μητέρες νὰ βρίσκουν ἐκεῖνο ποὺ πρακτικὰ τοὺς χρειάζεται, οἱ σκεπτόμενες νὰ χαίρωνται, οἱ νοικοκυρὲς νὰ τὸ θεωροῦν ἀπαραίτητο, οἱ κοκέττες, οἱ ἐργαζόμενες... Θέμε νὰ γίνῃ ὁ καθρέπτης τῆς γυναικείας ζωῆς, χωρὶς νὰ χάνῃ τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ γιὰ τοὺς ἄνδρες.

Πία Ντέλλα, Ἀργοστόλι. — Τὰ λόγια σας εὐγενικὰ δείχνουν μιὰ λεπτὴ ψυχή. Ἡ Κυρία Σωτηρίου σᾶς σφίγγει θερμὰ τὸ χέρι καὶ σᾶς εὐχαριστεῖ.

Ι. Μαριδάκην. — Τὸ μικρὸ κομματάκι ποὺ μᾶς στείλατε, ἔχει πόνον ἀληθινό. Λυπούμεθα ποὺ κατ' ἀρχὴν δὲν δημοσιεύομε συνεργασία ἀναγνωστῶν.

Ι. Λευθεριώτη, Μεσολόγγι. — Τὸ ἴδιο θὰ λέγαμε καὶ σὲ σᾶς.

Κικὴ Παπαναστασίου.—Τὰ καλά σας λόγια μᾶς ἐγκαρδιώνουν: «...Βρίσκω πὼς ὅλα μπορῶ νὰ τὰ στερηθῶ, ὄχι ὅμως καὶ σένα «Γυναῖκα». Ἀλήθεια καὶ τί δὲν βρίσκω μέσα στὶς τόσες σελίδες σου ; Ἕνα ὡραῖο ἀρθράκι ποὺ μᾶς δίνει ἐπιχειρήματα, ὅταν συζητοῦμε μὲ τοὺς ἄνδρες νὰ μὴν μᾶς τουμπάρουν, διηγήματα λεπτά, ψυχολογημένα. Μυθιστορήματα αἰσθηματικά, ἱστορικά. Συμβουλὲς γιὰ τὰ παιδιά μας καὶ τὸ σπίτι μας... Πῶς λοιπὸν νὰ μὴν σ' ἀγαπήσω; Ἔπειτα ἡ ἰδέα ὅτι τὸ διευθύνουν γυναῖκες, δὲν μπορεῖ, παρὰ νὰ μᾶς κολακεύῃ καὶ νὰ τὸ ὑποστηρίζωμε». Ἀγαπητὴ φίλη, δὲν ἔχετε πέννα κακὴ καὶ τὸ κομματάκι ποὺ μᾶς στείλατε, ἂν εἴχαμε εἰδικὴ σελίδα συνεργασίας, θὰ τὸ δημοσιεύαμε.

Ἀστέρη Καββατζῆν.—Εὐγενικὰ τὰ λόγια σας καὶ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες γενικῶς. Τὰ ποιήματά σας ἔχουνε κάτι καλό.

Ἀργυρ. Παπαδάκη, Θεσσαλονίκην. — Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴν πρότασί σας. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν θὰ τὴν χρειαστοῦμε.

Μ. Μαριόρα. — Οἱ γνῶμες σας γιὰ τὴν γυναῖκα εἶναι ὑγιεῖς. Καὶ μιὰ μικρὴ τυπικὴ συμβουλή: Ὅταν στέλνετε κάτι σὲ περιοδικό, γράφετε μόνο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ φύλλου.

Ἠλίαν Νιάρχον. — Στὸ κομμάτι ποὺ στείλατε ὑπάρχει στοργή.

Μόνα Λίζα, Θεσσαλονίκην. — Ἔχετε ταλέντο, προσπαθῆστε νὰ τὸ καλλιεργήσετε.

Δημητρόπουλον Κ., Πάτρας. — Εἶσθε ἕνας θερμὸς ὑποστηρικτὴς τῶν γυναικῶν.